ಧಾ ಪು ಕಾ ವಿ ವಳ್ಳೀ.

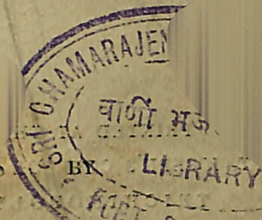
THE

DHÂTURÛPA MUKTÂVALÎ

OR

A HAND-BOOK OF SANSKRIT GRAMMAR

CHIEFLY INTENDED FOR USE IN HIGH SCHOOLS AND COLLEGES

BY

P. K. DURAISWAMI IYENGAR,
Sanskrit Pandit, Hindu High School, Triplicane, Madras.

Madras:
PUBLISHED BY THE SARASVATI PUBLISHING HOUSE,
15, POPHAM'S BROADWAY.

1909.

PRICE: Re. 1 As. 8. (Postage Extra.)

PRINTED AT THE
ST. JOSEPH'S COLLEGE PRESS,
TRICHINOPOLY.

श्रीरस्तु ।

धातुरूपमुक्तावळी ।

कैरविणीतीरविराजमानायां हिन्दुपाठशालायां गीर्वाण्युपदेष्ट्रा
श्रीशैलार्यापराभिधानेन

पि. के. दुरसाम्यय्यंगार्येण

विरचिता ।

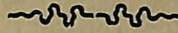
चेन्नपुर्यां
सरस्वतीप्रकटनशालायां प्रथिता ।

१९०९

मूल्यम् सार्धैकरौप्यम् ।] [मार्गव्ययः पृथक् ।

त्रिशिरःपुरे
सैण्ट् जोसप्स् कालेज् मुद्रायन्त्रालये मुंद्रिता सती
विजयतेतराम् ।

SELECTED OPINIONS.

PURASAVAKAM,
Madras, 29-6-09.

Dear Sir,

I went through a few pages of your Dhaturupamuktavali. It is just the sort of Grammar that we want for High Schools.

Yours truly,
(Sd.) R. KRISHNAMACHARIAR,
Sub. Asst. Inspector of Sanskrit Schools.

I have read portions of Dhaturupamuktavali composed by Mr. Doraisamy Iyengar, Sanskrit Pandit of the Hindu High School, Triplicane. I am of opinion that the work will be very useful to all Sanskrit students studying Grammar. His long experience as a Sanskrit teacher of students preparing for University examinations, has enabled him to understand thoroughly their real difficulties, and he has spared no pains to give to them, what may be appropriately called " A Made-easy Sanskrit Grammar." I wish him success.

(Sd.) K. KRISHNASWAMI RAU,
5-7-09. *Retired Dewan of Travancore.*

TRIPLICANE,
Madras, 13-5-09.

Mr. P. K. Duraiswami Iyengar—Hindu High School, Triplicane,—has at last supplied a long-felt want in the field of Sanskrit grammatical learning by the publication of his Dhaturupamuktavali. This is almost the first successful attempt to present the enigmatic aphorisms of Panini in a readable form and to suit the modern method of grammatical study. The plan is original, the expression lucid, and the scope comprehensive. I trust that his work will command the appreciation and patronage it highly deserves.

(Sd.) M. KRISHNAMACHARIAR, M.A., B.L.,
M. R. A. S, F. R. S. A.,
High Court Vakil.

TRIPLICANE,
Madras, 13th July 1909.

Mr. Doraiswami Iyengar has laid the whole Sanskrit student population under great obligation by writing for them just the sort of Grammar that modern system of education requires. The course of study, as outlined by him in his Dhaturupamuktavali, will, if followed, make the High School Student master in a practical way of a major portion of Sanskrit Grammar, a subject which, I fear, is little understood and very often neglected. I wish the book all success.

(Sd.) K. KRISHNASWAMI IYENGAR
Sanskrit Pundit, Madras Christian C...

OPINIONS.—(*continued.*)

ADYAR, MADRAS (India),
17th July, 1909.

My Dear Sir,

I am glad to have seen 'Dhaturupamuktavali.' This is a most remarkable attempt at combining the European with the Indian method, and I should think that a book like yours might be welcomed even in the west as a useful complement of the elementary course of Sanskrit. I wish you every kind of success.

Yours sincerly,
(Sd.) F. OTTO SCHRADER, PH. D.,
Director of the Adyar Library.

अद्राक्षमहं वैयाकरणसिद्धान्तसौधनिश्रेणिकां धातुरूपमुक्तावळीं नाम श्रीमतां पण्डितवर्यदुरसाम्यय्यङ्गार्याणां कृतिम् । हौण्यध्ययनबद्धश्रद्धानां सर्वेषामपि अनायासेन गैर्वाणीमवतारयितुमुपकरोति हस्तावलम्बमिति नैतावदेवास्माकं प्रमोदस्थानम् । अपितूपविंशान् वत्सरान् कैरविणीतीरविराजमानायां हिन्दूकलाशालायां गैर्वाण्यध्यापनकृतपरिश्रमाणाम् अमीषां दुरसाम्यय्यङ्गार्याणां परिचयसम्पादिताया बोधनाचातुर्याः परीवाहभूतेयं कृतिरध्यापकानामपि बोधनापरिक्लेशं शिथिलयतीति नितरां हृष्यामः । अस्यां च प्रकरणोपरचनानि प्रासादसोपानानीव सुगमानि अनन्यसापेक्ष्याणि दृढतरप्रमाणोपष्टम्भानि च बालानामपि सुबोधानीत्यत्र न कोऽपि विशयः । तदिमां कृतिं निर्मत्सरं सकरुणं च विलोक्य सहृदयाः पण्डितास्सर्वेऽप्यैकरस्येनानुगृह्य प्रोत्साहयेयुरेतादृशकृतिप्रणयिनः पण्डितानिति सादरातिशयमाशंसामहे ॥

चेन्नपुरी,
१९–५–०९.

वि. अनन्ताचार्यः,
संस्कृतपण्डितः, सि. यस्. यम्. कालेज् ।

V. ANANTHACHARIAR,
Sanskrit Pundit, C. S. M. College, Madras.

श्रीमद्दुरसाम्यार्यैः रचितेयं धातुरूपमुक्ताळी । अर्हा बालमनीषां विशदयितुं नूनमित्युदीक्षेऽहम् ॥

चेन्नपुरी,
२–६–०९.

इत्थं—श्वेतारण्यं नारायणशास्त्री,
संस्कृतप्राथमिकोपाध्यायः, पच्चैयप्पन् कालेज् ।

SWETHARANYAM NARAYANA SASTRIAR,
Head Sanskrit Pundit, Pachayappa's College, Madras.

कैरविणीतीरवासिभिः महाशयैः स्थापितायां चिरप्रवृत्तायां हिन्दुविद्याशालायां संस्कृताध्यापकैः दुरसाम्यय्यङ्गार्यपण्डितवर्यैः विरचितेयं धातुरूपमुक्तावळी मया व्यलोकि । अत्र प्राचीनवैयाकरणसमयानुसारेण सन्धिप्रकरणादारभ्य तत्र तत्र स्थलेषु मुख्यतमानि सूत्राणि सोदाहरणानि आंग्लभाषाविवरणेन सह सम्यक् प्रपञ्चितानि । एतादृशललितग्रन्थदौर्लभ्येन संस्कृतभाषाध्ययनात् पराजयमानान् व्युत्पित्सून् बालकान् तदध्ययने प्रोत्साहयेदिति प्रत्येमि । किं चेयं सहृदयानां पण्डितानामपि बोधनाविषये लघयेदिति निश्चप्रचं मन्यामहे ॥

चेन्नपुरी,
२–६–०९.

इति—कृष्णमाचार्यः,
रायपेटांग्लविद्याशालायां संस्कृताध्यापकः ।

KRISHNAMACHARYAR,
Sanskrit Pundit, W. M. College, Rayapettah, Madras.

OPINIONS.—*(continued.)*

स्वस्ति । श्रीशैलार्यापराभिधानेन श्रीमता दुरसाम्यय्यङ्गार्येण ग्रथिता धातुरूपमुक्तावळी मया सादरं व्यलोकि। सेयं मुक्तावळीव हृदयङ्गमा न केवलं बालानां प्रौढानामपि प्रीतये कल्प्यत इत्युक्तिर्भूतार्थव्याहारतां नातिक्रामति । सन्धिसमाससुबन्तादिशिक्षणमात्रानुषङ्गप्राप्तमपि पर्याप्तमेव विनेयानां जिज्ञासां प्रशमयितुम् । एषु दिवसेषु निबन्धान्तरैः प्रवृत्तैः कृतकरतामेतद्ग्रन्थरचनापरिश्रमः कृतिकृतो नासीदतीति मे निश्चयः ॥

शब्दानुशासनकृते कृतसंविधानाऽप्यर्थोपपत्तिमपि साधयितुं समर्था ।
युक्ताऽपि धातुनिवहैरिह धातुरूपमुक्तावळी कृतिरियं कृतिनां हिताय ॥

कुम्भघोणम्,
२०-७-०९.

इति तिरुमल ईचम्बाडि, शतावधानं **श्रीनिवासाचार्यः,**
कुम्भघोणस्थराजकीयविद्यालयसंस्कृतपण्डितः ।

T. E. SRINIVASACHARIAR,
Satavadhanam, Sanskrit Pundit, Govt. College, Kumbakonam.

केवलवैयाकरणा नालं बोधयितुमांग्लेय्या । तद्भाषया विनार्थान्नायतनास्सम्यगवयन्ति ॥ १ ॥
एवं मिथो विरोधाद्व्युत्पत्सुषु भूरि खिद्यमानेषु । तेषां सौकर्यार्थी तदुभयभाषाविशेषज्ञः ॥ २ ॥
शब्दार्णवे गभिरे पाणिनिवाक्छुक्तिसम्भृतैर्मणिभिः । दुरसामिकविरग्रथ्नात्स्रजमांग्लेयीप्रवाळकृतशोभाम् ॥ ३ ॥
मुक्तावळीमिमां ये कण्ठाभरणं वितन्वन्ति । तेषां शाब्दिकसङ्ख्या नातिविलम्बेति लक्ष्मणो मनुते ॥ ४ ॥

चेन्नपुरी,
२३-७-०९.

इत्थम्—**लक्ष्मणसूरिः,**
पच्चयप्पपाठशालासंस्कृताध्यापकः ।

M. LAKSHMANA SASTRIAR,
Sanskrit Pundit, Pachaiyappa's High School, Madras.

to

subject as to enable

Page 207 - 1
Page 102 - 2
84 3
85 - 3
72 - 4
- 5
751 - 15
[illegible]
[illegible] - 142

S. Subramaniam.

PREFACE.

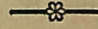
COUNTLESS treatises have been written on Sanskrit Grammar—a subject raised to the dignity of a science by Panini and endowed with an imperishable perfection of shape and outline by the labours of the 'three sages,' each bearing the stamp of the individuality of the author and adapted to the special end he had in view. We have hand-books in almost all the leading Indian and European languages on the subject, but we are mainly concerned with those in English and Sanskrit. Our ancient commentators took up the science as a fascinating intellectual study and commented on it with extraordinary erudition and subtlety; and an intimate acquaintance with their works is indispensable for any real mastery of the subject. But the students of our High Schools and Colleges have, ordinarily, neither the time, nor the application, nor the power of grasp necessary to master the intricate structure and elaborate terminology of this science of sciences. Moreover, owing to the exigencies of their educational course, they are obliged to make their acquaintance with the Sanskrit language through the medium of English and to have recourse to treatises in English for their knowledge of Sanskrit Grammar. These treatises fall mainly into two kinds. those primarily addressed to European scholars and students, and those intended for Indians. The former are obviously unsuitable for the needs of our students. In the latter, intelligent and admirably ingenious attempts have been made to impart grammatical knowledge divested as far as possible of all technical treatment. But experience revealed a grave defect in this mode of handling the subject; and it was found that the student was often bewildered by the multitudinous rules, exceptions and counter-exceptions and dry lists of anomalous forms which he was unable to retain in his memory. Then the value of the mnemonic brevity and scientific terminology of the Sanskrit treatises become more widely understood, and attempts have been made of late to effect a compromise which aims at avoiding the defects of either treatment and retaining the excellences of both. My long experience as a teacher has convinced me that this is a move in the right direction, and this, my present hand-book, is my humble contribution on the matter. It is primarily intended for the use of High School students. Its main aim has been to combine brevity with clearness, and especially to so present the subject as to enable

the students to assimilate readily, and carry in their memory easily, the cardinal points of Sanskrit Grammar. I have also tried to be simple in style, to avoid elaborateness and intricacy of treatment, and to keep out of the book all recondite and out-of-the-way information. In carrying out this attempt, I am aware that I have, here and there, sacrificed idiom and finical accuracy of definition to intellegibility and clarity and that some portions of the book might be found fault with for not being sufficiently full. The book, however, is not intended to displace other recognised text-books, but only to serve as an aid to the student in mastering them; and I shall be highly gratified if it succeeds in any measure in drilling into the minds of our students the fundamental outlines of the subject. No one is more acutely aware of the defects of the book than myself, and any suggestions will be gratefully received and incorporated in the next edition, if there should be one. Further details regarding the scope and arrangement of the work are given in the Sanskrit Introduction that follows.

TRIPLICANE,
31st May, '09.

THE AUTHOR.

उपोद्धातः ।

विदितमेवेदं विद्वन्मणीनाम् यद्भगवत्पाणिन्युपज्ञं व्याकरणशास्त्रं बहुभिः पण्डितैः बह्वीषु भाषासु बहुभिः प्रकारैः स्वस्वधिषणाचातुरीमनुसृत्य विवरीक्रियत इति; सेयं व्याकृतिः भागीरथीव कुल्याभिः कृषीवलानाम्, बहूपकरोति गैर्वाणभाषाव्युत्पित्सूनां संक्षिप्तैः विस्तृतैश्च स्वविषयैः। निस्समाभ्यधिकशेमुषीविशेषैः श्रुतिपरिगृहीततया समधिरूढप्राशस्त्यायाः अस्याः गैर्वाण्याः वाण्याः अनुजिघृक्षया दिव्यलोकाद्भुवमवतीर्णैः त्रिभिर्मुनिभिः चिरतरविचारस्थिरीकृतेऽस्मिन् शास्त्रे रेखामात्रमपि न तेषां सरणिम् अतिचलितुं प्रभवामो वयम् अल्पाल्पचैतन्यसाराः। किन्तु चिरतरपरिचयसञ्जातस्तद्गभीरिमास्वादः किञ्चिद्विलेखयति निर्भयत्रपमस्मान्। तत्र च आंग्लेयभाषामवलम्ब्य गैर्वाणीमिमां गिरम् अवतितीर्षूणां स्वासाधारणीभिः दुर्ज्ञेयाभिः संज्ञाभिः परिभाषाभिश्च निपुणमतिभिरपि दुरवगाहे अस्मिन्पाणिनीये प्रवेशमतिकृच्छ्रसाध्यमाकलय्य यथामति सुखप्रबोधाय वयं प्रावर्तिष्महि। तत्र "श्रेयांसि बहुविघ्नानि" इति प्राचाम् अनुभूतनिर्गताम् उक्तिं अनुसृत्य मङ्गलशतैरपि दुरुपशमान् विघ्नाननुभूतवन्तो वयं तत्र तत्र प्रक्रियाप्रकरणेषु बहुभिः पण्डितैस्सह समासादितेषु प्रज्ञापरिश्रमेष्वपि नितरामप्रतीत चेतसो वर्तामहे। तदहमभ्यर्थये करुणैकप्रवणमानसानि पण्डितप्रकाण्डानि, "गच्छतः स्खलनं न दोषाय" इति समाधाय तत्र तत्र समुपलब्धानि स्खलनानि मयि निवेद्य संशोधयितुम्। अत्र परिकल्पिताः विषयविभागाश्च एवम्—प्रथमं संज्ञाप्रकरणे साधारणतया काश्चित्संज्ञाः प्रदर्शिताः। द्वितीये सन्धिप्रकरणे उत्सर्गापवादशास्त्राणि चिरतरमालोड्य बहुविधाः सन्धिभेदाः प्राकाशिषत। तृतीये समासप्रकरणे प्राचीनान्येव समासकुसुमावळीपद्यानि तत्तत्समासोदाहरणकोटौ निक्षिप्तानि। चतुर्थे अव्ययप्रकरणे यथोचितं प्रसिद्धप्रयोगाणि अव्ययपदानि उदाहृतानि। पञ्चमे तिङन्तप्रकरणे लकारार्थाः विकरणभेदाः परस्मैपदात्मनेपदप्रत्ययविभागाश्च अध्येतॄणाम् अत्यन्तोपयोगितया सुबोधतया च निरूपिताः। षष्ठे तु आर्धधातुकप्रकरणे इडागमसम्प्रसारणादीनि सिद्धान्तकौमुदीप्रकारानुसारेण संगृह्य यथामति परिष्कृताः। सप्तमे धातुरूपप्रकरणे लक्ष्येषु भूयांसमुपयोगमुपेयुषां धातूनां समग्राणि रूपाणि प्रदर्शितानि। अष्टमे तु बालानां यथोपयोगं कारकप्रक्रिया, भावकर्मप्रक्रिया, णिजन्तप्रक्रिया, सन्नन्तप्रक्रिया, उपसर्गप्रयोगादिविधयश्च, संग्रहेण प्रत्यपादिषत। नवमे सुबन्तरूपाणि प्रदर्शितानि। तत्र प्रक्रियाप्रतिपादनपूर्वकं रूपज्ञानस्य दुरवापतया बालानां निष्पन्नान्येव धातुरूपाणि सम्यक् बोधयित्वा तदुपरि साधुत्वासाधुत्वविवेकायैव व्याकृतिः प्रमाणीकरणीयेति अतिनवीनानां पण्डितानामाशयमनुसृत्य मयाऽयं परिष्कारविधिः प्रारम्भि।

भो भो महाशयाः विद्वन्मणयः! कृतावस्थां परिज्ञाताः न्यूनातिरेकाः मयि निवेद्य संशोधयितव्या इति सानुनयम् अभ्यर्थयते सहृदयानां निर्मत्सराणां सुधियामनुचरः।

इति—श्रीशैलार्यापराभिधान दुरसाम्यय्यङ्गार्यः।

इत्थं बालाः अध्यापयितव्याः।

THE COURSE OF STUDY.

(*As drawn by the Author, to be pursued in reference to the instruction of boys in Sanscritic lore.*)

प्रथमशाखायाः—प्रथमभागे संज्ञाप्रकरणम्, नवमभागे संख्येयवाचकाः ।

I Form.—1st Chapter (Samgyaprakarana), and 9th Chapter (Numerals).

द्वितीयशाखायाः—द्वितीयभागे अच्सन्धिः, नवमभागे सर्वनामावधयश्शब्दाः ।

II Form.—2nd Chapter (Vowel Sandhi), and 9th Chapter (Declension of Substantives up to Pronouns).

तृतीयशाखायाः—द्वितीयभागे हल्सन्धिः, नवमभागे समस्ताश्शब्दाः ।

III Form.—2nd Chapter (Sandhi of Consonants), and 9th Chap. (all the Sabdas.)

चतुर्थशाखायाः—तृतीयभागे समासकुसुमावलिः, तुरीयभागे अव्ययप्रकरणम्, पञ्चमभागे तिङन्तप्रकरणम्, सप्तमभागे शब्विकरणधातवः ।

IV Form.—3rd Chapter (Compounds), 4th Chapter (Avyaya Prakarana), 5th Chap. (Tignantha Prakarana), and 7th Chap. (Roots of the 1st Conjugation).

पञ्चमशाखायाः—षष्ठभागे इडागमप्रकरणादि, सप्तमभागे लुग्विकरणादयः ।

V Form.—6th Chap. (the Augment इ etc.), and 7th Chapter (Roots of the 2nd to 10th Conjugation.)

षष्ठशाखायाः—अष्टमभागे कारकप्रकरणादि, सप्तमभागे कर्मणिसन्नन्तणिजन्तादयः ।

VI Form.—8th Chap. (the Karakas etc.), and 7th Chapter (the Passive, Desiderative, Causal, etc.)

विषयानुक्रमणिका ।

CONTENTS.

PAGE.

CHAPTER I.

CHAPTER II.

CHAPTER III.

CHAPTER IV.

CHAPTER V.

PAGE.

CHAPTER VI.

CHAPTER VII.

CHAPTER VIII.

CHAPTER IX.

ERRATA.

PAGE		FOR		READ	
PAGE	7	FOR	तड्डक्कुरः (Line 16)	READ	तड्ढक्कुरः
„	12	„	गृह् + आनि (Line 19)	„	गृह + आनि
„	59	„	अभृषत् (Line 20)	„	अभृषत
„	59	„	समास्थिष्महि (Line 25)	„	समस्थिष्महि
„	61	„	अपश्यतम (Imperfect 2nd person plural)	„	अपश्यत
„	121	„	स्तुवै, स्तुवावहै, स्तुवामहै (Impera. 1st pers.)	„	स्तवै, स्तवावहै, [स्तवामहै
„	142	„	अहौषु (Aorist 3rd person plural)	„	अहौषुः
„	185	„	bublish (1st line)	„	publish
„	„	„	प्रथवामहै (Imperative 1st person plural)	„	प्रथयामहै
„	„	„	प्रथमेवहि (Potential 1st person plural)	„	प्रथयेवहि
„	189	„	पालयिष्येते (2nd Future 3rd person dual.)	„	पालयिष्येथे
„	190	„	गम्येथाम् (Potential 2nd person dual)	„	गम्येयाथाम्
„	197	„	अचेक्रीयर्थाः (Imperfect 2nd person singular)	„	अचेक्रीयथाः
„	204	„	वर्धिष्यते (2nd Fut. 3rd pers. sing. of वृध् Atm.)	„	वर्त्स्यति
„	„	„	अवर्धिष्यत् (Conditional of वृध्)	„	अवर्त्स्यत्
„	206	„	अचेषीत् (Aorist 3rd pers. sing. of चि Paras.)	„	अचैषीत्
„	208	„	अगृह्णीत् (Imperfect 3rd pers. sing. of ग्रह् Atm.)	„	अगृह्णीत
„	229	„	स्वसारो (Accusative dual of स्वसृ Sabda)	„	स्वसारौ
„	230	„	मरुते (Instru. sing. of मरुत् Sabda)	„	मरुता
„	238	„	एकस्मात् (Fem. of एक Sabda)	„	एकस्याम्
„	240	„	एकचतवरिंशः (Column 2 line 7)	„	एकचत्वारिंशः

S. Subrahmanya Sastry

श्रीरस्तु ।

॥ धातुरूपमुक्तावळी ॥

CHAPTER I.

संज्ञाप्रकरणम् ।

I. In Sanskrit there are *fifty* letters, Anusvara and Visarga being taken into account = गैर्वाण्यां भाषायाम् अक्षराणि पञ्चाशत् ।

II. In the Sanskrit language, there are *thirteen* Vowels = तत्र अचः त्रयोदश ।

III. In Sanskrit, there are *five* Short Vowels = तत्र ह्रस्वाचः पञ्च ; अ, इ, उ, ऋ and ऌ ।

IV. In Sanskrit, there are *eight* Long Vowels = दीर्घाचः अष्ट ; आ, ई, ऊ, ॠ, ए, ओ, ऐ and औ ।

V. Sanskrit has *thirty-seven* Consonants = हलः सप्तत्रिंशत् ; कवर्ग, चवर्ग, टवर्ग, तवर्ग, पवर्ग, य, र, ल, व, श, ष, स, ह, ं; :, ᳵ (क) and ᳵ (प) ।

VI. But some maintain that the Consonants are to be counted without Anusvara and Visarga = केचित् एवं वदन्ति, षट्चत्वारिंशदिति ।

VII. The English names for the sub-divisions of Sanskrit letters are :— Gutturals, Palatals, Linguals, Dentals, Labials.

क, च, ट, त, प Unaspirate.

ख, छ, ठ, थ, फ Aspirate.

ग, ज, ड, द, ब Unaspirate.

घ, झ, ढ, ध, भ Aspirate.

ङ, ञ, ण, न, म Nasals.

य, र, ल, व Semi-vowels.

श, ष, स Sibilants.

ह Aspirate.

VIII. Some Sanskrit names for the subdivisions of Sanskrit letters:—

अकुहविसर्जनीयानां कण्ठः ।
इचुयशानां तालु ।
ऋटुरषाणां मूर्धा ।
लृतुलसानां दन्ताः ।
उपूपध्मानीयानाम् ओष्ठौ ।
ञमङणनानां नासिका च ।
एदैतोः कण्ठतालु ।
ओदौतोः कण्ठोष्ठम् ।
वकारस्य दन्तोष्ठम् ।
जिह्वामूलीयस्य जिह्वामूलम् ।
नासिकानुस्वारस्य ।

IX. Equivalent English names for Sanskrit cognomens:—

अचः = Vowels.
हलः = Consonants.
संयुक्तम् = Conjunct consonant.
उपधा = Penultimate letter.
ह्रस्व = Short.
दीर्घ = Long.
प्लुत = The long accent, Vowel lengthened to three Matras.
कर्ता = Agent.
कर्म = Object.
क्रियावाचक = Verb.
प्रातिपदिक = Inflected noun.
प्रत्यय = Affix.
अङ्ग = Base.
उपसर्ग = Preposition.
सुबन्त = Inflexion of nouns.
तिङन्त = Conj. of verbs.
सर्वनाम = Pronoun.
अव्यय = Indeclinable.
तुमुन्नन्त = Infinitive.
ल्यबन्त = Indeclinable past participle.
क्तान्त = Past passive participle.
शत्रन्त = Present participle of the Parasmaipada roots.
शानजन्त = Present participle of the Atmanepada roots.
गुणवाचक = Adjective.
क्रियाविशेषण = Adverb.
आङ्कितनाम = Proper nouns.
रूढनाम = Common nouns.
सङ्घवाचकनाम = Collective nouns.
द्रव्यवाचक = Material nouns.
प्रथमपुरुष = Third person.
मध्यमपुरुष = Second person.
उत्तमपुरुष = First person.
एकवचन = Singular.
द्विवचन = Dual.
बहुवचन = Plural.

CHAPTER II.

सन्धिप्रकरणम् ।

दीर्घाच्सन्धिः ।

अकस्सवर्णे दीर्घः ।

When two *similar* vowels, the last four excepted, blend, their long form takes the place of both.

EXAMPLES.

दैत्य + अरिः = दैत्यारिः ।	गुरु + ऊनः = गुरूनः ।
राम + आदिः = रामादिः ।	चमू + उदयः = चमूदयः ।
सीता + अत्र = सीतात्र ।	पितृ + ऋणम् = पितॄणम् ।
कान्ता + आश्रयः = कान्ताश्रयः ।	होतृ + ऋकारः = होतॄकारः ।
गौरी + इह = गौरीह ।	होतृ + ऌकारः = होतॄकारः ।
गौरी + ईशः = गौरीशः ।	

गुणसन्धिः ।

अद्गुणः ।

When अ or आ is followed by इ, उ, ऋ and ऌ, the Guna letters ए, ओ, अर् and अल् are respectively substituted for them.

EXAMPLES.

पल + ई = पले ।	तव + ऌकारः = तवल्कारः ।
वद + इति = वदेति ।	वध + उपायः = वधोपायः ।
धन + ईशः = धनेशः ।	देव + ऋषिः = देवर्षिः ।
रमा + ईशः = रमेशः ।	महा + ऊर्मिः = महोर्मिः ।
गङ्गा + उदकम् = गङ्गोदकम् ।	महा + ऋषिः = महर्षिः ।
तव + ऋद्धिः = तवर्द्धिः ।	महा + ईशः = महेशः ।

वृद्धिसन्धिः ।

वृद्धिरेचि । ५

When ए, ऐ, ओ and औ follow अ or आ, ऐ is substituted for both in the 1st two cases, and औ in the last two.

EXAMPLES.

तस्य + एषः = तस्यैषः ।
प्रथमा + एकवचनम् = प्रथमैकवचनम् ।
देव + ऐश्वर्यम् = देवैश्वर्यम् ।
कान्ता + ओदनम् = कान्तौदनम् ।
रमा + ऐक्यम् = रमैक्यम् ।
कान्ता + औदार्यम् = कान्तौदार्यम् ।
एक + एकम् = एकैकम् ।
महा + ओजाः = महौजाः ।
जल + ओघः = जलौघः ।
भव + औषधम् = भवौषधम् ।

एत्येधत्यूठ्सु ।

When अ or आ is followed by इ 'to go' and एध्, when they begin with ए and ऐ, or by ऊठ्, the corresponding Vriddhi letter is substituted for both.

EXAMPLES.

प्र + एति = प्रैति ।
प्र + एधते = प्रैधते ।
प्रष्ठ + ऊहः = प्रष्ठौहः ।
अक्ष + ऊहिनी = अक्षौहिणी ।
स्व + ईरः = स्वैरः ।
प्र + ऊढः = प्रौढः ।

यण्सन्धिः ।

इको यणचि ।

When इ, उ, ऋ and ऌ short or long are followed by a *dissimilar* vowel, य्, व्, र् and ल् respectively take their place.

EXAMPLES.

दधि + अत्र = दध्यत्र ।
सुधी + उपास्यः = सुद्ध्युपास्यः ।
तृणानि + अत्ति = तृणान्यत्ति ।
अति + ऊर्ध्वम् = अत्यूर्ध्वम् ।
अपि + एवम् = अप्येवम् ।
मधु + अरिः = मध्वरिः ।
गुरु + आगमः = गुर्वागमः ।
पितृ + अंशः = पित्रंशः ।
अग्नि + उत्पातः = अग्न्युत्पातः ।
पितृ + आज्ञा = पित्राज्ञा ।

---

5 पूर्वरूपसन्धिः ।

एङः पदान्तादति ।

When ए or ओ at the end of a word is followed by अ, the latter merges into the former and its presence is denoted by the sign ऽ (Avagraha.)

EXAMPLES.

ते + अत्र = तेऽत्र ।
हरे + अव = हरेऽव ।
प्रभो + अत्र = प्रभोऽत्र ।
कवे + अवेहि = कवेऽवेहि ।
साधो + अनुमन्यताम् = साधोऽनुमन्यताम् ।
विष्णो + अव = विष्णोऽव ।

---

6 पररूपसन्धिः ।

एङि पररूपम् ।

When a preposition ending in अ is followed by a root beginning with ए or ओ, the former merges into the latter.

EXAMPLES.

प्र + एजते = प्रेजते ।
उप + ओषति = उपोषति ।

अयवायावादेशसन्धिः ।

एचोऽयवायावः ।

When ए, ओ, ऐ and औ are followed by any vowel, they are changed into अय्, अव्, आय् and आव् respectively; but the य् and व् of अय् etc., are optionally dropped and the two vowels thus brought together do not coalesce.

EXAMPLES.

ते + आसन् = तयासन् or त आसन् ।
ते + इह = तयिह or त इह ।
प्रभो + एहि = प्रभवेहि or पभ एहि ।
तस्मै + अदात् = तस्मायदात् or तस्मा [अदात् ।
कृष्णौ + अत्तः = कृष्णावत्तः or कृष्णा [अत्तः ।
शे + अनम् = शयनम् ।
नौ + इका = नाविका ।
भो + अनम् = भवनम् ।
भौ + उकः = भावुकः ।
हरे + एति = हरयेति or हर एति ।
साधो + आनय = साधवानय or साध आ- [नय ।
श्रियै + अर्थः = श्रियायर्थः or श्रिया अर्थः ।
रवौ + अस्तमिते = रवावस्तमिते or रवा [अस्तमिते ।

प्रकृतिभावः ।

ईदूदेद्द्विवचनं प्रगृह्यम् ।

When the dual of a verb or a noun ends in ई, ऊ or ए, these vowels do not blend with others following them.

EXAMPLES.

गिरी + आरोहन्ति = गिरी आरोहन्ति ।	गिरी + एतौ = गिरी एतौ ।
हरी + एतौ = हरी एतौ ।	भानू + आस्ताम् = भानू आस्ताम् ।
गुरू + इमौ = गुरू इमौ ।	साधू + ऊचतुः = साधू ऊचतुः ।
कपी + आगच्छतः = कपी आगच्छतः ।	लते + अत्र = लते अत्र ।
शम्भू + उपदिशतः = शम्भू उपदिशतः ।	यजावहे + इह = यजावहे इह ।
पचेते + एतौ = पचेते एतौ ।	यजेते + उभौ = यजेते उभौ ।
गिरी + इह = गिरी इह ।	आसाथे + अत्र = आसाथे अत्र ।

अदसो मात् ।

There occurs no blending, when the मी or मू of अदस् is followed by any vowel.

EXAMPLES.

अमी + ईशाः = अमी ईशाः ।	(तौ) अमू + आसाते = अमू आसाते ।

निपात एकाजनाङ् ।

Exclamations of only one vowel do not coalesce with any vowel following them.

EXAMPLES.

आ + एवं नु मन्यसे = आ एवं नु [मन्यसे ।	इ + इन्द्रः = इ इन्द्रः ।
	उ + उमेशः = उ उमेशः ।

ओत् ।

The final ओ of particles does not coalesce with vowels following it.

EXAMPLES.

अहो + ईशाः = अहो ईशाः ।	अहो + अपेहि = अहो अपेहि ।

हल्सन्धिः ।

स्तोश्चुना श्चुः ।

When स् or a letter of **तवर्ग** is followed by श् or a letter of **चवर्ग**, a letter of the latter is substituted for the corresponding letter of the former.

EXAMPLES.

रामस् + शेते = रामश्शेते ।
कृष्णस् + चिनोति = कृष्णश्चिनोति ।
सत् + चित् = सच्चित् ।
शार्ङ्गिन् + जय = शार्ङ्गिञ्जय ।
ददत् + जयति = ददज्जयति ।
तद् + चामरम् = तच्चामरम् ।
तद् + छागः = तच्छागः ।
विपद् + जालम् = विपज्जालम् ।
याच् + ना = याच्ञा ।

ष्टुना ष्टुः ।

When स् or **तवर्ग** is followed by ष् or **टवर्ग**, the former is altered to the corresponding letter of the latter.

EXAMPLES.

रामस् + षष्ठः = रामष्षष्ठः ।
कृष्णः + टीकते = कृष्णष्टीकते ।
तत् + टीका = तट्टीका ।
चक्रिन् + ढौकसे = चक्रिण्ढौकसे ।
पेष् + ता = पेष्टा ।
भवत् + टीका = भवट्टीका ।
तत् + ढक्कुरः = तड्ढक्कुरः ।
तत् + डयते = तड्डयते ।

तोर्लि ।

When a letter of the **तवर्ग** is followed by ल्, the corresponding ल् is substituted for the former.

EXAMPLES.

तद् + लयः = तल्लयः ।
विद्वान् + लिखति = विद्वाँल्लिखति ।

खरि च ।

When a final consonant is followed by a hard consonant, it is changed to the 1st letter of its class.

EXAMPLES.

ककुभ् + प्रान्तः = ककुप्प्रान्तः ।
दृषद् + पतति = दृषत्पतति ।
तद् + करोति = तत्करोति ।

खरवसानयोर्विसर्जनीयः । ३

At the end of words, स् followed by any letter or not, and र् followed by a hard consonant or by nothing, are changed to a visarga.

EXAMPLES.

वदामस् = वदामः । | पुनर् + पुनः = पुनःपुनः ।

झलाञ्जशोऽन्ते । ४

The preceding consonants, except nasals, are altered to the 3rd letter of their own varga, when followed by a vowel, a soft-consonant, or by nothing.

EXAMPLES.

वाक् + ईशः = वागीशः ।
अच् + अन्तः = अजन्तः ।
राट् + अयम् = राडयम् ।
भवत् + आदेशः = भवदादेशः ।
नगरात् + आगच्छति = नगरादागच्छति ।
षट् + अब्जानि = षडब्जानि ।
चित् + रूपम् = चिद्रूपम् ।

यरोऽनुनासिकेऽनुनासिको वा । प्रत्यये भाषायां नित्यम् । ५

A consonant at the end of a word or grammatical form followed by a nasal is changed to the nasal of its class optionally. This change is necessary when the nasal belongs to a suffix.

EXAMPLES.

तत् + मुरारिः = तन्मुरारिः or तद्मुरारिः ।
वाक् + महिमा = वाङ्महिमा or वाग्महिमा ।
चित् + मयम् = चिन्मयम् ।
चित् + मात्रम् = चिन्मात्रम् ।
अप् + मयम् = अम्मयम् ।

ङमो ह्रस्वादचि ङमुण्णित्यम् ।

If at the end of a word or grammatical form ङ्, ण्, न्, are preceded by a short vowel and followed by any vowel, they are doubled.

EXAMPLES.

प्रत्यङ् + आत्मा = प्रत्यङ्ङात्मा ।
सुगण् + ईशः = सुगण्णीशः ।
सन् + अच्युतः = सन्नच्युतः ।

मोऽनुस्वारः । वा पदान्तस्य ।

1. At the end of a word or particle, म् followed by a consonant in general is changed to an anuswara.

2. An anuswara is changed optionally to the nasal of the class to which the following letter belongs.

3. When followed by श्, ष्, स् or ह्, this म् is necessarily changed to an anuswara.

EXAMPLES.

सम् + गमयति = संगमयति or सङ्गमयति ।	शम् + सेवते = शं सेवते ।
त्वम् + तु = त्वन्तु or त्वं तु ।	वयम् + षट् = वयं षट् ।
किम् + करः = किङ्करः or किंकरः ।	पापम् + हरति = पापं हरति ।
परम् + शंसति = परं शंसति ।	

झयो होऽन्यतरस्याम् ।

When ह् follows the first four letters of a class, it is altered to the fourth letter of that class optionally.

EXAMPLES.

वाक् + हरिः = वाग्घरिः or वाग्हरिः ।	तत् + हितम् = तद्धितम् or तद्हितम् ।
त्विट् + हासः = त्विड्ढासः or त्विड्हासः ।	ककुब् + हसति = ककुब्भसति or ककुब्हसति ।

नश्छव्यप्रशान् ।

न् at the end of a word followed by च्, छ्, त्, थ्, ट् and ठ् is changed generally to an anuswara and a visarga. This visarga is further changed to श् before च्, छ्; to स् before त्, थ्; to ष् before ट्, ठ्.

EXAMPLES.

बिडालान् + ताडयति = बिडालांस्ताडयति ।	तान् + तान् = तांस्तान् ।
	मुनीन् + त्रायस्व = मुनींस्त्रायस्व ।
तान् + च = तांश्च ।	कस्मिन् + चित् = कस्मिंश्चित् ।
तान् + टङ्कान् = तांष्टङ्कान् ।	महान् + टङ्कारः = महांष्टङ्कारः ।

शश्छोऽटि ।

श् is changed to छ्, when it is preceded by any consonant other than ह्, a semi-vowel, a nasal, or a sibilant, and when followed by a vowel, a semi-vowel, or a nasal.

EXAMPLES.

तद् + शिवः = तच्छिवः ।	त्वत् + श्मश्रु = त्वच्छ्मश्रु ।
एतत् + श्लोकः = एतच्छ्लोकः ।	वाक् + शक्तिः = वाक्छक्तिः ।

अतो रोरप्लुतादप्लुते । हशि च ।

Visarga following अ, and followed by अ or a soft consonant, is changed to उ which with the preceding अ becomes ओ.

EXAMPLES.

रामः + अर्च्यः = रामोऽर्च्यः ।	नरः + जीवति = नरो जीवति ।

भोभगोअघोअपूर्वस्य योऽशि ।

स् or visarga, when preceded by भो, भगो, अघो (all indeclinables), or अ, short or long, and when followed by a vowel or a soft consonant, is changed to य्, which is dropped optionally before vowels and necessarily before consonants.

EXAMPLES.

भोः + देवाः = भो देवाः ।	जनाः + वदन्ति = जना वदन्ति ।
भोः + इह = भो इह or भोयिह ।	अश्वाः + धावन्ति = अश्वा धावन्ति ।
नराः + इमे = नरा इमे or नरायिमे ।	बुधः + इच्छति = बुध इच्छति ।
पुरुषाः + आगच्छन्ति = पुरुषा आगच्छन्ति ।	नृपः + उदेति = नृप उदेति ।
	नरः + एति = नर एति ।

ससजुषो रुः ।

स् or Visarga, following any vowel except अ or आ, and followed by a vowel or a soft consonant, is changed to र्.

EXAMPLES.

नृपतिः + यजति = नृपतिर्यजति ।	कविः + आयाति = कविरायाति ।
नरैः + गम्यते = नरैर्गम्यते ।	भानुः + उदेति = भानुरुदेति ।

ढो ढे लोपः । रो रि । ढ्रलोपे पूर्वस्य दीर्घोऽणः ।

When ढ् and र् are followed by ढ् and र् respectively, they are dropped, and the preceding vowel, if short, is made long.

EXAMPLES.

धूर्जटिः + रक्षति = धूर्जटी रक्षति ।	लिढ् + ढः = लीढः ।
पुनर् + रमते = पुना रमते ।	शम्भुः + रम्यः = शम्भू रम्यः ।

कुप्वोः ≍क≍पौ च ।

Visarga followed by क्, ख् and प्, फ् is retained or changed, in the instance of the first two letters to Jihvamuliya, and in the instance of the second two to Upadhmaniya.

EXAMPLES.

कः + खनति = क≍खनति ro कःखनति । | कः + पठति = क≍पठति or कः पठति ।

वा शरि । विसर्जनीयस्य सः । शर्परे विसर्जनीयः ।

Visarga followed by श्, ष्, स् is either retained or changed to श्, ष्, स् respectively. It is changed to श्, ष्, स् when followed by च् छ्, ट् ठ् and त् थ् । It is not changed when these letters are followed by a sibilant.

EXAMPLES.

रथः + सरति = रथस्सरति or रथः सरति ।	विष्णुः + त्रायते = विष्णुस्त्रायते ।
	रामः + तरति = रामस्तरति ।
कोपः + शाम्यति = कोपश्शाम्यति or कोपः शाम्यति ।	रामः + क्षाम्यति = रामः क्षाम्यति ।
	कः + त्सरुः = कः त्सरुः ।

एतत्तदोस्सुलोपोऽकोरनञ्समासे हलि ।

सः and एषः drop their visarga before any consonant.

EXAMPLES.

सः + पुरुषः = स पुरुषः ।	सः + शिवः = स शिवः ।
एषः + रुद्रः = एष रुद्रः ।	

छे च। दीर्घात्। पदान्ताद्वा। आङ्माङोश्च।

छ्, when it follows a vowel, is changed to च्छ्; optionally, when the vowel is long and at the end of a word or grammatical form ; but necessarily after मा (particle) and आ (preposition.)

EXAMPLES.

तव + छायाः = तवच्छायाः।	लक्ष्मी + छाया = लक्ष्मीच्छाया or लक्ष्मीछाया।
मा + छिदत् = माच्छिदत्।	आ + छादयामास = आच्छादयामास।
शिव + छायाः = शिवच्छायाः।	चे + छिद्यते = चेच्छिद्यते।

रषाभ्यां नो णस्समानपदे। ऋवर्णान्नस्य णत्वं वाच्यम्। अट्कुप्वाङ्नुंव्यवायेऽपि।

न् coming after ऋ, र् or ष् is changed to ण्; this change takes place even if a vowel or a semi-vowel (ल् excepted), the aspirate ह् or a letter of the guttural or labial class comes between ऋ, र्, ष् and न्. This change does not take place when न् ends a word.

EXAMPLES.

तिसृ + नाम् = तिसृणाम्।	हरी + नाम् = हरीणाम्।
चतसृ + नाम् = चतसृणाम्।	रामा + नाम् = रामाणाम्।
चतुर् + नाम् = चतुर्णाम्।	वृषा + नाम् = वृषाणाम्।
पुष् + नाति = पुष्णाति।	नरा + न् = नरान्।
गृह् + आनि = गृहाणि।	

आदेशप्रत्यययोः।

स् following a vowel except अ or आ, or a letter of guttural class, or र्, generally becomes ष्.

EXAMPLES.

वाक् + सु = वाक्षु।	कमल् + सु = कमल्षु।
हरि + सु = हरिषु।	चतुर् + सु = चतुर्षु।
करो + सि = करोषि।	वच् + सि = वक्षि।
तनु + से = तनुषे।	जागर् + सि = जागर्षि।

CHAPTER III.

॥ समासकुसुमावलिः ॥

In Sanskrit, words are derived in five ways—and they are called **समास, कृत्, तद्धित, सनादि** and **एकशेष**।

The blending of two or more words into one is called **समास** or composition. The case-endings of words to be compounded are dropped.

षोढा समासास्संक्षेपात्ते च त्रिंशद्विधाः पुनः ।
नित्यानित्यत्वयोगेन लुगलुक्त्वेन च द्विधा ॥
तत्राष्टधा तत्पुरुषः सप्तधा कर्मधारयः ।
सप्तधा च बहुव्रीहिः द्विगुराभाषितो द्विधा ॥
द्वन्द्वश्चतुर्विधो ज्ञेयोऽव्ययीभावो द्विधा मतः ।
तेषां पुनस्समासानां प्राधान्यं स्याच्चतुर्विधम् ॥

१. तत्पुरुषसमासः ।
कर्मधारयसमासः ।
द्विगुसमासः ।

२. बहुव्रीहिसमासः ।
३. अव्ययीभावसमासः ।
४. द्वन्द्वसमासः ।

एतदन्तर्गतविशेषसमासाः ।

अलुक्समासः ।
नित्यसमासः ।

गतिसमासः ।
असमर्थसमासः ।

समासार्थविवरणवाक्यस्य विग्रह इति संज्ञा ।

तत्पुरुषसमासनिरूपणम् ।

In the Tatpurusha composition prominence is given to the meaning of the final word.

तत्पुरुषोऽष्टविधोऽभूत्प्रथमादिविभक्तिनञ्कृतैर्भेदैः ।
उत्तरपदजनितार्थः मुख्यस्तत्रेति पण्डितैः ख्यातः ॥

प्रथमातत्पुरुषो यथा ।

अमृतं योऽपिबद्दैत्यः तं वैकुण्ठो द्विधाऽच्छिनत् ।
राहुरुत्तरकायोऽस्य पूर्वकायोऽभवद्ध्वजः ॥

EXAMPLES.

उत्तरं कायस्य = उत्तरकायः ।
पूर्वं कायस्य = पूर्वकायः ।
अर्धं पिप्पल्याः = अर्धपिप्पली ।
—इत्यादयः ।

द्वितीयातत्पुरुषो यथा ।

दुःखातीतो भवत्येव यदि कृष्णश्रितो जनः ।
अथवान्नबुभुक्षुस्सन् मुहूर्तसुखमश्नुते ॥

EXAMPLES.

दुःखम् अतीतः = दुःखातीतः ।
कृष्णं श्रितः = कृष्णश्रितः ।
अन्नं बुभुक्षुः = अन्नबुभुक्षुः ।
मुहूर्तं सुखम् = मुहूर्तसुखम् ।
खट्वाम् आरूढः = खट्वारूढः ।
—इत्यादयः ।

तृतीयातत्पुरुषो यथा ।

मासावरस्त्वं खलु मासपूर्वः अहन्तु विद्यानिपुणो नितान्तम् ।
इतीव संसद्यभिमानिनां सदा परस्परं वाक्कलहो बभूव ॥

EXAMPLES.

मासेन अवरः = मासावरः ।
मासेन पूर्वः = मासपूर्वः ।
विद्यया निपुणः = विद्यानिपुणः ।
वाचा कलहः = वाक्कलहः ।
दण्डेन ताडितः = दण्डताडितः ।
—इत्यादयः ।

चतुर्थीतत्पुरुषो यथा ।

गृही भूतबलिं दत्ते गोसुखं तु कृषीवलः ।
दत्ते यष्टा यूपदारु कुण्डलाष्टापदं बुधः ॥

EXAMPLES.

भूतेभ्यः बलिः = भूतबलिः ।
गवे सुखम् = गोसुखम् ।
यूपाय दारु = यूपदारु ।
कुण्डलाय अष्टापदं = कुण्डलाष्टापदम् ।—इत्यादयः ।

पञ्चमीतत्पुरुषो यथा ।

पूर्वं चोरभयं प्राप्य व्याघ्रभीतस्ततः परम् ।
सुखापेतो जनस्सम्यगरण्ये निवसेत्कथम् ॥

EXAMPLES.

चोरात् भयम् = चोरभयम् ।
व्याघ्रात् भीतः = व्याघ्रभीतः ।
सुखात् अपेतः = सुखापेतः ।
वृक्षात् पतितः = वृक्षपतितः ।—इत्यादयः ।

षष्ठीतत्पुरुषो यथा ।

अधिकं राजपुरुषस्सेव्यस्सर्वमहान्यतः ।
वृक्षमूलमुपाश्रित्य जपतो देवपूजकात् ॥

EXAMPLES.

राज्ञः पुरुषः = राजपुरुषः ।
सर्वेषां महत्तरः = सर्वमहान् ।
वृक्षस्य मूलम् = वृक्षमूलम् ।
वृक्षस्य छाया = वृक्षच्छाया ।—इत्यादयः ।

सप्तमीतत्पुरुषो यथा ।

प्राश्यान्नमीश्वराधीनं स्थालीपकन्तु मानवः ।
वर्त्मन्यातपशुष्कस्सन् दानशौण्डः कथं भवेत् ॥

EXAMPLES.

ईश्वरे अधीनम् = ईश्वराधीनम् ।
स्थाल्यां पक्वम् = स्थालीपक्वम् ।
आतपे शुष्कः = आतपशुष्कः ।
दाने शौण्डः = दानशौण्डः ।—इत्यादयः ।

नञ्तत्पुरुषो यथा ।

अज्ञानात्पापमाप्नोति पापादब्राह्मणो भवेत् ।
तस्मादिच्छन्ति तत्त्यक्तुमभावायैव पण्डिताः ॥

EXAMPLES.

न अश्वः = अनश्वः ।	न ब्राह्मणः = अब्राह्मणः ।
न ज्ञानम् = अज्ञानम् ।	न भावः = अभावः ।—इत्यादयः ।

कर्मधारयसमासनिरूपणम् ।

The Karmadharaya Samasa is that particular division of Tatpurusha Samasa in which the component words are in apposition with each other.

कविभिस्सप्तविधस्स्यादित्येवं कर्मधारयः कथितः ।
तत्पुरुषान्तर्भावात्तद्वत्प्राधान्यमीरितं चास्य ॥
विशेषणं पूर्वपदे विशेष्यं तथोभयत्रापि विशेषणं च ।
यस्योपमानं परतस्तदादौ सम्भावना चाप्यवधारणा च ॥

विशेषणपूर्वपदकर्मधारयो यथा ।

नीलोत्पलानि नारीणां नयनानीव रेजिरे ।
कम्पितान्यल्पवातेन सत्सरस्सु स्थितान्यहो ॥

EXAMPLES.

नीलानि च तानि उत्पलानि च = नीलोत्पलानि ।	सन्ति च तानि सरांसि च = सत्सरांसि ।
अल्पश्चासौ वातश्च = अल्पवातः ।	रम्या च सा लता च = रम्यलता ।—इत्यादयः ।

विशेष्यपूर्वपदकर्मधारयो यथा ।

उद्वीक्ष्य यस्य मातङ्गान् घना इति मनीषया ।
मयूरव्यंसका हृष्टाः ननृतुस्तं नृपं भजे ॥

EXAMPLES.

व्यंसकाश्च ते मयूराश्च = मयूरव्यंसकाः ।	खसूचिश्चासौ वैयाकरणश्च = वैयाकरणखसूचिः ।—इत्यादयः ।

विशेषणोभयपदकर्मधारयो यथा ।

पुंसां स्नातानुलिप्तानामन्नं भोज्योष्णमेव हि ।
पश्यामीत्यब्रवीद्वैद्यः शास्त्रैर्निश्चप्रचं वचः ॥

EXAMPLES.

स्नाताश्च ते अनुलिप्ताश्च = स्नातानुलिप्ताः ।	निश्चितञ्च तत् प्रचितञ्च = निश्चप्रचम् ।
भोज्यञ्च तत् उष्णञ्च = भोज्योष्णम् ।	—इत्यादयः ।

उपमानोत्तरपदकर्मधारयो यथा ।

रामोऽयं पुरुषव्याघ्रः संवृतः कपिकुञ्जरैः ।
हनिष्यति बलाद्युद्धे रावणं राक्षसर्षभम् ॥

EXAMPLES.

पुरुषो व्याघ्र इव = पुरुषव्याघ्रः ।
कपयः कुञ्जरा इव = कपिकुञ्जराः ।
राक्षसः ऋषभ इव = राक्षसर्षभः ।
—इत्यादयः ।

उपमानपूर्वपदकर्मधारयो यथा ।

कौमुदीविशदा भाति या वाणी रतिसुन्दरी ।
लतातन्वी सदा दद्यात् सा द्राक्षामधुरां गिरम् ॥

EXAMPLES.

रतिरिव सुन्दरी = रतिसुन्दरी ।
लतेव तन्वी = लतातन्वी ।
कौमुदीव विशदा = कौमुदीविशदा ।
द्राक्षेव मधुरा = द्राक्षामधुरा ।
घन इव श्यामः = घनश्यामः ।
—इत्यादयः ।

सम्भावनापूर्वपदकर्मधारयो यथा ।

तमालवृक्षैरभितः संवृतो विन्ध्यपर्वतः ।
बम्भरैस्सकलैर्दृष्टः दूराद्गजमनीषया ॥

EXAMPLES.

तमाल इति वृक्षः = तमालवृक्षः ।
विन्ध्य इति पर्वतः = विन्ध्यपर्वतः ।
गज इति मनीषा = गजमनीषा ।
—इत्यादयः ।

अवधारणापूर्वपदकर्मधारयो यथा ।

मनीषासलिलैर्युक्तिरत्नैर्वाकल्पनोर्मिभिः ।
यशस्सरिद्भिस्सम्पन्नः भात्ययं कविसागरः ॥

EXAMPLES.

मनीषा एव सलिलानि = मनीषासलिलानि ।
युक्तय एव रत्नानि = युक्तिरत्नानि ।
कल्पना एव ऊर्मयः = कल्पनोर्मयः ।
यशांस्येव सरितः = यशस्सरितः ।
कविरेव सागरः = कविसागरः ।
विनय एव धनम् = विनयधनम् ।—इत्यादयः ।

The following according to some, is the eighth kind of **कर्मधारय** compound.

लुप्तमध्यमपदकर्मधारयो यथा ।

देवब्राह्मण एवाहमागतश्शाकपार्थिव ।
अतो मां पालय श्रान्तं पान्थं छायातरुर्यथा ॥

EXAMPLES.

देवपूजकः ब्राह्मणः = देवब्राह्मणः ।	छायाप्रधानः तरुः = छायातरुः ।
शाकप्रियः पार्थिवः = शाकपार्थिवः ।	—इत्यादयः ।

द्विगुसमासनिरूपणम् ।

The Dwigu Samasa is that particular form of Karmadharaya in which the first member is a numeral.

स चैकवद्भाव्यनेकवद्भावीति द्विधा द्विगुः ।
कर्मधारय एवास्याप्यन्तर्भावो बुधैर्मतः ॥

एकवद्भावी द्विगुर्यथा ।

पञ्चवट्या समं क्षेत्रं त्रिलोक्यां न हि विद्यते ।
तत्र पञ्चगवं दत्वा जनश्श्रेष्ठपदं व्रजेत् ॥

EXAMPLES.

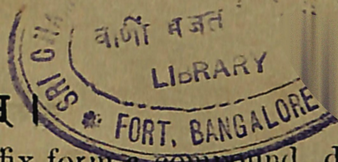
पञ्चानां वटानां समाहारः = पञ्चवटी ।	पञ्चानां गवां समाहारः = पञ्चगवम् ।
त्रयाणां लोकानां समाहारः = त्रिलोकी ।	त्रयाणां भुवनानां समाहारः = त्रिभुवनम् ।
	—इत्यादयः ।

अनेकवद्भावी द्विगुर्यथा ।

युद्धेषु विबुधास्सर्वे बाडबाश्चाध्वरेष्वपि ।
गायन्ति यं कार्यसिद्ध्यै भजे षाण्मातुरं मुदा ॥

EXAMPLES.

षण्णां मातॄणाम् अपत्यं पुमान् = षाण्मातुरः ।	अष्टसु कपालेषु संस्कृतः = अष्टाकपालः ।
	—इत्यादयः ।

बहुव्रीहिसमासनिरूपणम् ।

Two or more words ending in the first case affix form a compound, denoting another new thing not connoted by those words individually; and the compound is called Bahuvrihi.

सप्तभिराख्याभिर्वा विख्यातो यस्स वै बहुव्रीहिः ।
अन्यपदार्थो मुख्यः कथितो विबुधैर्बहुव्रीहिः ॥
द्वाभ्यां पदाभ्यां बहुभिः पदैर्या सङ्ख्योभयोः सा पदयोः पदाग्रे ।
यस्याभवत्पूर्वपदे सहश्च दिगन्तराळव्यतिहारलक्ष्मा ॥

द्विपदबहुव्रीहिर्यथा ।

प्राप्ताग्निमेवमिषुमूढरथानथाश्वान् तूणीरमुद्धृतशरं च वहन् जवेन ।
रुद्रोऽपि वीरपुरुषः स पुरो बिभेद देवैश्च दत्तपशुरेव महाबलस्सन् ॥

EXAMPLES.

प्राप्तः अग्निः यं सः = प्राप्ताग्निः ।
ऊढः रथः यैस्ते = ऊढरथाः ।
दत्तः पशुः यस्मै सः = दत्तपशुः ।
उद्धृताः शराः यस्मात्सः = उद्धृतशरः ।
महत् बलं यस्य सः = महाबलः ।
वीराः पुरुषाः यासु ताः = वीरपुरुषाः ।—इत्यादयः ।

बहुपदबहुव्रीहिर्यथा ।

नीलोज्ज्वलवपुः पातु श्रीमत्पीताम्बरो हरिः ।
यस्य प्रसादात् कुब्जाऽभूत् दिव्यसुन्दरविग्रहा ॥

EXAMPLES.

नीलम् उज्ज्वलं वपुः यस्य सः = नीलोज्ज्वलवपुः ।
श्रीमत् पीतम् अम्बरं यस्य सः = श्रीमत्पीताम्बरः ।
दिव्यः सुन्दरः विग्रहः यस्यास्सा = दिव्यसुन्दरविग्रहा ।
—इत्यादयः ।

संख्योभयपदबहुव्रीहिर्यथा ।

काननेऽस्मिन्नहो राजन् द्वित्रैरायासिता जनैः ।
लभ्यन्ते पञ्चषा नागाः इत्यूचुर्बलिनः प्रभुम् ॥

EXAMPLES.

द्वौ वा त्रयो वा = द्वित्राः ।
पञ्च वा षड्वा = पञ्चषाः ।
त्रयो वा चत्वारो वा = त्रिचतुराः ।
—इत्यादयः ।

संख्योत्तरपदबहुव्रीहिर्यथा ।

ब्रह्माणः कति वा रुद्राः वद त्वमिति सङ्ख्यया ।
कुशलश्चेदेकयोक्त्या वदेदुपदशा इति ॥

EXAMPLES.

दशानां समीपे ये सन्ति, ते = उपदशाः । | एकादशानां समीपे ये सन्ति, ते = उपैकादशाः ।
—इत्यादयः ।

सहपूर्वपदबहुव्रीहिर्यथा ।

सकलास्सहसन्तानाः सकला अपि बाडबाः ।
प्रोचुः स्वस्ति महीपाय सहपुत्राय सन्ततम् ॥

EXAMPLES.

कलाभिस्सह वर्तन्त इति = सकलाः ।
सन्तानैस्सह वर्तन्त इति = सहसन्तानाः ।
पुत्रेण सह वर्तत इति = सपुत्रः ।
—इत्यादयः ।

दिगन्तराळलक्षणबहुव्रीहिर्यथा ।

विद्युदुत्तरपूर्वायाममोघा मारुतो यथा ।
यदि दक्षिणपूर्वायां वृष्टिर्नैव भवेत्तदा ॥

EXAMPLES.

उत्तरस्याश्च पूर्वस्याश्च दिशोर्यदन्तराळम्, [सा = उत्तरपूर्वा ।
दक्षिणस्याश्च पूर्वस्याश्च दिशोर्यदन्तराळम्, सा = [दक्षिणपूर्वा ।—इत्यादयः ।

व्यतीहारलक्षणबहुव्रीहिर्यथा ।

बाहूबाहवि केषाञ्चिन्मुष्टीमुष्टयद्भुतं तथा ।
केशाकेश्यभवद्युद्धं वानराणाञ्च रक्षसाम् ॥

EXAMPLES.

बाहुभिर्बाहुभिश्च गृहीत्वेदं युद्धं प्रवृत्तं [= बाहूबाहवि ।
मुष्टिभिर्मुष्टिभिश्च प्रहृत्येदं युद्धं प्रवृत्तम् [= मुष्टीमुष्टि ।
केशेषु केशेषु गृहीत्वेदं युद्धं प्रवृत्तम् = केशाकेशि ।
—इत्यादयः ।

अव्ययीभावसमासनिरूपणम् ।

When an indeclinable forms the initial word of a composition and denotes vicinity, case, relations, absence, accordance, repetition etc., it is called Avyayi Bhava Composition.

यस्याभवत्पूर्वपदेऽव्ययस्य नाम्नो विधानाद्विविधश्च लक्ष्म ।
पूर्वः पदार्थोऽपि च यत्र मुख्यः तमव्ययीभावमुदाहरन्ति ॥

अव्ययपूर्वपदाव्ययीभावो यथा ।

भो राजन् प्रत्यहं भूयात् यथाशक्त्यधिबाडबम् ।
भक्तिस्तयाऽस्तु सम्भद्रं निष्पापमुपलोचनम् ॥

EXAMPLES.

अहनि अहनि = प्रत्यहम् ।
शक्तिम् अनतिक्रम्य = यथाशक्ति ।
बाडबेषु अधि = अधिबाडबम् ।
भद्राणां समृद्धिः = सम्भद्रम् ।
पापानाम् अभावः = निष्पापम् ।
लोचनयोः समीपम् = उपलोचनम् ।

नामपूर्वपदाव्ययीभावो यथा ।

स्वस्यापि भोजने यस्य सूपप्रति न युज्यते ।
शाकप्रत्यथवाऽन्येभ्यः कथं दास्यति स प्रभुः ॥

EXAMPLES.

सूपस्य लेशः = सूपप्रति ।
शाकस्य लेशः = शाकप्रति ।—इत्यादयः ।

द्वन्द्वसमासनिरूपणम् ।

When a set of several words ending with case affixes stands in a relation expressible by 'and', the set is optionally made into a compound. This compound is called Dwandwa.

यस्मिन् समासे प्राधान्यमुभयोः स्यात्पदार्थयोः ।
स हि द्वन्द्वश्चतुर्धा स्यात् बुधैरिति विनिश्चितः ॥
इतरेतरयोगाख्यः समाहाराह्वयस्तथा ।
द्वाभ्यां पदाभ्यां बहुभिरुभौ चेति चतुर्विधः ॥

द्विपदेतरेतरयोगद्वन्द्वो यथा ।

ययोर्बलेन समितौ निहतौ कंसरावणौ ।
सूर्याचन्द्रमसोर्वंश्यौ रामकृष्णावहं भजे ॥

EXAMPLES.

कंसश्च रावणश्च = कंसरावणौ ।
सूर्यश्च चन्द्रमाश्च = सूर्याचन्द्रमसौ ।
रामश्च कृष्णश्च = रामकृष्णौ ।
—इत्यादयः ।

बहुपदेतरेतरयोगद्वन्द्वो यथा ।

वापीकूपतटाकानां महतां स्थापनादपि ।
धर्मार्थकाममोक्षाश्च सिद्ध्यन्त्येव न संशयः ॥

EXAMPLES.

वापी च कूपश्च तटाकश्च = वापीकूपतटाकाः ।
धर्मश्च अर्थश्च कामश्च मोक्षश्च = धर्मार्थ-[काममोक्षाः ।
घटश्च पटश्च कुड्यञ्च = घटपटकुड्यानि ।
—इत्यादयः ।

द्विपदसमाहारद्वन्द्वो यथा ।

शीतोष्णं सुखदुःखं वा वहन् यो वर्तते सदा ।
नियम्य वाक्त्वचं सम्यक् स हि योगीति कथ्यते ॥

EXAMPLES.

शीतञ्च उष्णञ्च तयोस्समाहारः = शीतो-[ष्णम् ।
सुखञ्च दुःखञ्च तयोस्समाहारः = सुख-[दुःखम् ।
वाक्च त्वक्च तयोस्समाहारः = वाक्त्वचम् ।
—इत्यादयः ।

बहुपदसमाहारद्वन्द्वो यथा ।

ढकामृदङ्गपटहं यस्य दध्वान मन्दिरे ।
अश्वहस्तिरथं चास्ति भावुकं तस्य भूभृतः ॥

EXAMPLES.

ढका च मृदङ्गश्च पटहश्च तेषां समाहारः [= ढकामृदङ्गपटहम् ।
अश्वश्च हस्ती च रथश्च तेषां समाहारः = [अश्वहस्तिरथम् ।
पाणिश्च पादश्च ग्रीवा च तेषां समाहारः = पाणि-[पादग्रीवम् ।
—इत्यादयः ।

अलुक्समासो यथा ।

Aluksamasa is that in which the case affixes within the compound are not dropped.

कण्ठेकालं स्मरन्नेव जनुषान्धो हृदिस्पृशम् ।
वाचोयुक्तिं वदन् जीवत्यन्तिकादागतं प्रति ॥

EXAMPLES.

कण्ठे कालो यस्य सः = कण्ठेकालः ।
जनुषा अन्धः = जनुषान्धः ।
हृदि स्पृशतीति = हृदिस्पृक् ।
वाचः युक्तिः = वाचोयुक्तिः ।
अन्तिकात् आगतः = अन्तिकादागतः ।
पश्यतः हरतीति = पश्यतोहरः ।—इत्यादयः ।

नित्यसमासो यथा ।

When the second word of a compound is verbal in character and governs the preceding substantive, the resultant form is known as Nitya Samasa.

कुम्भकारस्तन्तुवायो लोहकारक एव च ।
श्रेणयोऽन्येऽपि संस्थाप्याः पार्श्वे ग्रामस्य यत्नतः ॥

EXAMPLES.

कुम्भं करोतीति = कुम्भकारः ।
तन्तुं वयतीति = तन्तुवायः ।
तापिञ्छेन सङ्काशाः = तापिञ्छनिभाः ।
—इत्यादयः ।

गतिसमासो यथा ।

In this class of compounds, the words comprising the compounds are adverbs prefixed to verbal derivatives.

साक्षात्कृत्य हरिं सम्यक् अलङ्कृत्य पुरं प्रभो ।
तिरस्कृत्य रिपून् पाहि पुरस्कृत्य द्विजान् भुवम् ॥

EXAMPLES.

साक्षात् कृत्वा = साक्षात्कृत्य ।
अलं कृत्वा = अलङ्कृत्य ।
तिरः कृत्वा = तिरः कृत्वा or तिरस्कृत्य ।
ऊरी कृत्वा = ऊरीकृत्य ।—इत्यादयः ।

असमर्थसमासो यथा ।

तनुमुद्धूळयन्मर्त्यः शिवभागवतो यदि ।
अरिषड्वर्गतस्तस्य भयं नास्ति कदाचन ॥

EXAMPLES.

भगवति भक्तः = भागवतः, शिवे भागवतः = शिवभागवतः ।
षण्णां वर्गः = षड्वर्गः, अरीणां षड्वर्गः = अरिषड्वर्गः ।
सूर्यं न पश्यन्तीति = असूर्यंपश्याः ।
—इत्यादयः ।

कृदादिवृत्तयः ।

VERBAL DERIVATIVES, ETC.

कृत्तद्धितसनाद्यन्तधातुभ्यश्चैकशेषतः ।
समासाश्चापि विद्वद्भिः कथिताः पञ्च वृत्तयः ॥

कृद्वृत्तिर्यथा ।

Verbal Derivatives.

भक्तानामपि मर्त्यानाममराणामथापि वा ।
सम्पादयति या ज्ञानं तां वाचं प्रणमाम्यहम् ॥

EXAMPLES.

भजन्त इति = भक्ताः ।
म्रियन्त इति = मर्त्याः ।
न म्रियन्त इति = अमराः ।
ज्ञायते अनेन इति = ज्ञानम् ।
उच्यत इति = वाक् ।—इत्यादयः ।

तद्धितवृत्तिर्यथा ।

Nominal Derivatives.

मानुषानादितेयान्वा पीडयन्तो भुवि स्थिताः ।
ये दैतेयास्तान्निहन्तुं जातो दाशरथिस्स्वयम् ॥

EXAMPLES.

मनोरपत्यानि पुमांसः = मानुषाः ।
अदितेः अपत्यानि पुमांसः = आदितेयाः ।
दितेः अपत्यानि पुमांसः = दैतेयाः ।
दशरथस्य अपत्यं पुमान् = दाशरथिः ।
पुलस्त्यस्य गोत्रापत्यं पुमान् = पौलस्त्यः ।
इन्द्रः देवता अस्येति = ऐन्द्रम् ।
पाणिनिना प्रोक्तम् = पाणिनीयम् ।
कर्मणि साधुः = कर्मण्यः ।
अतिथिषु साधुः = आतिथेयः ।
पृथिव्याः ईश्वरः = पार्थिवः ।
पित्रा तुल्यम् = पितृवत् ।

मात्रा तुल्यम् = मातृवत् ।
गोः भावः = गोत्वम् ।
जनानां समूहः = जनता ।
तारकाः सञ्जाताः अस्य = तारकितम् ।
पञ्च अवयवा अस्य = पञ्चतयम् ।
पञ्चानां पूरणः = पञ्चमः ।
बुद्धिः अस्यास्तीति = बुद्धिमान् ।
अयम् एषामतिशयेन आढ्यः = आढ्यतमः ।
अयमनयोरतिशयेन लघुः = लघुतरः ।
कुत्सितः अश्वः = अश्वकः ।
ईषदूनो विद्वान् = विद्वत्कल्पः ।

सनाद्यन्तधातुवृत्तिर्यथा ।

Desideratives, Frequentatives, etc.

यः पास्पर्धीति वा लोकान् देवैर्वैरायते सदा ।
राक्षसस्य विनाशाय तस्य पुत्रीयतु प्रभुः ॥

EXAMPLES.

अतिशयेन स्पर्धते = पास्पर्धीति ।
वैरम् आचरति = वैरायते ।

पुत्रमात्मनः इच्छतु = पुत्रीयतु ।
—इत्यादयः ।

एकशेषवृत्तिर्यथा ;

viz.—the process by which only one of the component nouns is retained to the exclusion of others, the retained one denoting all the nouns combined.

सर्वेषामपि लोकानां पितरौ यौ सनातनौ ।
विदितौ पालनाच्चित्ते तौ शिवौ सततं भजे ॥

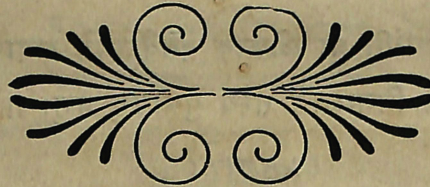
EXAMPLES.

माता च पिता च = पितरौ ।
सनातनी च सनातनश्च = सनातनौ ।
विदिता च विदितश्च = विदितौ ।

सा च स च = तौ ।
शिवा च शिवश्च = शिवौ ।

—इत्यादयः

समासवृत्तिस्सर्वेषु समासेषु निरूपिता ।
परार्थस्याभिधानं हि वृत्तिरित्यभिधीयते ॥

CHAPTER IV.

॥ अव्ययप्रकरणम् ॥

सदृशं त्रिषु लिङ्गेषु सर्वासु च विभक्तिषु ।
वचनेषु च सर्वेषु यन्न व्येति तदव्ययम् ॥

लिङ्गविभक्तिवचनशून्यानि अव्ययानि; तानि द्वेधा । प्रतिपदोक्तानि लाक्षणिकानि चेति । तत्र सूत्रकृता स्वरादिचादिप्राद्यूर्यादिसाक्षात्प्रभृत्यादिरूपेण स्वतो निपातितानि प्रतिपदोक्तानि । तान्यमरको-शाव्ययवर्गे द्रष्टव्यानि ।

तत्र कानिचिद्विभक्तिप्रतिरूपकाणि यथा ।

EXAMPLES.

वाम् युवामर्थे—गेये केन विनीतौ वाम् ।
अस्ति सत्तायामर्थे—अस्तिमान् धनिकः आ-स्तिकः; परलोकोऽस्तीति ज्ञानवान् ।

अस्मि अहमर्थे—अस्मि वच्मि; अहं वच्मीत्यर्थः ।
आह उवाचेत्यर्थः ।
आस बभूवेत्यर्थः ।

शास्त्रसिद्धानि अव्ययानि लाक्षणिकानि; तानि त्रेधा; अव्ययीभावकृदन्ततद्धितान्तभेदात् ।

अव्ययीभावो यथा ।

EXAMPLES.

उपकुम्भम्, अपदिशं, मध्येसमुद्रम्, शाकप्रति, प्रतिपुरुषम्, आबालम् ।—इत्यादयः ।

अव्ययत्वापादककृत्प्रत्ययाः ।

क्त्वा, तुमुन्, ल्यप्, णमुल् ।—एतदन्तानि अव्ययानि ।

EXAMPLES.

क्त्वाप्रत्ययान्ता यथा ।

Indeclinable Past Participle (without Prepositions.)

ज्ञात्वा, जित्वा, उषित्वा, दत्त्वा, विदित्वा, गत्वा, दृष्ट्वा, भुक्त्वा, बुद्ध्वा, बद्ध्वा, त्यक्त्वा ।

—इत्यादयः ।

तुमुन्नन्ता यथा ।

Infinitive of Purpose.

भवितुम्, यातुम्, कर्तुम्, गन्तुम्, भोक्तुम्, दातुम्, वक्तुम्, जेतुम्, गातुम्, जीवितुम्, श्रोतुम्, ग्रहीतुम्, तरितुम्, चोदयितुम्, पातुम्, रन्तुम्, वीक्षितुम्, मोक्तुम् ।

—इत्यादयः ।

ल्यबन्ता यथा ।

Indeclinable Past Participle (with the Prepositions.)

सन्तर्प्य, अधिगत्य, विहस्य, विहाय, निधाय, प्रयुज्य, परित्यज्य, आदाय, विनीय, अधीत्य, आहूय, आपृच्छ्य, प्रबोध्य, निबध्य, प्रोच्य, प्रदीव्य, निगृह्य, अवमत्य, प्रोष्य ।
—इत्यादयः ।

णमुलन्ता यथा ।

In the sense of repetition **णमुल्** is inserted of which **ण्**, **उ** and **ल्** are dropped and **अम्** is retained.

स्मारंस्मारम्, पायंपायम्, धावंधावम्, कारंकारम्, भोजंभोजम्, ध्यायंध्यायम् ।—इत्यादयः ।

अव्ययत्वापादकतद्धितप्रत्ययाः ।

आम्, वति, तसिल्, त्रल्, ह, अत्, दा, र्हिल्, अधुना, दानीं, द्यस्, उत्, आरि, समसण्, एद्यवि, द्यस्, एद्युस्, द्युस्, थाल्, थमु, अस्ताति, अस्तातिलुक्, असि, अतसुच्, रिल्, रिष्टातिल्, आति, एनप्, आच्, आहि, धा, ध्यमुञ्, धमुञ्, एधाच्, कृत्वसुच्, सुच्, सुज्लुक्, शस्, तसि, च्वि, साति, त्रा, डाच्, एतदन्तान्यव्ययानि ।

EXAMPLES.

आम् यथा ।

नितराम्, नितमाम्, सुतराम्, सुतमाम्, पचतितराम्, पचतितमाम् ।

वतिर्यथा ।

ब्राह्मणवत्, मधुरावत्, चैत्रवत्, शम्भुवत् ।

तसिल्यथा ।

कुतः, यतः, ततः, अतः, इतः, अमुतः ।

त्रल्यथा ।

सर्वत्र, कुत्र, यत्र, तत्र, बहुत्र ।

हान्तौ यथा ।

इह, कुह ।

अदन्तो यथा ।

क ।

दान्ता यथा ।

सर्वदा, एकदा, अन्यदा, कदा, यदा, तदा ।

र्हिलन्ता यथा ।

एतर्हि, कर्हि, तर्हि, यर्हि ।

अधुनान्तो यथा ।

अधुना ।

दानीम् यथा ।

इदानीम्, तदानीम् ।

द्यस् यथा ।

सद्यः, (समानेऽहनि) ।

उद्यथा ।

परुत्, (पूर्ववत्सरे) ।

आरिर्यथा ।

परारि, (पूर्वतरवत्सरे) ।

समसण् यथा ।

ऐषमः, (अस्मिन्वत्सरे) ।

एद्यविर्यथा ।

परेद्यवि, (परस्मिन्नहनि) ।

द्यो यथा ।

अद्य, (अस्मिन्नहनि) ।

एद्युस् यथा ।

पूर्वेद्युः, अन्येद्युः, अन्यतरेद्युः, इतरेद्युः, अधरेद्युः, अपरेद्युः, उत्तरेद्युः, उभयेद्युः ।

द्युस् यथा ।

उभयद्युः ।

थाल्यथा ।

सर्वथा, यथा, तथा ।

थमुर्यथा ।

इत्थम्, कथम् ।

अस्तातिर्यथा ।

पुरस्तात्, परस्तात्, अधस्तात्, अवस्तात्, अपस्तात्, अवरस्तात् ।

अस्तातिलुग्यथा ।

प्राक्, प्रत्यक्, उदक् ।

असिर्यथा ।

पुरः, अधः, अवः ।

अतसुज्यथा ।

दक्षिणतः, उत्तरतः, परतः, अवरतः ।

रिल्रिष्टातिलौ यथा ।

उपरि, उपरिष्टात् ।

आतिर्यथा ।

पश्चात्, उत्तरात्, अधरात्, दक्षिणात् ।

एनब्यथा ।

उत्तरेण, अधरेण, दक्षिणेन ।

आज्यथा ।

दक्षिणा, उत्तरा ।

आहिर्यथा ।

दक्षिणाहि, उत्तराहि ।

धा यथा ।

एकधा, द्विधा, त्रिधा, चतुर्धा, पञ्चधा, षोढा, सप्तधा, बहुधा ।

ध्यमुञ्यथा ।

ऐकध्यम् ।

धमुञ्यथा ।

द्वैधं, त्रैधं ।

एधाज्यथा ।

द्वेधा, त्रेधा ।

कृत्वसुज्यथा ।

पञ्चकृत्वः, षट्कृत्वः ।

सुज्यथा ।

द्विः, त्रिः, चतुः ।

सुज्लुग्यथा ।

सकृत् ।

शस् यथा ।

बहुशः, अल्पशः, द्विशः, त्रिशः, माषशः, प्रस्थशः ।

तसिर्यथा ।

कृष्णतः, अर्जुनतः, आदितः, अन्ततः, सर्वतः, वर्णतः, पुरतः, मध्यतः, पार्श्वतः, पृष्ठतः ।

च्विर्यथा ।

कृष्णीभवति, ब्रह्मीभवति ।

सातिर्यथा ।

अग्निसात्, विप्रसात् ।

त्रा यथा ।

विप्रत्रा, देवत्रा, मनुष्यत्रा ।

डाज्यथा ।

पटपटाकरोति, भद्राकरोति, प्रियाकरोति, सुखाकरोति ।

इत्यव्ययानि ।

क्तप्रत्ययान्ता यथा ।

Past Passive Participle.

श्रुत, स्नात, अस्त, कृत, भिन्न, कीर्ण, गूढ, वृद्ध, शङ्कित, सोढ, मग्न, सन्न, उदित, पृष्ट, इष्ट, नद्ध, मित, पीत, गीत, दृष्ट, चोदित, सित, उत, हित, हृत, रत, आप्त—इत्यादयः ।

परस्मैपदिनां धातूनां शत्रन्तरूपाणि ।

Present Participle of Parasmaipada Roots.

आप्नुवत्, रुन्धत्, तन्वत्, क्रीणत्, चोरयत्, बोधयत्, पचत्, अदत्, दीव्यत्, हसत् ।—इत्यादयः ।

आत्मनेपदिनां धातूनां शानजन्तरूपाणि ।

Present Participle of Atmanepada Roots.

दीव्यमान, तुदमान, शयान, वर्तमान, एधमान, रममाण, वर्धमान—इत्यादयः ।

CHAPTER V.

तिङन्तप्रकरणम् ।

There are two sets of verbal terminations called Parasmaipada and Atmanepada; some roots take Parasmaipada only, some take Atmanepada only, while others take both.

2. In the case of those roots which take optionally Parasmaipada or Atmanepada terminations, the former set of terminations is added when the result of the actions belongs to any one other than the agent, and the latter set is added when the result of the action accrues to the agent. In the case of those roots which take only one of these two sets of terminations, that set is to be added in any case.

3. Roots are classified under 10 conjugations.

4. These ten conjugations are here divided into two sets: one comprising the 1st, 4th, 6th and the 10th conjugations, and the other the rest. The four conjugations 1st, 4th, 6th and 10th are grouped together as their bases in these conjugations end in अ ।

5. The following are the distinguishing signs of each conjugation :—

शब्विकरणम्	I	अ ।	1st set.
श्यन्विकरणम्	IV	य ।	
शविकरणम्	VI	अ ।	
णिज्विकरणम्	X	अय ।	
लुग्विकरणम्	II	None.	2nd set.
श्लुविकरणम्	III	Reduplication of roots.	
श्नुविकरणम्	V	नु ।	
श्नंविकरणम्	VII	न ।	
उविकरणम्	VIII	उ ।	
श्नाविकरणम्	IX	ना ।	

Every verb has ten tenses and moods in all.

The terminations affixed to the roots falling under the second set mentioned in para 5 above, are divided into two classes—*viz.*, Strong and Weak. When strong terminations are added, the final, or the penultimate short, vowel of the bases takes *Guna*.

The ten tenses and moods are :—

1. लट् = Present.
2. लङ् = Imperfect.
3. लोट् = Imperative.
4. विधिलिङ् = Potential.

These 4 tenses and moods are conjugational (सार्वधातुकरूपाणि), and they are so called because the conjugational signs are added to the roots in these tenses and moods.

5. लिट् = Perfect.
6. लुट् = First Future.
7. ऌट् = Second Future.
8. ऌङ् = Conditional.
9. लुङ् = Aorist.
10. आशीर्लिङ् = Benedictive.

These are non-conjugational tenses आर्धधातुकरूपाणि : these are so called because the conjugational signs are not added to roots in these tenses; the tenth conjugational sign—अय—however, makes its appearance in some of these tenses.

लकारार्थाः प्रोच्यन्ते ।

SIGNIFICATIONS OF TENSES AND MOODS.

1. वर्तमानत्वेऽर्थे धातोः परतः लट् भवेत् ।

The present tense denotes what is taking place.

2. अनद्यतनभूतार्थे विवक्षिते धातोः परतः लङ् भवति ।

The Imperfect tense denotes an action which has taken place before the beginning of this day.

3. विधिनिमन्त्रणामन्त्रणाधीष्टसम्प्रश्नप्रार्थनाशीरादिष्वर्थेषु विवक्षितेषु, लोट्, विधिलिङ्, आशीर्लिङ् एते त्रयोऽपि स्युः ।

The Imperative denotes command, inquiry, or blessing.

The Potential is used when in a sentence one statement depends on another as its reason or condition. Often, when used in independant clauses, it implies a wish, a hope, a prayer, or a probability.

Benedictive denotes a wish, and more particularly, a blessing.

4. भूतानद्यतनपरोक्षार्थे विवक्षिते धातोः परतः लिट् भवति ।

The perfect is used to denote an action of which the speaker was not a witness and which took place prior to the previous midnight, or to denote an action which took place long ago. It is also used to denote an action which the agent wishes to hide or did in an unconscious moment.

5. अनद्यतनभविष्यदर्थविवक्षायां लुट् भवेत् ।

First future definitely expresses some thing which is to take place at some time in the future.

6. भविष्यत्वमात्रविवक्षायां धातोः परतः लृट् भवति ।

Second future denotes an action which will take place in future in general, and more particularly that which is to take place in the very day.

7. हेतुहेतुमद्भावादिषु अधिकार्थेषु विवक्षितेषु लृङ् सम्भवति ।

The conditional is used when a person speaks of a thing which will not really take place but is merely presumed. It corresponds to the English pluperfect conditional, and must, in Sanskrit, be used in antecedent and consequent clauses.

8. भूतत्वमात्रविवक्षायां लुङ् स्यात् ।

The Aorist is used to denote a past action generally.

9. **अद्यतन** is used to denote the day, beginning from the second half of the preceding night, and ending with the 1st half of the following night.

अनद्यतन is any time in general other than the **अद्यतन** day.

लकारादेशप्रत्ययाः ।

Terminations of the Roots of the FIRST SET in the Conjugational Tenses.

PARASMAIPADA.			ATMANEPADA.		
PRESENT TENSE. लट् ।			PRESENT TENSE. लट् ।		
मि	वः	मः	इ	वहे	महे
सि	थः	थ	से	इथे	ध्वे
ति	तः	अन्ति	ते	इते	अन्ते
IMPERFECT. लङ् ।			IMPERFECT. लङ् ।		
अम्	व	म	इ	वहि	महि
स्	तम्	त	थास्	इथाम्	ध्वम्
त्	ताम्	अन्	त	इताम्	अन्त
IMPERATIVE. लोट् ।			IMPERATIVE. लोट् ।		
आनि	आव	आम	ऐ	आवहै	आमहै
(None)	तम्	त	स्व	इथाम्	ध्वम्
तु	तां	अन्तु	ताम्	इताम्	अन्ताम्
POTENTIAL. विधिलिङ् ।			POTENTIAL. विधिलिङ् ।		
ईयम्	ईव	ईम	ईय	ईवहि	ईमहि
ईस्	ईतम्	ईत	ईथाः	ईयाथाम्	ईध्वम्
ईत्	ईतां	ईयुः	ईत	ईयाताम्	ईरन्

Terminations of the Roots of the SECOND SET in the Conjugational Tenses.

PARASMAIPADA.

The Present tense and Imperfect tense terminations of the roots of the 2nd set are the same as those of the roots of the 1st set.

IMPERATIVE. लोट्।

आनि	आव	आम
हि	तम्	त
तु	ताम्	अन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ्।

याम्	याव	याम
यास्	यातम्	यात
यात्	यातां	युः

ATMANEPADA.

PRESENT TENSE. लट्।

ए	वहे	महे
से	आथे	ध्वे
ते	आते	अते

IMPERFECT. लङ्।

इ	वहि	महि
थास्	आथाम्	ध्वम्
त	आताम्	अत

IMPERATIVE. लोट्।

ऐ	आवहै	आमहै
स्व	आथां	ध्वं
ताम्	आताम्	अताम्

The terminations of the Potential of the 2nd set are the same as those of the 1st set.

Terminations of the Roots in the Non-conjugational Tenses.

PARASMAIPADA.

PERFECT. लिट्।

अ	व	म
थ	अथुः	अ
अ	अतुः	उः

FIRST FUTURE. लुट्।

तास्मि	तास्वः	तास्मः
तासि	तास्थः	तास्थ
ता	तारौ	तारः

SECOND FUTURE. लृट्।

स्यामि	स्यावः	स्यामः
स्यसि	स्यथः	स्यथ
स्यति	स्यतः	स्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ्।

स्यम्	स्याव	स्याम
स्यः	स्यतम्	स्यत
स्यत्	स्यताम्	स्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ्।

यासम्	यास्व	यास्म
याः	यास्तम्	यास्त
यात्	यास्ताम्	यासुः

Terminations of the Roots in the Non-Conjugational Tenses.

ATMANEPADA.

PERFECT. लिट् ।

ए	वहे	महे
से	आथे	ध्वे
ए	आते	इरे

FIRST FUTURE. लुट् ।

ताहे	तास्वहे	तास्महे
तासे	तासाथे	ताध्वे
ता	तारौ	तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

स्ये	स्यावहे	स्यामहे
स्यसे	स्येथे	स्यध्वे
स्यते	स्येते	स्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

स्ये	स्यावहि	स्यामहि
स्यथाः	स्येथां	स्यध्वं
स्यत	स्येतां	स्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

सीय	सीवहि	सीमहि
सीष्ठाः	सीयास्थां	सीध्वं
सीष्ट	सीयास्तां	सीरन्

Terminations of the AORIST.

[Due reference being paid to examples, these are generally the only sets of terminations in both padas.]

PARASMAIPADA.

				EXAMPLES.
I	अम्	व	म	अपाम् ।
	स्	तम्	त	
	त्	ताम्	उः	
II	अम्	आव	आम	अपुषम् ।
	अस्	अतम्	अत	
	अत्	अताम्	अन्	
III	सिषम्	सिष्व	सिष्म	अग्लासिषम्
	सीः	सिष्टम्	सिष्ट	
	सीत्	सिष्टाम्	सिषुः	
IV	सम्	साव	साम	अलिक्षम् ।
	सः	सतम्	सत	
	सत्	सताम्	सन्	
V	सम्	स्व	स्म	अजैषम् ।
	सीः	स्तम्	स्त	
	सीत्	स्ताम्	सुः	
VI	इषम्	इष्व	इष्म	अगादिषम् ।
	ईः	इष्टम्	इष्ट	
	ईत्	इष्टाम्	इषुः	

Terminations of the AORIST.

ATMANEPADA.

VII

			EXAMPLES.
ए	आवहि	आमहि	
अथाः	एथाम्	अध्वम्	अचकमे ।
अत	एताम्	अन्त	

VIII

सि	सावहि	सामहि	
सथाः	साथाम्	सध्वम्	अलिक्षि ।
सत	साताम्	सन्त	

IX

			EXAMPLES.
सि	स्वहि	स्महि	
स्थाः	साथाम्	ध्वम्	अमंसि ।
स्त	साताम्	सत	

X

इषि	इष्वहि	इष्महि	
इष्ठाः	इषाथाम्	इड्ढ्वम्	अशङ्किषि
इष्ट	इषाताम्	इषत	

With reference to Conjugational Tenses, mostly all the notable features about them, both Padas, both Sets, are given below. As regards the points worthy of note about the Non-conjugational Tenses, they are given generally under their respective heads.

प्रथमभागविकरणचतुष्टयानां शब्विकरणे परे विकरणनिमित्तकगुणः पदद्वितयेऽपि धातोरन्त्याचश्च उपधाभूतह्रस्वाचश्च भवति ।

In the first set (under which are comprised the 1st, the 4th, the 6th, and the 10th conjugations), the final or the penultimate short vowel of roots of the 1st conjugation Parasmaipada and Atmanepada, takes *guna*, when they are followed by the Conjugational sign.

Examples:—1st conj. बुध् + अ = बोध् + अ + ति = बोधति, बोधते; नी + अ = ने + अ = नय् + अ = नय + ति = नयति, नयते ।

श्यन्विकरणे परे गुणः न भवति ।

But to the 4th conjugation, the above rule does not apply.

Examples:—4th conj. मुह् + य = मुह्य + ति = मुह्यति; डी + य = डीय + ते = डीयते ।

शविकरणे परे गुणः न भवति ।

Neither does the final or the penultimate short vowel of roots of the 6th conjugation take *guna*, when they are followed by the conjugational sign.

Examples:—6th conj. विश् + अ + ति = विशति । कृ + अ + ति = किरति ।

णिज्विकरणे परे उपधाभूताकारस्य अन्त्यानामचाञ्च वृद्धिर्भवति । उपधाभूतानाम् अकार-भिन्नानां ह्रस्वाचान्तु गुणः भवति ।

In the 10th conjugation, the penultimate **अ,** or the final vowel, of roots takes *Vriddhi,* when they are followed by the conjugational sign **अय.** But penultimate short vowels other than **अ** take *guna* under the same circumstances.

Examples:—10th conj. चुर् + अय = चोर् + अय + ति = चोरयति, चोरयते । तड् + अय = ताड् + अय = ताडय + ति = ताडयति । पॄ + अय = पारय + ति = पारयति ।

द्वितीयभागप्रत्ययेषु परेषु श्नुविकरणे उविकरणे परस्मैपदलट्लङोरेकवचनेषु लोटि प्रथमपुरुषैकवचने उत्तमपुरुषे च विकरणस्थस्य उकारस्य गुणो भवति ।

Of roots of the 5th and 8th conjugations, the **उ** in the conjugational sign takes *guna* when followed by the singulars of the Present and the Imperfect, the third person singular and the first person of the Imperative, all Parasmaipada.

लुग्विकरणश्लुविकरणयोस्तु परस्मैपदप्रत्ययेषु परेषु धातोः अन्त्याचः उपधाभूतह्रस्वाचश्च गुणः भवति ।

In the 2nd and 3rd conjugations, the final or the penultimate short vowel of roots takes *guna*, when followed by the Parasmaipada terminations cited above.

Examples:—5th Conj. चि + नु + ति = चिनोति, चिनोतु, अचिनोत्, चिनवानि, चिनवाव, चिनवाम, चिनुते*;

8th Conj कृ—कर् + उ = करु + ति = करोति, करोतु, अकरोत्, करवाणि, करवाव, करवाम, कुरुते*;

2nd Conj. विद् + ति = वेद् + ति = वेत्ति, वेत्तु, अवेत्, वेदानि, वेदाव, वेदाम;

3rd Conj. भृ + भृ = भभृ + ति = बभृ + ति = बिभृ + ति = बिभर्ति, बिभर्तु, अबिभः, बिभराणि, बिभराव, बिभराम, बिभृते ।

द्वितीयभागात्मनेपदे तु लोडुत्तमपुरुष एव गुणो भवति ।

Before the Imperative first person alone of the Atmanepada terminations of the roots of the 2nd, 3rd, 5th, and 8th conjugations of the 2nd set their **विकरण** takes *guna.*

Examples:—चिनवै, चिनवावहै, चिनवामहै; तनवै, तनवावहै, तनवामहै; बिभरै, बिभरावहै, बिभरामहै; लेहै, लेहावहै, लेहामहै ।

CHAPTER VI.

[*As the radical changes in the Conjugational Tenses are easy, they have not been explained in detail.*]

आर्धधातुकलकाराणाम् इडागमप्रकरणम् ।

AUGMENT इ IN THE NON-CONJUGATIONAL TENSES.

I. आर्धधातुकस्येड्वलादेः । यकारेतरहलाद्यार्धधातुकप्रत्ययानां इडागमः भवति ।

To the non-conjugational terminations, beginning with any consonant except **य**, the augment **इ** is prefixed before they are applied to certain roots.

II. धातवस्तु सेट्का अनिट्का इति द्वेधा विभज्यन्ते । सेट्कधातुभ्यः परेषां प्रत्ययानां इडागमो भवति । अनिट्केभ्यस्तु न भवति । तत्र अजन्तेषु धातुषु, ऊदन्तान् ऋदन्तान् यु, रु, प्रभृतींश्च धातून् वर्जयित्वा अन्ये एकाचः धातवः अनिटः । ऊदृदन्तादयः सर्वेऽप्यनेकाचश्च धातवः सेटः । (सन्नन्तणिजन्तयङन्तादयश्च सेटः भवन्तीति बोध्यम् ।)

Examples:—बभूविम, तरीता, यविष्यति, अरावीत्, अक्ष्णविष्यत्, शिश्रियषे, सुष्णुविव, नुनुविम, चुक्षविथ, शिश्वियिम, डिड्यिषे, श्रयिता, वरिता, वरिष्यति, जजागरिम, चिकीर्षिता, कारयिता, बोभविता ।

तथाह्याहुः—

ऊदृदन्तैर्यौतिरुक्ष्णुशीस्नुनुक्षुश्विडीङ्श्रिभिः ।
वृङ्वृञ्भ्याश्च विनैकाचोऽजन्तेषु निहताः स्मृताः ॥

Roots are generally divided into two sets, the *Set* ones and the *Anit* ones. The Augment **इ** is placed before the terminations in the case of *Set* roots, but not in the case of *Anit* roots. Such roots as are of one syllable and end in any vowel except **ऊ** and **ऋ**, the roots **यु, रु** etc. also being excepted, are *Anit* ones, but all roots of more than one syllable are *Set*. (Desideratives, Causals, and Frequentatives etc., are to be regarded as *Set*.)

III. हलन्तेषु धातुषु शक्लपचित्यादिश्लोकपठितान् द्व्यधिकशतं धातून् विना अन्ये हलन्त धातवः सेट्काः । शक्लपच्यादयस्तु अनिटः ।

Of roots ending in consonants the 102 enumerated in the slokas below beginning with **शक्ल, पच्**, are *Anit* and the rest are *Set*.

Examples:—**मोदिता, गदिता,** etc. *Set*; **शक्ता, पक्ता,** etc. *Anit*.

तथाच—

शक्ल्-पच्-मुचि-रिच्-वच्-विच्-सिच्-प्रच्छि-त्यज्-निजिर्-भजः ।
भञ्ज्-भुज्-भ्रस्ज्-मस्जि-यज्-युज्-रुज्-रञ्ज्-विजिर्-स्वञ्जि-सञ्ज्-सृजः ॥
अद्-क्षुद्-खिद्-छिद्-तुदि-नुदः-पद्य-भिद्-विद्यतिर्-विनद् ।
शद्-सदी-स्विद्यतिः-स्कन्दि-हदी-क्रुध्-क्षुधि-बुध्यती ॥
बन्धिर्-युधि-रुधी-राधि-व्यध्-शुधः-साधि-सिध्यती ।
मन्य-हन्न्-आप्-क्षिप्-छुपि-तप्-तिपस्तृप्यति-दृप्यती ॥
लिप्-लुप्-वप्-शप्-स्वप्-सृपि-यभ्-रभ्-लभ्-गम्-नम्-यमो-रमिः ।
क्रुशिर्-दंशि-दिशी-दृश्-मृश्-रिश्-रुश्-लिश्-विश्-स्पृशः-कृषिः ॥
त्विष्-तुष्-द्विष्-दुष्-पुष्य-पिष्-विष्-शिष्-शुष्-श्लिष्यतयो-घसिः ।
वसतिर्-दह्-दिहि-दुहो-नह्-मिह्-रुह्-लिह्-वहिस्तथा ॥
अनुदात्ता हलन्तेषु धातवो द्व्यधिकं शतम् ।

This division of *Set* and *Anit* roots is true only in a general way. The exceptions in each tense will be noted in their proper places.

लिट्प्रकरणम् ।

PERFECT.

I. **परोक्षे लिट्** । भूतानद्यतनपरोक्षार्थे धातोः लिट्स्यात् ।

(For translation, see Chapter V, 'Significations of Tenses and Moods.')

लिट्प्रत्ययाः । Perfect Terminations.

परस्मैपदम् । PARASMAIPADA.			आत्मनेपदम् । ATMANEPADA.		
अ	व	म ।	ए	वहे	महे ।
थ	अथुः	अ ।	से	आथे	ध्वे ।
अ	अतुः	उः ।	ते	आते	इरे ।

II. **एकाचो द्वे प्रथमस्य । अजादेर्द्वितीयस्य । लिटि धातोरनभ्यासस्य ।** लिटि हलादिधातूनां प्रथमौ हलचौ द्वित्वं लभेते । अजादीनान्तु प्रथमः अजेव द्वित्वं लभते ।

In Perfect, in the case of roots beginning with a consonant, the consonant with the following vowel is reduplicated; whereas, with reference to roots beginning with a vowel, the vowel alone is reduplicated.

Examples :—चि, चिचि ; इ, इइ ।

III. पूर्वोऽभ्यासः । द्विरुक्तौ पूर्वभागः अभ्याससंज्ञः स्यात् ।

When a root is reduplicated, the first syllable of the reduplicated form is known as Abhyasa or reduplicative syllable.

IV. शर्पूर्वाः खयः । शकारषकारसकारपूर्वकवर्गप्रथमद्वितीयादीनां धातूनां वर्गप्रथमद्वितीयैरेव सह प्रथमस्याचः द्वित्वं भवति ।

If a root begins with a conjunct consonant, the first member of which is a sibilant and the 2nd a hard letter, the latter is reduplicated.

V. सार्वधातुकार्धधातुकयोः । पुगन्तलघूपधस्य च । धात्वन्त्यानां अकारभिन्नाचां उपधाभूत इकार उकार ऋकाराणाञ्च गुणस्स्यात् गुणभाविषु प्रत्ययेषु ।

The final vowel (अ excepted) and the penultimate इ, उ and ऋ of roots take Guna before terminations, capable of inducing Guna changes.

Examples :—पस्पर्ध, चुश्च्योत, तिष्ठेव ।

VI. ह्रस्वः । अभ्यासस्थस्य अचः ह्रस्वो भवति ।

The vowel in the Abhyasa, if long, is shortened.

VII. अचोञ्णिति । अत उपधायाः । णलुत्तमोवा । परस्मैपदेषु धात्वन्त्यस्य अचः धातूपधाभूतस्य अकारस्य च लिटि प्रथमपुरुषैकवचने वृद्धिर्भवति । उत्तमपुरुषैकवचनेच विकल्पेन ।

In the Perfect Parasmaipada, the Penultimate अ, and the final vowel of roots take Vridhi necessarily in the 3rd person singular, and optionally in the 1st person singular.

Examples :—1st person singular निनाय or निनय; 3rd person singular निनाय ।
do do पपात or पपत; do do पपात ।

VIII. एच इग्घ्रस्वादेशे ।

The short forms for ए, ऐ, ओ and औ are इ and उ ।

Examples :—सेव्, सिषेवे ।

IX. अभ्यासे चर्च । अभ्यासस्थस्य वर्गद्वितीयस्य प्रथमवर्णः चतुर्थस्य तृतीयो वर्णश्च आदेशो भवति ।

A radical hard aspirate in the Abhyasa is changed to the hard unaspirate or the 1st letter of its class; and a radical soft aspirate, to the soft unaspirate.

Examples:—पफाल, बभाण ।

X. कुहोश्चुः । अभ्यासस्थकवर्गस्य चवर्गः हकारस्य जकारश्च आदेशो भवति ।

A letter of the guttural class in the Abhyasa is changed into the corresponding letter of the palatal class, while ह् substitutes ज for itself under the same circumstances.

Examples:—चखान, जगाद, जहार, चकमे, जघास ।

XI. उरत् । अभ्यासस्थऋकारस्य अकारादेशो भवति ।

The letter ऋ in the Abhyasa is changed to अ ।

Example:—चकार ।

XII. भवतेरः । भूधातोः अभ्यासोकारस्य अकारः स्यात् ।

The उ in the Abhyasa of भू is altered to अ ।

XIII. भुवो वुग्लुङ्लिटोः । भूधातोः लुङ्लिटोः अजादौ प्रत्यये परे वकार आसज्यते ।

भू, in the Perfect and the Aorist, when followed by a termination beginning with a vowel, has a व् added on to it.

Examples:—भू + अ, भू भू + अ, भु भू + अ, बु भू + अ, ब भू + अ, बभूव् + अ, बभूव ।

XIV. (*a*) 1. क्रादि (कृ, सृ, भृ, वृ, स्तु, द्रु, स्रु, and श्रु) भिन्नेभ्यः सर्वेभ्यः धातुभ्यः परेषां प्रत्ययानां लिटि इडागमः भवति ।

All roots, except कृ, सृ, भृ etc., take the augment इ before the Perfect terminations.

Examples:—बिभ्यिव, बिभ्यिम; पेचिव, पेचिम; निन्यिषे, निन्यिवहे, निन्यिमहे; रेमिषे, रेमिवहे, रेमिमहे ।

2. क्रादीनान्तु इट् न भवति ।

Examples:—चकर्थ, चकृव, चकृम; ससर्थ, ससृव, ससृम; बभर्थ, बभृव, बभृम; वव्रृषे, ववृध्वे; ववृवहे, ववृमहे; तुष्टुषे, तुष्टुढ्वे; तुष्टुवहे, तुष्टुमहे; सुस्रोथ, सुस्रुव, सुस्रुम; दुद्रोथ, दुद्रुव, दुद्रुम; शुश्रोथ, शुश्रुव, शुश्रुम ।

(*b*) ऋकारान्ताः अनिट्काः धातवः लिटि थलि इटं नाप्नुवन्ति ।

Anit roots ending in short ऋ do not admit of the augment इ before the 2nd person singular Parasmaipada termination of the Perfect (थ).

Example:—जहर्थ ।

(*c*) अजन्ता, अकारवन्तो हलन्ता, वा अनिट्का धातवः लिटि थलि विकल्पेन सेट्काः भवन्ति ।

In the case of *Anit* roots, ending in a vowel, or having an अ in them and ending in a consonant, इ is optionally prefixed to थ before it is applied to the root.

Examples :—निनयिथ or निनेथ, जगमिथ or जगन्थ ।

अयन्त्वत्र संग्रहः—

अजन्तोऽकारवान् वा यः तास्यनिट् थलि वेडयम् ।
ऋदन्त ईदृङ्नित्यानिट् क्राद्यन्यो लिटि सेड्भवेत् ॥

XV. (*a*) इणषीध्वंलुङ्लिटां धोऽङ्गात् । विभाषेटः । इकार, उकार, ऋकारान्तेभ्यः धातुभ्यः परस्य अनिटः लिट्स्थानिकध्वेप्रत्ययधकारस्य ढकारः स्यात् ।

After roots ending in इ, उ or ऋ, ध्वे when unaugmented, is changed into ढ्वे ।

Examples :—तुष्टुढ्वे, चकृढ्वे ।

(*b*) य, र, ल, व, ह एभ्यः परस्मात् इटः परः यः ध्वेप्रत्ययः तस्य धकारस्य ढकारः वा स्यात् ।

But this change takes place optionally when the augment इ is preceded by य, र, ल, व or ह ।

Examples :—दिदीयिध्वे or दिदीयिढ्वे, जह्विध्वे or जह्विढ्वे, दिदिविध्वे or दिदिविढ्वे, जगाहिध्वे or जगाहिढ्वे, चेलिध्वे or चेलिढ्वे ।

XVI. स्वरतिसूतिसूयतिधूञूदितो वा । रधादिभ्यश्च । गुप्, त्रप्, सिध्, क्षम्, मृज्, क्लिन्द्, अञ्ज्, स्यन्द्, क्लृप्, गुह्, गाह्, अश्, रध्, नश्, तृप्, दृप्, मुह्, स्निह्, स्वृ, सू, धू, एते विकल्पेन आर्धधातुकस्थलेषु सेटः भवन्ति । स्वृसूधूनान्तु थलोऽन्यत्र इडागमो नित्यं भवति ।

Some roots, a few of which are mentioned above, affix इ optionally before the non-conjugational terminations. But the last three of those that have been enumerated above, take इ necessarily before all perfect terminations except थ.

Examples :—जुगोपिथ or जुगोप्थ, तत्रपिथ or तत्रप्थ, सिषेदिथ or सिषेद्ध, चक्षमिथ or चक्षन्थ, ममार्जिथ or ममार्ष्ठ, चिक्लिन्दिथ or चिक्लिन्त्थ, आनञ्जिथ or आनङ्क्थ, सस्यन्दिथ or सस्यन्त्थ, चकल्पिषे or चकल्प्से, जुगूहिथ or जुगूढ, जगाहिषे or जघाक्षे, आनशिषे or आनक्षे, ररन्दिथ or ररन्थ, नेशिथ or ननंष्ठ, ततर्पिथ or तत्रप्थ, ददर्पिथ or ददर्प्थ, मुमोहिथ or मुमोढ, सिष्णेहिथ or सिष्णेढ, सस्वरिथ or सस्वर्थ, सुषुविध्वे or सुषूध्वे, दुधविथ or दुधोथ ।

XVII. (*a*) **अत एकहल्मध्येऽनादेशादेर्लिटि । थलि च सेटि ।** अविकृताभ्यासस्य धातोः असंयुक्तहल्मध्यस्थस्य अकारस्य एकारः स्यात् अभ्यासश्च लिटि लुप्यते, परस्मैपदप्रथमोत्तमपुरुषैकवचने अनिटं थलं च वर्जयित्वा ।

When, in a root, an अ occurs between two simple consonants, and when in the process of reduplication, the Abhyasa is unaltered, the अ is changed to ए and the Abhyasa also is dropped before all terminations except the singular of the 1st and 3rd person Parasmaipada and unaugmented थल् ।

Examples :— ततान, तेनतुः, तेनुः ; पेचे, पेचिवहे, पेचिमहे ; पपाच–पपच, पपक्थ ।

(*b*) **तॄफलभजत्रपश्च । राधो हिंसायाम् ।** तॄ, फल्, भज्, त्रप्, हिंसार्थकराध् एतेषां धातूनां परस्मैपदप्रथमोत्तमपुरुषैकवचने अनिटं थलं वर्जयित्वा अकारः आकारो वा एकारो भवति ।

तॄ, फल्, भज्, त्रप्, राध् meaning 'to offend' alter their अ or आ to ए before all the Perfect terminations except those of the 1st person and 3rd person singulars Parasmaipada and unaugmented थल् ।

(*c*) **वाजॄभ्रमुत्रसाम् । फणाश्च सप्तानाम् ।** जॄ, भ्रम्, त्रस्, फण्, राज्, भ्राज्, भ्राश्, भ्लाश्, स्यम्, स्वन् एतेषां दशानां धातूनां परस्मैपदप्रथमोत्तमपुरुषैकवचने अनिटं थलं वर्जयित्वा अकारः आकारो वा विकल्पेन एकारो भवति ।

The above mentioned 10 roots change their अ or आ to ए optionally before all terminations except those of the 1st and the 3rd person singular Parasmaipada and unaugmented थल् ।

Examples :— तेरुः, फेलुः, भेजिरे, त्रेपिरे, रेधुः, जेरुः or जजरुः, भ्रेमुः or बभ्रमुः, त्रेसुः or तत्रसुः, फेणुः or पफणुः, रेजुः or रराजुः, भ्रेजिरे or बभ्राजिरे, भ्रेशिरे or बभ्राशिरे, भ्लेशिरे or बभ्लाशिरे, स्येमुः or सस्यमुः, स्वेनुः or सस्वनुः ।

XVIII. **मस्जिनशोर्झलि ।** मस्ज्, नश् अनयोरकारात्परतः नकार उपासज्यते हलादिगुणभाविषु प्रत्ययेषु ॥

मस्ज् and नश्, when followed by a termination, capable of inducing Guna-changes, insert a न् after their अ ।

Examples :— ममज्ञिथ, ममंक्थ, नेशिथ, ननंष्ठ ।

XIX. (*a*) **इजादेश्च गुरुमतोऽनृच्छः । कृञ्चानुप्रयुज्यते लिटि ।** आकार व्यतिरिक्तदीर्घादिभ्यः संयुक्तहल्परक अकार व्यतिरिक्त अजादिभ्यः (अनेकाज्भ्यश्च) धातुभ्यः आम् प्रत्ययस्याल्लिटि आमन्तेभ्यः परत्र कृ, भू, अस्, एतेषां धातूनां लिड्रूपाणि च अनुप्रयुज्यन्ते ।

To roots beginning with any long vowel except आ or with a short vowel (except अ) followed by a conjunct consonant—to such roots and to roots of more than one syllable, the termination आम् is affixed in the perfect and then the perfect forms of कृ, भू and अस् are added (necessarily, of course, after आम्) ।

Examples :—ईशाञ्चक्रे, इन्दाञ्चकार, कथयाञ्चकार, पुत्रीयाञ्चकार, जागराञ्चकार, चिकीर्षाञ्चकार ।

(*b*) **दयायासश्च** । दय्, अय्, आस्, (कास्) एभ्यः आम् नित्यः अनुप्रयोगः पूर्ववत् ।

दय्, अय्, आस्, and कास् do necessarily take the प्रत्यय, आम् । Their perfect forms are then formed by adding the reduplicated perfect forms of कृ, भू and अस् ।

Examples :—दयाञ्चक्रे, अयाञ्चक्रे, आसाञ्चक्रे, चकासाञ्चक्रे ।

(*c*) **उषविदजागृभ्योऽन्यतरस्याम्** । उष्, विद्, जागृ, भी, ह्री, भृ, एभ्यः आम् विकल्पेन भवति ।

उष्, विद्, जागृ, भी, ह्री, भृ, and हु affix आम् optionally. भी, ह्री, भृ, and हु, however, necessarily reduplicate their bases ere आम् and the helping verb are added.

Examples :—ओषांचकार or उवोष, विदांचकार or विवेद, जागराञ्चकार or जजागार ।

(*d*) **भीह्रीभृहुवां श्लुवच्च** । भी, ह्री, भृ, हु एतेषां द्वित्वञ्च भवति । अनुप्रयोगः पूर्ववत् । आमि परे गुणो भवति । (विदस्तु न ।)

Before आम् the final vowel, and the penultimate short one of roots (except विद् in the latter case) take their guna substitute.

Examples :—बिभाय or बिभयाञ्चकार, जिह्राय or जिह्रयाञ्चकार, बभार or बिभराञ्चकार, जुहाव or जुहवांचकार ।

(*e*) **अत आदेः** । अभ्यासादिभूताकारस्य दीर्घः भवति ।

The अ in the beginning of the reduplicative syllable is lengthened.

Example :—आद ।

(*f*) **तस्मान्नुड्द्विहलः** । द्विहलो धातोः दीर्घीभूतादकारात्परतः नकार आसज्यते ।

Roots beginning with अ but ending in conjunct consonants, insert न् after the reduplicative syllable.

Example :—आनर्द ।

सम्प्रसारणप्रकरणम् ।

SAMPRASARANA PRAKARANA.

I. **इग्यणस्सम्प्रसारणम्** । यणः स्थाने प्रयुज्यमानः इक् सम्प्रसारणसंज्ञः स्यात् ।

The letters **इ, उ, ऋ,** and **ऌ,** substituted for **य, व, र** and **ल** respectively, are known as Samprasarana.

II. **वचिस्वपियजादीनाङ्किति । ग्रहिज्यावयिव्यधिवष्टि** (वशिः छान्दसः) **विचतिवृश्चति-पृच्छतिभृज्जतीनां ङिति च । लिड्यभ्यासस्योभयेषाम् । विभाषा श्वेः ।** वच्, स्वप्, यज्, वप्, वह्, वस्, वे, व्ये, ह्वे, वद्, ग्रहि, ज्या, वयि, व्यधि, वष्टि, विचति, वृश्चति, पृच्छति, भृज्जति एतेषां लिटि अभ्यासस्य सम्प्रसारणं स्यात् ।

The Abhyasa of the above mentioned roots takes Samprasarana in the perfect.

वचिस्वपियजादीनाम् एकवचनवर्जलिट्प्रत्यये परस्मैपदाशीर्लिङि, क्तप्रत्यये, क्त्वाप्रत्यये, क्तवतु-प्रत्यये, ल्यप्प्रत्यये च परतः ग्रहिज्यावयिव्यधिवष्टिविचतिवृश्चतिपृच्छतिभृज्जतीनाम्, तत्तद्विकरणे च परतः सम्प्रसारणं स्यात् । विकरणे परतः वयिधातोस्सम्प्रसारणं न भवति । श्विधातोस्तु लिटि सम्प्रसारणं विकल्पेन भवति ।

Before all terminations except those of the Singular of the Perfect and of the Benedictive mood, and before the *prathyayas*, **क्त, क्त्वा, क्तवतु** and **ल्यप्**, the roots **ग्रह्, ज्या** etc. take Samprasarana. The roots **वच्, स्वप्, यज्,** etc. and **ग्रह्, ज्या, वय्, वृश्च्,** when followed by their respective conjugational signs, take the corresponding Samprasarana. **वय्** however when followed by its **विकरण** does not take Samprasarana. **श्वि** takes Samprasarana optionally in the perfect.

III. **सम्प्रसारणाच्च** । सम्प्रसारणात् परः अच् लुप्यते ।

The vowel following a Samprasarana is dropped.

IV. **न सम्प्रसारणे सम्प्रसारणम्** । द्वयोर्यणोर्मध्ये परस्यैव सम्प्रसारणम् ।

If two letters, capable of taking Samprasarana, occur together, the second alone takes its corresponding Samprasarana.

Examples :—इयाज, ईजतुः, ईजुः ; सुष्वाप, सुषुपतुः, सुषुपुः ; उवाच, ऊचतुः, ऊचुः ; उवाप, ऊपतुः, ऊपुः ; उवास, ऊषतुः, ऊषुः ; उवाय, ऊयतुः or ऊवतुः, ऊयुः or ऊवुः ; विव्याय, विव्यतुः, विव्युः ; जुहाव, जुहुवतुः, जुहुवुः ; उवाद,

ऊदतुः, ऊदुः ; शुशाव, or शिश्वाय, शुशुवतुः or शिश्वियतुः, शुशुवुः or शिश्वियुः ; उक्तः, उक्तवान्, उक्त्वा, प्रोच्य, गृह्णाति, जिनाति, विध्यति, विचति, वृश्चति, पृच्छति, भृज्जति ।

The other irregularities in the perfect may be learned from paradigms of roots themselves given in Chapter VII.

लुट्प्रकरणम् ।

FIRST FUTURE.

I. **स्यतासी लृलुटोः । लुटः प्रथमस्य डारौरसः । रि च । सार्वधातुकार्धधातुकयोः । पुगन्तलघूपधस्य च ।** धातूनां लुटि प्रथमपुरुषे ता, तारौ, तारः इति प्रत्ययाः भवन्ति । धातूनाम् अन्त्यभूताः उपान्त्याश्च इकार, उकार, ऋकार, ऌकाराः गुणं लभन्ते । तदुपरि मध्यमपुरुषोत्तमपुरुषयोः अस्धातुरूपाणि तत्तत्पदानुगुण्येन अनुप्रयोज्यानि । इडागमस्तु यथानियमं भवति ।

To roots, in the 3rd person, the terminations **ता, तारौ, तारः** are to be appended, when followed by which terminations, the final vowel or the penultimate short one of the roots (**इ, उ, ऋ, ऌ**) substitutes its guna letter. In the 1st and the 2nd person, the corresponding forms of **अस्**, present tense, are to be added on, after **ता** has been affixed to the roots. The pada of **अस्** is, however, dependent on that of the root. If the root is *Set*, **इ** is to be prefixed to the **तृ** before it is added to the root. If the root is *Anit*, the augment **इ** does not occur; or if the root is optionally *Set*, the augment also occurs optionally.

Examples:—भवितास्मि, मोदितासे ।

II. **तीषसहलुभरुषरिषः । ग्रहोऽलिटि दीर्घः ।** इष्, सह्, लुभ्, रुष्, रिष्, एतद्धातूनाम् इड्विकल्पेन भवति । ग्रह्धातोस्तु लिडितरार्धधातुकस्थले इड्दीर्घो भवति ।

The roots **इष्, सह्, लुभ्, रुष्, रिष्** are optionally *Set* in the 1st Future. In the case of **ग्रह्**, the augment **इ** is lengthened before all non-conjugational terminations except those of the Perfect.

Examples:—एषिता, एष्टा ; सहिता, सोढा ; लोभिता, लोब्धा ; रोषिता, रोष्टा ; रेषिता, रेष्टा ; ग्रहीता ।

III. **वृतो वा ।** ऋकारान्तधातूनां वृधातोश्च लिटम्, आत्मनेपदाशीर्लिङम्, परस्मैपदलुङ्च, वर्जयित्वा इड्विकल्पेन दीर्घः भवति ।

The root वृ, and such roots as end in long ॠ, optionally lengthen the augment इ before all the non-conjugational terminations except those of the Perfect, Benedictive, Atmanepada, and Aorist, Parasmaipada.

Examples:—तरिता, तरीता; वरिता, वरीता ।

IV. **अनुदात्तस्य चर्दुपधस्यान्यतरस्याम् ।** अनिड्धातोः अन्त्याक्षरात्पूर्वे ऋकारः तत्तद्वर्ग-प्रथमद्वितीयाक्षरादि, गुणवृद्धिग्राहक, प्रत्यये परे सति विकल्पेन रेफो भवति ।

Anit roots with a penultimate ऋ and followed by a Guna— or a Vriddhi—taking termination beginning with a hard consonant, change that ऋ to र optionally.

Examples:— स्प्रष्टा, स्पर्ष्टा ।

V. **सहिवहोरोदवर्णस्य ।** सह् वह् धात्वोः हकारस्थानिकढकारः लुप्यते, पूर्वः अकारः आकारो वा ओकारः भवति ।

सह् and वह् drop the ढ, occurring in the stead of ह, whilst the preceding अ or आ is changed to ओ ।

Examples:—सोढा, वोढा ।

VI. **तासि च क्लृपः ।** क्लृप् धातोः परस्मैपदपक्षे इडागमः न भवति, आत्मनेपदे तु विकल्पेन भवति ।

क्लृप् is optionally Parasmaipada in this tense, and, when it is so, does not admit of the augment इ । Before the Atmanepada terminations, however, the augment इ occurs optionally in the case of this root.

Examples:—कल्प्तासि, कल्पितासे, कल्प्तासे ।

लृट्प्रकरणम् ।

SECOND FUTURE.

I. **स्यतासी लृलुटोः ।** लृटि धातोः विकरणस्थाने स्यः भवति । इडागमस्तु लुट इव भवति । लृट्प्रत्ययात्पूर्वम् उपधाह्रस्वाचः अन्त्याचश्च गुणः भवति ।

स्य is affixed to roots and then the corresponding terminations of the Present tense are added. The augment इ occurs as in the first future. The penultimate short and the final vowels take guna before the terminations.

Examples:—लप्स्ये, भविष्यामि, देक्ष्यामि ।

II. सः स्यार्धधातुके । धात्वन्त्यसकारः तकारो भवति ।

When followed by a non-conjugational termination beginning with स्, the final स् of roots is changed to त् ।

Example :—वत्स्यति ।

III. गमेरिट् परस्मैपदेषु । ऋद्धनोस्स्ये । अनिटोरपि गम्हनोः ऋकारान्तस्य धातोश्च स्यप्रत्ययात्पूर्वम् इडागमो भवति ।

Though गम् and हन् and roots ending in short ऋ are *Anit*, yet they affix इ before स्य ।

Examples :—गमिष्यामि, हनिष्यामि ।

IV. सेऽसिचि कृतचृतछृदतृदनृतः । कृत्, चृत्, छृद्, तृद्, नृत् एतेषां सेटामपि स्यप्रत्ययात्पूर्वम् इडागमः विकल्पेन भवति ।

कृत्, चृत्, छृद्, तृद्, नृत्—though these roots are *Set*, they take the augment इ optionally.

Examples :—कर्तिष्यति or कर्त्स्यति, चर्तिष्यति or चर्त्स्यति, छर्दिष्यति or छर्त्स्यति, तर्दिष्यति or तर्त्स्यति, नर्तिष्यति or नर्त्स्यति ।

V. वृद्भ्यः स्यसनोः । न वृद्भ्यश्चतुर्भ्यः । क्लृप्, वृत्, वृध्, शृध्, स्यन्द् एतेषां लृटि विकल्पेन परस्मैपदं भवति । परस्मैपदप्रत्ययः इटं नाप्नोति ।

क्लृप्, वृत्, वृध्, शृध्, and स्यन्द् are optionally Parasmaipada in this tense, and when so, do not affix the augment इ before स्य ।

Examples :—वर्धिष्यते or वर्त्स्यति, वर्तिष्यते or वर्त्स्यति, शर्धिष्यते or शर्त्स्यति, स्यन्दिष्यते or स्यन्त्स्यति, कल्पिष्यते or कल्प्स्यते or कल्प्स्यति ।

लृङ्प्रकरणम् ।

CONDITIONAL.

I. लुङ्लङ्लृङ्क्ष्वडुदात्तः । आडजादीनाम् । आटश्च । लुङि लङि लृङि च हलादिधातोः पूर्वम् अकार आसज्यते । अजादीनान्तु आकारः आसज्यते । पूर्वस्य आकारस्य उत्तरस्य अचश्च वृद्धिर्भवति ।

In the Aorist, the Imperfect and the Conditional, अ is prefixed to roots beginning with a Consonant; and to roots beginning with a vowel, आ is prefixed which with the following vowel takes the corresponding Vriddhi substitute.

II. लङि प्रत्ययाः धातोः पूर्वत्र अकार, आकारसंयोजनञ्च लङ्वत्, अन्यत्सर्वं लटीव ।

To roots in the Conditional, as in the Imperfect, अ or आ is prefixed and then स्य is appended, after which the terminations of the Imperfect are added. In other respects, the forms are similar to those of the Second Future.

III. **विभाषा लुङ्लृङोः** । इङो गाङ्वा स्यात् लुङ्लृङोः परतः अधिपूर्वकेङ्धातोः लङि लुङि च विकल्पेन गा आदेशः स्यात् ।

इ with **अधि** optionally substitutes **गा** for its **इ** in the Conditional and the Aorist. The **गा** is further changed to **गी** before consonants.

Examples :—**अध्यैष्ये** or **अध्यगीष्ये** ।

आशीर्लिङ्प्रकरणम् ।

BENEDICTIVE MOOD.

परस्मैपदप्रत्ययाः । Parasmaipada Terminations.

यासम्	यास्व	यास्म ।
याः	यास्तम्	यास्त ।
यात्	यास्ताम्	यासुः ।

I. **अकृत्सार्वधातुकयोर्दीर्घः** । धातोः अन्त्यभूतौ इकारोकारौ दीर्घं लभेते ।

इ and **उ** at the end of roots are lengthened.

Examples :—**जीयात्, श्रूयात्** ।

II. **एर्लिङि** । दा, धा, मा, स्था, गै, पा = to drink (1st Conj.), हा = to abandon (3rd Conj.), सो एतेषाम् अन्त्याचः स्थाने एकारो भवति ।

The roots **दा, धा, मा, स्था, गै, पा** = to drink (1st conj.), **हा** = to abandon (3rd Conj.), and **सो**, substitute for their final vowel the letter **ए** ।

Examples :—देयात्, धेयात्, मेयात्, स्थेयात्, गेयात्, पेयात्, हेयात्, सेयात् ।

III. **आदेच उपदेशेऽशिति** । **वान्यस्य संयोगादेः** । धात्वन्त्यानाम् एकार, ऐकार, ओकाराणाम् आकारो भवति । स्थाभिन्नानां संयोगादीनां धातूनामन्त्यभूतस्य आकारस्य विकल्पेन एकारो भवति ।

The letters ए, ऐ and ओ at the end of roots substitute आ for themselves. Roots other than स्था beginning with a conjunct consonant, change their final आ to ए optionally.

Examples:—ग्लायात्-ग्लेयात् ।

IV. अनिदितां हल उपधायाः क्ङिति । मन्थ्, अञ्ज्, शंस्, दंश्, सञ्ज्, रञ्ज्, भञ्ज्, स्कन्द्, ग्रन्थ्, स्तम्भ्, बन्ध्, भ्रंश् इत्यादीनाम् अनुनासिको लुप्यते ।

The Anuswara or the नकार of the roots mentioned above and of some others is dropped.

Examples:—मथ्यात्, अज्यात्, शस्यात्, दश्यात्, सज्यात्, रज्यात्, भज्यात्, स्कद्यात्, ग्रथ्यात्, स्तभ्यात्, बध्यात्, भ्रश्यात् ।

संप्रसारणं लिट्प्रकरणे द्रष्टव्यम्—इज्यात्, उप्यात्, गृह्यात्, पृच्छ्यात् ।

For Samprasarana, *see* under लिट्प्रकरण ।

आत्मनेपदप्रत्ययाः । The Atmanepada Terminations.

षीय	षीवहि	षीमहि ।
षीष्ठाः	षीयास्थाम्	षीध्वम् ।
षीष्ट	षीयास्ताम्	षीरन् ।

एते प्रत्ययाः सेड्भ्यः परे चेत् नित्यम्, वेड्भ्यः परे चेत् विकल्पेन इटं लभन्ते । अनिड्भ्यः परे चेत् न लभन्ते ।

The augment इ is prefixed to these terminations in the case of a *Set* root, necessarily; in the case of an optionally *Set* root, optionally; in the case of an *Anit* root, not at all.

Examples:—एधिषीष्ट, सविषीष्ट, सोषीष्ट, नेषीष्ट ।

V. इणष्षीध्वंलुङ्लिटां धोऽङ्गात् । विभाषेटः । अकारेतराचः परः यः षीध्वंप्रत्ययः तदवयवस्य धकारस्य ढकारः स्यात् ।

The ध् of the termination षीध्वम्, when the latter is preceded by any vowel except अ, is changed to ढ्.

Example:—नेषीढ्वम् ।

इडागमात्परस्य तु विकल्पेन भवति ।

But when the augment **इ** precedes the termination, the change indicated above is optional.

Examples :—**एधिषीढ्वम्** or **एधिषीध्वम् ।**

VI. **लिङ्सिचोरात्मनेपदेषु । वृधातोः ॠकारान्तसंयोगादिधातुभ्यश्च परे लिङ्प्रत्ययाः विकल्पेन इटं लभन्ते ।**

The root **वृ** and roots ending in a long **ॠ** and beginning with a conjunct consonant, affix the augment **इ** optionally before the terminations indicated above.

Examples :—**वरिषीष्ट-वृषीष्ट, स्तरिषीष्ट-स्तृषीष्ट ।**

लुङ्प्रकरणम् ।

THE AORIST.

[लुङ्प्रकरणं संग्रहेण वक्ष्यते । Brief Notes on the Aorist.]

1. **आत्मनेपदपरस्मैपदयोः लुङ्प्रत्ययाः दशधा विभज्यन्ते ।**

The terminations of the Aorist are divided into ten sets as already stated in Chapter V.

प्रथमभागप्रत्ययाः । Terminations of the 1st Set.

अम्	व	म
स्	तम्	त
त्	ताम्	उस्

2. **उस्यपदान्तात् । उसः पूर्वः आकारः लुप्यते ।**

The letter **आ**, preceding **उस्**, is dropped.

Examples :—1st Conj. **स्था** = to stand; अस्थाम्, अस्थाव, अस्थाम ।

Do. **दा (यच्छ्)** = to give; अदाः, अदातम्, अदात ।

Do. **पा (पिब्)** = to drink; अपात्, अपाताम्, अपुः ।

3. **विभाषा घ्राधेट्शाच्छासः । घ्रा, धे, शो, छो, सो एते धातवः प्रथमभागीयान् तृतीयभागीयांश्च प्रत्ययान् लभन्ते । तत्र प्रथमभागे रूपाणि ।**

The above mentioned roots take both the 1st and 3rd set of terminations. The resultant forms, when the terminations of the 1st set are appended, are given below.

Examples :—1st Conj. घ्रा = to smell; अघ्रात्, अघ्राताम्, अघ्रुः ।
Do. धेट् = to drink; अधात्, अधाताम्, अधुः ।
4th Conj. शो = to sharpen; अशात्, अशाताम्, अशुः ।
Do. छो = to cut; अच्छात्, अच्छाताम्, अच्छुः ।
Do. सो = to destroy; असात्, असाताम्, असुः ।

तृतीयभागे तु—अघ्रासीत्, अधासीत्, अशासीत्, अच्छासीत्, असासीत् ।

धेधातुः द्वितीयभागप्रत्ययानपि लभते ।

धे takes the 2nd set of terminations also.

Examples :—अदधत्, अदधताम्, अदधन् ।

द्वितियभागप्रत्ययाः । Terminations of the 2nd Set.

अम्	आव	आम
अस्	अतम्	अत
अत्	अताम्	अन्

The changes which some roots undergo before the Aorist terminations are given in circular brackets by the side of those roots.

Examples :—5th Conj. आप् = to obtain; आपम्, आपाव, आपाम; आपः, आपतम्, आपत; आपत्, आपताम्, आपन् ।
4th Conj. अस् (अस्थ्) = to throw; आस्थम्, आस्थाव, आस्थाम ।
1st Conj. गम् = to go; अगमम्, अगमाव, अगमाम ।
4th Conj. तुष् = to be pleased; अतुषम्, अतुषाव, अतुषाम ।
Do. पुष् = to nourish; अपुषम्, अपुषाव, अपुषाम ।
1st Conj. पत् (पप्त्) = to fall; अपप्तम्, अपप्ताव, अपप्ताम ।
2nd Conj. शास् (शिष्) = to rule; अशिषम्, अशिषाव, अशिषाम ।
Do. वच् (वोच्) = to speak; अवोचम्, अवोचाव, अवोचाम ।
5th Conj. शक् = to be able; अशकम्, अशकाव, अशकाम ।
6th Conj. मुच् = to leave; अमुचम्, अमुचाव, अमुचाम, (also 7th set.)

1st Conj. सद् = to perish; असदम्, असदाव, असदाम ।
6th Conj. सिच् = to sprinkle; असिचम्, असिचाव, असिचाम, (also 7th set)
4th Conj. भ्रम् = to wander; अभ्रमम्, अभ्रमाव, अभ्रमाम ।
Do. शम् = to be calm; अशमम्, अशमाव, अशमाम ।
7th Conj. पिष् = to grind; अपिषम्, अपिषाव, अपिषाम ।
4th Conj. मुह् = to be foolish; अमुहम्, अमुहाव, अमुहाम ।
1st Conj. ह्वे (ह्व्) = to call; अह्वम्, अह्वाव, अह्वाम ।
2nd Conj. ख्या (ख्य्) = to tell; अख्यम्, अख्याव, अख्याम ।
4th Conj. नश् = to perish; अनशम्, अनशाव, अनशाम ।
Do. श्लिष् = to join; अश्लिषम्, अश्लिषाव, अश्लिषाम ।
Do. हृष् = to be glad; अहृषम्, अहृषाव, अहृषाम ।
Do. शुष् = to dry; अशुषम्, अशुषाव, अशुषाम ।
Do. क्षुभ् = to be agitated; अक्षुभम्, अक्षुभाव, अक्षुभाम ।
Do. शुध् = to be pure; अशुधम्, अशुधाव, अशुधाम ।

1. **ऋदृशोऽङि गुणः ।** ऋकारान्तानां दृशेश्च ऋकारः गुणं लभते ।

The ऋ (short or long) of roots ending in ऋ and the ऋ of दृश् take Guna.

Examples :—3rd Conj. ऋ = to go; आरत्, आरताम्, आरन् ।
4th Conj. जॄ = to become old; अजरत्, अजरताम्, अजरन् ।
1st Conj. दृश् = to see; अदर्शत्, अदर्शताम्, अदर्शन् ।

दृश्धातुः पञ्चमभागप्रत्ययानपि लभते ।

दृश् takes the 5th set terminations also.

Examples :—अद्राक्षम्, अद्राक्ष्व, अद्राक्ष्म; अद्राक्षीः, अद्राष्टम्, अद्राष्ट; अद्राक्षीत्, अद्राष्टाम्, अद्राक्षुः ।

2. **लुङ्सनोर्घस्लृ ।** अदधातोः लुङि सनि च घस्लृ आदेशस्स्यात् ।

अद् is changed to घस् in the Aorist and the Desiderative.

Examples :—अघसत्, अघसताम्, अघसन् ।

तृतीयभागप्रत्ययाः । Terminations of the 3rd Set.

सिषम्	सिष्व	सिष्म
सीः	सिष्टम्	सिष्ट
सीत्	सिष्टाम्	सिषुः

1 **यमरमनमातां सक्च ।** यम्, रम्, नम्, आकारान्ताश्च धातवः तृतीयभागप्रत्ययान् लभन्ते ।
यम्, रम्, नम् and roots ending with **आ** take the 3rd set of terminations.

Examples :—1st Conj. **ग्लै** = to be weary; अग्लासिषम्, अग्लासिष्व, अग्लासिष्म ।
2nd Conj. **या** = to go; अयासिषम्, अयासिष्व, अयासिष्म ।
Do. **पा** = to protect; अपासिषम्, अपासिष्व, अपासिष्म ।
1st Conj. **रम्** with **वि** = to cease; व्यरंसिषम्, व्यरंसिष्व, व्यरंसिष्म ।
2nd Conj. **भा** = to shine; अभासिषम्, अभासिष्व, अभासिष्म ।
1st Conj. **नम्** = to bow; अनंसिषम्, अनंसिष्व, अनंसिष्म ।
Do. **ध्मा** = to blow; अध्मासिषम्, अध्मासिष्व, अध्मासिष्म ।
2nd Conj. **दो** = to cut; अदासिषम्, अदासिष्व, अदासिष्म ।
Do. **स्ना** = to bathe; अस्नासिषम्, अस्नासिष्व, अस्नासिष्म ।
Do. **मा** = to measure; अमासिषम्, अमासिष्व, अमासिष्म ।

चतुर्थभागप्रत्ययाः । Terminations of the 4th Set.

सम्	साव	साम
सः	सतम्	सत
सत्	सताम्	सन्

1. **शल इगुपधादनिटः क्सः ।** श्, ष्, स्, ह् एतदन्तानाम् इकार, उकार, ऋकारोपधानाम् अनिटां दृशभिन्नधातूनाम् एते प्रत्ययाः भवन्ति । स्पृश्, मृश्, एतेषान्तु पञ्चमभागप्रत्यया अपि भवन्ति। दुह्, दिह्, लिह्, गुह्, द्विष् एतेषाम् अष्टमभागप्रत्यया अपि भवन्ति ।

Anit roots with a penultimate **इ**, **उ** or **ऋ** and a final **श्**, **ष्**, **स्** or **ह्** (being **दृश्** an exception), take this set of terminations. The roots **स्पृश्** and **मृश्** take also the fifth set of terminations. **दुह्**, **दिह्**, **लिह्**, **गुह्**, **द्विष्**—these roots take also the 8th set of terminations.

Examples :—4th Conj. **श्लिष्** = to embrace; अश्लिक्षत्, अश्लिक्षताम्, अश्लिक्षन् ।
6th Conj. **विश्** = to enter; अविक्षत्, अविक्षताम्, अविक्षन् ।
Do. **स्पृश्** = to touch; अस्पृक्षत्, अस्पृक्षताम्, अस्पृक्षन्, (also 5th set.) अस्प्राक्षीत्, अस्प्राष्टाम्, अस्प्राक्षुः; or अस्पार्क्षीत्, अस्पार्ष्टाम्, अस्पार्क्षुः ।
Do. **कृष्** = to plough; अकृक्षम्, अकृक्षाव, अकृक्षाम; (also 5th set.) अक्राक्षीत्, अक्राष्टाम्, अक्राक्षुः; or अकार्क्षीत्, अकार्ष्टाम्, अकार्क्षुः ।

2. लुग्वा दुहदिहलिहगुहामात्मनेपदे दन्त्ये । दुह्, दिह्, लिह्, गुह्, एतेषां कचित्प्रत्यये रूपद्वयं । दुह्, दिह्, लिह्, and गुह् have two forms before certain terminations.

Examples :—2nd Conj. दुह् = to milk; अधुक्षम्, अधुक्षाव, अधुक्षाम; अधुक्षि, अधुक्षावहि—अदुह्वहि, अधुक्षामहि; अदुग्धाः—अधुक्षथाः, अधुक्षाथाम्, अधुक्षध्वम्—अदुग्ध्वम्; अदुग्ध—अधुक्षत, अधुक्षाताम्, अधुक्षन्त।

Do. दिह् = to increase; अधिक्षम्, अधिक्षाव, अधिक्षाम; अधिक्षि, अधिक्षावहि—अदिह्वहि, अधिक्षामहि; अदिग्धाः—अधिक्षथाः, अधिक्षाथाम्, अधिक्षध्वम्—अदिग्ध्वम्; अदिग्ध—अधिक्षत, अधिक्षाताम्, अधिक्षन्त ।

Do. लिह् = to lick; अलिक्षम्, अलिक्षाव, अलिक्षाम; अलिक्षि, अलिक्षावहि—अलिह्वहि, अलिक्षामहि; अलिक्षथाः—अलीढाः, अलिक्षाथाम्, अलिक्षध्वम्—अलीढ्वम्; अलीढ—अलिक्षत, अलिक्षाताम्, अलिक्षन्त ।

1st Conj. गुह् = to conceal; अगूहिषम्—अघुक्षम्, अगूहिष्व—अघुक्षाव, अगूहिष्म—अघुक्षाम; अघुक्षि, अघुक्षावहि—अगुह्वहि, अघुक्षामहि; अगूढाः—अघुक्षथाः, अघुक्षाथाम्, अघुक्षध्वम्—अगूढ्वम्; अगूढ—अघुक्षत, अघुक्षाताम्, अघुक्षन्त ।

पञ्चमभागप्रत्ययाः । Terminations of the 5th Set.

सम्	स्व	स्म
सीः	स्तम्	स्त
सीत्	स्ताम्	सुः

1. सिचि वृद्धिः परस्मैपदेषु । अस्मिन् भागे धातोः अकारभिन्नाचः वृद्धिं लभन्ते ।

Before these terminations, the vowels of root, except अ, take their Vriddhi substitute.

Example :—अभैत्सीत् ।

2. व्रश्चभ्रस्जसृजमृजयजराजभ्राजच्छशां षः । छकारान्तानां शकारान्तानां व्रश्चादीनाञ्च धातूनां यवरलानुनासिकभिन्नहलादिप्रत्यये परे षकारः अन्तादेशस्स्यात् ।

The roots ending in छ् or श् and the roots व्रश्च् etc., change their finals to ष् when a termination is added beginning with any consonant other than a nasal or semi-vowel.

3. **षढोः कस्सि । षस्य ढस्य च कस्स्यात् सकारे परे ।**

ष् and ढ्, when followed by स्, are changed to क् ।

4. **इण्कोः । आदेशप्रत्यययोः ।** इकाराप्रभृतिभ्यः अज्भ्यः रेफात् कवर्गाच्च परस्य प्रत्ययावयवस्य सकारस्य षकारस्स्यात् ।

The स् in the beginning of a termination, when preceded by any vowel other than अ or आ or by र् or by any letter of the guttural class, is changed to ष् ।

लिट्प्रकरणोक्त 'स्वरतिसूति' इति (XVI) सूत्रम् अत्र ऊह्यम् ।

Examples :— 6th Conj. **मस्ज्** = to be immersed in ; **अमाङ्क्षीत्, अमाङ्क्ताम्, अमाङ्क्षुः** ।

Do. **स्पृश्** = to touch ; **अस्प्राक्षीत्** or **अस्पार्क्षीत्**; (optionally taking guna.) (Also takes 4th Set.) **अस्पृक्षत्** ।

Do. **प्रच्छ्** = to ask ; अ + प्रच्छ् + सीत् ; अ + प्राच्छ् + सीत् ; अ + प्राष् + सीत् ; अ + प्राक् + सीत् ; अ + प्राक् + षीत् ; **अप्राक्षीत्, अप्राष्टाम्, अप्राक्षुः** ।

Do. **सृज्** = to create ; **अस्राक्षम्, अस्राक्ष्व, अस्राक्ष्म ; अस्राक्षीः, अस्राष्टम्, अस्राष्ट ; अस्राक्षीत्, अस्राष्टाम्, अस्राक्षुः** ।

7th Conj. **रुध्** = to prevent ; **अरौत्सम्, अरौत्स्व, अरौत्स्म ; अरौत्सीः, अरौत्तम्, अरौत्त ; अरौत्सीत्, अरौत्ताम्, अरौत्सुः** ।

1st Conj. **वह्** = to bear ; **अवाक्षीत्, अवोढाम्, अवाक्षुः** ।

Do. **वस्** = to dwell ; **अवात्सीत्, अवात्ताम्, अवात्सुः** ।

Do. **दह्** = to burn ; **अधाक्षीत्, अदाग्धाम्, अधाक्षुः** ।

Do. **त्यज्** = to abandon ; **अत्याक्षीत्, अत्याक्ताम्, अत्याक्षुः** ।

4th Conj. **तृप्** = to be satisfied ; **अत्राप्सीत्** or **अताप्र्सीत्** ; (also 6th set.) **अतर्पीत्** ; (also 2nd set.) **अतृपत्** ।

षष्ठभागप्रत्ययाः । Terminations of the 6th Set.

इषम्	इष्व	इष्म
ईः	इष्टम्	इष्ट
ईत्	इष्टाम्	इषुः

1. **वदव्रजहलन्तस्याचः । सिचि वृद्धिः परस्मैपदेषु ।** अत्रापि धातोः अचः वृद्धिर्भवति ।

Here also, the vowels of roots take Vriddhi.

Examples :—1st Conj. वद् = to speak; अवादिषम्, अवादिष्व, अवादिष्म ।
Do. चर् = to walk; अचारिषम्, अचारिष्व, अचारिष्म ।
9th Conj. लू = to cut; अलाविषम्, अलाविष्व, अलाविष्म ।

2. **अतो हलादेर्लघोः ।** अस्मिन् भागे हलादीनां धातूनां अकारस्य दीर्घो वा स्यात् ।

Before these terminations, the अ of roots beginning with a consonant is optionally lengthened.

Examples :—1st Conj. खद् = to be firm; अखादिषम्—अखदिषम्, अखादिष्व—अखदिष्व, अखादिष्म—अखदिष्म ।
Do. गद् = to speak; अगादिषम्—अगदिषम्, अगादिष्व—अगदिष्व, अगादिष्म—अगदिष्म ।
Do. पठ् = to read; अपाठिषम्—अपठिषम्, अपाठिष्व—अपठिष्व, अपाठिष्म—अपठिष्म ।
Do. नद् = to sound; अनादिषम्—अनदिषम्, अनादिष्व—अनदिष्व, अनादिष्म—अनदिष्म ।

अस्य अपवादः ।— Exception.—

3. **ह्म्यन्तक्षणश्वसजागृणिश्व्येदिताम् ।** हकारमकारयकारान्तानाम् सेटां क्षण, श्वस, जागृ, श्वि, लग्, हस्, एतेषाञ्च धातूनामकारस्य न वृद्धिः ।

But *Set* roots with a final ह्, म् or य् and the roots क्षण् etc., do not lengthen their अ before these terminations.

Examples :—1st Conj. मह् = to worship; अमहिषम्, अमहिष्व, अमहिष्म ।
Do. रह् = to leave; अरहिषम्, अरहिष्व, अरहिष्म ।
4th Conj. क्रम् = to transgress; अक्रमिषम्, अक्रमिष्व, अक्रमिष्म ।
1st Conj. व्यय् = to go; अव्ययिषम्, अव्ययिष्व, अव्ययिष्म ।
8th Conj. क्षण् = to kill; अक्षणिषम्, अक्षणिष्व, अक्षणिष्म ।
2nd Conj. श्वस् = to breathe; अश्वसिषम्, अश्वसिष्व, अश्वसिष्म ।
Do. जागृ = to be awake; अजागरिषम्, अजागरिष्व, अजागरिष्म ।
1st Conj. श्वि = to increase; अश्वयिषम्, अश्वयिष्व, अश्वयिष्म ।
Do. लगे = to touch; अलगिषम्, अलगिष्व, अलगिष्म ।
Do. हसे = to smile; अहसिषम्, अहसिष्व, अहसिष्म ।

4. उपधाभूतानाम् इकार, उकार, ऋकाराणां गुणः भवति ।

Penultimate इ, उ and ऋ of roots take Guna.

Examples :—1st Conj. सिध् = to go ; असेधिषम्, असेधिष्व, असेधिष्म ।

Do. शुच् = to be sorry ; अशोचिषम्, अशोचिष्व, अशोचिष्म ।

7th Conj. कृत् = to cut ; अकर्तिषम्, अकर्तिष्व, अकर्तिष्म ।

सप्तमभागप्रत्ययाः । Terminations of the 7th Set.

ए	आवहि	आमहि
अथाः	एथाम्	अध्वम्
अत	एताम्	अन्त

Examples :—2nd Conj. वच् (वोच्) = to speak ; अवोचे, अवोचावहि, अवोचामहि ।

6th Conj. लिप् = to smear ; अलिपे, अलिपावहि, अलिपामहि ।

Do. मुच् = to release ; अमुचे, अमुचावहि, अमुचामहि ।

Do. सिच् = to sprinkle ; असिचे, असिचावहि, असिचामहि ।

अष्टमभागप्रत्ययाः । Terminations of the 8th Set.

सि	सावहि	सामहि
सथाः	साथाम्	सध्वम्
सत	साताम्	सन्त

चतुर्थभागप्रथमसूत्रोक्तानाम् आत्मनेपदधातूनाम् एते प्रत्ययाः भवन्ति ।

The Atmanepada roots mentioned in the first *sutra* dealing with the 4th set of terminations also take this set of terminations.

चतुर्थभागद्वितीयसूत्रं चात्रानुसन्धेयम् ।

Here the 2nd *sutra* under the 4th set is also applicable.

Examples :— 2nd Conj. दुह् = to milk ; अधुक्षि, अधुक्षावहि—अदुह्वहि, अधुक्षामहि ।

एवमेव दिह्, लिह् इत्यादीनां च रूपाणि द्रष्टव्यानि ।

So also the Aorist forms of दिह्, लिह्, etc. are to be formed.

नवमभागप्रत्ययाः । Terminations of the 9th set.

सि	स्वहि	स्महि
स्थाः	साथाम्	ध्वम्
स्त	साताम्	सत

1. **सार्वधातुकार्धधातुकयोः** । धात्वन्त्यौ इकारोकारौ एषु प्रत्ययेषु परेषु गुणं लभेते ।

The final इ and उ of roots substitute their corresponding *guna* letters before these terminations.

Examples:—1st Conj. **रम्** = to sport; अरंसि, अरंस्वहि, अरंस्महि; अरंस्थाः, अरंसाथाम्, अरंध्वम्; अरंस्त, अरंसाताम्, अरंसत ।

Do. **नी** = to lead; अनेषि, अनेष्वहि, अनेष्महि; अनेष्ठाः, अनेषाथाम्, अनेढ्वम्; अनेष्ट, अनेषाताम्, अनेषत ।

4th Conj. **मन्** = to think; अमंसि, अमंस्वहि, अमंस्महि; अमंस्थाः, अमंसाथाम्, अमंध्वम्; अमंस्त, अमंसाताम्, अमंसत ।

7th Conj. **भिद्** = to split; अभित्सि, अभित्स्वहि, अभित्स्महि; अभित्थाः, अभित्साथाम्, अभिद्ध्वम्; अभित्त, अभित्साताम्, अभित्सत ।

2. **ह्रस्वादङ्गात्** । ह्रस्वादचः प्रथममध्यमपुरुषैकवचनसकारौ लुप्येते ।

The स् of these terminations, when preceded by a short vowel, is dropped in the 2nd and the 3rd person singulars.

Examples:—3rd Conj. **भृ** = to fill; अभृषि, अभृष्वहि, अभृष्महि; अभृथाः, अभृषाथाम्, अभृढ्वम्; अभृत, अभृषाताम्, अभृषत् ।

8th Conj. **कृ** = to do; अकृषि, अकृष्वहि, अकृष्महि; अकृथाः, अकृषाथाम्, अकृढ्वम्; अकृत, अकृषाताम्, अकृषत ।

3. **स्थाघ्वोरिच्च** । स्था, दा, धा, एतेषाम् आकारः अस्मिन् भागे इकारं लभते ।

The final आ of स्था, दा and धा, is changed to इ before these terminations.

Examples:—1st Conj. **स्था (सम्)** = to stand; समस्थिषि, समस्थिष्वहि, समस्थिष्महि; समस्थिथाः, समस्थिषाथाम्, समस्थिध्वम्; समस्थित, समस्थिषाताम्, समस्थिषत ।

3rd Conj. **दा** = to give; अदिषि, अदिष्वहि, अदिष्महि ।

Do. **धा** = to put; अधिषि, अधिष्वहि, अधिष्महि ।

दशमभागप्रत्ययाः । Terminations of the 10th Set.

इषि	इष्वहि	इष्महि
इष्ठाः	इषाथाम्	इड्ढ्वम्
इष्ट	इषाताम्	इषत

1. सार्वधातुकार्धधातुकयोः । पुगन्तलघूपधस्य च । एषु प्रत्ययेषु धात्वन्त्यः अच्, उपधाभूतः ह्रस्वश्च गुणं लभते ।

Before these terminations, the final, or the penultimate short, vowel of roots substitutes its corresponding *guna* letter.

Examples :—9th Conj. पू = to purify; अपविषि, अपविष्वहि, अपविष्महि; अपविष्ठाः अपविषाथाम्, अपविढ्वम्; अपविष्ट, अपविषाताम्, अपविषत ।

1st Conj. गर्ह् = to decry, censure; अगर्हिषि, अगर्हिष्वहि, अगर्हिष्महि ।

9th Conj. ग्रह् = to take; अग्रहीषि, अग्रहीष्वहि, अग्रहीष्महि ।

1st Conj. एध् = to increase; ऐधिषि, ऐधिष्वहि, ऐधिष्महि ।

9th Conj. लू = to cut; अलविषि, अलविष्वहि, अलविष्महि ।

Aware, as I am, that, under the ten sets of terminations given above, more numerous changes occur than have been noted above, yet, to avoid all semblance of cumbrousness, and to render this part of grammar, as far as lay in my power, concise and intelligible, I have been moved considerably to cut down and present in as brief a form as was possible, a much difficult and not easily comprehensible part of grammar.

CHAPTER VII.

I. शब्विकरणधातुरूपाणि ।

CONJUGATION OF ROOTS OF THE FIRST CONJUGATION.

दृश् (पश्य्) = to see, Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

पश्यामि	पश्यावः	पश्यामः
पश्यसि	पश्यथः	पश्यथ
पश्यति	पश्यतः	पश्यन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अपश्यम्	अपश्याव	अपश्याम
अपश्यः	अपश्यतम्	अपश्यतम
अपश्यत्	अपश्यताम्	अपश्यन्

IMPERATIVE. लोट् ।

पश्यानि	पश्याव	पश्याम
पश्य	पश्यतम्	पश्यत
पश्यतु	पश्यताम्	पश्यन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

पश्येयम्	पश्येव	पश्येम
पश्येः	पश्येतम्	पश्येत
पश्येत्	पश्येताम्	पश्येयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

ददर्श	ददृशिव	ददृशिम
ददर्शिथ—दद्रष्ठ	ददृशथुः	ददृश
ददर्श	ददृशतुः	ददृशुः

Non-Conjugational Tenses.—*(Continued.)*

FIRST FUTURE. लुट् ।

द्रष्टास्मि	द्रष्टास्वः	द्रष्टास्मः
द्रष्टासि	द्रष्टास्थः	द्रष्टास्थ
द्रष्टा	द्रष्टारौ	द्रष्टारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

द्रक्ष्यामि	द्रक्ष्यावः	द्रक्ष्यामः
द्रक्ष्यसि	द्रक्ष्यथः	द्रक्ष्यथ
द्रक्ष्यति	द्रक्ष्यतः	द्रक्ष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अद्रक्ष्यम्	अद्रक्ष्याव	अद्रक्ष्याम
अद्रक्ष्यः	अद्रक्ष्यतम्	अद्रक्ष्यत
अद्रक्ष्यत्	अद्रक्ष्यताम्	अद्रक्ष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

दृश्यासम्	दृश्यास्व	दृश्यास्म
दृश्याः	दृश्यास्तम्	दृश्यास्त
दृश्यात्	दृश्यास्ताम्	दृश्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अद्राक्षम् अदर्शम्	अद्राक्ष्व अदर्शाव	अद्राक्ष्म अदर्शाम
अद्राक्षीः अदर्शः	अद्राष्टम् अदर्शतम्	अद्राष्ट अदर्शत
अद्राक्षीत् अदर्शत्	अद्राष्टाम् अदर्शताम्	अद्राक्षुः अदर्शन्

दा (यच्छ्) = to give, Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

यच्छामि	यच्छावः	यच्छामः
यच्छसि	यच्छथः	यच्छथ
यच्छति	यच्छतः	यच्छन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अयच्छम्	अयच्छाव	अयच्छाम
अयच्छः	अयच्छतम्	अयच्छत
अयच्छत्	अयच्छताम्	अयच्छन्

IMPERATIVE. लोट् ।

यच्छानि	यच्छाव	यच्छाम
यच्छ	यच्छतम्	यच्छत
यच्छतु	यच्छताम्	यच्छन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

यच्छेयम्	यच्छेव	यच्छेम
यच्छेः	यच्छेतम्	यच्छेत
यच्छेत्	यच्छेताम्	यच्छेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

ददौ	ददिव	ददिम
ददिथ–ददाथ	ददथुः	दद
ददौ	ददतुः	ददुः

Non-Conjugational Tenses.--(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

दातास्मि	दातास्वः	दातास्मः
दातासि	दातास्थः	दातास्थ
दाता	दातारौ	दातारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

दास्यामि	दास्यावः	दास्यामः
दास्यसि	दास्यथः	दास्यथ
दास्यति	दास्यतः	दास्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अदास्यम्	अदास्याव	अदास्याम
अदास्यः	अदास्यतम्	अदास्यत
अदास्यत्	अदास्यताम्	अदास्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

देयासम्	देयास्व	देयास्म
देयाः	देयास्तम्	देयास्त
देयात्	देयास्ताम्	देयासुः

AORIST. लुङ् ।

अदाम्	अदाव	अदाम
अदाः	अदातम्	अदात
अदात्	अदाताम्	अदुः

गम् (गच्छ्) = to go, Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

गच्छामि	गच्छावः	गच्छामः
गच्छसि	गच्छथः	गच्छथ
गच्छति	गच्छतः	गच्छन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अगच्छम्	अगच्छाव	अगच्छाम
अगच्छः	अगच्छतम्	अगच्छत
अगच्छत्	अगच्छताम्	अगच्छन्

IMPERATIVE. लोट् ।

गच्छानि	गच्छाव	गच्छाम
गच्छ	गच्छतम्	गच्छत
गच्छतु	गच्छताम्	गच्छन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

गच्छेयम्	गच्छेव	गच्छेम
गच्छेः	गच्छेतम्	गच्छेत
गच्छेत्	गच्छेताम्	गच्छेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

जगाम—जगम	जग्मिव	जग्मिम
जगमिथ—जगन्थ	जग्मथुः	जग्म
जगाम	जग्मतुः	जग्मुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

गन्तास्मि	गन्तास्वः	गन्तास्मः
गन्तासि	गन्तास्थः	गन्तास्थ
गन्ता	गन्तारौ	गन्तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

गमिष्यामि	गमिष्यावः	गमिष्यामः
गमिष्यसि	गमिष्यथः	गमिष्यथ
गमिष्यति	गमिष्यतः	गमिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अगमिष्यम्	अगमिष्याव	अगमिष्याम
अगमिष्यः	अगमिष्यतम्	अगमिष्यत
अगमिष्यत्	अगमिष्यताम्	अगमिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

गम्यासम्	गम्यास्व	गम्यास्म
गम्याः	गम्यास्तम्	गम्यास्त
गम्यात्	गम्यास्ताम्	गम्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अगमम्	अगमाव	अगमाम
अगमः	अगमतम्	अगमत
अगमत्	अगमताम्	अगमन्

स्था (तिष्ठ्) = to stand, Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

तिष्ठामि	तिष्ठावः	तिष्ठामः
तिष्ठसि	तिष्ठथः	तिष्ठथ
तिष्ठति	तिष्ठतः	तिष्ठन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अतिष्ठम्	अतिष्ठाव	अतिष्ठाम
अतिष्ठः	अतिष्ठतम्	अतिष्ठत
अतिष्ठत्	अतिष्ठताम्	अतिष्ठन्

IMPERATIVE. लोट् ।

तिष्ठानि	तिष्ठाव	तिष्ठाम
तिष्ठ	तिष्ठतम्	तिष्ठत
तिष्ठतु	तिष्ठताम्	तिष्ठन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

तिष्ठेयम्	तिष्ठेव	तिष्ठेम
तिष्ठेः	तिष्ठेतम्	तिष्ठेत
तिष्ठेत्	तिष्ठेताम्	तिष्ठेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

तस्थौ	तस्थिव	तस्थिम
तस्थिथ—तस्थाथ	तस्थथुः	तस्थ
तस्थौ	तस्थतुः	तस्थुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

स्थातास्मि	स्थातास्वः	स्थातास्मः
स्थातासि	स्थातास्थः	स्थातास्थ
स्थाता	स्थातारौ	स्थातारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

स्थास्यामि	स्थास्यावः	स्थास्यामः
स्थास्यसि	स्थास्यथः	स्थास्यथ
स्थास्यति	स्थास्यतः	स्थास्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अस्थास्यम्	अस्थास्याव	अस्थास्याम
अस्थास्यः	अस्थास्यतम्	अस्थास्यत
अस्थास्यत्	अस्थास्यताम्	अस्थास्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

स्थेयासम्	स्थेयास्व	स्थेयास्म
स्थेयाः	स्थेयास्तम्	स्थेयास्त
स्थेयात्	स्थेयास्ताम्	स्थेयासुः

AORIST. लुङ् ।

अस्थाम्	अस्थाव	अस्थाम
अस्थाः	अस्थातम्	अस्थात
अस्थात्	अस्थाताम्	अस्थुः

वस् = to dwell,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

वसामि	वसाव:	वसाम:
वससि	वसथ:	वसथ
वसति	वसत:	वसन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अवसम्	अवसाव	अवसाम
अवस:	अवसतम्	अवसत
अवसत्	अवसताम्	अवसन्

IMPERATIVE. लोट् ।

वसानि	वसाव	वसाम
वस	वसतम्	वसत
वसतु	वसताम्	वसन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

वसेयम्	वसेव	वसेम
वसे:	वसेतम्	वसेत
वसेत्	वसेताम्	वसेयु:

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

उवास—उवस	ऊषिव	ऊषिम
उवस्थ—उवसिथ	ऊषथु:	ऊष
उवास	ऊषतु:	ऊषु:

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

वस्तास्मि	वस्तास्व:	वस्तास्म:
वस्तासि	वस्तास्थ:	वस्तास्थ
वस्ता	वस्तारौ	वस्तार:

SECOND FUTURE. लृट् ।

वत्स्यामि	वत्स्याव:	वत्स्याम:
वत्स्यसि	वत्स्यथ:	वत्स्यथ
वत्स्यति	वत्स्यत:	वत्स्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अवत्स्यम्	अवत्स्याव	अवत्स्याम
अवत्स्य:	अवत्स्यतम्	अवत्स्यत
अवत्स्यत्	अवत्स्यताम्	अवत्स्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

उष्यासम्	उष्यास्व	उष्यास्म
उष्या:	उष्यास्तम्	उष्यास्त
उष्यात्	उष्यास्ताम्	उष्यासु:

AORIST. लुङ् ।

अवात्सम्	अवात्स्व	अवात्स्म
अवात्सी:	अवात्तम्	अवात्त
अवात्सीत्	अवात्ताम्	अवात्सु:

कम्प् = to shake,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

कम्पे	कम्पावहे	कम्पामहे
कम्पसे	कम्पेथे	कम्पध्वे
कम्पते	कम्पेते	कम्पन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अकम्पे	अकम्पावहि	अकम्पामहि
अकम्पथाः	अकम्पेथाम्	अकम्पध्वम्
अकम्पत	अकम्पेताम्	अकम्पन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

कम्पै	कम्पावहै	कम्पामहै
कम्पस्व	कम्पेथाम्	कम्पध्वम्
कम्पताम्	कम्पेताम्	कम्पन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

कम्पेय	कम्पेवहि	कम्पेमहि
कम्पेथाः	कम्पेयाथाम्	कम्पेध्वम्
कम्पेत	कम्पेयाताम्	कम्पेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

चकम्पे	चकम्पिवहे	चकम्पिमहे
चकम्पिषे	चकम्पाथे	चकम्पिध्वे
चकम्पे	चकम्पाते	चकम्पिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

कम्पिताहे	कम्पितास्वहे	कम्पितास्महे
कम्पितासे	कम्पितासाथे	कम्पिताध्वे
कम्पिता	कम्पितारौ	कम्पितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

कम्पिष्ये	कम्पिष्यावहे	कम्पिष्यामहे
कम्पिष्यसे	कम्पिष्येथे	कम्पिष्यध्वे
कम्पिष्यते	कम्पिष्येते	कम्पिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अकम्पिष्ये	अकम्पिष्यावहि	अकम्पिष्यामहि
अकम्पिष्यथाः	अकम्पिष्येथाम्	अकम्पिष्यध्वम्
अकम्पिष्यत	अकम्पिष्येताम्	अकम्पिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

कम्पिषीय	कम्पिषीवहि	कम्पिषीमहि
कम्पिषीष्ठाः	कम्पिषीयास्थाम्	कम्पिषीढ्वम्
कम्पिषीष्ट	कम्पिषीयास्ताम्	कम्पिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अकम्पिषि	अकम्पिष्वहि	अकम्पिष्महि
अकम्पिष्ठाः	अकम्पिषाथाम्	अकम्पिढ्वम्
अकम्पिष्ट	अकम्पिषाताम्	अकम्पिषत

जि = to conquer,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

जयामि	जयाव:	जयाम:
जयसि	जयथ:	जयथ
जयति	जयत:	जयन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अजयम्	अजयाव	अजयाम
अजय:	अजयतम्	अजयत
अजयत्	अजयताम्	अजयन्

IMPERATIVE. लोट् ।

जयानि	जयाव	जयाम
जय	जयतम्	जयत
जयतु	जयताम्	जयन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

जयेयम्	जयेव	जयेम
जये:	जयेतम्	जयेत
जयेत्	जयेताम्	जयेयु:

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

जिगाय—जिगय	जिग्यिव	जिग्यिम
जिगयिथ—जिगेथ	जिग्यथु:	जिग्य
जिगाय	जिग्यतु:	जिग्यु:

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

जेतास्मि	जेतास्व:	जेतास्म:
जेतासि	जेतास्थ:	जेतास्थ
जेता	जेतारौ	जेतार:

SECOND FUTURE. लृट् ।

जेष्यामि	जेष्याव:	जेष्याम:
जेष्यसि	जेष्यथ:	जेष्यथ
जेष्यति	जेष्यत:	जेष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अजेष्यम्	अजेष्याव	अजेष्याम
अजेष्य:	अजेष्यतम्	अजेष्यत
अजेष्यत्	अजेष्यताम्	अजेष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

जीयासम्	जीयास्व	जीयास्म
जीया:	जीयास्तम्	जीयास्त
जीयात्	जीयास्ताम्	जीयासु:

AORIST. लुङ् ।

अजैषम्	अजैष्व	अजैष्म
अजैषी:	अजैष्टम्	अजैष्ट
अजैषीत्	अजैष्टाम्	अजैषु:

स्मृ = to remember,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

स्मरामि	स्मराव:	स्मराम:
स्मरसि	स्मरथ:	स्मरथ
स्मरति	स्मरत:	स्मरन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अस्मरम्	अस्मराव	अस्मराम
अस्मर:	अस्मरतम्	अस्मरत
अस्मरत्	अस्मरताम्	अस्मरन्

IMPERATIVE. लोट् ।

स्मराणि	स्मराव	स्मराम
स्मर	स्मरतम्	स्मरत
स्मरतु	स्मरताम्	स्मरन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

स्मरेयम्	स्मरेव	स्मरेम
स्मरे:	स्मरेतम्	स्मरेत
स्मरेत्	स्मरेताम्	स्मरेयु:

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

सस्मार—सस्मर	सस्मरिव	सस्मरिम
सस्मर्थ	सस्मरथु:	सस्मर
सस्मार	सस्मरतु:	सस्मरु:

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

स्मर्तास्मि	स्मर्तास्व:	स्मर्तास्म:
स्मर्तासि	स्मर्तास्थ:	स्मर्तास्थ
स्मर्ता	स्मर्तारौ	स्मर्तार:

SECOND FUTURE. लृट् ।

स्मरिष्यामि	स्मरिष्याव:	स्मरिष्याम:
स्मरिष्यसि	स्मरिष्यथ:	स्मरिष्यथ
स्मरिष्यति	स्मरिष्यत:	स्मरिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अस्मरिष्यम्	अस्मरिष्याव	अस्मरिष्याम
अस्मरिष्य:	अस्मरिष्यतम्	अस्मरिष्यत
अस्मरिष्यत्	अस्मरिष्यताम्	अस्मरिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

स्मर्यासम्	स्मर्यास्व	स्मर्यास्म
स्मर्या:	स्मर्यास्तम्	स्मर्यास्त
स्मर्यात्	स्मर्यास्ताम्	स्मर्यासु:

AORIST. लुङ् ।

अस्मार्षम्	अस्मार्ष्व	अस्मार्ष्म
अस्मार्षी:	अस्मार्ष्टम्	अस्मार्ष्ट
अस्मार्षीत्	अस्मार्ष्टाम्	अस्मार्षु:

गै = to make noise,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

गायामि	गायावः	गायामः
गायसि	गायथः	गायथ
गायति	गायतः	गायन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अगायम्	आगायाव	अगायाम
अगायः	अगायतम्	अग।यत
अगायत्	अगायताम्	अगायन्

IMPFRATIVE. लोट् ।

गायानि	गायाव	गायाम
गाय	गायतम्	गायत
गायतु	गायताम्	गायन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

गायेयम्	गायेव	गायेम
गायेः	गायेतम्	गायेत
गायेत्	गायेताम्	गायेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

जगौ	जगिव	जगिम
जगिथ—जगाथ	जगथुः	जग
जगौ	जगतुः	जगुः

Non Conjugational Tenses —(*Continued.*)

FIRST FUTURE लुट् ।

गातास्मि	गातास्वः	गातास्मः
गातासि	गातास्थः	गातास्थ
गाता	गातारौ	गातारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

गास्यामि	गास्यावः	गास्यामः
गास्यसि	गास्यथः	गास्यथ
गास्यति	गास्यतः	गास्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अगास्यम्	अगास्याव	अगास्याम
अगास्यः	अगास्यतम्	अगास्यत
अगास्यत्	अगास्यताम्	अगास्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

गेयासम्	गेयास्व	गेयास्म
गेयाः	गेयास्तम्	गेयास्त
गेयात्	गेयास्ताम्	गेयासुः

AORIST. लुङ् ।

अगासिषम्	अगासिष्व	अगासिष्म
अगासीः	अगासिष्टम्	अगासिष्ट
अगासीत्	अगासिष्टाम्	अगासिषुः

धे = to drink,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

धयामि	धयावः	धयामः
धयसि	धयथः	धयथ
धयति	धयतः	धयन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अधयम्	अधयाव	अधयाम
अधयः	अधयतम्	अधयत
अधयत्	अधयताम्	अधयन्

IMPERATIVE. लोट् ।

धयानि	धयाव	धयाम
धय	धयतम्	धयत
धयतु	धयताम्	धयन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

धयेयम्	धयेव	धयेम
धयेः	धयेतम्	धयेत
धयेत्	धयेताम्	धयेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

दधौ	दधिव	दधिम
दधिथ—दधाथ	दधथुः	दध
दधौ	दधतुः	दधुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

धातास्मि	धातास्वः	धातास्मः
धातासि	धातास्थः	धातास्थ
धाता	धातारौ	धातारः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

SECOND FUTURE. लृट् ।

धास्यामि	धास्यावः	धास्यामः
धास्यसि	धास्यथः	धास्यथ
धास्यति	धास्यतः	धास्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अधास्यम्	अधास्याव	अधास्याम
अधास्यः	अधास्यतम्	अधास्यत
अधास्यत्	अधास्यताम्	अधास्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

धेयासम्	धेयास्व	धेयास्म
धेयाः	धेयास्तम्	धेयास्त
धेयात्	धेयास्ताम्	धेयासुः

AORIST. लुङ् ।

अधाम्	अधाव	अधाम
अधाः	अधातम्	अधात
अधात्	अधाताम्	अधुः

— *or* —

अदधम्	अदधाव	अदधाम
अदधः	अदधतम्	अदधत
अदधत्	अदधताम्	अदधन्

— *or* —

अधासिषम्	अधासिष्व	अधासिष्म
अधासीः	अधासिष्टम्	अधासिष्ट
अधासीत्	अधासिष्टाम्	अधासिषुः

ध्यै = to think,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

ध्यायामि	ध्यायावः	ध्यायामः
ध्यायसि	ध्यायथः	ध्यायथ
ध्यायति	ध्यायतः	ध्यायन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अध्यायम्	अध्यायाव	अध्यायाम
अध्यायः	अध्यायतम्	अध्यायत
अध्यायत्	अध्यायताम्	अध्यायन्

IMPERATIVE. लोट् ।

ध्यायानि	ध्यायाव	ध्यायाम
ध्याय	ध्यायतम्	ध्यायत
ध्यायतु	ध्यायताम्	ध्यायन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

ध्यायेयम्	ध्यायेव	ध्यायेम
ध्यायेः	ध्यायेतम्	ध्यायेत
ध्यायेत्	ध्यायेताम्	ध्यायेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

दध्यौ	दध्यिव	दध्यिम
दध्यिथ—दध्याथ	दध्यथुः	दध्य
दध्यौ	दध्यतुः	दध्युः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

ध्यातास्मि	ध्यातास्वः	ध्यातास्मः
ध्यातासि	ध्यातास्थः	ध्यातास्थ
ध्याता	ध्यातारौ	ध्यातारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

ध्यास्यामि	ध्यास्यावः	ध्यास्यामः
ध्यास्यसि	ध्यास्यथः	ध्यास्यथ
ध्यास्यति	ध्यास्यतः	ध्यास्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अध्यास्यम्	अध्यास्याव	अध्यास्याम
अध्यास्यः	अध्यास्यतम्	अध्यास्यत
अध्यास्यत्	अध्यास्यताम्	अध्यास्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

ध्येयासम्	ध्येयास्व	ध्येयास्म
ध्येयाः	ध्येयास्तम्	ध्येयास्त
ध्येयात्	ध्येयास्ताम्	ध्येयासुः

— *or* —

ध्यायासम्	ध्यायास्व	ध्यायास्म
ध्यायाः	ध्यायास्तम्	ध्यायास्त
ध्यायात्	ध्यायास्ताम्	ध्यायासुः

AORIST. लुङ् ।

अध्यासिषम्	अध्यासिष्व	अध्यासिष्म
अध्यासीः	अध्यासिष्टम्	अध्यासिष्ट
अध्यासीत्	अध्यासिष्टाम्	अध्यासिषुः

नम् = to salute,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

नमामि	नमावः	नमामः
नमसि	नमथः	नमथ
नमति	नमतः	नमन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अनमम्	अनमाव	अनमाम
अनमः	अनमतम्	अनमत
अनमत्	अनमताम्	अनमन्

IMPERATIVE. लोट् ।

नमानि	नमाव	नमाम
नम	नमतम्	नमत
नमतु	नमताम्	नमन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

नमेयम्	नमेव	नमेम
नमेः	नमेतम्	नमेत
नमेत्	नमेताम्	नमेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

ननाम—ननम	नेमिव	नेमिम
नेमिथ—ननन्थ	नेमथुः	नेम
ननाम	नेमतुः	नेमुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

नन्तास्मि	नन्तास्वः	नन्तास्मः
नन्तासि	नन्तास्थः	नन्तास्थ
नन्ता	नन्तारौ	नन्तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

नंस्यामि	नंस्यावः	नंस्यामः
नंस्यसि	नंस्यथः	नंस्यथ
नंस्यति	नंस्यतः	नंस्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अनंस्यम्	अनंस्याव	अनंस्याम
अनंस्यः	अनंस्यतम्	अनंस्यत
अनंस्यत्	अनंस्यताम्	अनंस्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

नम्यासम्	नम्यास्व	नम्यास्म
नम्याः	नम्यास्तम्	नम्यास्त
नम्यात्	नम्यास्ताम्	नम्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अनंसिषम्	अनंसिष्व	अनंसिष्म
अनंसीः	अनंसिष्टम्	अनंसिष्ट
अनंसीत्	अनंसिष्टाम्	अनंसिषुः

गुप् = to protect,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

गोपायामि	गोपायावः	गोपायामः
गोपायसि	गोपायथः	गोपायथ
गोपायति	गोपायतः	गोपायन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अगोपायम्	अगोपायाव	अगोपायाम
अगोपायः	अगोपायतम्	अगोपायत
अगोपायत्	अगोपायताम्	अगोपायन्

IMPERATIVE. लोट् ।

गोपायानि	गोपायाव	गोपायाम
गोपाय	गोपायतम्	गोपायत
गोपायतु	गोपायताम्	गोपायन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

गोपायेयम्	गोपायेव	गोपायेम
गोपायेः	गोपायेतम्	गोपायेत
गोपायेत्	गोपायेताम्	गोपायेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

जुगोप	जुगुपिव-जुगुप्व	जुगुपिम-जुगुप्म
जुगोपिथ-जुगोप्थ	जुगुपथुः	जुगुप
जुगोप	जुगुपतुः	जुगुपुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— or —

गोपायामास	गोपायामासिव	गोपायामासिम
गोपायामासिथ	गोपायामासथुः	गोपायामास
गोपायामास	गोपायामासतुः	गोपायामासुः

— or —

गोपायाञ्चकार	गोपायाञ्चकृव	गोपायाञ्चकृम
गोपायाञ्चकर्थ	गोपायाञ्चक्रथुः	गोपायाञ्चक्र
गोपायाञ्चकार	गोपायाञ्चक्रतुः	गोपायाञ्चक्रुः

— or —

गोपायाम्बभूव	गोपायाम्बभूविव	गोपायाम्बभूविम
गोपायाम्बभूविथ	गोपायाम्बभूवथुः	गोपायाम्बभूव
गोपायाम्बभूव	गोपायाम्बभूवतुः	गोपायाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

गोपायितास्मि	गोपायितास्वः	गोपायितास्मः
गोपायितासि	गोपायितास्थः	गोपायितास्थ
गोपायिता	गोपायितारौ	गोपायितारः

— or —

गोप्तास्मि	गोप्तास्वः	गोप्तास्मः
गोप्तासि	गोप्तास्थः	गोप्तास्थ
गोप्ता	गोप्तारौ	गोप्तारः

— or —

गोपितास्मि	गोपितास्वः	गोपितास्मः
गोपितासि	गोपितास्थः	गोपितास्थ
गोपिता	गोपितारौ	गोपितारः

गुप् = to protect,—Parasmaipada.—(*Continued.*)

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

SECOND FUTURE. लृट्।

गोपायिष्यामि गोपायिष्यावः गोपायिष्यामः
गोपायिष्यसि गोपायिष्यथः गोपायिष्यथ
गोपायिष्यति गोपायिष्यतः गोपायिष्यन्ति

— or —

गोपिष्यामि गोपिष्यावः गोपिष्यामः
गोपिष्यसि गोपिष्यथः गोपिष्यथ
गोपिष्यति गोपिष्यतः गोपिष्यन्ति

— or —

गोप्स्यामि गोप्स्यावः गोप्स्यामः
गोप्स्यसि गोप्स्यथः गोप्स्यथ
गोप्स्यति गोप्स्यतः गोप्स्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ्।

अगोपायिष्यम् अगोपायिष्याव अगोपायिष्याम
अगोपायिष्यः अगोपायिष्यतम् अगोपायिष्यत
अगोपायिष्यत् अगोपायिष्यताम् अगोपायिष्यन्

— or —

अगोपिष्यम् अगोपिष्याव अगोपिष्याम
अगोपिष्यः अगोपिष्यतम् अगोपिष्यत
अगोपिष्यत् अगोपिष्यताम् अगोपिष्यन्

— or —

अगोप्स्यम् अगोप्स्याव अगोप्स्याम
अगोप्स्यः अगोप्स्यतम् अगोप्स्यत
अगोप्स्यत् अगोप्स्यताम् अगोप्स्यन्

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ्।

गोपाय्यासम् गोपाय्यास्व गोपाय्यास्म
गोपाय्याः गोपाय्यास्तम् गोपाय्यास्त
गोपाय्यात् गोपाय्यास्ताम् गोपाय्यासुः

— or —

गोप्यासम् गोप्यास्व गोप्यास्म
गोप्याः गोप्यास्तम् गोप्यास्त
गोप्यात् गोप्यास्ताम् गोप्यासुः

AORIST. लुङ्।

अगोपायिषम् अगोपायिष्व अगोपायिष्म
अगोपायीः अगोपायिष्टम् अगोपायिष्ट
अगोपायीत् अगोपायिष्टाम् अगोपायिषुः

— or —

अगोपिषम् अगोपिष्व अगोपिष्म
अगोपीः अगोपिष्टम् अगोपिष्ट
अगोपीत् अगोपिष्टाम् अगोपिषुः

— or —

अगौप्सम् अगौप्स्व अगौप्स्म
गौप्सीः अगौप्तम् अगौप्त
अगौप्सीत् अगौप्ताम् अगौप्सुः

सह् = to endure,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट्।

सहे सहावहे सहामहे
सहसे सहेथे सहध्वे
सहते सहेते सहन्ते

IMPERFECT. लङ्।

असहे असहावहि असहामहि
असहथाः असहेथाम् असहध्वम्
असहत असहेताम् असहन्त

IMPERATIVE. लोट्।

सहै सहावहै सहामहै
सहस्व सहेथाम् सहध्वम्
सहताम् सहेताम् सहन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ्।

सहेय सहेवहि सहेमहि
सहेथाः सहेयाथाम् सहेध्वम्
सहेत सहेयाताम् सहेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट्।

सेहे सेहिवहे सेहिमहे
सेहिषे सेहाथे सेहिध्वे
सेहे सेहाते सेहिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट्।

सोढाहे सोढास्वहे सोढास्महे
सोढासे सोढासाथे सोढाध्वे
सोढा सोढारौ सोढारः

— or —

सहिताहे सहितास्वहे सहितास्महे
सहितासे सहितासाथे सहिताध्वे
सहिता सहितारौ सहितारः

SECOND FUTURE. लृट्।

सहिष्ये सहिष्यावहे सहिष्यामहे
सहिष्यसे सहिष्येथे सहिष्यध्वे
सहिष्यते सहिष्येते सहिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ्।

असहिष्ये असहिष्यावहि असहिष्यामहि
असहिष्यथाः असहिष्येथाम् असहिष्यध्वम्
असहिष्यत असहिष्येताम् असहिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ्।

सहिषीय सहिषीवहि सहिषीमहि
सहिषीष्ठाः सहिषीयास्थाम् सहिषीध्वम्
सहिषीष्ट सहिषीयास्ताम् सहिषीरन्

AORIST. लुङ्।

असहिषि असहिष्वहि असहिष्महि
असहिष्ठाः असहिषाथाम् असहिढ्वम्
असहिष्ट असहिषाताम् असहिषत

गुप् = to protect,—Parasmaipada.—(*Continued.*)

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

SECOND FUTURE. लृट् ।

गोपायिष्यामि	गोपायिष्यावः	गोपायिष्यामः
गोपायिष्यसि	गोपायिष्यथः	गोपायिष्यथ
गोपायिष्यति	गोपायिष्यतः	गोपायिष्यन्ति

— or —

गोपिष्यामि	गोपिष्यावः	गोपिष्यामः
गोपिष्यसि	गोपिष्यथः	गोपिष्यथ
गोपिष्यति	गोपिष्यतः	गोपिष्यन्ति

— or —

गोप्स्यामि	गोप्स्यावः	गोप्स्यामः
गोप्स्यसि	गोप्स्यथः	गोप्स्यथ
गोप्स्यति	गोप्स्यतः	गोप्स्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अगोपायिष्यम्	अगोपायिष्याव	अगोपायिष्याम
अगोपायिष्यः	अगोपायिष्यतम्	अगोपायिष्यत
अगोपायिष्यत्	अगोपायिष्यताम्	अगोपायिष्यन्

— or —

अगोपिष्यम्	अगोपिष्याव	अगोपिष्याम
अगोपिष्यः	अगोपिष्यतम्	अगोपिष्यत
अगोपिष्यत्	अगोपिष्यताम्	अगोपिष्यन्

— or —

अगोप्स्यम्	अगोप्स्याव	अगोप्स्याम
अगोप्स्यः	अगोप्स्यतम्	अगोप्स्यत
अगोप्स्यत्	अगोप्स्यताम्	अगोप्स्यन्

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

गोपाय्यासम्	गोपाय्यास्व	गोपाय्यास्म
गोपाय्याः	गोपाय्यास्तम्	गोपाय्यास्त
गोपाय्यात्	गोपाय्यास्ताम्	गोपाय्यासुः

— or —

गोप्यासम्	गोप्यास्व	गोप्यास्म
गोप्याः	गोप्यास्तम्	गोप्यास्त
गोप्यात्	गोप्यास्ताम्	गोप्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अगोपायिषम्	अगोपायिष्व	अगोपायिष्म
अगोपायीः	अगोपायिष्टम्	अगोपायिष्ट
अगोपायीत्	अगोपायिष्टाम्	अगोपायिषुः

— or —

अगोपिषम्	अगोपिष्व	अगोपिष्म
अगोपीः	अगोपिष्टम्	अगोपिष्ट
अगोपीत्	अगोपिष्टाम्	अगोपिषुः

— or —

अगौप्सम्	अगौप्स्व	अगौप्स्म
गौप्सीः	अगौप्तम्	अगौप्त
अगौप्सीत्	अगौप्ताम्	अगौप्सुः

सह् = to endure,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

सहे	सहावहे	सहामहे
सहसे	सहेथे	सहध्वे
सहते	सहेते	सहन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

असहे	असहावहि	असहामहि
असहथाः	असहेथाम्	असहध्वम्
असहत	असहेताम्	असहन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

सहै	सहावहै	सहामहै
सहस्व	सहेथाम्	सहध्वम्
सहताम्	सहेताम्	सहन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

सहेय	सहेवहि	सहेमहि
सहेथाः	सहेयाथाम्	सहेध्वम्
सहेत	सहेयाताम्	सहेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

सेहे	सेहिवहे	सेहिमहे
सेहिषे	सेहाथे	सेहिध्वे
सेहे	सेहाते	सेहिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

सोढाहे	सोढास्वहे	सोढास्महे
सोढासे	सोढासाथे	सोढाध्वे
सोढा	सोढारौ	सोढारः

— or —

सहिताहे	सहितास्वहे	सहितास्महे
सहितासे	सहितासाथे	सहिताध्वे
सहिता	सहितारौ	सहितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

सहिष्ये	सहिष्यावहे	सहिष्यामहे
सहिष्यसे	सहिष्येथे	सहिष्यध्वे
सहिष्यते	सहिष्येते	सहिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

असहिष्ये	असहिष्यावहि	असहिष्यामहि
असहिष्यथाः	असहिष्येथाम्	असहिष्यध्वम्
असहिष्यत	असहिष्येताम्	असहिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

सहिषीय	सहिषीवहि	सहिषीमहि
सहिषीष्ठाः	सहिषीयास्थाम्	सहिषीध्वम्
सहिषीष्ट	सहिषीयास्ताम्	सहिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

असहिषि	असहिष्वहि	असहिष्महि
असहिष्ठाः	असहिषाथाम्	असहिढ्वम्
असहिष्ट	असहिषाताम्	असहिषत

पत् = to fall,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

पतामि	पतावः	पतामः
पतसि	पतथः	पतथ
पतति	पततः	पतन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अपतम्	अपताव	अपताम
अपतः	अपततम्	अपतत
अपतत्	अपतताम्	अपतन्

IMPERATIVE. लोट् ।

पतानि	पताव	पताम
पत	पततम्	पतत
पततु	पतताम्	पतन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

पतेयम्	पतेव	पतेम
पतेः	पतेतम्	पतेत
पतेत्	पतेताम्	पतेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFFCT. लिट् ।

पपात—पपत	पेतिव	पेतिम
पेतिथ	पेतथुः	पेत
पपात	पेततुः	पेतुः

Non-Conjugational Tenses.—*(Continued.)*

FIRST FUTURE. लुट् ।

पतितास्मि	पतितास्वः	पतितास्मः
पतितासि	पतितास्थः	पतितास्थ
पतिता	पतितारौ	पतितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

पतिष्मामि	पतिष्यावः	पतिष्यामः
पतिष्यसि	पतिष्यथः	पतिष्यथ
पतिष्यति	पतिष्यतः	पतिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अपतिष्यम्	अपतिष्याव	अपतिष्याम
अपतिष्यः	अपतिष्यतम्	अपतिष्यत
अपतिष्यत्	अपतिष्यताम्	अपतिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

पत्यासम्	पत्यास्व	पत्यास्म
पत्याः	पत्यास्तम्	पत्यास्त
पत्यात्	पत्यास्ताम्	पत्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अपप्तम्	अपप्ताव	अपप्ताम
अपप्तः	अपप्ततम्	अपप्तत
अपप्तत्	अपप्तताम्	अपप्तन्

पा (पिब्) = to drink,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

पिबामि	पिबावः	पिबामः
पिबसि	पिबथः	पिबथ
पिबति	पिबतः	पिबन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अपिबम्	अपिबाव	अपिबाम
अपिबः	अपिबतम्	अपिबत
अपिबत्	अपिबताम्	अपिबन्

IMPERATIVE. लोट् ।

पिबानि	पिबाव	पिबाम
पिब	पिबतम्	पिबत
पिबतु	पिबताम्	पिबन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

पिबेयम्	पिबेव	पिबेम
पिबेः	पिबेतम्	पिबेत
पिबेत्	पिबेताम्	पिबेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

पपौ	पपिव	पपिम
पपिथ—पपाथ	पपथुः	पप
पपौ	पपतुः	पपुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

पातास्मि	पातास्वः	पातास्मः
पातासि	पातास्थः	पातास्थ
पाता	पातारौ	पातारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

पास्यामि	पास्यावः	पास्यामः
पास्यसि	पास्यथः	पास्यथ
पास्यति	पास्यतः	पास्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अपास्यम्	अपास्याव	अपास्याम
अपास्यः	अपास्यतम्	अपास्यत
अपास्यत्	अपास्यताम्	अपास्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

पेयासम्	पेयास्व	पेयास्म
पेयाः	पेयास्तम्	पेयास्त
पेयात्	पेयास्ताम्	पेयासुः

AORIST. लुङ् ।

अपाम्	अपाव	अपाम
अपाः	अपातम्	अपात
अपात्	अपाताम्	अपुः

त्रै = to protect,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

त्राये	त्रायावहे	त्रायामहे
त्रायसे	त्रायेथे	त्रायध्वे
त्रायते	त्रायेते	त्रायन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अत्राये	अत्रायावहि	अत्रायामहि
अत्रायथाः	अत्रायेथाम्	अत्रायध्वम्
अत्रायत	अत्रायेताम्	अत्रायन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

त्रायै	त्रायावहै	त्रायामहै
त्रायस्व	त्रायेथाम्	त्रायध्वम्
त्रायताम्	त्रायेताम्	त्रायन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

त्रायेय	त्रायेवहि	त्रायेमहि
त्रायेथाः	त्रायेयाथाम्	त्रायेध्वम्
त्रायेत	त्रायेयाताम्	त्रायेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

तत्रे	तत्रिवहे	तत्रिमहे
तत्रिषे	तत्राथे	तत्रिध्वे
तत्रे	तत्राते	तत्रिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*

FIRST FUTURE. लुट् ।

त्राताहे	त्रातास्वहे	त्रातास्महे
त्रातासे	त्रातासाथे	त्राताध्वे
त्राता	त्रातारौ	त्रातारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

त्रास्ये	त्रास्यावहे	त्रास्यामहे
त्रास्यसे	त्रास्येथे	त्रास्यध्वे
त्रास्यते	त्रास्येते	त्रास्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अत्रास्ये	अत्रास्यावहि	अत्रास्यामहि
अत्रास्यथाः	अत्रास्येथाम्	अत्रास्यध्वम्
अत्रास्यत	अत्रास्येताम्	अत्रास्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

त्रासीय	त्रासीवहि	त्रासीमहि
त्रासीष्ठाः	त्रासीयास्थाम्	त्रासीध्वम्
त्रासीष्ट	त्रासीयास्ताम्	त्रासीरन्

AORIST. लुङ् ।

अत्रासि	अत्रास्वहि	अत्रास्महि
अत्रास्थाः	अत्रासाथाम्	अत्राध्वम्
अत्रास्त	अत्रासाताम्	अत्रासत

4

नी (नय्) = to lead or carry,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

नयामि	नयावः	नयामः
नयसि	नयथः	नयथ
नयति	नयतः	नयन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अनयम्	अनयाव	अनयाम
अनयः	अनयतम्	अनयत
अनयत्	अनयताम्	अनयन्

IMPERATIVE. लोट् ।

नयानि	नयाव	नयाम
नय	नयतम्	नयत
नयतु	नयताम्	नयन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

नयेयम्	नयेव	नयेम
नयेः	नयेतम्	नयेत
नयेत्	नयेताम्	नयेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

निनाय—निनय	निन्यिव	निन्यिम
निनयिथ—निनेथ	निन्यथुः	निन्य
निनाय	निन्यतुः	निन्युः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

नेतास्मि	नेतास्वः	नेतास्मः
नेतासि	नेतास्थः	नेतास्थ
नेता	नेतारौ	नेतारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

नेष्यामि	नेष्यावः	नेष्यामः
नेष्यसि	नेष्यथः	नेष्यथ
नेष्यति	नेष्यतः	नेष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अनेष्यम्	अनेष्याव	अनेष्याम
अनेष्यः	अनेष्यतम्	अनेष्यत
अनेष्यत्	अनेष्यताम्	अनेष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

नीयासम्	नीयास्व	नीयास्म
नीयाः	नीयास्तम्	नीयास्त
नीयात्	नीयास्ताम्	नीयासुः

AORIST. लुङ् ।

अनैषम्	अनैष्व	अनैष्म
अनैषीः	अनैष्टम्	अनैष्ट
अनैषीत्	अनैष्टाम्	अनैषुः

नी (नय्) = to carry,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

नये	नयावहे	नयामहे
नयसे	नयेथे	नयध्वे
नयते	नयेते	नयन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अनये	अनयावहि	अनयामहि
अनयथाः	अनयेथाम्	अनयध्वम्
अनयत	अनयेताम्	अनयन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

नयै	नयावहै	नयामहै
नयस्व	नयेथाम्	नयध्वम्
नयताम्	नयेताम्	नयन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

नयेय	नयेवहि	नयेमहि
नयेथाः	नयेयाथाम्	नयेध्वम्
नयेत	नयेयाताम्	नयेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

निन्ये	निन्यिवहे	निन्यिमहे
निन्यिषे	निन्याथे	निन्यिध्वे
निन्ये	निन्याते	निन्यिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

नेताहे	नेतास्वहे	नेतास्महे
नेतासे	नेतासाथे	नेताध्वे
नेता	नेतारौ	नेतारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

नेष्ये	नेष्यावहे	नेष्यामहे
नेष्यसे	नेष्येथे	नेष्यध्वे
नेष्यते	नेष्येते	नेष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अनेष्ये	अनेष्यावहि	अनेष्यामहि
अनेष्यथाः	अनेष्येथाम्	अनेष्यध्वम्
अनेष्यत	अनेष्येताम्	अनेष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

नेषीय	नेषीवहि	नेषीमहि
नेषीष्ठाः	नेषीयास्थाम्	नेषीध्वम्
नेषीष्ट	नेषीयास्ताम्	नेषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अनैषि	अनैष्वहि	अनैष्महि
अनैष्ठाः	अनैषाथाम्	अनैढ्वम्
अनैष्ट	अनैषाताम्	अनैषत

हृ = to take away,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

हरामि	हराव:	हराम:
हरसि	हरथ:	हरथ
हरति	हरत:	हरन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अहरम्	अहराव	अहराम
अहर:	अहरतम्	अहरत
अहरत्	अहरताम्	अहरन्

IMPERATIVE. लोट् ।

हराणि	हराव	हराम
हर	हरतम्	हरत
हरतु	हरताम्	हरन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

हरेयम्	हरेव	हरेम
हरे:	हरेतम्	हरेत
हरेत्	हरेताम्	हरेयु:

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

जहार—जहर	जह्रिव	जह्रिम
जहर्थ	जह्रथु:	जह्र
जहार	जह्रतु:	जह्रु:

Non-Conjugational Tenses.—*(Continued.)*

FIRST FUTURE. लुट् ।

हर्तास्मि	हर्तास्व:	हर्तास्म:
हर्तासि	हर्तास्थ:	हर्तास्थ
हर्ता	हर्तारौ	हर्तार:

SECOND FUTURE. लृट् ।

हरिष्यामि	हरिष्याव:	हरिष्याम:
हरिष्यसि	हरिष्यथ:	हरिष्यथ
हरिष्यति	हरिष्यत:	हरिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अहरिष्यम्	अहरिष्याव	अहरिष्याम
अहरिष्य:	अहरिष्यतम्	अहरिष्यत
अहरिष्यत्	अहरिष्यताम्	अहरिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

ह्रियासम्	ह्रियास्व	ह्रियास्म
ह्रिया:	ह्रियास्तम्	ह्रियास्त
ह्रियात्	ह्रियास्ताम्	ह्रियासु:

AORIST. लुङ् ।

अहार्षम्	अहार्ष्व	अहार्ष्म
अहार्षी:	अहार्ष्टम्	अहार्ष्ट
अहार्षीत्	अहार्ष्टाम्	अहार्षु:

वह् = to bear,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

वहामि	वहावः	वहामः
वहसि	वहथः	वहथ
वहति	वहतः	वहन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अवहम्	अवहाव	अवहाम
अवहः	अवहतम्	अवहत
अवहत्	अवहताम्	अवहन्

IMPERATIVE. लोट् ।

वहानि	वहाव	वहाम
वह	वहतम्	वहत
वहतु	वहताम्	वहन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

वहेयम्	वहेव	वहेम
वहेः	वहेतम्	वहेत
वहेत्	वहेताम्	वहेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

उवाह—उवह	ऊहिव	ऊहिम
उवहिथ—उवोढ	ऊहथुः	ऊह
उवाह	ऊहतुः	ऊहुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

वोढास्मि	वोढास्वः	वोढास्मः
वोढासि	वोढास्थः	वोढास्थ
वोढा	वोढारौ	वोढारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

वक्ष्यामि	वक्ष्यावः	वक्ष्मामः
वक्ष्यसि	वक्ष्यथः	वक्ष्यथ
वक्ष्यति	वक्ष्यतः	वक्ष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अवक्ष्यम्	अवक्ष्याव	अवक्ष्याम
अवक्ष्यः	अवक्ष्यतम्	अवक्ष्यत
अवक्ष्यत्	अवक्ष्यताम्	अवक्ष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

उह्यासम्	उह्यास्व	उह्यास्म
उह्याः	उह्यास्तम्	उह्यास्त
उह्यात्	उह्यास्ताम्	उह्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अवाक्षम्	अवाक्ष्व	अवाक्ष्म
अवाक्षीः	अवोढम्	अवोढ
अवाक्षीत्	अवोढाम्	अवाक्षुः

वह् = to bear,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

वहे	वहावहे	वहामहे
वहसे	वहेथे	वहध्वे
वहते	वहेते	वहन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अवहे	अवहावहि	अवहामहि
अवहथाः	अवहेथाम्	अवहध्वम्
अवहत	अवहेताम्	अवहन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

वहै	वहावहै	वहामहै
वहस्व	वहेथाम्	वहध्वम्
वहताम्	वहेताम्	वहन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

वहेय	वहेवहि	वहेमहि
वहेथाः	वहेयाथाम्	वहेध्वम्
वहेत	वहेयाताम्	वहेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

ऊहे	ऊहिवहे	ऊहिमहे
ऊहिषे	ऊहाथे	ऊहिध्वे
ऊहे	ऊहाते	ऊहिरे

Non-Conjugational Tenses—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

वोढाहे	वोढास्वहे	वोढास्महे
वोढासे	वोढासाथे	वोढाध्वे
वोढा	वोढारौ	वोढारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

वक्ष्ये	वक्ष्यावहे	वक्ष्यामहे
वक्ष्यसे	वक्ष्येथे	वक्ष्यध्वे
वक्ष्यते	वक्ष्येते	वक्ष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अवक्ष्ये	अवक्ष्यावहि	अवक्ष्यामहि
अवक्ष्यथाः	अवक्ष्येथाम्	अवक्ष्यध्वम्
अवक्ष्यत	अवक्ष्येताम्	अवक्ष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

अवक्षि	अवक्ष्वहि	अवक्ष्महि
अवोढाः	अवक्षाथाम्	अवोढ्वम्
अवोढ	अवक्षाताम्	अवक्षत

AORIST. लुङ् ।

वक्षीय	वक्षीवहि	वक्षीमहि
वक्षीष्ठाः	वक्षीयास्ताम्	वक्षीध्वम्
वक्षीष्ट	वक्षीयास्ताम्	वक्षीरन्

१ यज् = to worship,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

यजामि	यजावः	यजामः
यजसि	यजथः	यजथ
यजति	यजतः	यजन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अयजम्	अयजाव	अयजाम
अयजः	अयजतम्	अयजत
अयजत्	अयजताम्	अयजन्

IMPERATIVE. लोट् ।

यजानि	यजाव	यजाम
यज	यजतम्	यजत
यजतु	यजताम्	यजन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

यजेयम्	यजेव	यजेम
यजेः	यजेतम्	यजेत
यजेत्	यजेताम्	यजेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

इयाज—इयज	ईजिव	ईजिम
इयजिथ—इयष्ठ	ईजथुः	ईज
इयाज	ईजतुः	ईजुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

यष्टास्मि	यष्टास्वः	यष्टास्मः
यष्टासि	यष्टास्थः	यष्टास्थ
यष्टा	यष्टारौ	यष्टारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

यक्ष्यामि	यक्ष्यावः	यक्ष्यामः
यक्ष्यसि	यक्ष्यथः	यक्ष्यथ
यक्ष्यति	यक्ष्यतः	यक्ष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अयक्ष्यम्	अयक्ष्याव	अयक्ष्याम
अयक्ष्यः	अयक्ष्यतम्	अयक्ष्यत
अयक्ष्यत्	अयक्ष्यताम्	अयक्ष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

इज्यासम्	इज्यास्व	इज्यास्म
इज्याः	इज्यास्तम्	इज्यास्त
इज्यात्	इज्यास्ताम्	इज्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अयाक्षम्	अयाक्ष्व	अयाक्ष्म
अयाक्षीः	अयाष्टम्	अयाष्ट
अयाक्षीत्	अयाष्टाम्	अयाक्षुः

यज् = to worship,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

यजे	यजावहे	यजामहे
यजसे	यजेथे	यजध्वे
यजते	यजेते	यजन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अयजे	अयजावहि	अयजामहि
अयजथाः	अयजेथाम्	अयजध्वम्
अयजत	अयजेताम्	अयजन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

यजै	यजावहै	यजामहै
यजस्व	यजेथाम्	यजध्वम्
यजताम्	यजेताम्	यजन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

यजेय	यजेवहि	यजेमहि
यजेथाः	यजेयाथाम्	यजेध्वम्
यजेत	यजेयाताम्	यजेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

ईजे	ईजिवहे	ईजिमहे
ईजिषे	ईजाथे	ईजिध्वे
ईजे	ईजाते	ईजिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

यष्टाहे	यष्टास्वहे	यष्टास्महे
यष्टासे	यष्टासाथे	यष्टाध्वे
यष्टा	यष्टारौ	यष्टारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

यक्ष्ये	यक्ष्यावहे	यक्ष्यामहे
यक्ष्यसे	यक्ष्येथे	यक्ष्यध्वे
यक्ष्यते	यक्ष्येते	यक्ष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अयक्ष्ये	अयक्ष्यावहि	अयक्ष्यामहि
अयक्ष्यथाः	अयक्ष्येथाम्	अयक्ष्यध्वम्
अयक्ष्यत	अयक्ष्येताम्	अयक्ष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

यक्षीय	यक्षीवहि	यक्षीमहि
यक्षीष्ठाः	यक्षीयास्थाम्	यक्षीध्वम्
यक्षीष्ट	यक्षीयास्ताम्	यक्षीरन्

AORIST. लुङ् ।

अयक्षि	अयक्ष्वहि	अयक्ष्महि
अयष्ठाः	अयक्षाथाम्	अयड्ढ्वम्
अयष्ट	अयक्षाताम्	अयक्षत

ह्वे = to call,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

ह्वयामि	ह्वयावः	ह्वयामः
ह्वयसि	ह्वयथः	ह्वयथ
ह्वयति	ह्वयतः	ह्वयन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अह्वयम्	अह्वयाव	अह्वयाम
अह्वयः	अह्वयतम्	अह्वयत
अह्वयत	अह्वयताम्	अह्वयन्

IMPERATIVE. लोट् ।

ह्वयानि	ह्वयाव	ह्वयाम
ह्वय	ह्वयतम्	ह्वयत
ह्वयतु	ह्वयताम्	ह्वयन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

ह्वयेयम्	ह्वयेव	ह्वयेम
ह्वयेः	ह्वयेतम्	ह्वयेत
ह्वयेत्	ह्वयेताम्	ह्वयेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

जुहाव	जुहुविव	जुहुविम
जुहुविथ—जुहोथ	जुहुवथुः	जुहुव
जुहाव	जुहुवतुः	जुहुवुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

ह्वातास्मि	ह्वातास्वः	ह्वातास्मः
ह्वातासि	ह्वातास्थः	ह्वातास्थ
ह्वाता	ह्वातारौ	ह्वातारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

ह्वास्यामि	ह्वास्यावः	ह्वास्यामः
ह्वास्यसि	ह्वास्यथः	ह्वास्यथ
ह्वास्यति	ह्वास्यतः	ह्वास्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

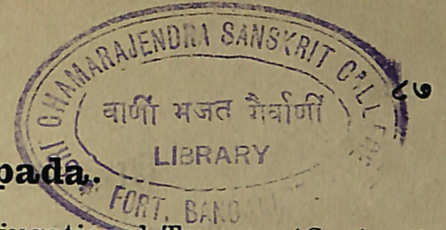
अह्वास्यम्	अह्वास्याव	अह्वास्याम
अह्वास्यः	अह्वास्यतम्	अह्वास्यत
अह्वास्यत्	अह्वास्यताम्	अह्वास्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

हूयासम्	हूयास्व	हूयास्म
हूयाः	हूयास्तम्	हूयास्त
हूयात्	हूयास्ताम्	हूयासुः

AORIST. लुङ् ।

अह्वम्	अह्वाव	अह्वाम
अह्वः	अह्वतम्	अह्वत
अह्वत्	अह्वताम्	अह्वन्

ह्वे = to call,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

ह्वये	ह्वयावहे	ह्वयामहे
ह्वयसे	ह्वयेथे	ह्वयध्वे
ह्वयते	ह्वयेते	ह्वयन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अह्वये	अह्वयावहि	अह्वयामहि
अह्वयथाः	अह्वयेथाम्	अह्वयध्वम्
अह्वयत	अह्वयेताम्	अह्वयन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

ह्वयै	ह्वयावहै	ह्वयामहै
ह्वयस्व	ह्वयेथाम्	ह्वयध्वम्
ह्वयताम्	ह्वयेताम्	ह्वयन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

ह्वयेय	ह्वयेवहि	ह्वयेमहि
ह्वयेथाः	ह्वयेयाथाम्	ह्वयेध्वम्
ह्वयेत	ह्वयेयाताम्	ह्वयेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

जुहुवे	जुहुविवहे	जुहुविमहे
जुहुविषे	जुहुवाथे	जुहुविध्वे
जुहुवे	जुहुवाते	जुहुविरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

ह्वाताहे	ह्वातास्वहे	ह्वातास्महे
ह्वातासे	ह्वातासाथे	ह्वाताध्वे
ह्वाता	ह्वातारौ	ह्वातारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

ह्वास्ये	ह्वास्यावहे	ह्वास्यामहे
ह्वास्यसे	ह्वास्येथे	ह्वास्यध्वे
ह्वास्यते	ह्वास्येते	ह्वास्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अह्वास्ये	अह्वास्यावहि	अह्वास्यामहि
अह्वास्यथाः	अह्वास्येथाम्	अह्वास्यध्वम्
अह्वास्यत	अह्वास्येताम्	अह्वास्यन्त

BENEDICTIVE आशीर्लिङ् ।

ह्वासीय	ह्वासीवहि	ह्वासीमहि
ह्वासीष्ठाः	ह्वासीयास्थाम्	ह्वासीध्वम्
ह्वासीष्ट	ह्वासीयास्ताम्	ह्वासीरन्

AORIST. लुङ् ।

अह्वे	अह्वावहि	अह्वामहि
अह्वथाः	अह्वेथाम्	अह्वध्वम्
अह्वत	अह्वेताम्	अह्वन्त

— *or* —

अह्वासि	अह्वास्वहि	अह्वास्महि
अह्वास्थाः	अह्वासाथाम्	अह्वाध्वम्
अह्वास्त	अह्वासाताम्	अह्वासत

श्रि = to obtain,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

श्रयामि	श्रयावः	श्रयामः
श्रयसि	श्रयथः	श्रयथ
श्रयति	श्रयतः	श्रयन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अश्रयम्	अश्रयाव	अश्रयाम
अश्रयः	अश्रयतम्	अश्रयत
अश्रयत्	अश्रयताम्	अश्रयन्

IMPERATIVE. लोट् ।

श्रयाणि	श्रयाव	श्रयाम
श्रय	श्रयतम्	श्रयत
श्रयतु	श्रयताम्	श्रयन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

श्रयेयम्	श्रयेव	श्रयेम
श्रयेः	श्रयेतम्	श्रयेत
श्रयेत्	श्रयेताम्	श्रयेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

शिश्राय	शिश्रियिव	शिश्रियिम
शिश्रयिथ	शिश्रियथुः	शिश्रिय
शिश्राय	शिश्रियतुः	शिश्रियुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

श्रयितास्मि	श्रयितास्वः	श्रयितास्मः
श्रयितासि	श्रयितास्थः	श्रयितास्थ
श्रयिता	श्रयितारौ	श्रयितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

श्रयिष्यामि	श्रयिष्यावः	श्रयिष्यामः
श्रयिष्यासि	श्रयिष्यथः	श्रयिष्यथ
श्रयिष्यति	श्रयिष्यतः	श्रयिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अश्रयिष्यम्	अश्रयिष्याव	अश्रयिष्याम
अश्रयिष्यः	अश्रयिष्यतम्	अश्रयिष्यत
अश्रयिष्यत्	अश्रयिष्यताम्	अश्रयिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

श्रीयासम्	श्रीयास्व	श्रीयास्म
श्रीयाः	श्रीयास्तम्	श्रीयास्त
श्रीयात्	श्रीयास्ताम्	श्रीयासुः

AORIST. लुङ् ।

अशिश्रियम्	अशिश्रियाव	अशिश्रियाम
अशिश्रियः	अशिश्रियतम्	अशिश्रियत
अशिश्रियत्	अशिश्रियताम्	अशिश्रियन्

श्रि = to obtain,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

श्रये	श्रयावहे	श्रयामहे
श्रयसे	श्रयेथे	श्रयध्वे
श्रयते	श्रयेते	श्रयन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अश्रये	अश्रयावहि	अश्रयामहि
अश्रयथाः	अश्रयेथाम्	अश्रयध्वम्
अश्रयत	अश्रयेताम्	अश्रयन्त

IMPFRATIVE. लोट् ।

श्रयै	श्रयावहै	श्रयामहै
श्रयस्व	श्रयेथाम्	श्रयध्वम्
श्रयताम्	श्रयेताम्	श्रयन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

श्रयेय	श्रयेवहि	श्रयेमहि
श्रयेथाः	श्रयेयाथाम्	श्रयेध्वम्
श्रयेत	श्रयेयाताम्	श्रयेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

शिश्रिये	शिश्रियिवहे	शिश्रियिमहे
शिश्रियिषे	शिश्रियाथे	शिश्रियिध्वे
शिश्रिये	शिश्रियाते	शिश्रियिरे

Non Conjugational Tenses—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

श्रयिताहे	श्रयितास्वहे	श्रयितास्महे
श्रयितासे	श्रयितासाथे	श्रयिताध्वे
श्रयिता	श्रयितारौ	श्रयितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

श्रयिष्ये	श्रयिष्यावहे	श्रयिष्यामहे
श्रयिष्यसे	श्रयिष्येथे	श्रयिष्यध्वे
श्रयिष्यते	श्रयिष्येते	श्रयिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अश्रयिष्ये	अश्रयिष्यावहि	अश्रयिष्यामहि
अश्रयिष्यथाः	अश्रयिष्येथाम्	अश्रयिष्यध्वम्
अश्रयिष्यत	अश्रयिष्येताम्	अश्रयिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

श्रयिषीय	श्रयिषीवहि	श्रयिषीमहि
श्रयिषीष्ठाः	श्रयिषीयास्थाम्	श्रयिषीध्वम्
श्रयिषीष्ट	श्रयिषीयास्ताम्	श्रयिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अशिश्रिये	अशिश्रियावहि	अशिश्रियामहि
अशिश्रियथाः	अशिश्रियेथाम्	अशिश्रियध्वम्
अशिश्रियत	अशिश्रियेताम्	अशिश्रियन्त

पच् = to cook,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

पचामि	पचावः	पचामः
पचसि	पचथः	पचथ
पचति	पचतः	पचन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अपचम्	अपचाव	अपचाम
अपचः	अपचतम्	अपचत
अपचत्	अपचताम्	अपचन्

IMPERATIVE. लोट् ।

पचानि	पचाव	पचाम
पच	पचतम्	पचत
पचतु	पचताम्	पचन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

पचेयम्	पचेव	पचेम
पचेः	पचेतम्	पचेत
पचेत्	पचेताम्	पचेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

पपाच—पपच	पेचिव	पेचिम
पेचिथ—पपक्थ	पेचथुः	पेच
पपाच	पेचतुः	पेचुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

पक्तास्मि	पक्तास्वः	पक्तास्मः
पक्तासि	पक्तास्थः	पक्तास्थ
पक्ता	पक्तारौ	पक्तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

पक्ष्यामि	पक्ष्यावः	पक्ष्यामः
पक्ष्यसि	पक्ष्यथः	पक्ष्यथ
पक्ष्यति	पक्ष्यतः	पक्ष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अपक्ष्यम्	अपक्ष्याव	अपक्ष्याम
अपक्ष्यः	अपक्ष्यतम्	अपक्ष्यत
अपक्ष्यत्	अपक्ष्यताम्	अपक्ष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

पच्यासम्	पच्यास्व	पच्यास्म
पच्याः	पच्यास्तम्	पच्यास्त
पच्यात्	पच्यास्ताम्	पच्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अपाक्षम्	अपाक्ष्व	अपाक्ष्म
अपाक्षीः	अपाक्तम्	अपाक्त
अपाक्षीत्	अपाक्ताम्	अपाक्षुः

पच् = to cook,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

पचे	पचावहे	पचामहे
पचसे	पचेथे	पचध्वे
पचते	पचेते	पचन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अपचे	अपचावहि	अपचामहि
अपचथाः	अपचेथाम्	अपचध्वम्
अपचत	अपचेताम्	अपचन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

पचै	पचावहै	पचामहै
पचस्व	पचेथाम्	पचध्वम्
पचताम्	पचेताम्	पचन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

पचेय	पचेवहि	पचेमहि
पचेथाः	पचेयाथाम्	पचेध्वम्
पचेत	पचेयाताम्	पचेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

पेचे	पेचिवहे	पेचिमहे
पेचिषे	पेचाथे	पेचिध्वे
पेचे	पेचाते	पेचिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

पक्ताहे	पक्तास्वहे	पक्तास्महे
पक्तासे	पक्तासाथे	पक्ताध्वे
पक्ता	पक्तारौ	पक्तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

पक्ष्ये	पक्ष्यावहे	पक्ष्यामहे
पक्ष्यसे	पक्ष्येथे	पक्ष्यध्वे
पक्ष्यते	पक्ष्येते	पक्ष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अपक्ष्ये	अपक्ष्यावहि	अपक्ष्यामहि
अपक्ष्यथाः	अपक्ष्येथाम्	अपक्ष्यध्वम्
अपक्ष्यत	अपक्ष्येताम्	अपक्ष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

पक्षीय	पक्षीवहि	पक्षीमहि
पक्षीष्ठाः	पक्षीयास्थाम्	पक्षीध्वम्
पक्षीष्ट	पक्षीयास्ताम्	पक्षीरन्

AORIST. लुङ् ।

अपक्षि	अपक्ष्वहि	अपक्ष्महि
अपक्थाः	अपक्षाथाम्	अपग्ध्वम्
अपक्त	अपक्षाताम्	अपक्षत

याच् = to beg,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

याचामि	याचावः	याचामः
याचसि	याचथः	याचथ
याचति	याचतः	याचन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अयाचम्	अयाचाव	अयाचाम
अयाचः	अयाचतम्	अयाचत
अयाचत्	अयाचताम्	अयाचन्

IMPERATIVE. लोट् ।

याचानि	याचाव	याचाम
याच	याचतम्	याचत
याचतु	याचताम्	याचन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

याचेयम्	याचेव	याचेम
याचेः	याचेतम्	याचेत
याचेत्	याचेताम्	याचेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

ययाच	ययाचिव	ययाचिम
ययाचिथ	ययाचथुः	ययाच
ययाच	ययाचतुः	ययाचुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

याचितास्मि	याचितास्वः	याचितास्मः
याचितासि	याचितास्थः	याचितास्थ
याचिता	याचितारौ	याचितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

याचिष्यामि	याचिष्यावः	याचिष्यामः
याचिष्यसि	याचिष्यथः	याचिष्यथ
याचिष्यति	याचिष्यतः	याचिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अयाचिष्यम्	अयाचिष्याव	अयाचिष्याम
अयाचिष्यः	अयाचिष्यतम्	अयाचिष्यत
अयाचिष्यत्	अयाचिष्यताम्	अयाचिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

याच्यासम्	याच्यास्व	याच्यास्म
याच्याः	याच्यास्तम्	याच्यास्त
याच्यात्	याच्यास्ताम्	याच्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अयाचिषम्	अयाचिष्व	अयाचिष्म
अयाचीः	अयाचिष्टम्	अयाचिष्ट
अयाचीत्	अयाचिष्टाम्	अयाचिषुः

याच् = to beg,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

याचे	याचावहे	याचामहे
याचसे	याचेथे	याचध्वे
याचते	याचेते	याचन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अयाचे	अयाचावहि	अयाचामहि
अयाचथाः	अयाचेथाम्	अयाचध्वम्
अयाचत	अयाचेताम्	अयाचन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

याचै	याचावहै	याचामहै
याचस्व	याचेथाम्	याचध्वम्
याचताम्	याचेताम्	याचन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

याचेय	याचेवहि	याचेमहि
याचेथाः	याचेयाथाम्	याचेध्वम्
याचेत	याचेयाताम्	याचेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

ययाचे	ययाचिवहे	ययाचिमहे
ययाचिषे	ययाचाथे	ययाचिध्वे
ययाचे	ययाचाते	ययाचिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

याचिताहे	याचितास्वहे	याचितास्महे
याचितासे	याचितासाथे	याचिताध्वे
याचिता	याचितारौ	याचितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

याचिष्ये	याचिष्यावहे	याचिष्यामहे
याचिष्यसे	याचिष्येथे	याचिष्यध्वे
याचिष्यते	याचिष्येते	याचिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अयाचिष्ये	अयाचिष्यावहि	अयाचिष्यामहि
अयाचिष्यथाः	अयाचिष्येथाम्	अयाचिष्यध्वम्
अयाचिष्यत	अयाचिष्येताम्	अयाचिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

याचिषीय	याचिषीवहि	याचिषीमहि
याचिषीष्ठाः	याचिषीयास्थाम्	याचिषीध्वम्
याचिषीष्ट	याचिषीयास्ताम्	याचिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अयाचिषि	अयाचिष्वहि	अयाचिष्महि
अयाचिष्ठाः	अयाचिषाथाम्	अयाचिध्वम्
अयाचिष्ट	अयाचिषाताम्	अयाचिषत

रुह् = to grow,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

रोहामि	रोहावः	रोहामः
रोहसि	रोहथः	रोहथ
रोहति	रोहतः	रोहन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अरोहम्	अरोहाव	अरोहाम
अरोहः	अरोहतम्	अरोहत
अरोहत्	अरोहताम्	अरोहन्

IMPERATIVE. लोट् ।

रोहाणि	रोहाव	रोहाम
रोह	रोहतम्	रोहत
रोहतु	रोहताम्	रोहन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

रोहेयम्	रोहेव	रोहेम
रोहेः	रोहेतम्	रोहेत
रोहेत्	रोहेताम्	रोहेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

रुरोह	रुरुहिव	रुरुहिम
रुरोहिथ	रुरुहथुः	रुरुह
रुरोह	रुरुहतुः	रुरुहुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

रोढास्मि	रोढास्वः	रोढास्मः
रोढासि	रोढास्थः	रोढास्थ
रोढा	रोढारौ	रोढारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

रोक्ष्यामि	रोक्ष्यावः	रोक्ष्यामः
रोक्ष्यसि	रोक्ष्यथः	रोक्ष्यथ
रोक्ष्यति	रोक्ष्यतः	रोक्ष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अरोक्ष्यम्	अरोक्ष्याव	अरोक्ष्याम
अरोक्ष्यः	अरोक्ष्यतम्	अरोक्ष्यत
अरोक्ष्यत्	अरोक्ष्यताम्	अरोक्ष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

रुह्यासम्	रुह्यास्व	रुह्यास्म
रुह्याः	रुह्यास्तम्	रुह्यास्त
रुह्यात्	रुह्यास्ताम्	रुह्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अरुक्षम्	अरुक्षाव	अरुक्षाम
अरुक्षः	अरुक्षतम्	अरुक्षत
अरुक्षत्	अरुक्षताम्	अरुक्षन्

ध्मा = to blow, — Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

धमामि	धमावः	धमामः
धमसि	धमथः	धमथ
धमति	धमतः	धमन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अधमम्	अधमाव	अधमाम
अधमः	अधमतम्	अधमत
अधमत्	अधमताम्	अधमन्

IMPERATIVE. लोट् ।

धमानि	धमाव	धमाम
धम	धमतम्	धमत
धमतु	धमताम्	धमन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

धमेयम्	धमेव	धमेम
धमेः	धमेतम्	धमेत
धमेत्	धमेताम्	धमेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

दध्मौ	दध्मिव	दध्मिम
दध्मिथ—दध्माथ	दध्मथुः	दध्म
दध्मौ	दध्मतुः	दध्मुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

ध्मातास्मि	ध्मातास्वः	ध्मातास्मः
ध्मातासि	ध्मातास्थः	ध्मातास्थ
ध्माता	ध्मातारौ	ध्मातारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

ध्मास्यामि	ध्मास्यावः	ध्मास्यामः
ध्मास्यसि	ध्मास्यथः	ध्मास्यथ
ध्मास्यति	ध्मास्यतः	ध्मास्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अध्मास्यम्	अध्मास्याव	अध्मास्याम
अध्मास्यः	अध्मास्यतम्	अध्मास्यत
अध्मास्यत्	अध्मास्यताम्	अध्मास्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

ध्मायासम्	ध्मायास्व	ध्मायास्म
ध्मायाः	ध्मायास्तम्	ध्मायास्त
ध्मायात्	ध्मायास्ताम्	ध्मायासुः

— *or* —

ध्मेयासम्	ध्मेयास्व	ध्मेयास्म
ध्मेयाः	ध्मेयास्तम्	ध्मेयास्त
ध्मेयात्	ध्मेयास्ताम्	ध्मेयासुः

AORIST. लुङ् ।

अध्मासिषम्	अध्मासिष्व	अध्मासिष्म
अध्मासीः	अध्मासिष्टम्	अध्मासिष्ट
अध्मासीत्	अध्मासिष्टाम्	अध्मासिषुः

एध् = to increase,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

एधे	एधावहे	एधामहे
एधसे	एधेथे	एधध्वे
एधते	एधेते	एधन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

ऐधे	ऐधावहि	ऐधामहि
ऐधथाः	ऐधेथाम्	ऐधध्वम्
ऐधत	ऐधेताम्	ऐधन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

एधै	एधावहै	एधामहै
एधस्व	एधेथाम्	एधध्वम्
एधताम्	एधेताम्	एधन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

एधेय	एधेवहि	एधेमहि
एधेथाः	एधेयाथाम्	एधेध्वम्
एधेत	एधेयाताम्	एधेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

एधाञ्चक्रे	एधाञ्चकृवहे	एधाञ्चकृमहे
एधाञ्चकृषे	एधाञ्चक्राथे	एधाञ्चकृढ्वे
एधाञ्चक्रे	एधाञ्चक्राते	एधाञ्चक्रिरे

— *or* —

एधामास	एधामासिव	एधामासिम
एधामासिथ	एधामासथुः	एधामास
एधामास	एधामासतुः	एधामासुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— *or* —

एधाम्बभूव	एधाम्बभूविव	एधाम्बभूविम
एधाम्बभूविथ	एधाम्बभूवथुः	एधाम्बभूव
एधाम्बभूव	एधाम्बभूवतुः	एधाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

एधिताहे	एधितास्वहे	एधितास्महे
एधितासे	एधितासाथे	एधिताध्वे
एधिता	एधितारौ	एधितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

एधिष्ये	एधिष्यावहे	एधिष्यामहे
एधिष्यसे	एधिष्येथे	एधिष्यध्वे
एधिष्यते	एधिष्येते	एधिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

ऐधिष्ये	ऐधिष्यावहि	ऐधिष्यामहि
ऐधिष्यथाः	ऐधिष्येथाम्	ऐधिष्यध्वम्
ऐधिष्यत	ऐधिष्येताम्	ऐधिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

एधिषीय	एधिषीवहि	एधिषीमहि
एधिषीष्ठाः	एधिषीयास्थाम्	एधिषीध्वम्
एधिषीष्ट	एधिषीयास्ताम्	एधिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

ऐधिषि	ऐधिष्वहि	ऐधिष्महि
ऐधिष्ठाः	ऐधिषाथाम्	ऐधिढ्वम्
ऐधिष्ट	ऐधिषाताम्	ऐधिषत

शङ्क् = to suspect,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

शङ्के	शङ्कावहे	शङ्कामहे
शङ्कसे	शङ्केथे	शङ्कध्वे
शङ्कते	शङ्केते	शङ्कन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अशङ्के	अशङ्कावहि	अशङ्कामहि
अशङ्कथाः	अशङ्केथाम्	अशङ्कध्वम्
अशङ्कत	अशङ्केताम्	अशङ्कन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

शङ्कै	शङ्कावहै	शङ्कामहै
शङ्कस्व	शङ्केथाम्	शङ्कध्वम्
शङ्कताम्	शङ्केताम्	शङ्कन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

शङ्केय	शङ्केवहि	शङ्केमहि
शङ्केथाः	शङ्केयाथाम्	शङ्केध्वम्
शङ्केत	शङ्केयाताम्	शङ्केरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

शशङ्के	शशङ्किवहे	शशङ्किमहे
शशङ्किषे	शशङ्काथे	शशङ्किध्वे
शशङ्के	शशङ्काते	शशङ्किरे

Non-Conjugational Tenses.—*(Continued.)*

FIRST FUTURE. लुट् ।

शङ्किताहे	शङ्कितास्वहे	शङ्कितास्महे
शङ्कितासे	शङ्कितासाथे	शङ्किताध्वे
शङ्किता	शङ्कितारौ	शङ्कितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

शङ्किष्ये	शङ्किष्यावहे	शङ्किष्यामहे
शङ्किष्यसे	शङ्किष्येथे	शङ्किष्यध्वे
शङ्किष्यते	शङ्किष्येते	शङ्किष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अशङ्किष्ये	अशङ्किष्यावहि	अशङ्किष्यामहि
अशङ्किष्यथाः	अशङ्किष्येथाम्	अशङ्किष्यध्वम्
अशङ्किष्यत	अशङ्किष्येताम्	अशङ्किष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

शङ्किषीय	शङ्किषीवहि	शङ्किषीमहि
शङ्किषीष्ठाः	शङ्किषीयास्थाम्	शङ्किषीध्वम्
शङ्किषीष्ट	शङ्किषीयास्ताम्	शङ्किषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अशङ्किषि	अशङ्किष्वहि	अशङ्किष्महि
अशङ्किष्ठाः	अशङ्किषाथाम्	अशङ्किढ्वम्
अशङ्किष्ट	अशङ्किषाताम्	अशङ्किषत

भू = to be,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

भवामि	भवावः	भवामः
भवसि	भवथः	भवथ
भवति	भवतः	भवन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अभवम्	अभवाव	अभवाम
अभवः	अभवतम्	अभवत
अभवत्	अभवताम्	अभवन्

IMPERATIVE. लोट् ।

भवानि	भवाव	भवाम
भव	भवतम्	भवत
भवतु	भवताम्	भवन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

भवेयम्	भवेव	भवेम
भवेः	भवेतम्	भवेत
भवेत्	भवेताम्	भवेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses

PERFECT. लिट् ।

बभूव	बभूविव	बभूविम
बभूविथ	बभूवथुः	बभूव
बभूव	बभूवतुः	बभूवुः

Non-Conjugational Tenses.--(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

भवितास्मि	भवितास्वः	भवितास्मः
भवितासि	भवितास्थः	भवितास्थ
भविता	भवितारौ	भवितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

भविष्यामि	भविष्यावः	भविष्यामः
भविष्यसि	भविष्यथः	भविष्यथ
भविष्यति	भविष्यतः	भविष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अभविष्यम्	अभविष्याव	अभविष्याम
अभविष्यः	अभविष्यतम्	अभविष्यत
अभविष्यत्	अभविष्यताम्	अभविष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

भूयासम्	भूयास्व	भूयास्म
भूयाः	भूयास्तम्	भूयास्त
भूयात्	भूयास्ताम्	भूयासुः

AORIST. लुङ् ।

अभूवम्	अभूव	अभूम
अभूः	अभूतम्	अभूत
अभूत्	अभूताम्	अभूवन्

सेव् = to serve,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses

PRESENT. लट् ।

सेवे	सेवावहे	सेवामहे
सेवसे	सेवेथे	सेवध्वे
सेवते	सेवेते	सेवन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

असेवे	असेवावहि	असेवामहि
असेवथाः	असेवेथाम्	असेवध्वम्
असेवत	असेवेताम्	असेवन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

सेवै	सेवावहै	सेवामहै
सेवस्व	सेवेथाम्	सेवध्वम्
सेवताम्	सेवेताम्	सेवन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

सेवेय	सेवेवहि	सेवेमहि
सेवेथाः	सेवेयाथाम्	सेवेध्वम्
सेवेत	सेवेयाताम्	सेवेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFFCT. लिट् ।

सिषेवे	सिषेविवहे	सिषेविमहे
सिषेविषे	सिषेवाथे	सिषेविध्वे
सिषेवे	सिषेवाते	सिषेविरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

सेविताहे	सेवितास्वहे	सेवितास्महे
सेवितासे	सेवितासाथे	सेविताध्वे
सेविता	सेवितारौ	सेवितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

सेविष्ये	सेविष्यावहे	सेविष्यामहे
सेविष्यसे	सेविष्येथे	सेविष्यध्वे
सेविष्यते	सेविष्येते	सेविष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

असेविष्ये	असेविष्यावहि	असेविष्यामहि
असेविष्यथाः	असेविष्येथाम्	असेविष्यध्वम्
असेविष्यत	असेविष्येताम्	असेविष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

सेविषीय	सेविषीवहि	सेविषीमहि
सेविषीष्ठाः	सेविषीयास्थाम्	सेविषीध्वम्
सेविषीष्ट	सेविषीयास्ताम्	सेविषीरन्

AORIST. लुङ् ।

असेविषि	असेविष्वहि	असेविष्महि
असेविष्ठाः	असेविषाथाम्	असेविध्वम्
असेविष्ट	असेविषाताम्	असेविषत

गल् = to drop,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

गलामि	गलावः	गलामः
गलसि	गलथः	गलथ
गलति	गलतः	गलन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अगलम्	अगलाव	अगलाम
अगलः	अगलतम्	अगलत
अगलत्	अगलताम्	अगलन्

IMPERATIVE. लोट् ।

गलानि	गलाव	गलाम
गल	गलतम्	गलत
गलतु	गलताम्	गलन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

गलेयम्	गलेव	गलेम
गलेः	गलेतम्	गलेत
गलेत्	गलेताम्	गलेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

जगाल—जगल	जगलिव	जगलिम
जगलिथ	जगलथुः	जगल
जगाल	जगलतुः	जगलुः

Non Conjugational Tenses —(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

गलितास्मि	गलितास्वः	गलितास्मः
गलितासि	गलितास्थः	गलितास्थ
गलिता	गलितारौ	गलितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

गलिष्यामि	गलिष्यावः	गलिष्यामः
गलिष्यसि	गलिष्यथः	गलिष्यथ
गलिष्यति	गलिष्यतः	गलिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अगलिष्यम्	अगलिष्याव	अगलिष्याम
अगलिष्यः	अगलिष्यतम्	अगलिष्यत
अगलिष्यत्	अगलिष्यताम्	अगलिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

गल्यासम्	गल्यास्व	गल्यास्म
गल्याः	गल्यास्तम्	गल्यास्त
गल्यात्	गल्यास्ताम्	गल्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अगालिषम्	अगालिष्व	अगालिष्म
अगालीः	अगालिष्टम्	अगालिष्ट
अगालीत्	अगालिष्टाम्	अगालिषुः

क्रीड् = to play,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

क्रीडामि	क्रीडाव:	क्रीडाम:
क्रीडसि	क्रीडथ:	क्रीडथ
क्रीडति	क्रीडत:	क्रीडन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अक्रीडम्	अक्रीडाव	अक्रीडाम
अक्रीड:	अक्रीडतम्	अक्रीडत
अक्रीडत्	अक्रीडताम्	अक्रीडन्

IMPERATIVE. लोट् ।

क्रीडानि	क्रीडाव	क्रीडाम
क्रीड	क्रीडतम्	क्रीडत
क्रीडतु	क्रीडताम्	क्रीडन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

क्रीडेयम्	क्रीडेव	क्रीडेम
क्रीडे:	क्रीडेतम्	क्रीडेत
क्रीडेत्	क्रीडेताम्	क्रीडेयु:

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

चिक्रीड	चिक्रीडिव	चिक्रीडिम
चिक्रीडिथ	चिक्रीडथु:	चिक्रीड
चिक्रीड	चिक्रीडतु:	चिक्रीडु:

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

क्रीडितास्मि	क्रीडितास्व:	क्रीडितास्म:
क्रीडितासि	क्रीडितास्थ:	क्रीडितास्थ
क्रीडिता	क्रीडितारौ	क्रीडितार:

SECOND FUTURE. लृट् ।

क्रीडिष्यामि	क्रीडिष्याव:	क्रीडिष्याम:
क्रीडिष्यसि	क्रीडिष्यथ:	क्रीडिष्यथ
क्रीडिष्यति	क्रीडिष्यत:	क्रीडिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अक्रीडिष्यम्	अक्रीडिष्याव	अक्रीडिष्याम
अक्रीडिष्य:	अक्रीडिष्यतम्	अक्रीडिष्यत
अक्रीडिष्यत्	अक्रीडिष्यताम्	अक्रीडिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

क्रीड्यासम्	क्रीड्यास्व	क्रीड्यास्म
क्रीड्या:	क्रीड्यास्तम्	क्रीड्यास्त
क्रीड्यात्	क्रीड्यास्ताम्	क्रीड्यासु:

AORIST. लुङ् ।

अक्रीडिषम्	अक्रीडिष्व	अक्रीडिष्म
अक्रीडी:	अक्रीडिष्टम्	अक्रीडिष्ट
अक्रीडीत्	अक्रीडिष्टाम्	अक्रीडिषु:

✗ लभ् = to get,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

लभे	लभावहे	लभामहे
लभसे	लभेथे	लभध्वे
लभते	लभेते	लभन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अलभे	अलभावहि	अलभामहि
अलभथाः	अलभेथाम्	अलभध्वम्
अलभत	अलभेताम्	अलभन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

लभै	लभावहै	लभामहै
लभस्व	लभेथाम्	लभध्वम्
लभताम्	लभेताम्	लभन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

लभेय	लभेवहि	लभेमहि
लभेथाः	लभेयाथाम्	लभेध्वम्
लभेत	लभेयाताम्	लभेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses

PERFECT. लिट् ।

लेभे	लेभिवहे	लेभिमहे
लेभिषे	लेभाथे	लेभिध्वे
लेभे	लेभाते	लेभिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

लब्धाहे	लब्धास्वहे	लब्धास्महे
लब्धासे	लब्धासाथे	लब्धाध्वे
लब्धा	लब्धारौ	लब्धारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

लप्स्ये	लप्स्यावहे	लप्स्यामहे
लप्स्यसे	लप्स्येथे	लप्स्यध्वे
लप्स्यते	लप्स्येते	लप्स्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अलप्स्ये	अलप्स्यावहि	अलप्स्यामहि
अलप्स्यथाः	अलप्स्येथाम्	अलप्स्यध्वम्
अलप्स्यत	अलप्स्येताम्	अलप्स्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

लप्सीय	लप्सीवहि	लप्सीमहि
लप्सीष्ठाः	लप्सीयास्थाम्	लप्सीध्वम्
लप्सीष्ट	लप्सीयास्ताम्	लप्सीरन्

AORIST. लुङ् ।

अलप्सि	अलप्स्वहि	अलप्स्महि
अलब्धाः	अलप्साथाम्	अलब्ध्वम्
अलब्ध	अलप्साताम्	अलप्सत

मुद् = to enjoy,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

मोदे	मोदावहे	मोदामहे
मोदसे	मोदेथे	मोदध्वे
मोदते	मोदेते	मोदन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अमोदे	अमोदावहि	अमोदामहि
अमोदथाः	अमोदेथाम्	अमोदध्वम्
अमोदत	अमोदेताम्	अमोदन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

मोदै	मोदावहै	मोदामहै
मोदस्व	मोदेथाम्	मोदध्वम्
मोदताम्	मोदेताम्	मोदन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

मोदेय	मोदेवहि	मोदेमहि
मोदेथाः	मोदेयाथाम्	मोदेध्वम्
मोदेत	मोदेयाताम्	मोदेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

मुमुदे	मुमुदिवहे	मुमुदिमहे
मुमुदिषे	मुमुदाथे	मुमुदिध्वे
मुमुदे	मुमुदाते	मुमुदिरे

Non Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

मोदिताहे	मोदितास्वहे	मोदितास्महे
मोदितासे	मोदितासाथे	मोदिताध्वे
मोदिता	मोदितारौ	मोदितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

मोदिष्ये	मोदिष्यावहे	मोदिष्यामहे
मोदिष्यसे	मोदिष्येथे	मोदिष्यध्वे
मोदिष्यते	मोदिष्येते	मोदिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अमोदिष्ये	अमोदिष्यावहि	अमोदिष्यामहि
अमोदिष्यथाः	अमोदिष्येथाम्	अमोदिष्यध्वम्
अमोदिष्यत	अमोदिष्येताम्	अमोदिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

मोदिषीय	मोदिषीवहि	मोदिषीमहि
मोदिषीष्ठाः	मोदिषीयास्थाम्	मोदिषीध्वम्
मोदिषीष्ट	मोदिषीयास्ताम्	मोदिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अमोदिषि	अमोदिष्वहि	अमोदिष्महि
अमोदिष्ठाः	अमोदिषाथाम्	अमोदिध्वम्
अमोदिष्ट	अमोदिषाताम्	अमोदिषत

वृत् = to be,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

वर्ते	वर्तावहे	वर्तामहे
वर्तसे	वर्तेथे	वर्तध्वे
वर्तते	वर्तेते	वर्तन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अवर्ते	अवर्तावहि	अवर्तामहि
अवर्तथाः	अवर्तेथाम्	अवर्तध्वम्
अवर्तत	अवर्तेताम्	अवर्तन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

वर्तै	वर्तावहै	वर्तामहै
वर्तस्व	वर्तेथाम्	वर्तध्वम्
वर्तताम्	वर्तेताम्	वर्तन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

वर्तेय	वर्तेवहि	वर्तेमहि
वर्तेथाः	वर्तेयाथाम्	वर्तेध्वम्
वर्तेत	वर्तेयाताम्	वर्तेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

ववृते	ववृतिवहे	ववृतिमहे
ववृतिषे	ववृताथे	ववृतिध्वे
ववृते	ववृताते	ववृतिरे

FIRST FUTURE. लुट् ।

वर्तिताहे	वर्तितास्वहे	वर्तितास्महे
वर्तितासे	वर्तितासाथे	वर्तिताध्वे
वर्तिता	वर्तितारौ	वर्तितारः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

SECOND FUTURE. लृट् ।

वर्तिष्ये	वर्तिष्यावहे	वर्तिष्यामहे
वर्तिष्यसे	वर्तिष्येथे	वर्तिष्यध्वे
वर्तिष्यते	वर्तिष्येते	वर्तिष्यन्ते

— or —

वर्त्स्यामि	वर्त्स्यावः	वर्त्स्यामः
वर्त्स्यसि	वर्त्स्यथः	वर्त्स्यथ
वर्त्स्यति	वर्त्स्यतः	वर्त्स्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अवर्तिष्ये	अवर्तिष्यावहि	अवर्तिष्यामहि
अवर्तिष्यथाः	अवर्तिष्येथाम्	अवर्तिष्यध्वम्
अवर्तिष्यत	अवर्तिष्येताम्	अवर्तिष्यन्त

— or —

अवर्त्स्यम्	अवर्त्स्याव	अवर्त्स्याम
अवर्त्स्यः	अवर्त्स्यतम्	अवर्त्स्यत
अवर्त्स्यत्	अवर्त्स्यताम्	अवर्त्स्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

वर्तिषीय	वर्तिषीवहि	वर्तिषीमहि
वर्तिषीष्ठाः	वर्तिषीयास्थाम्	वर्तिषीध्वम्
वर्तिषीष्ट	वर्तिषीयास्ताम्	वर्तिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अवृतम्	अवृताव	अवृताम
अवृतः	अवृततम्	अवृतत
अवृतत्	अवृतताम्	अवृतन्

— or —

अवर्तिषि	अवर्तिष्वहि	अवर्तिष्महि
अवर्तिष्ठाः	अवर्तिषाथाम्	अवर्तिध्वम्
अवर्तिष्ट	अवर्तिषाताम्	अवर्तिषत

यत् = to strive,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

यते	यतावहे	यतामहे
यतसे	यतेथे	यतध्वे
यतते	यतेते	यतन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अयते	अयतावहि	अयतामहि
अयतथाः	अयतेथाम्	अयतध्वम्
अयतत	अयतेताम्	अयतन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

यतै	यतावहै	यतामहै
यतस्व	यतेथाम्	यतध्वम्
यतताम्	यतेताम्	यतन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

यतेय	यतेवहि	यतेमहि
यतेथाः	यतेयाथाम्	यतेध्वम्
यतेत	यतेयाताम्	यतेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

येते	येतिवहे	येतिमहे
येतिषे	येताथे	येतिध्वे
येते	येताते	येतिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

यतिताहे	यतितास्वहे	यतितास्महे
यतितासे	यतितासाथे	यतिताध्वे
यतिता	यतितारौ	यतितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

यतिष्ये	यतिष्यावहे	यतिष्यामहे
यतिष्यसे	यतिष्येथे	यतिष्यध्वे
यतिष्यते	यतिष्येते	यतिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अयतिष्ये	अयतिष्यावहि	अयतिष्यामहि
अयतिष्यथाः	अयतिष्येथाम्	अयतिष्यध्वम्
अयतिष्यत	अयतिष्येताम्	अयतिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

यतिषीय	यतिषीवहि	यतिषीमहि
यतिषीष्ठाः	यतिषीयास्थाम्	यतिषीध्वम्
यतिषीष्ट	यतिषीयास्ताम्	यतिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अयतिषि	अयतिष्वहि	अयतिष्महि
अयतिष्ठाः	अयतिषाथाम्	अयतिध्वं—ढ्वम्
अयतिष्ट	अयतिषाताम्	अयतिषत

पठ् = to learn,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

पठामि	पठाव:	पठाम:
पठसि	पठथ:	पठथ
पठति	पठत:	पठन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अपठम्	अपठाव	अपठाम
अपठ:	अपठतम्	अपठत
अपठत्	अपठताम्	अपठन्

IMPERATIVE. लोट् ।

पठानि	पठाव	पठाम
पठ	पठतम्	पठत
पठतु	पठताम्	पठन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

पठेयम्	पठेव	पठेम
पठे:	पठेतम्	पठेत
पठेत्	पठेताम्	पठेयु:

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

पपाठ—पपठ	पेठिव	पेठिम
पेठिथ	पेठथु:	पेठ
पपाठ	पेठतु:	पेठु:

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

पठितास्मि	पठितास्व:	पठितास्म:
पठितासि	पठितास्थ:	पठितास्थ
पठिता	पठितारौ	पठितार:

SECOND FUTURE. लृट् ।

पठिष्यामि	पठिष्याव:	पठिष्याम:
पठिष्यसि	पठिष्यथ:	पठिष्यथ
पठिष्यति	पठिष्यत:	पठिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अपठिष्यम्	अपठिष्याव	अपठिष्याम
अपठिष्य:	अपठिष्यतम्	अपठिष्यत
अपठिष्यत्	अपठिष्यताम्	अपठिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

पठ्यासम्	पठ्यास्व	पठ्यास्म
पठ्या:	पठ्यास्तम्	पठ्यास्त
पठ्यात्	पठ्यास्ताम्	पठ्यासु:

AORIST. लुङ् ।

अपाठिषम्	अपाठिष्व	अपाठिष्म
अपाठी:	अपाठिष्टम्	अपाठिष्ट
अपाठीत्	अपाठिष्टाम्	अपाठिषु:

शप् = to curse,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

शपामि	शपावः	शपामः
शपसि	शपथः	शपथ
शपति	शपतः	शपन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अशपम्	अशपाव	अशपाम
अशपः	अशपतम्	अशपत
अशपत्	अशपताम्	अशपन्

IMPERATIVE. लोट् ।

शपानि	शपाव	शपाम
शप	शपतम्	शपत
शपतु	शपताम्	शपन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

शपेयम्	शपेव	शपेम
शपेः	शपेतम्	शपेत
शपेत्	शपेताम्	शपेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

शशाप—शशप	शेपिव	शेपिम
शेपिथ—शशप्थ	शेपथुः	शेप
शशाप	शेपतुः	शेपुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

शप्तास्मि	शप्तास्वः	शप्तास्मः
शप्तासि	शप्तास्थः	शप्तास्थ
शप्ता	शप्तारौ	शप्तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

शप्स्यामि	शप्स्यावः	शप्स्यामः
शप्स्यसि	शप्स्यथः	शप्स्यथ
शप्स्यति	शप्स्यतः	शप्स्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अशप्स्यम्	अशप्स्याव	अशप्स्याम
अशप्स्यः	अशप्स्यतम्	अशप्स्यत
अशप्स्यत्	अशप्स्यताम्	अशप्स्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

शप्यासम्	शप्यास्व	शप्यास्म
शप्याः	शप्यास्तम्	शप्यास्त
शप्यात्	शप्यास्ताम्	शप्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अशाप्सम्	अशाप्स्व	अशाप्स्म
अशाप्सीः	अशाप्तम्	अशाप्त
अशाप्सीत्	अशाप्ताम्	अशाप्सुः

शप् = to curse,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

शपे	शपावहे	शपामहे
शपसे	शपेथे	शपध्वे
शपते	शपेते	शपन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अशपे	अशपावहि	अशपामहि
अशपथाः	अशपेथाम्	अशपध्वम्
अशपत	अशपेताम्	अशपन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

शपै	शपावहै	शपामहै
शपस्व	शपेथाम्	शपध्वम्
शपताम्	शपेताम्	शपन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

शपेय	शपेवहि	शपेमहि
शपेथाः	शपेयाथाम्	शपेध्वम्
शपेत	शपेयाताम्	शपेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

शेपे	शेपिवहे	शेपिमहे
शेपिषे	शेपाथे	शेपिध्वे
शेपे	शेपाते	शेपिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

शप्ताहे	शप्तास्वहे	शप्तास्महे
शप्तासे	शप्तासाथे	शप्ताध्वे
शप्ता	शप्तारौ	शप्तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

शप्स्ये	शप्स्यावहे	शप्स्यामहे
शप्स्यसे	शप्स्येथे	शप्स्यध्वे
शप्स्यते	शप्स्येते	शप्स्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अशप्स्ये	अशप्स्यावहि	अशप्स्यामहि
अशप्स्यथाः	अशप्स्येथाम्	अशप्स्यध्वम्
अशप्स्यत	अशप्स्येताम्	अशप्स्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

शप्सीय	शप्सीवहि	शप्सीमहि
शप्सीष्ठाः	शप्सीयास्थाम्	शप्सीध्वम्
शप्सीष्ट	शप्सीयास्ताम्	शप्सीरन्

AORIST. लुङ् ।

अशप्सि	अशप्स्वहि	अशप्स्महि
अशप्थाः	अशप्साथाम्	अशप्ध्वम्
अशप्त	अशप्साताम्	अशप्सत

घ्रा = to smell,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

जिघ्रामि	जिघ्राव:	जिघ्राम:
जिघ्रसि	जिघ्रथ:	जिघ्रथ
जिघ्रति	जिघ्रत:	जिघ्रन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अजिघ्रम्	अजिघ्राव	अजिघ्राम
अजिघ्र:	अजिघ्रतम्	अजिघ्रत
अजिघ्रत्	अजिघ्रताम्	अजिघ्रन्

IMPERATIVE. लोट् ।

जिघ्राणि	जिघ्राव	जिघ्राम
जिघ्र	जिघ्रतम्	जिघ्रत
जिघ्रतु	जिघ्रताम्	जिघ्रन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

जिघ्रेयम्	जिघ्रेव	जिघ्रेम
जिघ्रे:	जिघ्रेतम्	जिघ्रेत
जिघ्रेत्	जिघ्रेताम्	जिघ्रेयु:

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

जघ्रौ	जघ्रिव	जघ्रिम
जघ्रिथ—जघ्राथ	जघ्रथु:	जघ्र
जघ्रौ	जघ्रतु:	जघ्रु:

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

घ्रातास्मि	घ्रातास्व:	घ्रातास्म:
घ्रातासि	घ्रातास्थ:	घ्रातास्थ
घ्राता	घ्रातारौ	घ्रातार:

SECOND FUTURE. लृट् ।

घ्रास्यामि	घ्रास्याव:	घ्रास्याम:
घ्रास्यसि	घ्रास्यथ:	घ्रास्यथ
घ्रास्यति	घ्रास्यत:	घ्रास्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अघ्रास्यम्	अघ्रास्याव	अघ्रास्याम
अघ्रास्य:	अघ्रास्यतम्	अघ्रास्यत
अघ्रास्यत्	अघ्रास्यताम्	अघ्रास्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

घ्रायासम्	घ्रायास्व	घ्रायास्म
घ्राया:	घ्रायास्तम्	घ्रायास्त
घ्रायात्	घ्रायास्ताम्	घ्रायासु:

— *or* —

घ्रेयासम्	घ्रेयास्व	घ्रेयास्म
घ्रेया:	घ्रेयास्तम्	घ्रेयास्त
घ्रेयात्	घ्रेयास्ताम्	घ्रेयासु:

AORIST. लुङ् ।

अघ्रासिषम्	अघ्रासिष्व	अघ्रासिष्म
अघ्रासी:	अघ्रासिष्टम्	अघ्रासिष्ट
अघ्रासीत्	अघ्रासिष्टाम्	अघ्रासिषु:

— *or* —

अघ्राम्	अघ्राव	अघ्राम
अघ्रा:	अघ्रातम्	अघ्रात
अघ्रात्	अघ्राताम्	अघ्रु:

स्पन्द् = to throw,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

स्पन्दे	स्पन्दावहे	स्पन्दामहे
स्पन्दसे	स्पन्देथे	स्पन्दध्वे
स्पन्दते	स्पन्देते	स्पन्दन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अस्पन्दे	अस्पन्दावहि	अस्पन्दामहि
अस्पन्दथाः	अस्पन्देथाम्	अस्पन्दध्वम्
अस्पन्दत	अस्पन्देताम्	अस्पन्दन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

स्पन्दै	स्पन्दावहै	स्पन्दामहै
स्पन्दस्व	स्पन्देथाम्	स्पन्दध्वम्
स्पन्दताम्	स्पन्देताम्	स्पन्दन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

स्पन्देय	स्पन्देवहि	स्पन्देमहि
स्पन्देथाः	स्पन्देयाथाम्	स्पन्देध्वम्
स्पन्देत	स्पन्देयाताम्	स्पन्देरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

पस्पन्दे	पस्पन्दिवहे	पस्पन्दिमहे
पस्पन्दिषे	पस्पन्दाथे	पस्पन्दिध्वे
पस्पन्दे	पस्पन्दाते	पस्पन्दिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

स्पन्दिताहे	स्पन्दितास्वहे	स्पन्दितास्महे
स्पन्दितासे	स्पन्दितासाथे	स्पन्दिताध्वे
स्पन्दिता	स्पन्दितारौ	स्पन्दितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

स्पन्दिष्ये	स्पन्दिष्यावहे	स्पन्दिष्यामहे
स्पन्दिष्यसे	स्पन्दिष्येथे	स्पन्दिष्यध्वे
स्पन्दिष्यते	स्पन्दिष्येते	स्पन्दिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अस्पन्दिष्ये	अस्पन्दिष्यावहि	अस्पन्दिष्यामहि
अस्पन्दिष्यथाः	अस्पन्दिष्येथाम्	अस्पन्दिष्यध्वम्
अस्पन्दिष्यत	अस्पन्दिष्येताम्	अस्पन्दिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

स्पन्दिषीय	स्पन्दिषीवहि	स्पन्दिषीमहि
स्पन्दिषीष्ठाः	स्पन्दिषीयास्थाम्	स्पन्दिषीध्वम्
स्पन्दिषीष्ट	स्पन्दिषीयास्ताम्	स्पन्दिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अस्पन्दिषि	अस्पन्दिष्वहि	अस्पन्दिष्महि
अस्पन्दिष्ठाः	अस्पन्दिषाथाम्	अस्पन्दिध्वं—ढ्वम्
अस्पन्दिष्ट	अस्पन्दिषाताम्	अस्पन्दिषत

स्पर्ध् = to rival,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

स्पर्धे	स्पर्धावहे	स्पर्धामहे
स्पर्धसे	स्पर्धेथे	स्पर्धध्वे
स्पर्धते	स्पर्धेते	स्पर्धन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अस्पर्धे	अस्पर्धावहि	अस्पर्धामहि
अस्पर्धथाः	अस्पर्धेथाम्	अस्पर्धध्वम्
अस्पर्धत	अस्पर्धेताम्	अस्पर्धन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

स्पर्धै	स्पर्धावहै	स्पर्धामहै
स्पर्धस्व	स्पर्धेथाम्	स्पर्धध्वम्
स्पर्धताम्	स्पर्धेताम्	स्पर्धन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

स्पर्धेय	स्पर्धेवहि	स्पर्धेमहि
स्पर्धेथाः	स्पर्धेयाथाम्	स्पर्धेध्वम्
स्पर्धेत	स्पर्धेयाताम्	स्पर्धेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

पस्पर्धे	पस्पर्धिवहे	पस्पर्धिमहे
पस्पर्धिषे	पस्पर्धाथे	पस्पर्धिध्वे
पस्पर्धे	पस्पर्धाते	पस्पर्धिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

स्पर्धिताहे	स्पर्धितास्वहे	स्पर्धितास्महे
स्पर्धितासे	स्पर्धितासाथे	स्पर्धिताध्वे
स्पर्धिता	स्पर्धितारौ	स्पर्धितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

स्पर्धिष्ये	स्पर्धिष्यावहे	स्पर्धिष्यामहे
स्पर्धिष्यसे	स्पर्धिष्येथे	स्पर्धिष्यध्वे
स्पर्धिष्यते	स्पर्धिष्येते	स्पर्धिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अस्पर्धिष्ये	अस्पर्धिष्यावहि	अस्पर्धिष्यामहि
अस्पर्धिष्यथाः	अस्पर्धिष्येथाम्	अस्पर्धिष्यध्वम्
अस्पर्धिष्यत	अस्पर्धिष्येताम्	अस्पर्धिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

स्पर्धिषीय	स्पर्धिषीवहि	स्पर्धिषीमहि
स्पर्धिषीष्ठाः	स्पर्धिषीयास्थाम्	स्पर्धिषीध्वम्
स्पर्धिषीष्ट	स्पर्धिषीयास्ताम्	स्पर्धिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अस्पर्धिषि	अस्पर्धिष्वहि	अस्पर्धिष्महि
अस्पर्धिष्ठाः	अस्पर्धिषाथाम्	अस्पर्धिध्वं—ढ्वम्
अस्पर्धिष्ट	अस्पर्धिषाताम्	अस्पर्धिषत

तॄ = to cross,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

तरामि	तराव:	तराम:
तरसि	तरथ:	तरथ
तरति	तरत:	तरन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अतरम्	अतराव	अतराम
अतर:	अतरतम्	अतरत
अतरत्	अतरताम्	अतरन्

IMPERATIVE. लोट् ।

तराणि	तराव	तराम
तर	तरतम्	तरत
तरतु	तरताम्	तरन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

तरेयम्	तरेव	तरेम
तरे:	तरेतम्	तरेत
तरेत्	तरेताम्	तरेयु:

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

ततार—ततर	तेरिव	तेरिम
तेरिथ	तेरथु:	तेर
ततार	तेरतु:	तेरु:

FIRST FUTURE. लुट् ।

तरितास्मि	तरितास्व:	तरितास्म:
तरितासि	तरितास्थ:	तरितास्थ
तरिता	तरितारौ	तरितार:

Non-Conjugational Tenses —(*Continued.*)

— *or* —

तरीतास्मि	तरीतास्व:	तरीतास्म:
तरीतासि	तरीतास्थ:	तरीतास्थ
तरीता	तरीतारौ	तरीतार:

SECOND FUTURE. लृट् ।

तरिष्यामि	तरिष्याव:	तरिष्याम:
तरिष्यसि	तरिष्यथ:	तरिष्यथ
तरिष्यति	तरिष्यत:	तरिष्यन्ति

— *or* —

तरीष्यामि	तरीष्याव:	तरीष्याम:
तरीष्यसि	तरीष्यथ:	तरीष्यथ
तरीष्यति	तरीष्यत:	तरीष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अतरिष्यम्	अतरिष्याव	अतरिष्याम
अतरिष्य:	अतरिष्यतम्	अतरिष्यत
अतरिष्यत्	अतरिष्यताम्	अतरिष्यन्

— *or* —

अतरीष्यम्	अतरीष्याव	अतरीष्याम
अतरीष्य:	अतरीष्यतम्	अतरीष्यत
अतरीष्यत्	अतरीष्यताम्	अतरीष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

तीर्यासम्	तीर्यास्व	तीर्यास्म
तीर्या:	तीर्यास्तम्	तीर्यास्त
तीर्यात्	तीर्यास्ताम्	तीर्यासु:

AORIST. लुङ् ।

अतारिषम्	अतारिष्व	अतारिष्म
अतारी:	अतारिष्टम्	अतारिष्ट
अतारीत्	अतारिष्टाम्	अतारिषु:

कम् = to wish,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

कामये	कामयावहे	कामयामहे
कामयसे	कामयेथे	कामयध्वे
कामयते	कामयेते	कामयन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अकामये	अकामयावहि	अकामयामहि
अकामयथाः	अकामयेथाम्	अकामयध्वम्
अकामयत	अकामयेताम्	अकामयन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

कामयै	कामयावहै	कामयामहै
कामयस्व	कामयेथाम्	कामयध्वम्
कामयताम्	कामयेताम्	कामयन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

कामयेय	कामयेवहि	कामयेमहि
कामयेथाः	कामयेयाथाम्	कामयेध्वम्
कामयेत	कामयेयाताम्	कामयेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

चकमे	चकमिवहे	चकमिमहे
चकमिषे	चकमाथे	चकमिध्वे
चकमे	चकमाते	चकमिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— or —

कामयाञ्चक्रे	कामयाञ्चकृवहे	कामयाञ्चकृमहे
कामयाञ्चकृषे	कामयाञ्चक्राथे	कामयाञ्चकृढ्वे
कामयाञ्चक्रे	कामयाञ्चक्राते	कामयाञ्चक्रिरे

— or —

कामयामास	कामयामासिव	कामयामासिम
कामयामासिथ	कामयामासथुः	कामयामास
कामयामास	कामयामासतुः	कामयामासुः

— or —

कामयाम्बभूव	कामयाम्बभूविव	कामयाम्बभूविम
कामयाम्बभूविथ	कामयाम्बभूवथुः	कामयाम्बभूव
कामयाम्बभूव	कामयाम्बभूवतुः	कामयाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

कामयिताहे	कामयितास्वहे	कामयितास्महे
कामयितासे	कामयितासाथे	कामयिताध्वे
कामयिता	कामयितारौ	कामयितारः

— or —

कमिताहे	कमितास्वहे	कमितास्महे
कमितासे	कमितासाथे	कमिताध्वे
कमिता	कमितारौ	कमितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

कामयिष्ये	कामयिष्यावहे	कामयिष्यामहे
कामयिष्यसे	कामयिष्येथे	कामयिष्यध्वे
कामयिष्यते	कामयिष्येते	कामयिष्यन्ते

— or —

कमिष्ये	कमिष्यावहे	कमिष्यामहे
कमिष्यसे	कमिष्येथे	कमिष्यध्वे
कमिष्यते	कमिष्येते	कमिष्यन्ते

कम् = **to wish,—Atmanepada.**—(*Continued.*)

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

CONDITIONAL. लृङ् ।

अकामयिष्ये	अकामयिष्यावहि	अकामयिष्यामहि
अकामयिष्यथाः	अकामयिष्येथाम्	अकामयिष्यध्वम्
अकामयिष्यत	अकामयिष्येताम्	अकामयिष्यन्त

— *or* —

अकमिष्ये	अकमिष्यावहि	अकमिष्यामहि
अकमिष्यथाः	अकमिष्येथाम्	अकमिष्यध्वम्
अकमिष्यत	अकमिष्येताम्	अकमिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

कामयिषीय	कामयिषीवहि	कामयिषीमहि
कामयिषीष्ठाः	कामयिषीयास्थाम्	कामयिषीध्वम्
कामयिषीष्ट	कामयिषीयास्ताम्	कामयिषीरन्

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— *or* —

कमिषीय	कमिषीवहि	कमिषीमहि
कमिषीष्ठाः	कमिषीयास्थाम्	कमिषीध्वम्
कमिषीष्ट	कमिषीयास्ताम्	कमिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अचीकमे	अचीकमावहि	अचीकमामहि
अचीकमथाः	अचीकमेथाम्	अचीकमध्वम्
अचीकमत	अचीकमेताम्	अचीकमन्त

— *or* —

अचकमे	अचकमावहि	अचकमामहि
अचकमथाः	अचकमेथाम्	अचकमध्वम्
अचकमत	अचकमेताम्	अचकमन्त

II. लुग्विकरणधातुरूपाणि ।

CONJUGATION OF ROOTS OF THE SECOND CONJUGATION.

अद् = to eat,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

अद्मि	अद्वः	अद्मः
अत्सि	अत्थः	अत्थ
अत्ति	अत्तः	अदन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

आदम्	आद्व	आद्म
आदः	आत्तम्	आत्त
आदत्	आत्ताम्	आदन्

IMPERATIVE. लोट् ।

अदानि	अदाव	अदाम
अद्धि	अत्तम्	अत्त
अत्तु	अत्ताम्	अदन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

अद्याम्	अद्याव	अद्याम
अद्याः	अद्यातम्	अद्यात
अद्यात्	अद्याताम्	अद्युः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

आद	आदिव	आदिम
आदिथ	आदथुः	आद
आद	आदतुः	आदुः

Non-Conjugational Tenses —(*Continued.*)

— *or* —

जघास-जघस	जक्षिव	जक्षिम
जघसिथ	जक्षथुः	जक्ष
जघास	जक्षतुः	जक्षुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

अत्तास्मि	अत्तास्वः	अत्तास्मः
अत्तासि	अत्तास्थः	अत्तास्थ
अत्ता	अत्तारौ	अत्तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

अत्स्यामि	अत्स्यावः	अत्स्यामः
अत्स्यसि	अत्स्यथः	अत्स्यथ
अत्स्यति	अत्स्यतः	अत्स्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

आत्स्यम्	आत्स्याव	आत्स्याम
आत्स्यः	आत्स्यतम्	आत्स्यत
आत्स्यत्	आत्स्यताम्	आत्स्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

अद्यासम्	अद्यास्व	अद्यास्म
अद्याः	अद्यास्तम्	अद्यास्त
अद्यात्	अद्यास्ताम्	अद्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अघसम्	अघसाव	अघसाम
अघसः	अघसतम्	अघसत
अघसत्	अघसताम्	अघसन्

इ with अधि = to study,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

अधीये	अधीवहे	अधीमहे
अधीषे	अधीयाथे	अधीध्वे
अधीते	अधीयाते	अधीयते

IMPERFECT. लङ् ।

अध्यैयि	अध्यैवहि	अध्यैमहि
अध्यैथाः	अध्यैयाथाम्	अध्यैध्वम्
अध्यैत	अध्यैयाताम्	अध्यैयत

IMPERATIVE. लोट् ।

अध्ययै	अध्ययावहै	अध्ययामहै
अधीष्व	अधीयाथाम्	अधीध्वम्
अधीताम्	अधीयाताम्	अधीयताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

अधीयीय	अधीयीवहि	अधीयीमहि
अधीयीथाः	अधीयीयाथाम्	अधीयीध्वम्
अधीयीत	अधीयीयाताम्	अधीयीरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

अधिजगे	अधिजगिवहे	अधिजगिमहे
अधिजगिषे	अधिजगाथे	अधिजगिध्वे
अधिजगे	अधिजगाते	अधिजगिरे

FIRST FUTURE. लुट् ।

अध्येताहे	अध्येतास्वहे	अध्येतास्महे
अध्येतासे	अध्येतासाथे	अध्येताध्वे
अध्येता	अध्येतारौ	अध्येतारः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*

SECOND FUTURE. लृट् ।

अध्येष्ये	अध्येष्यावहे	अध्येष्यामहे
अध्येष्यसे	अध्येष्येथे	अध्येष्यध्वे
अध्येष्यते	अध्येष्येते	अध्येष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अध्यैष्ये	अध्यैष्यावहि	अध्यैष्यामहि
अध्यैष्यथाः	अध्यैष्येथाम्	अध्यैष्यध्वम्
अध्यैष्यत	अध्यैष्येताम्	अध्यैष्यन्त

— *or* —

अध्यगीष्ये	अध्यगीष्यावहि	अध्यगीष्यामहि
अध्यगीष्यथाः	अध्यगीष्येथाम्	अध्यगीष्यध्वम्
अध्यगीष्यत	अध्यगीष्येताम्	अध्यगीष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

अध्येषीय	अध्येषीवहि	अध्येषीमहि
अध्येषीष्ठाः	अध्येषीयास्थाम्	अध्येषीढ्वम्
अध्येषीष्ट	अध्येषीयास्ताम्	अध्येषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अध्यैषि	अध्यैष्वहि	अध्यैष्महि
अध्यैष्ठाः	अध्यैषाथाम्	अध्यैढ्वम्
अध्यैष्ट	अध्यैषाताम्	अध्यैषत

— *or* —

अध्यगीषि	अध्यगीष्वहि	अध्यगीष्महि
अध्यगीष्ठाः	अध्यगीषाथाम्	अध्यगीढ्वम्
अध्यगीष्ट	अध्यगीषाताम्	अध्यगीषत

या = to go,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

यामि	यावः	यामः
यासि	याथः	याथ
याति	यातः	यान्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अयाम्	अयाव	अयाम
अयाः	अयातम्	अयात
अयात्	अयाताम्	अयान्—अयुः

IMPERATIVE. लोट् ।

यानि	याव	याम
याहि	यातम्	यात
यातु	याताम्	यान्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

यायाम्	यायाव	यायाम
यायाः	यायातम्	यायात
यायात्	यायाताम्	यायुः

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

ययौ	ययिव	ययिम
ययिथ—ययाथ	ययथुः	यय
ययौ	ययतुः	ययुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

यातास्मि	यातास्वः	यातास्मः
यातासि	यातास्थः	यातास्थ
याता	यातारौ	यातारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

यास्यामि	यास्यावः	यास्यामः
यास्यसि	यास्यथः	यास्यथ
यास्यति	यास्यतः	यास्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अयास्यम्	अयास्याव	अयास्याम
अयास्यः	अयास्यतम्	अयास्यत
अयास्यत्	अयास्यताम्	अयास्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

यायासम्	यायास्व	यायास्म
यायाः	यायास्तम्	यायास्त
यायात्	यायास्ताम्	यायासुः

AORIST. लुङ् ।

अयासिषम्	अयासिष्व	अयासिष्म
अयासीः	अयासिष्टम्	अयासिष्ट
अयासीत्	अयासिष्टाम्	अयासिषुः

शास् = to rule,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

शास्मि	शिष्वः	शिष्मः
शास्सि	शिष्ठः	शिष्ठ
शास्ति	शिष्टः	शासति

IMPERFECT. लङ् ।

अशासम्	अशिष्व	अशिष्म
अशाः—त्—द्	अशिष्टम्	अशिष्ट
अशात्—द्	अशिष्टाम्	अशासुः

IMPERATIVE. लोट् ।

शासानि	शासाव	शासाम
शाधि	शिष्टम्	शिष्ट
शास्तु	शिष्टाम्	शासतु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

शिष्याम्	शिष्याव	शिष्याम
शिष्याः	शिष्यातम्	शिष्यात
शिष्यात्	शिष्याताम्	शिष्युः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

शशास	शशासिव	शशासिम
शशासिथ	शशासथुः	शशास
शशास	शशासतुः	शशासुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

शासितास्मि	शासितास्वः	शासितास्मः
शासितासि	शासितास्थः	शासितास्थ
शासिता	शासितारौ	शासितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

शासिष्यामि	शासिष्यावः	शासिष्यामः
शासिष्यसि	शासिष्यथः	शासिष्यथ
शासिष्यति	शासिष्यतः	शासिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अशासिष्यम्	अशासिष्याव	अशासिष्याम
अशासिष्यः	अशासिष्यतम्	अशासिष्यत
अशासिष्यत्	अशासिष्यताम्	अशासिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

शिष्यासम्	शिष्यास्व	शिष्यास्म
शिष्याः	शिष्यास्तम्	शिष्यास्त
शिष्यात्	शिष्यास्ताम्	शिष्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अशिषम्	अशिषाव	अशिषाम
अशिषः	अशिषतम्	अशिषत
अशिषत्	अशिषताम्	अशिषन्

शी = to lie down,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

शये	शेवहे	शेमहे
शेषे	शयाथे	शेध्वे
शेते	शयाते	शेरते

IMPERFECT. लङ् ।

अशयि	अशेवहि	अशेमहि
अशेथाः	अशयाथाम्	अशेध्वम्
अशेत	अशयाताम्	अशेरत

IMPERATIVE. लोट् ।

शयै	शयावहै	शयामहै
शेष्व	शयाथाम्	शेध्वम्
शेताम्	शयाताम्	शेरताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

शयीय	शयीवहि	शयीमहि
शयीथाः	शयीयाथाम्	शयीध्वम्
शयीत	शयीयाताम्	शयीरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

शिश्ये	शिश्यिवहे	शिश्यिमहे
शिश्यिषे	शिश्याथे	शिश्यिध्वे
शिश्ये	शिश्याते	शिश्यिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

शयिताहे	शयितास्वहे	शयितास्महे
शयितासे	शयितासाथे	शयिताध्वे
शयिता	शयितारौ	शयितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

शयिष्ये	शयिष्यावहे	शयिष्यामहे
शयिष्यसे	शयिष्येथे	शयिष्यध्वे
शयिष्यते	शयिष्येते	शयिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अशयिष्ये	अशयिष्यावहि	अशयिष्यामहि
अशयिष्यथाः	अशयिष्येथाम्	अशयिष्यध्वम्
अशयिष्यत	अशयिष्येताम्	अशयिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

शयिषीय	शयिषीवहि	शयिषीमहि
शयिषीष्ठाः	शयिषीयास्थाम्	शयिषीध्वं-ढ्वम्
शयिषीष्ट	शयिषीयास्ताम्	शयिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अशयिषि	अशयिष्वहि	अशयिष्महि
अशयिष्ठाः	अशयिषाथाम्	अशयिध्वं-ढ्वम्
अशयिष्ट	अशयिषाताम्	अशयिषत

स्तु = to praise,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

स्तौमि	स्तुवः	स्तुमः
स्तौषि	स्तुथः	स्तुथ
स्तौति	स्तुतः	स्तुवन्ति

— *or* —

स्तवीमि	स्तुवीवः	स्तुवीमः
स्तवीषि	स्तुवीथः	स्तुवीथ
स्तवीति	स्तुवीतः	स्तुवन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अस्तवम्	अस्तुव	अस्तुम
अस्तौः	अस्तुतम्	अस्तुत
अस्तौत्	अस्तुताम्	अस्तुवन्

— *or* —

अस्तवम्	अस्तुवीव	अस्तुवीम
अस्तवीः	अस्तुवीतम्	अस्तुवीत
अस्तवीत्	अस्तुवीताम्	अस्तुवन्

IMPERATIVE. लोट् ।

स्तवानि	स्तवाव	स्तवाम
स्तुहि-स्तुवीहि	स्तुतम्-स्तुवीतम्	स्तुत-स्तुवीत
स्तौतु-स्तवीतु	स्तुताम्-स्तुवीताम्	स्तुवन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

स्तुवीयाम्	स्तुवीयाव	स्तुवीयाम
स्तुवीयाः	स्तुवीयातम्	स्तुवीयात
स्तुवीयात्	स्तुवीयाताम्	स्तुवीयुः

— *or* —

स्तुयाम्	स्तुयाव	स्तुयाम
स्तुयाः	स्तुयातम्	स्तुयात
स्तुयात्	स्तुयाताम्	स्तुयुः

आर्धधातुकरूपाणिं ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

तुष्टाव	तुष्टुव	तुष्टुम
तुष्टोथ	तुष्टुवथुः	तुष्टुव
तुष्टाव	तुष्टुवतुः	तुष्टुवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

स्तोतास्मि	स्तोतास्वः	स्तोतास्मः
स्तोतासि	स्तोतास्थः	स्तोतास्थ
स्तोता	स्तोतारौ	स्तोतारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

स्तोष्यामि	स्तोष्यावः	स्तोष्यामः
स्तोष्यसि	स्तोष्यथः	स्तोष्यथ
स्तोष्यति	स्तोष्यतः	स्तोष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अस्तोष्यम्	अस्तोष्याव	अस्तोष्याम
अस्तोष्यः	अस्तोष्यतम्	अस्तोष्यत
अस्तोष्यत्	अस्तोष्यताम्	अस्तोष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

स्तूयासम्	स्तूयास्व	स्तूयास्म
स्तूयाः	स्तूयास्तम्	स्तूयास्त
स्तूयात्	स्तूयास्ताम्	स्तूयासुः

AORIST. लुङ् ।

अस्ताविषम्	अस्ताविष्व	अस्ताविष्म
अस्तावीः	अस्ताविष्टम्	अस्ताविष्ट
अस्तावीत्	अस्ताविष्टाम्	अस्ताविषुः

स्तु = to praise,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

स्तुवे	स्तुवहे–स्तुवीवहे	स्तुमहे–स्तुवीमहे
स्तुषे–स्तुवीषे	स्तुवाथे	स्तुध्वे–स्तुवीध्वे
स्तुते–स्तुवीते	स्तुवाते	स्तुवते

IMPERFECT. लङ् ।

अस्तुवि	अस्तुवहि-अस्तुवीवहि	अस्तुमहि-अस्तु-[वीमहि
अस्तुथाः-अस्तुवीथाः	अस्तुवाथाम्	अस्तुध्वम्-अस्तु-[वीध्वं
अस्तुत–अस्तुवीत	अस्तुवाताम्	अस्तुवत

IMPERATIVE. लोट् ।

स्तुवै	स्तुवावहै	स्तुवामहै
स्तुष्व–स्तुवीष्व	स्तुवाथाम्	स्तुध्वम्-स्तुवीध्वम्
स्तुताम्–स्तुवीताम्	स्तुवाताम्	स्तुवताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

स्तुवीय	स्तुवीवहि	स्तुवीमहि
स्तुवीथाः	स्तुवीयाथाम्	स्तुवीध्वम्
स्तुवीत	स्तुवीयाताम्	स्तुवीरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

तुष्टुवे	तुष्टुवहे	तुष्टुमहे
तुष्टुषे	तुष्टुवाथे	तुष्टुढ्वे
तुष्टुवे	तुष्टुवाते	तुष्टुविरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

स्तोताहे	स्तोतास्वहे	स्तोतास्महे
स्तोतासे	स्तोतासाथे	स्तोताध्वे
स्तोता	स्तोतारौ	स्तोतारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

स्तोष्ये	स्तोष्यावहे	स्तोष्यामहे
स्तोष्यसे	स्तोष्येथे	स्तोष्यध्वे
स्तोष्यते	स्तोष्येते	स्तोष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अस्तोष्ये	अस्तोष्यावहि	अस्तोष्यामहि
अस्तोष्यथाः	अस्तोष्येथाम्	अस्तोष्यध्वम्
अस्तोष्यत	अस्तोष्येताम्	अस्तोष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

स्तोषीय	स्तोषीवहि	स्तोषीमहि
स्तोषीष्ठाः	स्तोषीयास्थाम्	स्तोषीढ्वम्
स्तोषीष्ट	स्तोषीयास्ताम्	स्तोषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अस्तोषि	अस्तोष्वहि	अस्तोष्महि
अस्तोष्ठाः	अस्तोषाथाम्	अस्तोढ्वम्
अस्तोष्ट	अस्तोषाताम्	अस्तोषत

आस् = to sit,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

आसे	आस्वहे	आस्महे
आस्से	आसाथे	आध्वे
आस्ते	आसाते	आसते

IMPERFECT. लङ् ।

आसि	आस्वहि	आस्महि
आस्थाः	आसाथाम्	आध्वम्
आस्त	आसाताम्	आसत

IMPERATIVE. लोट् ।

आसै	आसावहै	आसामहै
आस्व	आसाथाम्	आध्वम्
आस्ताम्	आसाताम्	आसताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

आसीय	आसीवहि	आसीमहि
आसीथाः	आसीयाथाम्	आसीध्वम्
आसीत	आसीयाताम्	आसीरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

आसाञ्चक्रे	आसाञ्चकृवहे	आसाञ्चकृमहे
आसाञ्चकृषे	आसाञ्चक्राथे	आसाञ्चकृढ्वे
आसाञ्चक्रे	आसाञ्चक्राते	आसाञ्चक्रिरे

— or —

आसामास	आसामासिव	आसामासिम
आसामासिथ	आसामासथुः	आसामास
आसामास	आसामासतुः	आसामासुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— or —

आसाम्बभूव	आसाम्बभूविव	आसाम्बभूविम
आसाम्बभूविथ	आसाम्बभूवथुः	आसाम्बभूव
आसाम्बभूव	आसाम्बभूवतुः	आसाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

आसिताहे	आसितास्वहे	आसितास्महे
आसितासे	आसितासाथे	आसिताध्वे
आसिता	आसितारौ	आसितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

आसिष्ये	आसिष्यावहे	आसिष्यामहे
आसिष्यसे	आसिष्येथे	आसिष्यध्वे
आसिष्यते	आसिष्येते	आसिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

आसिष्ये	आसिष्यावहि	आसिष्यामहि
आसिष्यथाः	आसिष्येथाम्	आसिष्यध्वम्
आसिष्यत	आसिष्येताम्	आसिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

आसिषीय	आसिषीवहि	आसिषीमहि
आसिषीष्ठाः	आसिषीयास्थाम्	आसिषीध्वम्
आसिषीष्ट	आसिषीयास्ताम्	आसिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

आसिषि	आसिष्वहि	आसिष्महि
आसिष्ठाः	आसिषाथाम्	आसिध्वम्-ढ्वम्
आसिष्ट	आसिषाताम्	आसिषत

सू = to give birth to,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

सुवे	सूवहे	सूमहे
सूषे	सुवाथे	सूध्वे
सूते	सुवाते	सुवते

IMPERFECT. लङ् ।

असुवि	असूवहि	असूमहि
असूथाः	असुवाथाम्	असूध्वम्
असूत	असुवाताम्	असुवत

IMPERATIVE. लोट् ।

सुवै	सुवावहै	सुवामहै
सूष्व	सुवाथाम्	सूध्वम्
सूताम्	सुवाताम्	सुवताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

सुवीय	सुवीवहि	सुवीमहि
सुवीथाः	सुवीयाथाम्	सुवीध्वम्
सुवीत	सुवीयाताम्	सुवीरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

सुषुवे	सुषुविवहे	सुषुविमहे
सुषुविषे	सुषुवाथे	सुषुविध्वे-ढ्वे
सुषुवे	सुषुवाते	सुषुविरे

FIRST FUTURE. लुट् ।

सोताहे	सोतास्वहे	सोतास्महे
सोतासे	सोतासाथे	सोताध्वे
सोता	सोतारौ	सोतारः

— *or* —

सविताहे	सवितास्वहे	सवितास्महे
सवितासे	सवितासाथे	सविताध्वे
सविता	सवितारौ	सवितारः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

SECOND FUTURE. लृट् ।

सोष्ये	सोष्यावहे	सोष्यामहे
सोष्यसे	सोष्येथे	सोष्यध्वे
सोष्यते	सोष्येते	सोष्यन्ते

— *or* —

सविष्ये	सविष्यावहे	सविष्यामहे
सविष्यसे	सविष्येथे	सविष्यध्वे
सविष्यते	सविष्येते	सविष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

असोष्ये	असोष्यावहि	असोष्यामहि
असोष्यथाः	असोष्येथाम्	असोष्यध्वम्
असोष्यत	असोष्येताम्	असोष्यन्त

— *or* —

असविष्ये	असविष्यावहि	असविष्यामहि
असविष्यथाः	असविष्येथाम्	असविष्यध्वम्
असविष्यत	असविष्येताम्	असविष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

सोषीय	सोषीवहि	सोषीमहि
सोषीष्ठाः	सोषीयास्थाम्	सोषीढ्वम्
सोषीष्ट	सोषीयास्ताम्	सोषीरन्

— *or* —

सविषीय	सविषीवहि	सविषीमहि
सविषीष्ठाः	सविषीयास्थाम्	सविषीध्वं-ढ्वम्
सविषीष्ट	सविषीयास्ताम्	सविषीरन्

AORIST. लुङ् ।

असोषि	असोष्वहि	असोष्महि
असोष्ठाः	असोषाथाम्	असोढ्वम्
असोष्ट	असोषाताम्	असोषत

— *or* —

असविषि	असविष्वहि	असविष्महि
असविष्ठाः	असविषाथाम्	असविध्वं-ढ्वम्
असविष्ट	असविषाताम्	असविषत

हन् = to kill,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

हन्मि	हन्वः	हन्मः
हंसि	हथः	हथ
हन्ति	हतः	घ्नन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अहनम्	अहन्व	अहन्म
अहन्	अहतम्	अहत
अहन्	अहताम्	अघ्नन्

IMPERATIVE. लोट् ।

हनानि	हनाव	हनाम
जहि	हतम्	हत
हन्तु	हताम्	घ्नन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

हन्याम्	हन्याव	हन्याम
हन्याः	हन्यातम्	हन्यात
हन्यात्	हन्याताम्	हन्युः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

जघान—जघन	जघ्निव	जघ्निम
जघनिथ—जघन्थ	जघ्नथुः	जघ्न
जघान	जघ्नतुः	जघ्नुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

हन्तास्मि	हन्तास्वः	हन्तास्मः
हन्तासि	हन्तास्थः	हन्तास्थ
हन्ता	हन्तारौ	हन्तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

हनिष्यामि	हनिष्यावः	हनिष्यामः
हनिष्यसि	हनिष्यथः	हनिष्यथ
हनिष्यति	हनिष्यतः	हनिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अहनिष्यम्	अहनिष्याव	अहनिष्याम
अहनिष्यः	अहनिष्यतम्	अहनिष्यत
अहनिष्यत्	अहनिष्यताम्	अहनिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

वध्यासम्	वध्यास्व	वध्यास्म
वध्याः	वध्यास्तम्	वध्यास्त
वध्यात्	वध्यास्ताम्	वध्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अवधिषम्	अवधिष्व	अवधिष्म
अवधीः	अवधिष्टम्	अवधिष्ट
अवधीत्	अवधिष्टाम्	अवधिषुः

रुद् = to cry,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

रोदिमि	रुदिवः	रुदिमः
रोदिषि	रुदिथः	रुदिथ
रोदिति	रुदितः	रुदन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अरोदम्	अरुदिव	अरुदिम
अरोदीः-अरोदः	अरुदितम्	अरुदित
अरोदीत्-अरोदत्	अरुदिताम्	अरुदन्

IMPERATIVE. लोट् ।

रोदानि	रोदाव	रोदाम
रुदिहि	रुदितम्	रुदित
रोदितु	रुदिताम्	रुदन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

रुद्याम्	रुद्याव	रुद्याम
रुद्याः	रुद्यातम्	रुद्यात
रुद्यात्	रुद्याताम्	रुद्युः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

रुरोद	रुरुदिव	रुरुदिम
रुरोदिथ	रुरुदथुः	रुरुद
रुरोद	रुरुदतुः	रुरुदुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

रोदितास्मि	रोदितास्वः	रोदितास्मः
रोदितासि	रोदितास्थः	रोदितास्थ
रोदिता	रोदितारौ	रोदितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

रोदिष्यामि	रोदिष्यावः	रोदिष्यामः
रोदिष्यसि	रोदिष्यथः	रोदिष्यथ
रोदिष्यति	रोदिष्यतः	रोदिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अरोदिष्यम्	अरोदिष्याव	अरोदिष्याम
अरोदिष्यः	अरोदिष्यतम्	अरोदिष्यत
अरोदिष्यत्	अरोदिष्यताम्	अरोदिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

रुद्यासम्	रुद्यास्व	रुद्यास्म
रुद्याः	रुद्यास्तम्	रुद्यास्त
रुद्यात्	रुद्यास्ताम्	रुद्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अरोदिषम्	अरोदिष्व	अरोदिष्म
अरोदीः	अरोदिष्टम्	अरोदिष्ट
अरोदीत्	अरोदिष्टाम्	अरोदिषुः

— *or* —

अरुदम्	अरुदाव	अरुदाम
अरुदः	अरुदतम्	अरुदत
अरुदत्	अरुदताम्	अरुदन्

स्वप् = to sleep,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

स्वपिमि	स्वपिवः	स्वपिमः
स्वपिषि	स्वपिथः	स्वपिथ
स्वपिति	स्वपितः	स्वपन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अस्वपम्	अस्वपिव	अस्वपिम
अस्वपीः—अस्वपः	अस्वपितम्	अस्वपित
अस्वपीत्—अस्वपत्	अस्वपिताम्	अस्वपन्

IMPERATIVE. लोट् ।

स्वपानि	स्वपाव	स्वपाम
स्वपिहि	स्वपितम्	स्वपित
स्वपितु	स्वपिताम्	स्वपन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

स्वप्याम्	स्वप्याव	स्वप्याम
स्वप्याः	स्वप्यातम्	स्वप्यात
स्वप्यात्	स्वप्याताम्	स्वप्युः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

सुष्वाप-सुष्वप	सुषुपिव	सुषुपिम
सुष्वपिथ—सुष्वप्थ	सुषुपथुः	सुषुप
सुष्वाप	सुषुपतुः	सुषुपुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

स्वप्तास्मि	स्वप्तास्वः	स्वप्तास्मः
स्वप्तासि	स्वप्तास्थः	स्वप्तास्थ
स्वप्ता	स्वप्तारौ	स्वप्तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

स्वप्स्यामि	स्वप्स्यावः	स्वप्स्यामः
स्वप्स्यसि	स्वप्स्यथः	स्वप्स्यथ
स्वप्स्यति	स्वप्स्यतः	स्वप्स्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अस्वप्स्यम्	अस्वप्स्याव	अस्वप्स्याम
अस्वप्स्यः	अस्वप्स्यतम्	अस्वप्स्यत
अस्वप्स्यत्	अस्वप्स्यताम्	अस्वप्स्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

सुप्यासम्	सुप्यास्व	सुप्यास्म
सुप्याः	सुप्यास्तम्	सुप्यास्त
सुप्यात्	सुप्यास्ताम्	सुप्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अस्वाप्सम्	अस्वाप्स्व	अस्वाप्स्म
अस्वाप्सीः	अस्वाप्तम्	अस्वाप्त
अस्वाप्सीत्	अस्वाप्ताम्	अस्वाप्सुः

श्वस् = to breathe,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

श्वसिमि	श्वसिवः	श्वसिमः
श्वसिषि	श्वसिथः	श्वसिथ
श्वसिति	श्वसितः	श्वसन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अश्वसम्	अश्वसिव	अश्वसिम
अश्वसीः—अश्वसः	अश्वसितम्	अश्वसित
अश्वसीत्-अश्वसत्	अश्वसिताम्	अश्वसन्

IMPERATIVE. लोट् ।

श्वसानि	श्वसाव	श्वसाम
श्वसिहि	श्वसितम्	श्वसित
श्वसितु	श्वसिताम्	श्वसन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

श्वस्याम्	श्वस्याव	श्वस्याम
श्वस्याः	श्वस्यातम्	श्वस्यात
श्वस्यात्	श्वस्याताम्	श्वस्युः

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

शश्वास—शश्वस	शश्वसिव	शश्वसिम
शश्वसिथ	शश्वसथुः	शश्वस
शश्वास	शश्वसतुः	शश्वसुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

श्वसितास्मि	श्वसितास्वः	श्वसितास्मः
श्वसितासि	श्वसितास्थः	श्वसितास्थ
श्वसिता	श्वसितारौ	श्वसितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

श्वसिष्यामि	श्वसिष्यावः	श्वसिष्यामः
श्वसिष्यसि	श्वसिष्यथः	श्वसिष्यथ
श्वसिष्यति	श्वसिष्यतः	श्वसिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अश्वसिष्यम्	अश्वसिष्याव	अश्वसिष्याम
अश्वसिष्यः	अश्वसिष्यतम्	अश्वसिष्यत
अश्वसिष्यत्	अश्वसिष्यताम्	अश्वसिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

श्वस्यासम्	श्वस्यास्व	श्वस्यास्म
श्वस्याः	श्वस्यास्तम्	श्वस्यास्त
श्वस्यात्	श्वस्यास्ताम्	श्वस्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अश्वसिषम्	अश्वसिष्व	अश्वसिष्म
अश्वसीः	अश्वसिष्टम्	अश्वसिष्ट
अश्वसीत्	अश्वसिष्टाम्	अश्वसिषुः

इ = to go,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

एमि	इवः	इमः
एषि	इथः	इथ
एति	इतः	यन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

आयम्	ऐव	ऐम
ऐः	ऐतम्	ऐत
ऐत्	ऐताम्	आयन्

IMPERATIVE. लोट् ।

अयानि	अयाव	अयाम
इहि	इतम्	इत
एतु	इताम्	यन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

इयाम्	इयाव	इयाम
इयाः	इयातम्	इयात
इयात्	इयाताम्	इयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

इयाय—इयय	ईयिव	ईयिम
इययिथ—इयेथ	ईयथुः	ईय
इयाय	ईयतुः	ईयुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued*

FIRST FUTURE. लुट् ।

एतास्मि	एतास्वः	एतास्मः
एतासि	एतास्थः	एतास्थ
एता	एतारौ	एतारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

एष्यामि	एष्यावः	एष्यामः
एष्यसि	एष्यथः	एष्यथ
एष्यति	एष्यतः	एष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

ऐष्यम्	ऐष्याव	ऐष्याम
ऐष्यः	ऐष्यतम्	ऐष्यत
ऐष्यत्	ऐष्यताम्	ऐष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

ईयासम्	ईयास्व	ईयास्म
ईयाः	ईयास्तम्	ईयास्त
ईयात्	ईयास्ताम्	ईयासुः

AORIST. लुङ् ।

अगाम्	अगाव	अगाम
अगाः	अगातम्	अगात
अगात्	अगाताम्	अगुः

जागृ = to be awake,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

जागर्मि	जागृवः	जागृमः
जागर्षि	जागृथः	जागृथ
जागर्ति	जागृतः	जाग्रति

IMPERFECT. लङ् ।

अजागरम्	अजागृव	अजागृम
अजागः	अजागृतम्	अजागृत
अजागः	अजागृताम्	अजागरुः

IMPERATIVE. लोट् ।

जागराणि	जागराव	जागराम
जागृहि	जागृतम्	जागृत
जागर्तु	जागृताम्	जाग्रतु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

जागृयाम्	जागृयाव	जागृयाम
जागृयाः	जागृयातम्	जागृयात
जागृयात्	जागृयाताम्	जागृयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

जजागार—जजागर	जजागरिव	जजागरिम
जजागरिथ	जजागरथुः	जजागर
जजागार	जजागरतुः	जजागरुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

जागरितास्मि	जागरितास्वः	जागरितास्मः
जागरितासि	जागरितास्थः	जागरितास्थ
जागरिता	जागरितारौ	जागरितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

जागरिष्यामि	जागरिष्यावः	जागरिष्यामः
जागरिष्यसि	जागरिष्यथः	जागरिष्यथ
जागरिष्यति	जागरिष्यतः	जागरिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अजागरिष्यम्	अजागरिष्याव	अजागरिष्याम
अजागरिष्यः	अजागरिष्यतम्	अजागरिष्यत
अजागरिष्यत्	अजागरिष्यताम्	अजागरिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

जागर्यासम्	जागर्यास्व	जागर्यास्म
जागर्याः	जागर्यास्तम्	जागर्यास्त
जागर्यात्	जागर्यास्ताम्	जागर्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अजागरिषम्	अजागरिष्व	अजागरिष्म
अजागरीः	अजागरिष्टम्	अजागरिष्ट
अजागरीत्	अजागरिष्टाम्	अजागरिषुः

विद् = to know, — Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

वेद्मि—वेद	विद्वः—विद्व	विद्मः—विद्म
वेत्सि—वेत्थ	वित्थः—विदथुः	वित्थ—विद
वेत्ति—वेद	वित्तः—विदतुः	विदन्ति-विदुः

IMPERFECT. लङ् ।

अवेदम्	अविद्व	अविद्म
अवेः-अवेत्-द्	अवित्तम्	अवित्त
अवेत्-द्	अवित्ताम्	अविदुः

IMPERATIVE. लोट् ।

वेदानि	वेदाव	वेदाम
विद्धि	वित्तम्	वित्त
वेत्तु	वित्ताम्	विदन्तु

— or —

विदाङ्करवाणि	विदाङ्करवाव	विदाङ्करवाम
विदाङ्कुरु	विदाङ्कुरुतम्	विदाङ्कुरुत
विदाङ्करोतु	विदाङ्कुरुताम्	विदाङ्कुर्वन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

विद्याम्	विद्याव	विद्याम
विद्याः	विद्यातम्	विद्यात
विद्यात्	विद्याताम्	विद्युः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

विवेद	विविदिव	विविदिम
विवेदिथ	विविदथुः	विविद
विवेद	विविदतुः	विविदुः

— or —

विदाञ्चकार	विदाञ्चकृव	विदाञ्चकृम
विदाञ्चकर्थ	विदाञ्चक्रथुः	विदाञ्चक्र
विदाञ्चकार	विदाञ्चक्रतुः	विदाञ्चक्रुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— or —

विदामास	विदामासिव	विदामासिम
विदामासिथ	विदामासथुः	विदामास
विदामास	विदामासतुः	विदामासुः

— or —

विदाम्बभूव	विदाम्बभूविव	विदाम्बभूविम
विदाम्बभूविथ	विदाम्बभूवथुः	विदाम्बभूव
विदाम्बभूव	विदाम्बभूवतुः	विदाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

वेदितास्मि	वेदितास्वः	वेदितास्मः
वेदितासि	वेदितास्थः	वेदितास्थ
वेदिता	वेदितारौ	वेदितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

वेदिष्यामि	वेदिष्यावः	वेदिष्यामः
वेदिष्यसि	वेदिष्यथः	वेदिष्यथ
वेदिष्यति	वेदिष्यतः	वेदिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अवेदिष्यम्	अवेदिष्याव	अवेदिष्याम
अवेदिष्यः	अवेदिष्यतम्	अवेदिष्यत
अवेदिष्यत्	अवेदिष्यताम्	अवेदिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

विद्यासम्	विद्यास्व	विद्यास्म
विद्याः	विद्यास्तम्	विद्यास्त
विद्यात्	विद्यास्ताम्	विद्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अवेदिषम्	अवेदिष्व	अवेदिष्म
अवेदीः	अवेदिष्टम्	अवेदिष्ट
अवेदीत्	अवेदिष्टाम्	अवेदिषुः

मृज् = to purify,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

मार्ज्मि	मृज्वः	मृज्मः
मार्क्षि	मृष्ठः	मृष्ठ
मार्ष्टि	मृष्टः	मृजन्ति-मार्जन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अमार्जम्	अमृज्व	अमृज्म
अमार्ट्—ड्	अमृष्टम्	अमृष्ट
अमार्ट्—ड्	अमृष्टाम्	अमृजन्-अमार्जन्

IMPERATIVE. लोट् ।

मार्जानि	मार्जाव	मार्जाम
मृड्ढि	मृष्टम्	मृष्ट
मार्ष्टु	मृष्टाम्	मृजन्तु—मार्जन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

मृज्याम्	मृज्याव	मृज्याम
मृज्याः	मृज्यातम्	मृज्यात
मृज्यात्	मृज्याताम्	मृज्युः

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

ममार्ज	ममृजिव-ममार्जिव-ममृज्व	ममृजिम-ममार्जिम-ममृज्म
ममार्जिथ—ममार्ष्ठ	ममृजथुः-ममार्जथुः	ममृज-ममार्ज
ममार्ज	ममृजतुः-ममार्जतुः	ममृजुः-ममार्जुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

मार्जितास्मि	मार्जितास्वः	मार्जितास्मः
मार्जितासि	मार्जितास्थः	मार्जितास्थ
मार्जिता	मार्जितारौ	मार्जितारः

— *or* —

मार्ष्टास्मि	मार्ष्टास्वः	मार्ष्टास्मः
मार्ष्टासि	मार्ष्टास्थः	मार्ष्टास्थ
मार्ष्टा	मार्ष्टारौ	मार्ष्टारः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

SECOND FUTURE. लृट् ।

मार्जिष्यामि	मार्जिष्यावः	मार्जिष्यामः
मार्जिष्यसि	मार्जिष्यथः	मार्जिष्यथ
मार्जिष्यति	मार्जिष्यतः	मार्जिष्यन्ति

— *or* —

मार्क्ष्यामि	मार्क्ष्यावः	मार्क्ष्यामः
मार्क्ष्यसि	मार्क्ष्यथः	मार्क्ष्यथ
मार्क्ष्यति	मार्क्ष्यतः	मार्क्ष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अमार्जिष्यम्	अमार्जिष्याव	अमार्जिष्याम
अमार्जिष्यः	अमार्जिष्यतम्	अमार्जिष्यत
अमार्जिष्यत्	अमार्जिष्यताम्	अमार्जिष्यन्

— *or* —

अमार्क्ष्यम्	अमार्क्ष्याव	अमार्क्ष्याम
अमार्क्ष्यः	अमार्क्ष्यतम्	अमार्क्ष्यत
अमार्क्ष्यत्	अमार्क्ष्यताम्	अमार्क्ष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

मृज्यासम्	मृज्यास्व	मृज्यास्म
मृज्याः	मृज्यास्तम्	मृज्यास्त
मृज्यात्	मृज्यास्ताम्	मृज्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अमार्जिषम्	अमार्जिष्व	अमार्जिष्म
अमार्जीः	अमार्जिष्टम्	अमार्जिष्ट
अमार्जीत्	अमार्जिष्टाम्	अमार्जिषुः

— *or* —

अमार्क्षम्	अमार्क्ष्व	अमार्क्ष्म
अमार्क्षीः	अमार्ष्टम्	अमार्ष्ट
अमार्क्षीत्	अमार्ष्टाम्	अमार्क्षुः

दुह् = to milk,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

दोह्मि	दुह्वः	दुह्मः
धोक्षि	दुग्धः	दुग्ध
दोग्धि	दुग्धः	दुहन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अदोहम्	अदुह्व	अदुह्म
अधोक्–ग्	अदुग्धम्	अदुग्ध
अधोक्–ग्	अदुग्धाम्	अदुहन्

IMPERATIVE. लोट् ।

दोहानि	दोहाव	दोहाम
दुग्धि	दुग्धम्	दुग्ध
दोग्धु	दुग्धाम्	दुहन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

दुह्याम्	दुह्याव	दुह्याम
दुह्याः	दुह्यातम्	दुह्यात
दुह्यात्	दुह्याताम्	दुह्युः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

दुदोह	दुदुहिव	दुदुहिम
दुदोहिथ	दुदुहथुः	दुदुह
दुदोह	दुदुहतुः	दुदुहुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

दोग्धास्मि	दोग्धास्वः	दोग्धास्मः
दोग्धासि	दोग्धास्थः	दोग्धास्थ
दोग्धा	दोग्धारौ	दोग्धारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

धोक्ष्यामि	धोक्ष्यावः	धोक्ष्यामः
धोक्ष्यसि	धोक्ष्यथः	धोक्ष्यथ
धोक्ष्यति	धोक्ष्यतः	धोक्ष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अधोक्ष्यम्	अधोक्ष्याव	अधोक्ष्याम
अधोक्ष्यः	अधोक्ष्यतम्	अधोक्ष्यत
अधोक्ष्यत्	अधोक्ष्यताम्	अधोक्ष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

दुह्यासम्	दुह्यास्व	दुह्यास्म
दुह्याः	दुह्यास्तम्	दुह्यास्त
दुह्यात्	दुह्यास्ताम्	दुह्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अधुक्षम्	अधुक्षाव	अधुक्षाम
अधुक्षः	अधुक्षतम्	अधुक्षत
अधुक्षत्	अधुक्षताम्	अधुक्षन्

दुह् = to milk,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

दुहे	दुह्वहे	दुह्महे
धुक्षे	दुहाथे	धुग्ध्वे
दुग्धे	दुहाते	दुहते

IMPERFECT. लङ् ।

अदुहि	अदुह्वहि	अदुह्महि
अदुग्धाः	अदुहाथाम्	अधुग्ध्वम्
अदुग्ध	अदुहाताम्	अदुहत

IMPERATIVE. लोट् ।

दोहै	दोहावहै	दोहामहै
धुक्ष्व	दुहाथाम्	धुग्ध्वम्
दुग्धाम्	दुहाताम्	दुहताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

दुहीय	दुहीवहि	दुहीमहि
दुहीथाः	दुहीयाथाम्	दुहीध्वम्
दुहीत	दुहीयाताम्	दुहीरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

दुदुहे	दुदुहिवहे	दुदुहिमहे
दुदुहिषे	दुदुहाथे	दुदुहिध्वे
दुदुहे	दुदुहाते	दुदुहिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

दोग्धाहे	दोग्धास्वहे	दोग्धास्महे
दोग्धासे	दोग्धासाथे	दोग्धाध्वे
दोग्धा	दोग्धारौ	दोग्धारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

धोक्ष्ये	धोक्ष्यावहे	धोक्ष्यामहे
धोक्ष्यसे	धोक्ष्येथे	धोक्ष्यध्वे
धोक्ष्यते	धोक्ष्येते	धोक्ष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अधोक्ष्ये	अधोक्ष्यावहि	अधोक्ष्यामहि
अधोक्ष्यथाः	अधोक्ष्येथाम्	अधोक्ष्यध्वम्
अधोक्ष्यत	अधोक्ष्येताम्	अधोक्ष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

धुक्षीय	धुक्षीवहि	धुक्षीमहि
धुक्षीष्ठाः	धुक्षीयास्थाम्	धुक्षीध्वम्
धुक्षीष्ट	धुक्षीयास्ताम्	धुक्षीरन्

AORIST. लुङ् ।

अधुक्षि	अदुह्वहि अधुक्षावहि	अधुक्षामहि
अदुग्धाः अधुक्षथाः	अधुक्षाथाम्	अधुग्ध्वम् अधुक्षध्वम्
अदुग्ध-अधुक्षत	अधुक्षाताम्	अधुक्षन्त

भा = to shine,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

भामि	भावः	भामः
भासि	भाथः	भाथ
भाति	भातः	भान्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अभाम्	अभाव	अभाम
अभाः	अभातम्	अभात
अभात्	अभाताम्	अभुः

IMPERATIVE. लोट् ।

भानि	भाव	भाम
भाहि	भातम्	भात
भातु	भाताम्	भान्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

भायाम्	भायाव	भायाम
भायाः	भायातम्	भायात
भायात्	भायाताम्	भायुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

बभौ	बभिव	बभिम
बभाथ—बभिथ	बभथुः	बभ
बभौ	बभतुः	बभुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

भातास्मि	भातास्वः	भातास्मः
भातासि	भातास्थः	भातास्थ
भाता	भातारौ	भातारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

भास्यामि	भास्यावः	भास्यामः
भास्यसि	भास्यथः	भास्यथ
भास्यति	भास्यतः	भास्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अभास्यम्	अभास्याव	अभास्याम
अभास्यः	अभास्यतम्	अभास्यत
अभास्यत्	अभास्यताम्	अभास्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

भायासम्	भायास्व	भायास्म
भायाः	भायास्तम्	भायास्त
भायात्	भायास्ताम्	भायासुः

AORIST. लुङ् ।

अभासिषम्	अभासिष्व	अभासिष्म
अभासीः	अभासिष्टम्	अभासिष्ट
अभासीत्	अभासिष्टाम्	अभासिषुः

अस् = to be,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

अस्मि	स्वः	स्मः
असि	स्थः	स्थ
अस्ति	स्तः	सन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

आसम्	आस्व	आस्म
आसीः	आस्तम्	आस्त
आसीत्	आस्ताम्	आसन्

IMPERATIVE. लोट् ।

असानि	असाव	असाम
एधि	स्तम्	स्त
अस्तु	स्ताम्	सन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

स्याम्	स्याव	स्याम
स्याः	स्यातम्	स्यात
स्यात्	स्याताम्	स्युः

Non-Conjugational Tenses like भू.

III. श्लुविकरणधातुरूपाणि ।

CONJUGATION OF ROOTS OF THE THIRD CONJUGATION.

हा = to abandon,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

जहामि	जहिवः-जहीवः	जहिमः-जहीमः
जहासि	जहिथः-जहीथः	जहिथ-जहीथ
जहाति	जहितः-जहीतः	जहति

IMPERFECT. लङ् ।

अजहाम्	अजहिव-अजहीव	अजहिम-अजहीम
अजहाः	अजहितम्-अजहीतम्	अजहित-अजहीत
अजहात्	अजहिताम्-अजहीताम्	अजहुः

IMPERATIVE. लोट् ।

जहानि	जहाव	जहाम
जहाहि-जहिहि-जहीहि	जहितम्-जहीतम्	जहित—[जहीत
जहातु	जहिताम्-जहीताम्	जहतु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

जह्याम्	जह्याव	जह्याम
जह्याः	जह्यातम्	जह्यात
जह्यात्	जह्याताम्	जह्युः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

जहौ	जहिव	जहिम
जहिथ—जहाथ	जहथुः	जह
जहौ	जहतुः	जहुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

हातास्मि	हातास्वः	हातास्मः
हातासि	हातास्थः	हातास्थ
हाता	हातारौ	हातारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

हास्यामि	हास्यावः	हास्यामः
हास्यसि	हास्यथः	हास्यथ
हास्यति	हास्यतः	हास्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अहास्यम्	अहास्याव	अहास्याम
अहास्यः	अहास्यतम्	अहास्यत
अहास्यत्	अहास्यताम्	अहास्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

हेयासम्	हेयास्व	हेयास्म
हेयाः	हेयास्तम्	हेयास्त
हेयात्	हेयास्ताम्	हेयासुः

AORIST. लुङ् ।

अहासिषम्	अहासिष्व	अहासिष्म
अहासीः	अहासिष्टम्	अहासिष्ट
अहासीत्	अहासिष्टाम्	अहासिषुः

दा = to give,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

ददामि	दद्वः	दद्मः
ददासि	दत्थः	दत्थ
ददाति	दत्तः	ददति

IMPERFECT. लङ् ।

अददाम्	अदद्व	अदद्म
अददाः	अदत्तम्	अदत्त
अददात्	अदत्ताम्	अददुः

IMPERATIVE. लोट् ।

ददानि	ददाव	ददाम
देहि	दत्तम्	दत्त
ददातु	दत्ताम्	ददतु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

दद्याम्	दद्याव	दद्याम
दद्याः	दद्यातम्	दद्यात
दद्यात्	दद्याताम्	दद्युः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

ददौ	ददिव	ददिम
ददाथ—ददिथ	ददथुः	दद
ददौ	ददतुः	ददुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

दातास्मि	दातास्वः	दातास्मः
दातासि	दातास्थः	दातास्थ
दाता	दातारौ	दातारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

दास्यामि	दास्यावः	दास्यामः
दास्यसि	दास्यथः	दास्यथ
दास्यति	दास्यतः	दास्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अदास्यम्	अदास्याव	अदास्याम
अदास्यः	अदास्यतम्	अदास्यत
अदास्यत्	अदास्यताम्	अदास्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

देयासम्	देयास्व	देयास्म
देयाः	देयास्तम्	देयास्त
देयात्	देयास्ताम्	देयासुः

AORIST. लुङ् ।

अदाम्	अदाव	अदाम
अदाः	अदातम्	अदात
अदात्	अदाताम्	अदुः

दा = to give,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

ददे	दद्वहे	दद्महे
दत्से	ददाथे	दद्ध्वे
दत्ते	ददाते	ददते

IMPERFECT. लङ् ।

अददि	अदद्वहि	अदद्महि
अदत्थाः	अददाथाम्	अदध्वम्
अदत्त	अददाताम्	अददत

IMPERATIVE. लोट् ।

ददै	ददावहै	ददामहै
दत्स्व	ददाथाम्	दध्वम्
दत्ताम्	ददाताम्	ददताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

ददीय	ददीवहि	ददीमहि
ददीथाः	ददीयाथाम्	ददीध्वम्
ददीत	ददीयाताम्	ददीरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

ददे	ददिवहे	ददिमहे
ददिषे	ददाथे	ददिध्वे
ददे	ददाते	ददिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

दाताहे	दातास्वहे	दातास्महे
दातासे	दातासाथे	दाताध्वे
दाता	दातारौ	दातारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

दास्ये	दास्यावहे	दास्यामहे
दास्यसे	दास्येथे	दास्यध्वे
दास्यते	दास्येते	दास्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अदास्ये	अदास्यावहि	अदास्यामहि
अदास्यथाः	अदास्येथाम्	अदास्यध्वम्
अदास्यत	अदास्येताम्	अदास्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

दासीय	दासीवहि	दासीमहि
दासीष्ठाः	दासीयास्थाम्	दासीध्वम्
दासीष्ट	दासीयास्ताम्	दासीरन्

AORIST. लुङ् ।

अदिषि	अदिष्वहि	अदिष्महि
अदिथाः	अदिषाथाम्	अदिढ्वम्
अदित	अदिषाताम्	अदिषत

भी = to fear,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

बिभेमि	बिभिवः-बिभीवः	बिभिमः-बिभीमः
बिभेषि	बिभिथः-बिभीथः	बिभिथ-बिभीथ
बिभेति	बिभितः-बिभीतः	बिभ्यति

IMPERFECT. लङ् ।

अबिभयम्	अबिभिव-अबिभीव	अबिभिम-अबिभीम
अबिभेः	अबिभितम्-अबिभीतम्	अबिभित-अबिभीत
अबिभेत्	अबिभिताम्-अबिभीताम्	अबिभयुः

IMPERATIVE. लोट् ।

बिभयानि	बिभयाव	बिभयाम
बिभिहि-बिभीहि	बिभितम्-बिभीतम्	बिभित-बिभीत
बिभेतु	बिभिताम्-बिभीताम्	बिभ्यतु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

बिभियाम्	बिभियाव	बिभियाम
बिभियाः	बिभियातम्	बिभियात
बिभियात्	बिभियाताम्	बिभियुः

— or —

बिभीयाम्	बिभीयाव	बिभीयाम
बिभीयाः	बिभीयातम्	बिभीयात
बिभीयात्	बिभीयाताम्	बिभीयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

बिभाय-बिभय	बिभ्यिव	बिभ्यिम
बिभयिथ-बिभेथ	बिभ्यथुः	बिभ्य
बिभाय	बिभ्यतुः	बिभ्युः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— or —

बिभयाञ्चकार	बिभयाञ्चकृव	बिभयाञ्चकृम
बिभयाञ्चकर्थ	बिभयाञ्चक्रथुः	बिभयाञ्चक्र
बिभयाञ्चकार	बिभयाञ्चक्रतुः	बिभयाञ्चक्रुः

— or —

बिभयामास	बिभयामासिव	बिभयामासिम
बिभयामासिथ	बिभयामासथुः	बिभयामास
बिभयामास	बिभयामासतुः	बिभयामासुः

— or —

बिभयाम्बभूव	बिभयाम्बभूविव	बिभयाम्बभूविम
बिभयाम्बभूविथ	बिभयाम्बभूवथुः	बिभयाम्बभूव
बिभयाम्बभूव	बिभयाम्बभूवतुः	बिभयाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

भेतास्मि	भेतास्वः	भेतास्मः
भेतासि	भेतास्थः	भेतास्थ
भेता	भेतारौ	भेतारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

भेष्यामि	भेष्यावः	भेष्यामः
भेष्यसि	भेष्यथः	भेष्यथ
भेष्यति	भेष्यतः	भेष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अभेष्यम्	अभेष्याव	अभेष्याम
अभेष्यः	अभेष्यतम्	अभेष्यत
अभेष्यत्	अभेष्यताम्	अभेष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

भीयासम्	भीयास्व	भीयास्म
भीयाः	भीयास्तम्	भीयास्त
भीयात्	भीयास्ताम्	भीयासुः

AORIST. लुङ् ।

अभैषम्	अभैष्व	अभैष्म
अभैषीः	अभैष्टम्	अभैष्ट
अभैषीत्	अभैष्टाम्	अभैषुः

भृ = to nourish,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

बिभर्मि	बिभृवः	बिभृमः
बिभर्षि	बिभृथः	बिभृथ
बिभर्ति	बिभृतः	बिभ्रति

IMPERFECT. लङ् ।

अबिभरम्	अबिभृव	अबिभृम
अबिभः	अबिभृतम्	अबिभृत
अबिभः	अबिभृताम्	अबिभरुः

IMPERATIVE. लोट् ।

बिभराणि	बिभराव	बिभराम
बिभृहि	बिभृतम्	बिभृत
बिभर्तु	बिभृताम्	बिभ्रतु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

बिभृयाम्	बिभृयाव	बिभृयाम
बिभृयाः	बिभृयातम्	बिभृयात
बिभृयात्	बिभृयाताम्	बिभृयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

बभार-बभर	बभृव	बभृम
बभर्थ	बभ्रथुः	बभ्र
बभार	बभ्रतुः	बभ्रुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

भर्तास्मि	भर्तास्वः	भर्तास्मः
भर्तासि	भर्तास्थः	भर्तास्थ
भर्ता	भर्तारौ	भर्तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

भरिष्यामि	भरिष्यावः	भरिष्यामः
भरिष्यसि	भरिष्यथः	भरिष्यथ
भरिष्यति	भरिष्यतः	भरिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अभरिष्यम्	अभरिष्याव	अभरिष्याम
अभरिष्यः	अभरिष्यतम्	अभरिष्यत
अभरिष्यत्	अभरिष्यताम्	अभरिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

भ्रियासम्	भ्रियास्व	भ्रियास्म
भ्रियाः	भ्रियास्तम्	भ्रियास्त
भ्रियात्	भ्रियास्ताम्	भ्रियासुः

AORIST. लुङ् ।

अभार्षम्	अभार्ष्व	अभार्ष्म
अभार्षीः	अभार्ष्टम्	अभार्ष्ट
अभार्षीत्	अभार्ष्टाम्	अभार्षुः

भृ = to nourish,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

बिभ्रे	बिभृवहे	बिभृमहे
बिभृषे	बिभ्राथे	बिभृध्वे
बिभृते	बिभ्राते	बिभ्रते

IMPERFECT. लङ् ।

अबिभ्रि	अबिभृवहि	अभिभृमहि
अबिभृथाः	अबिभ्राथाम्	अबिभृध्वम्
अबिभृत	अबिभ्राताम्	अबिभ्रत

IMPERATIVE. लोट् ।

बिभरै	बिभरावहै	बिभरामहै
बिभृष्व	बिभ्राथाम्	बिभृध्वम्
बिभृताम्	बिभ्राताम्	बिभ्रताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

बिभ्रीय	बिभ्रीवहि	बिभ्रीमहि
बिभ्रीथाः	बिभ्रीयाथाम्	बिभ्रीध्वम्
बिभ्रीत	बिभ्रीयाताम्	बिभ्रीरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

बभ्रे	बभृवहे	बभृमहे
बभृषे	बभ्राथे	बभृढ्वे
बभ्रे	बभ्राते	बभ्रिरे

— *or* —

बिभराञ्चक्रे	बिभराञ्चकृवहे	बिभराञ्चकृमहे
बिभराञ्चकृषे	बिभराञ्चक्राथे	बिभराञ्चकृढ्वे
बिभराञ्चक्रे	बिभराञ्चक्राते	बिभराञ्चक्रिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— *or* —

बिभरामास	बिभरामासिव	बिभरामासिम
बिभरामासिथ	बिभरामासथुः	बिभरामास
बिभरामास	बिभरामासतुः	बिभरामासुः

— *or* —

बिभराम्बभूव	बिभराम्बभूविव	बिभराम्बभूविम
बिभराम्बभूविथ	बिभराम्बभूवथुः	बिभराम्बभूव
बिभराम्बभूव	बिभराम्बभूवतुः	बिभराम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

भर्ताहे	भर्तास्वहे	भर्तास्महे
भर्तासे	भर्तासाथे	भर्ताध्वे
भर्ता	भर्तारौ	भर्तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

भरिष्ये	भरिष्यावहे	भरिष्यामहे
भरिष्यसे	भरिष्येथे	भरिष्यध्वे
भरिष्यते	भरिष्येते	भरिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अभरिष्ये	अभरिष्यावहि	अभरिष्यामहि
अभारिष्यथाः	अभरिष्येथाम्	अभरिष्यध्वम्
अभरिष्यत	अभरिष्येताम्	अभरिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

भृषीय	भृषीवहि	भृषीमहि
भृषीष्ठाः	भृषीयास्थाम्	भृषीढ्वम्
भृषीष्ट	भृषीयास्ताम्	भृषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अभृषि	अभृष्वहि	अभृष्महि
अभृथाः	अभृषाथाम्	अभृढ्वम्
अभृत	अभृषाताम्	अभृषत

हु = to sacrifice,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

जुहोमि	जुहुवः	जुहुमः
जुहोषि	जुहुथः	जुहुथ
जुहोति	जुहुतः	जुह्वति

IMPERFECT. लङ् ।

अजुहवम्	अजुहुव	अजुहुम
अजुहोः	अजुहुतम्	अजुहुत
अजुहोत्	अजुहुताम्	अजुहवुः

IMPERATIVE. लोट् ।

जुहवानि	जुहवाव	जुहवाम
जुहुधि	जुहुतम्	जुहुत
जुहोतु	जुहुताम्	जुह्वतु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

जुहुयाम्	जुहुयाव	जुहुयाम
जुहुयाः	जुहुयातम्	जुहुयात
जुहुयात्	जुहुयाताम्	जुहुयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

जुहाव–जुहव	जुहुविव	जुहुविम
जुहविथ–जुहोथ	जुहुवथुः	जुहुव
जुहाव	जुहुवतुः	जुहुवुः

— *or* —

जुहवाञ्चकार	जुहवाञ्चकृव	जुहवाञ्चकृम
जुहवाञ्चकर्थ	जुहवाञ्चक्रथुः	जुहवाञ्चक्र
जुहवाञ्चकार	जुहवाञ्चक्रतुः	जुहवाञ्चक्रुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— *or* —

जुहवाम्बभूव	जुहवाम्बभूविव	जुहवाम्बभूविम
जुहवाम्बभूविथ	जुहवाम्बभूवथुः	जुहवाम्बभूव
जुहवाम्बभूव	जुहवाम्बभूवतुः	जुहवाम्बभूवुः

— *or* —

जुहवामास	जुहवामासिव	जुहवामासिम
जुहवामासिथ	जुहवामासथुः	जुहवामास
जुहवामास	जुहवामासतुः	जुहवामासुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

होतास्मि	होतास्वः	होतास्मः
होतासि	होतास्थः	होतास्थ
होता	होतारौ	होतारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

होष्यामि	होष्यावः	होष्यामः
होष्यसि	होष्यथः	होष्यथ
होष्यति	होष्यतः	होष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अहोष्यम्	अहोष्याव	अहोष्याम
अहोष्यः	अहोष्यतम्	अहोष्यत
अहोष्यत्	अहोष्यताम्	अहोष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

हूयासम्	हूयास्व	हूयास्म
हूयाः	हूयास्तम्	हूयास्त
हूयात्	हूयास्ताम्	हूयासुः

AORIST. लुङ् ।

अहौषम्	अहौष्व	अहौष्म
अहौषीः	अहौष्टम्	अहौष्ट
अहौषीत्	अहौष्टाम्	अहौषुः

IV. श्यविकरणधातुरूपाणि ।

CONJUGATION OF ROOTS OF THE FOURTH CONJUGATION.

शुष् = to dry,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

शुष्यामि	शुष्याव:	शुष्याम:
शुष्यसि	शुष्यथ:	शुष्यथ
शुष्यति	शुष्यत:	शुष्यन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अशुष्यम्	अशुष्याव	अशुष्याम
अशुष्य:	अशुष्यतम्	अशुष्यत
अशुष्यत्	अशुष्यताम्	अशुष्यन्

IMPERATIVE. लोट् ।

शुष्याणि	शुष्याव	शुष्याम
शुष्य	शुष्यतम्	शुष्यत
शुष्यतु	शुष्यताम्	शुष्यन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

शुष्येयम्	शुष्येव	शुष्येम
शुष्ये:	शुष्येतम्	शुष्येत
शुष्येत्	शुष्येताम्	शुष्येयु:

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

शुशोष	शुशुषिव	शुशुषिम
शुशोषिथ	शुशुषथु:	शुशुष
शुशोष	शुशुषतु:	शुशुषु:

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

शोष्टास्मि	शोष्टास्व:	शोष्टास्म:
शोष्टासि	शोष्टास्थ:	शोष्टास्थ
शोष्टा	शोष्टारौ	शोष्टार:

SECOND FUTURE. लृट् ।

शोक्ष्यामि	शोक्ष्याव:	शोक्ष्याम:
शोक्ष्यसि	शोक्ष्यथ:	शोक्ष्यथ
शोक्ष्यति	शोक्ष्यत:	शोक्ष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अशोक्ष्यम्	अशोक्ष्याव	अशोक्ष्याम
अशोक्ष्य:	अशोक्ष्यतम्	अशोक्ष्यत
अशोक्ष्यत्	अशोक्ष्यताम्	अशोक्ष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

शुष्यासम्	शुष्यास्व	शुष्यास्म
शुष्या:	शुष्यास्तम्	शुष्यास्त
शुष्यात्	शुष्यास्ताम्	शुष्यासु:

AORIST. लुङ् ।

अशुषम्	अशुषाव	अशुषाम
अशुष:	अशुषतम्	अशुषत
अशुषत्	अशुषताम्	अशुषन्

लुभ् = to covet,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

लुभ्यामि	लुभ्यावः	लुभ्यामः
लुभ्यसि	लुभ्यथः	लुभ्यथ
लुभ्यति	लुभ्यतः	लुभ्यन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अलुभ्यम्	अलुभ्याव	अलुभ्याम
अलुभ्यः	अलुभ्यतम्	अलुभ्यत
अलुभ्यत्	अलुभ्यताम्	अलुभ्यन्

IMPERATIVE. लोट् ।

लुभ्यानि	लुभ्याव	लुभ्याम
लुभ्य	लुभ्यतम्	लुभ्यत
लुभ्यतु	लुभ्यताम्	लुभ्यन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

लुभ्येयम्	लुभ्येव	लुभ्येम
लुभ्येः	लुभ्येतम्	लुभ्येत
लुभ्येत्	लुभ्येताम्	लुभ्येयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

लुलोभ	लुलुभिव	लुलुभिम
लुलोभिथ	लुलुभथुः	लुलुभ
लुलोभ	लुलुभतुः	लुलुभुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

लोभितास्मि	लोभितास्वः	लोभितास्मः
लोभितासि	लोभितास्थः	लोभितास्थ
लोभिता	लोभितारौ	लोभितारः

— *or* —

लोब्धास्मि	लोब्धास्वः	लोब्धास्मः
लोब्धासि	लोब्धास्थः	लोब्धास्थ
लोब्धा	लोब्धारौ	लोब्धारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

लोभिष्यामि	लोभिष्यावः	लोभिष्यामः
लोभिष्यसि	लोभिष्यथः	लोभिष्यथ
लोभिष्यति	लोभिष्यतः	लोभिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अलोभिष्यम्	अलोभिष्याव	अलोभिष्याम
अलोभिष्यः	अलोभिष्यतम्	अलोभिष्यत
अलोभिष्यत्	अलोभिष्यताम्	अलोभिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

लुभ्यासम्	लुभ्यास्व	लुभ्यास्म
लुभ्याः	लुभ्यास्तम्	लुभ्यास्त
लुभ्यात्	लुभ्यास्ताम्	लुभ्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अलुभम्	अलुभाव	अलुभाम
अलुभः	अलुभतम्	अलुभत
अलुभत्	अलुभताम्	अलुभन्

नृत् = to dance,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

नृत्यामि	नृत्यावः	नृत्यामः
नृत्यसि	नृत्यथः	नृत्यथ
नृत्यति	नृत्यतः	नृत्यन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अनृत्यम्	अनृत्याव	अनृत्याम
अनृत्यः	अनृत्यतम्	अनृत्यत
अनृत्यत्	अनृत्यताम्	अनृत्यन्

IMPERATIVE. लोट् ।

नृत्यानि	नृत्याव	नृत्याम
नृत्य	नृत्यतम्	नृत्यत
नृत्यतु	नृत्यताम्	नृत्यन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

नृत्येयम्	नृत्येव	नृत्येम
नृत्येः	नृत्येतम्	नृत्येत
नृत्येत्	नृत्येताम्	नृत्येयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

ननर्त	ननृतिव	ननृतिम
ननर्तिथ	ननृतथुः	ननृत
ननर्त	ननृततुः	ननृतुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

नर्तितास्मि	नर्तितास्वः	नर्तितास्मः
नर्तितासि	नर्तितास्थः	नर्तितास्थ
नर्तिता	नर्तितारौ	नर्तितारः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

SECOND FUTURE. लृट् ।

नर्तिष्यामि	नर्तिष्यावः	नर्तिष्यामः
नर्तिष्यसि	नर्तिष्यथः	नर्तिष्यथ
नर्तिष्यति	नर्तिष्यतः	नर्तिष्यन्ति

— or —

नर्त्स्यामि	नर्त्स्यावः	नर्त्स्यामः
नर्त्स्यसि	नर्त्स्यथः	नर्त्स्यथ
नर्त्स्यति	नर्त्स्यतः	नर्त्स्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अनर्तिष्यम्	अनर्तिष्याव	अनर्तिष्याम
अनर्तिष्यः	अनर्तिष्यतम्	अनर्तिष्यत
अनर्तिष्यत्	अनर्तिष्यताम्	अनर्तिष्यन्

— or —

अनर्त्स्यम्	अनर्त्स्याव	अनर्त्स्याम
अनर्त्स्यः	अनर्त्स्यतम्	अनर्त्स्यत
अनर्त्स्यत्	अनर्त्स्यताम्	अनर्त्स्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

नृत्यासम्	नृत्यास्व	नृत्यास्म
नृत्याः	नृत्यास्तम्	नृत्यास्त
नृत्यात्	नृत्यास्ताम्	नृत्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अनर्तिषम्	अनर्तिष्व	अनर्तिष्म
अनर्तीः	अनर्तिष्टम्	अनर्तिष्ट
अनर्तीत्	अनर्तिष्टाम्	अनर्तिषुः

श्लिष् = to embrace, —Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses

PRESENT. लट् ।

श्लिष्यामि	श्लिष्याव:	श्लिष्याम:
श्लिष्यसि	श्लिष्यथ:	श्लिष्यथ
श्लिष्यति	श्लिष्यत:	श्लिष्यन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अश्लिष्यम्	अश्लिष्याव	अश्लिष्याम
अश्लिष्य:	अश्लिष्यतम्	अश्लिष्यत
अश्लिष्यत्	अश्लिष्यताम्	अश्लिष्यन्

IMPERATIVE. लोट् ।

श्लिष्याणि	श्लिष्याव	श्लिष्याम
श्लिष्य	श्लिष्यतम्	श्लिष्यत
श्लिष्यतु	श्लिष्यताम्	श्लिष्यन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

श्लिष्येयम्	श्लिष्येव	श्लिष्येम
श्लिष्ये:	श्लिष्येतम्	श्लिष्येत
श्लिष्येत्	श्लिष्येताम्	श्लिष्येयु:

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

शिश्लेष	शिश्लिषिव	शिश्लिषिम
शिश्लेषिथ	शिश्लिषथु:	शिश्लिष
शिश्लेष	शिश्लिषतु:	शिश्लिषु:

Non-Conjugational Tenses —(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

श्लेष्टास्मि	श्लेष्टास्व:	श्लेष्टास्म:
श्लेष्टासि	श्लेष्टास्थ:	श्लेष्टास्थ
श्लेष्टा	श्लेष्टारौ	श्लेष्टार:

SECOND FUTURE. लृट् ।

श्लेक्ष्यामि	श्लेक्ष्याव:	श्लेक्ष्याम:
श्लेक्ष्यसि	श्लेक्ष्यथ:	श्लेक्ष्यथ
श्लेक्ष्यति	श्लेक्ष्यत:	श्लेक्ष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अश्लेक्ष्यम्	अश्लेक्ष्याव	अश्लेक्ष्याम
अश्लेक्ष्य:	अश्लेक्ष्यतम्	अश्लेक्ष्यत
अश्लेक्ष्यत्	अश्लेक्ष्यताम्	अश्लेक्ष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

श्लिष्यासम्	श्लिष्यास्व	श्लिष्यास्म
श्लिष्या:	श्लिष्यास्तम्	श्लिष्यास्त
श्लिष्यात्	श्लिष्यास्ताम्	श्लिष्यासु:

AORIST. लुङ् ।

अश्लिक्षम्	अश्लिक्षाव	अश्लिक्षाम
अश्लिक्ष:	अश्लिक्षतम्	अश्लिक्षत
अश्लिक्षत्	अश्लिक्षताम्	अश्लिक्षन्

पुष् = to nourish,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

पुष्यामि	पुष्यावः	पुष्यामः
पुष्यसि	पुष्यथः	पुष्यथ
पुष्यति	पुष्यतः	पुष्यन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अपुष्यम्	अपुष्याव	अपुष्याम
अपुष्यः	अपुष्यतम्	अपुष्यत
अपुष्यत्	अपुष्यताम्	अपुष्यन्

IMPERATIVE. लोट् ।

पुष्याणि	पुष्याव	पुष्याम
पुष्य	पुष्यतम्	पुष्यत
पुष्यतु	पुष्यताम्	पुष्यन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

पुष्येयम्	पुष्येव	पुष्येम
पुष्येः	पुष्येतम्	पुष्येत
पुष्येत्	पुष्येताम्	पुष्येयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

पुपोष	पुपुषिव	पुपुषिम
पुपोषिथ	पुपुषथुः	पुपुष
पुपोष	पुपुषतुः	पुपुषुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

पोष्टास्मि	पोष्टास्वः	पोष्टास्मः
पोष्टासि	पोष्टास्थः	पोष्टास्थ
पोष्टा	पोष्टारौ	पोष्टारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

पोक्ष्यामि	पोक्ष्यावः	पोक्ष्यामः
पोक्ष्यसि	पोक्ष्यथः	पोक्ष्यथ
पोक्ष्यति	पोक्ष्यतः	पोक्ष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अपोक्ष्यम्	अपोक्ष्याव	अपोक्ष्याम
अपोक्ष्यः	अपोक्ष्यतम्	अपोक्ष्यत
अपोक्ष्यत्	अपोक्ष्यताम्	अपोक्ष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

पुष्यासम्	पुष्यास्व	पुष्यास्म
पुष्याः	पुष्यास्तम्	पुष्यास्त
पुष्यात्	पुष्यास्ताम्	पुष्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अपुषम्	अपुषाव	अपुषाम
अपुषः	अपुषतम्	अपुषत
अपुषत्	अपुषताम्	अपुषन्

लुट् = to wallow,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

लुट्यामि	लुट्यावः	लुट्यामः
लुट्यसि	लुट्यथः	लुट्यथ
लुट्यति	लुट्यतः	लुट्यन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अलुट्यम्	अलुट्याव	अलुट्याम
अलुट्यः	अलुट्यतम्	अलुट्यत
अलुट्यत्	अलुट्यताम्	अलुट्यन्

IMPERATIVE. लोट् ।

लुट्यानि	लुट्याव	लुट्याम
लुट्य	लुट्यतम्	लुट्यत
लुट्यतु	लुट्यताम्	लुट्यन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

लुट्येयम्	लुट्येव	लुट्येम
लुट्येः	लुट्येतम्	लुट्येत
लुट्येत्	लुट्येताम्	लुट्येयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

लुलोट	लुलुटिव	लुलुटिम
लुलोटिथ	लुलुटथुः	लुलुट
लुलोट	लुलुटतुः	लुलुटुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

लोटितास्मि	लोटितास्वः	लोटितास्मः
लोटितासि	लोटितास्थः	लोटितास्थ
लोटिता	लोटितारौ	लोटितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

लोटिष्यामि	लोटिष्यावः	लोटिष्यामः
लोटिष्यसि	लोटिष्यथः	लोटिष्यथ
लोटिष्यति	लोटिष्यतः	लोटिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अलोटिष्यम्	अलोटिष्याव	अलोटिष्याम
अलोटिष्यः	अलोटिष्यतम्	अलोटिष्यत
अलोटिष्यत्	अलोटिष्यताम्	अलोटिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

लुट्यासम्	लुट्यास्व	लुट्यास्म
लुट्याः	लुट्यास्तम्	लुट्यास्त
लुट्यात्	लुट्यास्ताम्	लुट्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अलुटम्	अलुटाव	अलुटाम
अलुटः	अलुटतम्	अलुटत
अलुटत्	अलुटताम्	अलुटन्

जन् = to produce,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

जाये	जायावहे	जायामहे
जायसे	जायेथे	जायध्वे
जायते	जायेते	जायन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अजाये	अजायावहि	अजायामहि
अजायथाः	अजायेथाम्	अजायध्वम्
अजायत	अजायेताम्	अजायन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

जायै	जायावहै	जायामहै
जायस्व	जायेथाम्	जायध्वम्
जायताम्	जायेताम्	जायन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

जायेय	जायेवहि	जायेमहि
जायेथाः	जायेयाथाम्	जायेध्वम्
जायेत	जायेयाताम्	जायेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

जज्ञे	जज्ञिवहे	जज्ञिमहे
जज्ञिषे	जज्ञाथे	जज्ञिध्वे
जज्ञे	जज्ञाते	जज्ञिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

जनिताहे	जनितास्वहे	जनितास्महे
जनितासे	जनितासाथे	जनिताध्वे
जनिता	जनितारौ	जनितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

जनिष्ये	जनिष्यावहे	जनिष्यामहे
जनिष्यसे	जनिष्येथे	जनिष्यध्वे
जनिष्यते	जनिष्येते	जनिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अजनिष्ये	अजनिष्यावहि	अजनिष्यामहि
अजनिष्यथाः	अजनिष्येथाम्	अजनिष्यध्वम्
अजनिष्यत	अजनिष्येताम्	अजनिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

जनिषीय	जनिषीवहि	जनिषीमहि
जनिषीष्ठाः	जनिषीयास्थाम्	जनिषीध्वम्
जनिषीष्ट	जनिषीयास्ताम्	जनिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अजनिषि	अजनिष्वहि	अजनिष्महि
अजनिष्ठाः	अननिषाथाम्	अजनिध्वं-ढ्वम्
अजनि-अजनिष्ट	अजनिषाताम्	अजनिषत

सिध् = to accomplish,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

सिध्यामि	सिध्याव:	सिध्याम:
सिध्यसि	सिध्यथ:	सिध्यथ
सिध्यति	सिध्यत:	सिध्यन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

असिध्यम्	असिध्याव	असिध्याम
असिध्य:	असिध्यतम्	असिध्यत
असिध्यत्	असिध्यताम्	असिध्यन्

IMPERATIVE. लोट् ।

सिध्यानि	सिध्याव	सिध्याम
सिध्य	सिध्यतम्	सिध्यत
सिध्यतु	सिध्यताम्	सिध्यन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

सिध्येयम्	सिध्येव	सिध्येम
सिध्ये:	सिध्येतम्	सिध्येत
सिध्येत्	सिध्येताम्	सिध्येयु:

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses

PERFECT. लिट् ।

सिषेध	सिषिधिव	सिषिधिम
सिषेधिथ	सिषिधथु:	सिषिध
सिषेध	सिषिधतु:	सिषिधु:

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

सेद्धास्मि	सेद्धास्व:	सेद्धास्म:
सेद्धासि	सेद्धास्थ:	सेद्धास्थ
सेद्धा	सेद्धारौ	सेद्धार:

SECOND FUTURE. लृट् ।

सेत्स्यामि	सेत्स्याव:	सेत्स्याम:
सेत्स्यसि	सेत्स्यथ:	सेत्स्यथ
सेत्स्यति	सेत्स्यत:	सेत्स्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

असेत्स्यम्	असेत्स्याव	असेत्स्याम
असेत्स्य:	असेत्स्यतम्	असेत्स्यत
असेत्स्यत्	असेत्स्यताम्	असेत्स्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

सिध्यासम्	सिध्यास्व	सिध्यास्म
सिध्या:	सिध्यास्तम्	सिध्यास्त
सिध्यात्	सिध्यास्ताम्	सिध्यासु:

AORIST. लुङ् ।

असिधम्	असिधाव	असिधाम
असिध:	असिधतम्	असिधत
असिधत्	असिधताम्	असिधन्

श्रम् (श्राम्) = to be weary,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

श्राम्यामि	श्राम्याव:	श्राम्याम:
श्राम्यसि	श्राम्यथ:	श्राम्यथ
श्राम्यति	श्राम्यत:	श्राम्यन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अश्राम्यम्	अश्राम्याव	अश्राम्याम
अश्राम्य:	अश्राम्यतम्	अश्राम्यत
अश्राम्यत्	अश्राम्यताम्	अश्राम्यन्

IMPERATIVE. लोट् ।

श्राम्याणि	श्राम्याव	श्राम्याम
श्राम्य	श्राम्यतम्	श्राम्यत
श्राम्यतु	श्राम्यताम्	श्राम्यन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

श्राम्येयम्	श्राम्येव	श्राम्येम
श्राम्ये:	श्राम्येतम्	श्राम्येत
श्राम्येत्	श्राम्येताम्	श्राम्येयु:

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

शश्राम-शश्रम	शश्रमिव	शश्रमिम
शश्रमिथ	शश्रमथु:	शश्रम
शश्राम	शश्रमतु:	शश्रमु:

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

श्रमितास्मि	श्रमितास्व:	श्रमितास्म:
श्रमितासि	श्रमितास्थ:	श्रमितास्थ
श्रमिता	श्रमितारौ	श्रमितार:

SECOND FUTURE. लृट् ।

श्रमिष्यामि	श्रमिष्याव:	श्रमिष्याम:
श्रमिष्यसि	श्रमिष्यथ:	श्रमिष्यथ
श्रमिष्यति	श्रमिष्यत:	श्रमिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अश्रमिष्यम्	अश्रमिष्याव	अश्रमिष्याम
अश्रमिष्य:	अश्रमिष्यतम्	अश्रमिष्यत
अश्रमिष्यत्	अश्रमिष्यताम्	अश्रमिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

श्रम्यासम्	श्रम्यास्व	श्रम्यास्म
श्रम्या:	श्रम्यास्तम्	श्रम्यास्त
श्रम्यात्	श्रम्यास्ताम्	श्रम्यासु:

AORIST. लुङ् ।

अश्रमम्	अश्रमाव	अश्रमाम
अश्रम:	अश्रमतम्	अश्रमत
अश्रमत्	अश्रमताम्	अश्रमन्

पद् = to go,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

पद्ये	पद्यावहे	पद्यामहे
पद्यसे	पद्येथे	पद्यध्वे
पद्यते	पद्येते	पद्यन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अपद्ये	अपद्यावहि	अपद्यामहि
अपद्यथाः	अपद्येथाम्	अपद्यध्वम्
अपद्यत	अपद्येताम्	अपद्यन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

पद्यै	पद्यावहै	पद्यामहै
पद्यस्व	पद्येथाम्	पद्यध्वम्
पद्यताम्	पद्येताम्	पद्यन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

पद्येय	पद्येवहि	पद्येमहि
पद्येथाः	पद्येयाथाम्	पद्येध्वम्
पद्येत	पद्येयाताम्	पद्येरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

पेदे	पेदिवहे	पेदिमहे
पेदिषे	पेदाथे	पेदिध्वे
पेदे	पेदाते	पेदिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

पत्ताहे	पत्तास्वहे	पत्तास्महे
पत्तासे	पत्तासाथे	पत्ताध्वे
पत्ता	पत्तारौ	पत्तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

पत्स्ये	पत्स्यावहे	पत्स्यामहे
पत्स्यसे	पत्स्येथे	पत्स्यध्वे
पत्स्यते	पत्स्येते	पत्स्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अपत्स्ये	अपत्स्यावहि	अपत्स्यामहि
अपत्स्यथाः	अपत्स्येथाम्	अपत्स्यध्वम्
अपत्स्यत	अपत्स्येताम्	अपत्स्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

पत्सीय	पत्सीवहि	पत्सीमहि
पत्सीष्ठाः	पत्सीयास्थाम्	पत्सीध्वम्
पत्सीष्ट	पत्सीयास्ताम्	पत्सीरन्

AORIST. लुङ् ।

अपत्सि	अपत्स्वहि	अपत्स्महि
अपत्थाः	अपत्साथाम्	अपद्ध्वम्
अपादि	अपत्साताम्	अपत्सत

V. श्नुविकरणधातुरूपाणि ।

CONJUGATION OF ROOTS OF THE FIFTH CONJUGATION.

श्रु (शृ) = to hear,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

शृणोमि	शृणुवः-शृण्वः	शृणुमः-शृण्मः
शृणोषि	शृणुथः	शृणुथ
शृणोति	शृणुतः	शृण्वन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अशृणवम्	अशृणुव	अशृणुम
अशृणोः	अशृणुतम्	अशृणुत
अशृणोत्	अशृणुताम्	अशृण्वन्

IMPERATIVE. लोट् ।

शृणवानि	शृणवाव	शृणवाम
शृणु	शृणुतम्	शृणुत
शृणोतु	शृणुताम्	शृण्वन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

शृणुयाम्	शृणुयाव	शृणुयाम
शृणुयाः	शृणुयातम्	शृणुयात
शृणुयात्	शृणुयाताम्	शृणुयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

शुश्राव—शुश्रव	शुश्रुव	शुश्रुम
शुश्रोथ	शुश्रुवथुः	शुश्रुव
शुश्राव	शुश्रुवतुः	शुश्रुवुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

श्रोतास्मि	श्रोतास्वः	श्रोतास्मः
श्रोतासि	श्रोतास्थः	श्रोतास्थ
श्रोता	श्रोतारौ	श्रोतारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

श्रोष्यामि	श्रोष्यावः	श्रोष्यामः
श्रोष्यसि	श्रोष्यथः	श्रोष्यथ
श्रोष्यति	श्रोष्यतः	श्रोष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अश्रोष्यम्	अश्रोष्याव	अश्रोष्याम
अश्रोष्यः	अश्रोष्यतम्	अश्रोष्यत
अश्रोष्यत्	अश्रोष्यताम्	अश्रोष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

श्रूयासम्	श्रूयास्व	श्रूयास्म
श्रूयाः	श्रूयास्तम्	श्रूयास्त
श्रूयात्	श्रूयास्ताम्	श्रूयासुः

AORIST. लुङ् ।

अश्रौषम्	अश्रौष्व	अश्रौष्म
अश्रौषीः	अश्रौष्टम्	अश्रौष्ट
अश्रौषीत्	अश्रौष्टाम्	अश्रौषुः

शक् = to be powerful,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

शक्नोमि	शक्नुवः	शक्नुमः
शक्नोषि	शक्नुथः	शक्नुथ
शक्नोति	शक्नुतः	शक्नुवन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अशक्नवम्	अशक्नुव	अशक्नुम
अशक्नोः	अशक्नुतम्	अशक्नुत
अशक्नोत्	अशक्नुताम्	अशक्नुवन्

IMPERATIVE. लोट् ।

शक्नवानि	शक्नवाव	शक्नवाम
शक्नुहि	शक्नुतम्	शक्नुत
शक्नोतु	शक्नुताम्	शक्नुवन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

शक्नुयाम्	शक्नुयाव	शक्नुयाम
शक्नुयाः	शक्नुयातम्	शक्नुयात
शक्नुयात्	शक्नुयाताम्	शक्नुयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

शशाक—शशक	शेकिव	शेकिम
शेकिथ-शशकथ	शेकथुः	शेक
शशाक	शेकतुः	शेकुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

शक्तास्मि	शक्तास्वः	शक्तास्मः
शक्तासि	शक्तास्थः	शक्तास्थ
शक्ता	शक्तारौ	शक्तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

शक्ष्यामि	शक्ष्यावः	शक्ष्यामः
शक्ष्यसि	शक्ष्यथः	शक्ष्यथ
शक्ष्यति	शक्ष्यतः	शक्ष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अशक्ष्यम्	अशक्ष्याव	अशक्ष्याम
अशक्ष्यः	अशक्ष्यतम्	अशक्ष्यत
अशक्ष्यत्	अशक्ष्यताम्	अशक्ष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

शक्यासम्	शक्यास्व	शक्यास्म
शक्याः	शक्यास्तम्	शक्यास्त
शक्यात्	शक्यास्ताम्	शक्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अशकम्	अशकाव	अशकाम
अशकः	अशकतम्	अशकत
अशकत्	अशकताम्	अशकन्

आप् = to obtain,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

आप्नोमि	आप्नुवः	आप्नुमः
आप्नोषि	आप्नुथः	आप्नुथ
आप्नोति	आप्नुतः	आप्नुवन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

आप्नवम्	आप्नुव	आप्नुम
आप्नोः	आप्नुतम्	आप्नुत
आप्नोत्	आप्नुताम्	आप्नुवन्

IMPERATIVE. लोट् ।

आप्नवानि	आप्नवाव	आप्नवाम
आप्नुहि	आप्नुतम्	आप्नुत
आप्नोतु	आप्नुताम्	आप्नुवन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

आप्नुयाम्	आप्नुयाव	आप्नुयाम
आप्नुयाः	आप्नुयातम्	आप्नुयात
आप्नुयात्	आप्नुयाताम्	आप्नुयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

आप	आपिव	आपिम
आपिथ	आपथुः	आप
आप	आपतुः	आपुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

आप्तास्मि	आप्तास्वः	आप्तास्मः
आप्तासि	आप्तास्थः	आप्तास्थ
आप्ता	आप्तारौ	आप्तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

आप्स्यामि	आप्स्यावः	आप्स्यामः
आप्स्यसि	आप्स्यथः	आप्स्यथ
आप्स्यति	आप्स्यतः	आप्स्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

आप्स्यम्	आप्स्याव	आप्स्याम
आप्स्यः	आप्स्यतम्	आप्स्यत
आप्स्यत्	आप्स्यताम्	आप्स्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

आप्यासम्	आप्यास्व	आप्यास्म
आप्याः	आप्यास्तम्	आप्यास्त
आप्यात्	आप्यास्ताम्	आप्यासुः

AORIST. लुङ् ।

आपम्	आपाव	आपाम
आपः	आपतम्	आपत
आपत्	आपताम्	आपन्

VI, शविकरणधातुरूपाणि ।

CONJUGATION OF ROOTS OF THE SIXTH CONJUGATION.

प्रच्छ् (पृच्छ्) = to ask,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

पृच्छामि	पृच्छावः	पृच्छामः
पृच्छसि	पृच्छथः	पृच्छथ
पृच्छति	पृच्छतः	पृच्छन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अपृच्छम्	अपृच्छाव	अपृच्छाम
अपृच्छः	अपृच्छतम्	अपृच्छत
अपृच्छत्	अपृच्छताम्	अपृच्छन्

IMPERATIVE. लोट् ।

पृच्छानि	पृच्छाव	पृच्छाम
पृच्छ	पृच्छतम्	पृच्छत
पृच्छतु	पृच्छताम्	पृच्छन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

पृच्छेयम्	पृच्छेव	पृच्छेम
पृच्छेः	पृच्छेतम्	पृच्छेत
पृच्छेत्	पृच्छेताम्	पृच्छेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

पप्रच्छ	पप्रच्छिव	पप्रच्छिम
पप्रच्छिथ—पप्रष्ठ	पप्रच्छथुः	पप्रच्छ
पप्रच्छ	पप्रच्छतुः	पप्रच्छुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

प्रष्टास्मि	प्रष्टास्वः	प्रष्टास्मः
प्रष्टासि	प्रष्टास्थः	प्रष्टास्थ
प्रष्टा	प्रष्टारौ	प्रष्टारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

प्रक्ष्यामि	प्रक्ष्यावः	प्रक्ष्यामः
प्रक्ष्यसि	प्रक्ष्यथः	प्रक्ष्यथ
प्रक्ष्यति	प्रक्ष्यतः	प्रक्ष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अप्रक्ष्यम्	अप्रक्ष्याव	अप्रक्ष्याम
अप्रक्ष्यः	अप्रक्ष्यतम्	अप्रक्ष्यत
अप्रक्ष्यत्	अप्रक्ष्यताम्	अप्रक्ष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

पृच्छ्यासम्	पृच्छ्यास्व	पृच्छ्यास्म
पृच्छ्याः	पृच्छ्यास्तम्	पृच्छ्यास्त
पृच्छ्यात्	पृच्छ्यास्ताम्	पृच्छ्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अप्राक्षम्	अप्राक्ष्व	अप्राक्ष्म
अप्राक्षीः	अप्राष्टम्	अप्राष्ट
अप्राक्षीत्	अप्राष्टाम्	अप्राक्षुः

इष् (इच्छ्) = to wish,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

इच्छामि	इच्छावः	इच्छामः
इच्छसि	इच्छथः	इच्छथ
इच्छति	इच्छतः	इच्छन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

ऐच्छम्	ऐच्छाव	ऐच्छाम
ऐच्छः	ऐच्छतम्	ऐच्छत
ऐच्छत्	ऐच्छताम्	ऐच्छन्

IMPERATIVE. लोट् ।

इच्छानि	इच्छाव	इच्छाम
इच्छ	इच्छतम्	इच्छत
इच्छतु	इच्छताम्	इच्छन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

इच्छेयम्	इच्छेव	इच्छेम
इच्छेः	इच्छेतम्	इच्छेत
इच्छेत्	इच्छेताम्	इच्छेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

इयेष	ईषिव	ईषिम
इयेषिथ	ईषथुः	ईष
इयेष	ईषतुः	ईषुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

एषितास्मि	एषितास्वः	एषितास्मः
एषितासि	एषितास्थः	एषितास्थ
एषिता	एषितारौ	एषितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

एषिष्यामि	एषिष्यावः	एषिष्यामः
एषिष्यसि	एषिष्यथः	एषिष्यथ
एषिष्यति	एषिष्यतः	एषिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

ऐषिष्यम्	ऐषिष्याव	ऐषिष्याम
ऐषिष्यः	ऐषिष्यतम्	ऐषिष्यत
ऐषिष्यत्	ऐषिष्यताम्	ऐषिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

इष्यासम्	इष्यास्व	इष्यास्म
इष्याः	इष्यास्तम्	इष्यास्त
इष्यात्	इष्यास्ताम्	इष्यासुः

AORIST. लुङ् ।

ऐषिषम्	ऐषिष्व	ऐषिष्म
ऐषीः	ऐषिष्टम्	ऐषिष्ट
ऐषीत्	ऐषिष्टाम्	ऐषिषुः

✗ मस्ज् = to plunge,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

मज्जामि	मज्जावः	मज्जामः
मज्जसि	मज्जथः	मज्जथ
मज्जति	मज्जतः	मज्जन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अमज्जम्	अमज्जाव	अमज्जाम
अमज्जः	अमज्जतम्	अमज्जत
अमज्जत्	अमज्जताम्	अमज्जन्

IMPERATIVE. लोट् ।

मज्जानि	मज्जाव	मज्जाम
मज्ज	मज्जतम्	मज्जत
मज्जतु	मज्जताम्	मज्जन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

मज्जेयम्	मज्जेव	मज्जेम
मज्जेः	मज्जेतम्	मज्जेत
मज्जेत्	मज्जेताम्	मज्जेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

ममज्ज	ममज्जिव	ममज्जिम
ममज्जिथ-ममङ्क्थ	ममज्जथुः	ममज्ज
ममज्ज	ममज्जतुः	ममज्जुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

मङ्क्तास्मि	मङ्क्तास्वः	मङ्क्तास्मः
मङ्क्तासि	मङ्क्तास्थः	मङ्क्तास्थ
मङ्क्ता	मङ्क्तारौ	मङ्क्तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

मङ्क्ष्यामि	मङ्क्ष्यावः	मङ्क्ष्यामः
मङ्क्ष्यसि	मङ्क्ष्यथः	मङ्क्ष्यथ
मङ्क्ष्यति	मङ्क्ष्यतः	मङ्क्ष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अमङ्क्ष्यम्	अमङ्क्ष्याव	अमङ्क्ष्याम
अमङ्क्ष्यः	अमङ्क्ष्यतम्	अमङ्क्ष्यत
अमङ्क्ष्यत्	अमङ्क्ष्यताम्	अमङ्क्ष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

मज्ज्यासम्	मज्ज्यास्व	मज्ज्यास्म
मज्ज्याः	मज्ज्यास्तम्	मज्ज्यास्त
मज्ज्यात्	मज्ज्यास्ताम्	मज्ज्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अमाङ्क्षम्	अमाङ्क्ष्व	अमाङ्क्ष्म
अमाङ्क्षीः	अमाङ्क्तम्	अमाङ्क्त
अमाङ्क्षीत्	अमाङ्क्ताम्	अमाङ्क्षुः

विश् = to enter,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

विशामि	विशावः	विशामः
विशसि	विशथः	विशथ
विशति	विशतः	विशन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अविशम्	अविशाव	अविशाम
अविशः	अविशतम्	अविशत
अविशत्	अविशताम्	अविशन्

IMPERATIVE. लोट् ।

विशानि	विशाव	विशाम
विश	विशतम्	विशत
विशतु	विशताम्	विशन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

विशेयम्	विशेव	विशेम
विशेः	विशेतम्	विशेत
विशेत्	विशेताम्	विशेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

विवेश	विविशिव	विविशिम
विवेशिथ	विविशथुः	विविश
विवेश	विविशतुः	विविशुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

वेष्टास्मि	वेष्टास्वः	वेष्टास्मः
वेष्टासि	वेष्टास्थः	वेष्टास्थ
वेष्टा	वेष्टारौ	वेष्टारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

वेक्ष्यामि	वेक्ष्यावः	वेक्ष्यामः
वेक्ष्यसि	वेक्ष्यथः	वेक्ष्यथ
वेक्ष्यति	वेक्ष्यतः	वेक्ष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अवेक्ष्यम्	अवेक्ष्याव	अवेक्ष्याम
अवेक्ष्यः	अवेक्ष्यतम्	अवेक्ष्यत
अवेक्ष्यत्	अवेक्ष्यताम्	अवेक्ष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

विश्यासम्	विश्यास्व	विश्यास्म
विश्याः	विश्यास्तम्	विश्यास्त
विश्यात्	विश्यास्ताम्	विश्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अविक्षम्	अविक्षाव	अविक्षाम
अविक्षः	अविक्षतम्	अविक्षत
अविक्षत्	अविक्षताम्	अविक्षन्

सृज् = to create,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

सृजामि	सृजावः	सृजामः
सृजसि	सृजथः	सृजथ
सृजति	सृजतः	सृजन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

असृजम्	असृजाव	असृजाम
असृजः	असृजतम्	असृजत
असृजत्	असृजताम्	असृजन्

IMPERATIVE. लोट् ।

सृजानि	सृजाव	सृजाम
सृज	सृजतम्	सृजत
सृजतु	सृजताम्	सृजन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

सृजेयम्	सृजेव	सृजेम
सृजेः	सृजेतम्	सृजेत
सृजेत्	सृजेताम्	सृजेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

ससर्ज	ससृजिव	ससृजिम
ससर्जिथ—सस्रष्ठ	ससृजथुः	ससृज
ससर्ज	ससृजतुः	ससृजुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

स्रष्टास्मि	स्रष्टास्वः	स्रष्टास्मः
स्रष्टासि	स्रष्टास्थः	स्रष्टास्थ
स्रष्टा	स्रष्टारौ	स्राष्टारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

स्रक्ष्यामि	स्रक्ष्यावः	स्रक्ष्यामः
स्रक्ष्यसि	स्रक्ष्यथः	स्रक्ष्यथ
स्रक्ष्यति	स्रक्ष्यतः	स्रक्ष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अस्रक्ष्यम्	अस्रक्ष्याव	अस्रक्ष्याम
अस्रक्ष्यः	अस्रक्ष्यतम्	अस्रक्ष्यत
अस्रक्ष्यत्	अस्रक्ष्यताम्	अस्रक्ष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

सृज्यासम्	सृज्यास्व	सृज्यास्म
सृज्याः	सृज्यास्तम्	सृज्यास्त
सृज्यात्	सृज्यास्ताम्	सृज्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अस्राक्षम्	अस्राक्ष्व	अस्राक्ष्म
अस्राक्षीः	अस्राष्टम्	अस्राष्ट
अस्राक्षीत्	आस्राष्टाम्	अस्राक्षुः

व्रश्च् = to cut,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

वृश्चामि	वृश्चावः	वृश्चामः
वृश्चसि	वृश्चथः	वृश्चथ
वृश्चति	वृश्चतः	वृश्चन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अवृश्चम्	अवृश्चाव	अवृश्चाम
अवृश्चः	अवृश्चतम्	अवृश्चत
अवृश्चत्	अवृश्चताम्	अवृश्चन्

IMPERATIVE. लोट् ।

वृश्चानि	वृश्चाव	वृश्चाम
वृश्च	वृश्चतम्	वृश्चत
वृश्चतु	वृश्चताम्	वृश्चन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

वृश्चेयम्	वृश्चेव	वृश्चेम
वृश्चेः	वृश्चेतम्	वृश्चेत
वृश्चेत्	वृश्चेताम्	वृश्चेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

वव्रश्च	वव्रश्चिव	वव्रश्चिम
वव्रश्चिथ—वव्रष्ठ	वव्रश्चथुः	वव्रश्च
वव्रश्च	वव्रश्चतुः	वव्रश्चुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

व्रश्चितास्मि	व्रश्चितास्वः	व्रश्चितास्मः
व्रश्चितासि	व्रश्चितास्थः	व्रश्चितास्थ
व्रश्चिता	व्रश्चितारौ	व्रश्चितारः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— or —

व्रष्टास्मि	व्रष्टास्वः	व्रष्टास्मः
व्रष्टासि	व्रष्टास्थः	व्रष्टास्थ
व्रष्टा	व्रष्टारौ	व्रष्टारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

व्रश्चिष्यामि	व्रश्चिष्यावः	व्रश्चिष्यामः
व्रश्चिष्यसि	व्रश्चिष्यथः	व्रश्चिष्यथ
व्रश्चिष्यति	व्रश्चिष्यतः	व्रश्चिष्यन्ति

— or —

व्रक्ष्यामि	व्रक्ष्यावः	व्रक्ष्यामः
व्रक्ष्यसि	व्रक्ष्यथः	व्रक्ष्यथ
व्रक्ष्यति	व्रक्ष्यतः	व्रक्ष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अव्रश्चिष्यम्	अव्रश्चिष्याव	अव्रश्चिष्याम
अव्रश्चिष्यः	अव्रश्चिष्यतम्	अव्रश्चिष्यत
अव्रश्चिष्यत्	अव्रश्चिष्यताम्	अव्रश्चिष्यन्

— or —

अव्रक्ष्यम्	अव्रक्ष्याव	अव्रक्ष्याम
अव्रक्ष्यः	अव्रक्ष्यतम्	अव्रक्ष्यत
अव्रक्ष्यत्	अव्रक्ष्यताम्	अव्रक्ष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

वृश्चयासम्	वृश्चयास्व	वृश्चयास्म
वृश्चयाः	वृश्चयास्तम्	वृश्चयास्त
वृश्चयात्	वृश्चयास्ताम्	वृश्चयासुः

AORIST. लुङ् ।

अव्रश्चिषम्	अव्रश्चिष्व	अव्रश्चिष्म
अव्रश्चीः	अव्रश्चिष्टम्	अव्रश्चिष्ट
अव्रश्चीत्	अव्रश्चिष्टाम्	अव्रश्चिषुः

— or —

अव्राक्षम्	अव्राक्ष्व	अव्राक्ष्म
अव्राक्षीः	अव्राष्टम्	अव्राष्ट
अव्राक्षीत्	अव्राष्टाम्	अव्राक्षुः

VII. श्नम्विकरणधातुरूपाणि ।

CONJUGATION OF ROOTS OF THE SEVENTH CONJUGATION.

भुज् = to eat,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

भुनज्मि	भुञ्ज्वः	भुञ्ज्मः
भुनक्षि	भुङ्क्थः	भुङ्क्थ
भुनक्ति	भुङ्क्तः	भुञ्जन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अभुनजम्	अभुञ्ज्व	अभुञ्ज्म
अभुनक्—अभुनग्	अभुङ्क्तम्	अभुङ्क्त
अभुनक्—अभुनग्	अभुङ्क्ताम्	अभुञ्जन्

IMPERATIVE. लोट् ।

भुनजानि	भुनजाव	भुनजाम
भुङ्ग्धि	भुङ्क्तम्	भुङ्क्त
भुनक्तु	भुङ्क्ताम्	भुञ्जन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

भुञ्ज्याम्	भुञ्ज्याव	भुञ्ज्याम
भुञ्ज्याः	धुञ्ज्यातम्	भुञ्ज्यात
भुञ्ज्यात्	भुञ्ज्याताम्	भुञ्ज्युः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

बुभोज	बुभुजिव	बुभुजिम
बुभोजिथ	बुभुजथुः	बुभुज
बुभोज	बुभुजतुः	बुभुजुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

भोक्तास्मि	भोक्तास्वः	भोक्तास्मः
भोक्तासि	भोक्तास्थः	भोक्तास्थ
भोक्ता	भोक्तारौ	भोक्तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

भोक्ष्यामि	भोक्ष्यावः	भोक्ष्यामः
भोक्ष्यसि	भोक्ष्यथः	भोक्ष्यथ
भोक्ष्यति	भोक्ष्यतः	भोक्ष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अभोक्ष्यम्	अभोक्ष्याव	अभोक्ष्याम
अभोक्ष्यः	अभोक्ष्यतम्	अभोक्ष्यत
अभोक्ष्यत्	अभोक्ष्यताम्	अभोक्ष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

भुज्यासम्	भुज्यास्व	भुज्यास्म
भुज्याः	भुज्यास्तम्	भुज्यास्त
भुज्यात्	भुज्यास्ताम्	भुज्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अभौक्षम्	अभौक्ष्व	अभौक्ष्म
अभौक्षीः	अभौक्तम्	अभौक्त
अभौक्षीत्	अभौक्ताम्	अभौक्षुः

भुज् = to eat,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

भुञ्जे	भुञ्ज्वहे	भुञ्ज्महे
भुङ्क्षे	भुञ्जाथे	भुङ्ग्ध्वे
भुङ्क्ते	भुञ्जाते	भुञ्जते

IMPERFECT. लङ् ।

अभुञ्जि	अभुञ्ज्वहि	अभुञ्ज्महि
अभुङ्क्थाः	अभुञ्जाथाम्	अभुङ्ग्ध्वम्
अभुङ्क्त	अभुञ्जाताम्	अभुञ्जत

IMPERATIVE. लोट् ।

भुनजै	भुनजावहै	भुनजामहै
भुङ्क्ष्व	भुञ्जाथाम्	भुङ्ग्ध्वम्
भुङ्क्ताम्	भुञ्जाताम्	भुञ्जताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

भुञ्जीय	भुञ्जीवहि	भुञ्जीमहि
भुञ्जीथाः	भुञ्जीयाथाम्	भुञ्जीध्वम्
भुञ्जीत	भुञ्जीयाताम्	भुञ्जीरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

बुभुजे	बुभुजिवहे	बुभुजिमहे
बुभुजिषे	बुभुजाथे	बुभुजिध्वे
बुभुजे	बुभुजाते	बुभुजिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

भोक्ताहे	भोक्तास्वहे	भोक्तास्महे
भोक्तासे	भोक्तासाथे	भोक्ताध्वे
भोक्ता	भोक्तारौ	भोक्तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

भोक्ष्ये	भोक्ष्यावहे	भोक्ष्यामहे
भोक्ष्यसे	भोक्ष्येथे	भोक्ष्यध्वे
भोक्ष्यते	भोक्ष्येते	भोक्ष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अभोक्ष्ये	अभोक्ष्यावहि	अभोक्ष्यामहि
अभोक्ष्यथाः	अभोक्ष्येथाम्	अभोक्ष्यध्वम्
अभोक्ष्यत	अभोक्ष्येताम्	अभोक्ष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

भुक्षीय	भुक्षीवहि	भुक्षीमहि
भुक्षीष्ठाः	भुक्षीयास्थाम्	भुक्षीध्वम्
भुक्षीष्ट	भुक्षीयास्ताम्	भुक्षीरन्

AORIST. लुङ् ।

अभुक्षि	अभुक्ष्वहि	अभुक्ष्महि
अभुक्थाः	अभुक्षाथाम्	अभुग्ध्वम्
अभुक्त	अभुक्षाताम्	अभुक्षत

हिंस् = to kill,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

हिनस्मि	हिंस्वः	हिंस्मः
हिनस्सि	हिंस्थः	हिंस्थ
हिनस्ति	हिंस्तः	हिंसन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अहिनसम्	अहिंस्व	अहिंस्म
अहिनत्-द्-अहिनः	अहिंस्तम्	अहिंस्त
अहिनत्—द्	अहिंस्ताम्	अहिंस्त

IMPERATIVE. लोट् ।

हिनसानि	हिनसाव	हिनसाम
हिन्धि	हिंस्तम्	हिंस्त
हिनस्तु	हिंस्ताम्	हिंसन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

हिंस्याम्	हिंस्याव	हिंस्याम
हिंस्याः	हिंस्यातम्	हिंस्यात
हिंस्यात्	हिंस्याताम्	हिंस्युः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

जिहिंस	जिहिंसिव	जिहिंसिम
जिहिंसिथ	जिहिंसथुः	जिहिंस
जिहिंस	जिहिंसतुः	जिहिंसुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

हिंसितास्मि	हिंसितास्वः	हिंसितास्मः
हिंसितासि	हिंसितास्थः	हिंसितास्थ
हिंसिता	हिंसितारौ	हिंसितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

हिंसिष्यामि	हिंसिष्यावः	हिंसिष्यामः
हिंसिष्यसि	हिंसिष्यथः	हिंसिष्यथ
हिंसिष्यति	हिंसिष्यतः	हिंसिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अहिंसिष्यम्	अहिंसिष्याव	अहिंसिष्याम
अहिंसिष्यः	अहिंसिष्यतम्	अहिंसिष्यत
अहिंसिष्यत्	अहिंसिष्यताम्	अहिंसिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

हिंस्यासम्	हिंस्यास्व	हिंस्यास्म
हिंस्याः	हिंस्यास्तम्	हिंस्यास्त
हिंस्यात्	हिंस्यास्ताम्	हिंस्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अहिंसिषम्	अहिंसिष्व	अहिंसिष्म
अहिंसीः	अहिंसिष्टम्	अहिंसिष्ट
अहिंसीत्	अहिंसिष्टाम्	अहिंसिषुः

रुध् = to prevent,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

रुणध्मि	रुन्ध्वः	रुन्ध्मः
रुणत्सि	रुन्द्धः	रुन्द्ध
रुणद्धि	रुन्द्धः	रुन्धन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अरुणधम्	अरुन्ध्व	अरुन्ध्म
अरुणत्—द्—णः	अरुन्द्धम्	अरुन्द्ध
अरुणत्—द्	अरुन्द्धाम्	अरुन्धन्

IMPERATIVE. लोट् ।

रुणधानि	रुणधाव	रुणधाम
रुन्धि	रुन्द्धम्	रुन्द्ध
रुणद्धु	रुन्द्धाम्	रुन्धन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

रुन्ध्याम्	रुन्ध्याव	रुन्ध्याम
रुन्ध्याः	रुन्ध्यातम्	रुन्ध्यात
रुन्ध्यात्	रुन्ध्याताम्	रुन्ध्युः

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

रुरोध	रुरुधिव	रुरुधिम
रुरोधिथ	रुरुधथुः	रुरुध
रुरोध	रुरुधतुः	रुरुधुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

रोद्धास्मि	रोद्धास्वः	रोद्धास्मः
रोद्धासि	रोद्धास्थः	रोद्धास्थ
रोद्धा	रोद्धारौ	रोद्धारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

रोत्स्यामि	रोत्स्यावः	रोत्स्यामः
रोत्स्यसि	रोत्स्यथः	रोत्स्यथ
रोत्स्यति	रोत्स्यतः	रोत्स्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अरोत्स्यम्	अरोत्स्याव	अरोत्स्याम
अरोत्स्यः	अरोत्स्यतम्	अरोत्स्यत
अरोत्स्यत्	अरोत्स्यताम्	अरोत्स्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

रुध्यासम्	रुध्यास्व	रुध्यास्म
रुध्याः	रुध्यास्तम्	रुध्यास्त
रुध्यात्	रुध्यास्ताम्	रुध्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अरौत्सम्	अरौत्स्व	अरौत्स्म
अरौत्सीः	अरौत्तम्	अरौत्त
अरौत्सीत्	अरौत्ताम्	अरौत्सुः

— or —

अरुधम्	अरुधाव	अरुधाम
अरुधः	अरुधतम्	अरुधत
अरुधत्	अरुधताम्	अरुधन्

रुध् = to prevent,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

रुन्धे	रुन्ध्वहे	रुन्ध्महे
रुन्त्से	रुन्धाथे	रुन्द्ध्वे
रुन्धे	रुन्धाते	रुन्धते

IMPERFECT. लङ् ।

अरुन्धि	अरुन्ध्वहि	अरुन्ध्महि
अरुन्द्धाः	अरुन्धाथाम्	अरुन्द्ध्वम्
अरुन्ध	अरुन्धाताम्	अरुन्धत

IMPERATIVE. लोट् ।

रुणधै	रुणधावहै	रुणधामहै
रुन्त्स्व	रुन्धाथाम्	रुन्ध्वम्
रुन्द्धाम्	रुन्धाताम्	रुन्धताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

रुन्धीय	रुन्धीवहि	रुन्धीमहि
रुन्धीथाः	रुन्धीयाथाम्	रुन्धीध्वम्
रुन्धीत	रुन्धीयाताम्	रुन्धीरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

रुरुधे	रुरुधिवहे	रुरुधिमहे
रुरुधिषे	रुरुधाथे	रुरुधिध्वे
रुरुधे	रुरुधाते	रुरुधिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

रोद्धाहे	रोद्धास्वहे	रोद्धास्महे
रोद्धासे	रोद्धासाथे	रोद्धाध्वे
रोद्धा	रोद्धारौ	रोद्धारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

रोत्स्ये	रोत्स्यावहे	रोत्स्यामहे
रोत्स्यसे	रोत्स्येथे	रोत्स्यध्वे
रोत्स्यते	रोत्स्येते	रोत्स्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अरोत्स्ये	अरोत्स्यावहि	अरोत्स्यामहि
अरोत्स्यथाः	अरोत्स्येथाम्	अरोत्स्यध्वम्
अरोत्स्यत	अरोत्स्येताम्	अरोत्स्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

रुत्सीय	रुत्सीवहि	रुत्सीमहि
रुत्सीष्ठाः	रुत्सीयास्थाम्	रुत्सीध्वम्
रुत्सीष्ट	रुत्सीयास्ताम्	रुत्सीरन्

AORIST. लुङ् ।

अरुत्सि	अरुत्स्वहि	अरुत्स्महि
अरुद्धाः	अरुत्साथाम्	अरुद्ध्वम्
अरुद्ध	अरुत्साताम्	अरुत्सत

VIII. उविकरणधातुरूपाणि ।

CONJUGATION OF ROOTS OF THE EIGTH CONJUGATION.

कृ = to do,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

करोमि	कुर्वः	कुर्मः
करोषि	कुरुथः	कुरुथ
करोति	कुरुतः	कुर्वन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अकरवम्	अकुर्व	अकुर्म
अकरोः	अकुरुतम्	अकुरुत
अकरोत्	अकुरुताम्	अकुर्वन्

IMPERATIVE. लोट् ।

करवाणि	करवाव	करवाम
कुरु	कुरुतम्	कुरुत
करोतु	कुरुताम्	कुर्वन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

कुर्याम्	कुर्याव	कुर्याम
कुर्याः	कुर्यातम्	कुर्यात
कुर्यात्	कुर्याताम्	कुर्युः

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Coujugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

चकार—चकर	चकृव	चकृम
चकर्थ	चक्रथुः	चक्र
चकार	चक्रतुः	चक्रुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

कर्तास्मि	कर्तास्वः	कर्तास्मः
कर्तासि	कर्तास्थः	कर्तास्थ
कर्ता	कर्तारौ	कर्तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

करिष्यामि	करिष्यावः	करिष्यामः
करिष्यसि	करिष्यथः	करिष्यथ
करिष्यति	करिष्यतः	करिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अकरिष्यम्	अकरिष्याव	अकरिष्याम
अकरिष्यः	अकरिष्यतम्	अकरिष्यत
अकरिष्यत्	अकरिष्यताम्	अकरिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

क्रियासम्	क्रियास्व	क्रियास्म
क्रियाः	क्रियास्तम्	क्रियास्त
क्रियात्	क्रियास्ताम्	क्रियासुः

AORIST. लुङ् ।

अकार्षम्	अकार्ष्व	अकार्ष्म
अकार्षीः	अकार्ष्टम्	अकार्ष्ट
अकार्षीत्	अकार्ष्टाम्	अकार्षुः

कृ = to do,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

कुर्वे	कुर्वहे	कुर्महे
कुरुषे	कुर्वाथे	कुरुध्वे
कुरुते	कुर्वाते	कुर्वते

IMPERFECT. लङ् ।

अकुर्वि	अकुर्वहि	अकुर्महि
अकुरुथाः	अकुर्वाथाम्	अकुरुध्वम्
अकुरुत	अकुर्वाताम्	अकुर्वत

IMPERATIVE. लोट् ।

करवै	करवावहै	करवामहै
कुरुष्व	कुर्वाथाम्	कुरुध्वम्
कुरुताम्	कुर्वाताम्	कुर्वताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

कुर्वीय	कुर्वीवहि	कुर्वीमहि
कुर्वीथाः	कुर्वीयाथाम्	कुर्वीध्वम्
कुर्वीत	कुर्वीयाताम्	कुर्वीरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

चक्रे	चकृवहे	चकृमहे
चकृषे	चक्राथे	चकृढ्वे
चक्रे	चक्राते	चक्रिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

कर्ताहे	कर्तास्वहे	कर्तास्महे
कर्तासे	कर्तासाथे	कर्ताध्वे
कर्ता	कर्तारौ	कर्तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

करिष्ये	करिष्यावहे	करिष्यामहे
करिष्यसे	करिष्येथे	करिष्यध्वे
करिष्यते	करिष्येते	करिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अकरिष्ये	अकरिष्यावहि	अकरिष्यामहि
अकरिष्यथाः	अकरिष्येथाम्	अकरिष्यध्वम्
अकरिष्यत	अकरिष्येताम्	अकरिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

कृषीय	कृषीवहि	कृषीमहि
कृषीष्ठाः	कृषीयास्थाम्	कृषीढ्वम्
कृषीष्ट	कृषीयास्ताम्	कृषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अकृषि	अकृष्वहि	अकृष्महि
अकृथाः	अकृषाथाम्	अकृढ्वम्
अकृत	अकृषाताम्	अकृषत

तन् = to stretch,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

तनोमि	तन्वः—तनुवः	तन्मः—तनुमः
तनोषि	तनुथः	तनुथ
तनोति	तनुतः	तन्वन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अतनवम्	अतन्व—अतनुव	अतन्म—अतनुम
अतनोः	अतनुतम्	अतनुत
अतनोत्	अतनुताम्	अतन्वन्

IMPERATIVE. लोट् ।

तनवानि	तनवाव	तनवाम
तनु	तनुतम्	तनुत
तनोतु	तनुताम्	तन्वन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

तनुयाम्	तनुयाव	तनुयाम
तनुयाः	तनुयातम्	तनुयात
तनुयात्	तनुयाताम्	तनुयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

ततान—ततन	तेनिव	तेनिम
तेनिथ	तेनथुः	तेन
ततान	तेनतुः	तेनुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

तनितास्मि	तनितास्वः	तनितास्मः
तनितासि	तनितास्थः	तनितास्थ
तनिता	तनितारौ	तनितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

तनिष्यामि	तनिष्यावः	तनिष्यामः
तनिष्यसि	तनिष्यथः	तनिष्यथ
तनिष्यति	तनिष्यतः	तनिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अतनिष्यम्	अतनिष्याव	अतनिष्याम
अतनिष्यः	अतनिष्यतम्	अतनिष्यत
अतनिष्यत्	अतनिष्यताम्	अतनिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

तन्यासम्	तन्यास्व	तन्यास्म
तन्याः	तन्यास्तम्	तन्यास्त
तन्यात्	तन्यास्ताम्	तन्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अतानिषम्	अतानिष्व	अतानिष्म
अतानीः	अतानिष्टम्	अतानिष्ट
अतानीत्	अतानिष्टाम्	अतानिषुः

—*or*—

अतनिषम्	अतनिष्व	अतनिष्म
अतनीः	अतनिष्टम्	अतनिष्ट
अतनीत्	अतनिष्टाम्	अतनिषुः

तन् = to stretch,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

तन्वे	तन्वहे—तनुवहे	तन्महे—तनुमहे
तनुषे	तन्वाथे	तनुध्वे
तनुते	तन्वाते	तन्वते

IMPERFECT. लङ् ।

अतन्वि	अतन्वहि-अतनुवहि	अतन्महि-अतनुमहि
अतनुथाः	अतन्वाथाम्	अतनुध्वम्
अतनुत	अतन्वाताम्	अतन्वत

IMPERATIVE. लोट् ।

तनवै	तनवावहै	तनवामहै
तनुष्व	तन्वाथाम्	तनुध्वम्
तनुताम्	तन्वाताम्	तन्वताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

तन्वीय	तन्वीवहि	तन्वीमहि
तन्वीथाः	तन्वीयाथाम्	तन्वीध्वम्
तन्वीत	तन्वीयाताम्	तन्वीरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

तेने	तेनिवहे	तेनिमहे
तेनिषे	तेनाथे	तेनिध्वे
तेने	तेनाते	तेनिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

तनिताहे	तनितास्वहे	तनितास्महे
तनितासे	तनितासाथे	तनिताध्वे
तनिता	तनितारौ	तनितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

तनिष्ये	तनिष्यावहे	तनिष्यामहे
तनिष्यसे	तनिष्येथे	तनिष्यध्वे
तनिष्यते	तनिष्येते	तनिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अतनिष्ये	अतनिष्यावहि	अतनिष्यामहि
अतनिष्यथाः	अतनिष्येथाम्	अतनिष्यध्वम्
अतनिष्यत	अतनिष्येताम्	अतनिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

तनिषीय	तनिषीवहि	तनिषीमहि
तनिषीष्ठाः	तनिषीयास्थाम्	तनिषीध्वम्
तनिषीष्ट	तनिषीयास्ताम्	तनिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अतनिषि	अतनिष्वहि	अतनिष्महि
अतनिष्ठाः	अतनिषाथाम्	अतनिढ्वम्-ध्वम्
अतनिष्ट	अतनिषाताम्	अतनिषत

IX. श्नाविकरणधातुरूपाणि ।

CONJUGATION OF ROOTS OF THE NINTH CONJUGATION.

अश् = to eat,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

अश्नामि	अश्नीवः	अश्नीमः
अश्नासि	अश्नीथः	अश्नीथ
अश्नाति	अश्नीतः	अश्नन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

आश्नाम्	आश्नीव	आश्नीम
आश्नाः	आश्नीतम्	आश्नीत
आश्नात्	आश्नीताम्	आश्नन्

IMPERATIVE. लोट् ।

अश्नानि	अश्नाव	अश्नाम
अशान	अश्नीतम्	अश्नीत
अश्नातु	अश्नीताम्	अश्नन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

अश्नीयाम्	अश्नीयाव	अश्नीयाम
अश्नीयाः	अश्नीयातम्	अश्नीयात
अश्नीयात्	अश्नीयाताम्	अश्नीयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

आश	आशिव	आशिम
आशिथ	आशथुः	आश
आश	आशतुः	आशुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

अशितास्मि	अशितास्वः	अशितास्मः
अशितासि	अशितास्थः	अशितास्थ
अशिता	अशितारौ	अशितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

अशिष्यामि	अशिष्यावः	अशिष्यामः
अशिष्यसि	अशिष्यथः	अशिष्यथ
अशिष्यति	अशिष्यतः	अशिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

आशिष्यम्	आशिष्याव	आशिष्याम
आशिष्यः	आशिष्यतम्	आशिष्यत
आशिष्यत्	आशिष्यताम्	आशिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

अश्यासम्	अश्यास्व	अश्यास्म
अश्याः	अश्यास्तम्	अश्यास्त
अश्यात्	अश्यास्ताम्	अश्यासुः

AORIST. लुङ् ।

आशिषम्	आशिष्व	आशिष्म
आशीः	आशिष्टम्	आशिष्ट
आशीत्	आशिष्टाम्	आशिषुः

धू = to shake,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

धुनामि	धुनीवः	धुनीमः
धुनासि	धुनीथः	धुनीथ
धुनाति	धुनीतः	धुनन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अधुनाम्	अधुनीव	अधुनीम
अधुनाः	अधुनीतम्	अधुनीत
अधुनात्	अधुनीताम्	अधुनन्

IMPERATIVE. लोट् ।

धुनानि	धुनाव	धुनाम
धुनीहि	धुनीतम्	धुनीत
धुनातु	धुनीताम्	धुनन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

धुनीयाम्	धुनीयाव	धुनीयाम
धुनीयाः	धुनीयातम्	धुनीयात
धुनीयात्	धुनीयाताम्	धुनीयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

दुधाव—दुधव	दुधुविव	दुधुविम
दुधविथ—दुधोथ	दुधुवथुः	दुधुव
दुधाव	दुधुवतुः	दुधुवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

धोतास्मि	धोतास्वः	धोतास्मः
धोतासि	धोतास्थः	धोतास्थ
धोता	धोतारौ	धोतारः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— *or* —

धवितास्मि	धवितास्वः	धवितास्मः
धवितासि	धवितास्थः	धवितास्थ
धविता	धवितारौ	धवितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

धोष्यामि	धोष्यावः	धोष्यामः
धोष्यसि	धोष्यथः	धोष्यथ
धोष्यति	धोष्यतः	धोष्यन्ति

— *or* —

धविष्यामि	धविष्यावः	धविष्यामः
धविष्यसि	धाविष्यथः	धविष्यथ
धविष्यति	धविष्यतः	धविष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अधोष्यम्	अधोष्याव	अधोष्याम
अधोष्यः	अधोष्यतम्	अधोष्यत
अधोष्यत्	अधोष्यताम्	अधोष्यन्

— *or* —

अधविष्यम्	अधविष्याव	अधविष्याम
अधविष्यः	अधविष्यतम्	अधविष्यत
अधविष्यत्	अधविष्यताम्	अधविष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

धूयासम्	धूयास्व	धूयास्म
धूयाः	धूयास्तम्	धूयास्त
धूयात्	धूयास्ताम्	धूयासुः

AORIST. लुङ् ।

अधाविषम्	अधाविष्व	अधाविष्म
अधावीः	अधाविष्टम्	अधाविष्ट
अधावीत्	अधाविष्टाम्	अधाविषुः

धू = to shake,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

धुने	धुनीवहे	धुनीमहे
धुनीषे	धुनाथे	धुनीध्वे
धुनीते	धुनाते	धुनते

IMPERFECT. लङ् ।

अधुनि	अधुनीवहि	अधुनीमहि
अधुनीथाः	अधुनाथाम्	अधुनीध्वम्
अधुनीत	अधुनाताम्	अधुनत

IMPERATIVE. लोट् ।

धुनै	धुनावहै	धुनामहै
धुनीष्व	धुनाथाम्	धुनीध्वम्
धुनीताम्	धुनाताम्	धुनताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

धुनीय	धुनीवहि	धुनीमहि
धुनीथाः	धुनीयाथाम्	धुनीध्वम्
धुनीत	धुनीयाताम्	धुनीरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

दुधुवे	दुधुविवहे	दुधुविमहे
दुधुविषे	दुधुवाथे	दुधुविढ्वे—ध्वे
दुधुवे	दुधुवाते	दुधुविरे

FIRST FUTURE. लुट् ।

धोताहे	धोतास्वहे	धोतास्महे
धोतासे	धोतासाथे	धोताध्वे
धोता	धोतारौ	धोतारः

— or —

धविताहे	धवितास्वहे	धवितास्महे
धवितासे	धवितासाथे	धविताध्वे
धविता	धवितारौ	धवितारः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

SECOND FUTURE. लृट् ।

धोष्ये	धोष्यावहे	धोष्यामहे
धोष्यसे	धोष्येथे	धोष्यध्वे
धोष्यते	धोष्येते	धोष्यन्ते

— or —

धविष्ये	धविष्यावहे	धविष्यामहे
धविष्यसे	धविष्येथे	धविष्यध्वे
धविष्यते	धविष्येते	धविष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अधोष्ये	अधोष्यावहि	अधोष्यामहि
अधोष्यथाः	अधोष्येथाम्	अधोष्यध्वम्
अधोष्यत	अधोष्येताम्	अधोष्यन्त

— or —

अधविष्ये	अधविष्यावहि	अधविष्यामहि
अधविष्यथाः	अधविष्येथाम्	अधविष्यध्वम्
अधविष्यत	अधविष्येताम्	अधविष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

धोषीय	धोषीवहि	धोषीमहि
धोषीष्ठाः	धोषीयास्थाम्	धोषीढ्वम्
धोषीष्ट	धोषीयास्ताम्	धोषीरन्

— or —

धविषीय	धविषीवहि	धविषीमहि
धविवीष्ठाः	धविषीयास्थाम्	धविषीढ्वम्—ध्वम्
धविषीष्ट	धविषीयास्ताम्	धविषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अधोषि	अधोष्वहि	अधोष्महि
अधोष्ठाः	अधोषाथाम्	अधोढ्वम्
अधोष्ट	अधोषाताम्	अधोषत

— or —

अधविषि	अधविष्वहि	अधविष्महि
अधविष्ठाः	अधविषाथाम्	अधविढ्वम्—ध्वम्
अधविष्ट	अधविषाताम्	अधविषत

ज्ञा (जा) = to know, — Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

जानामि	जानीवः	जानीमः
जानासि	जानीथः	जानीथ
जानाति	जानीतः	जानन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अजानाम्	अजानीव	अजानीम
अजानाः	अजानीतम्	अजानीत
अजानात्	अजानीताम्	अजानन्

IMPERATIVE. लोट् ।

जानानि	जानाव	जानाम
जानीहि	जानीतम्	जानीत
जानातु	जानीताम्	जानन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

जानीयाम्	जानीयाव	जानीयाम
जानीयाः	जानीयातम्	जानीयात
जानीयात्	जानीयाताम्	जानीयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

जज्ञौ	जज्ञिव	जज्ञिम
जज्ञिथ—जज्ञाथ	जज्ञथुः	जज्ञ
जज्ञौ	जज्ञतुः	जज्ञुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

ज्ञातास्मि	ज्ञातास्वः	ज्ञातास्मः
ज्ञातासि	ज्ञातास्थः	ज्ञातास्थ
ज्ञाता	ज्ञातारौ	ज्ञातारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

ज्ञास्यामि	ज्ञास्यावः	ज्ञास्यामः
ज्ञास्यसि	ज्ञास्यथः	ज्ञास्यथ
ज्ञास्यति	ज्ञास्यतः	ज्ञास्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अज्ञास्यम्	अज्ञास्याव	अज्ञास्याम
अज्ञास्यः	अज्ञास्यतम्	अज्ञास्यत
अज्ञास्यत्	अज्ञास्यताम्	अज्ञास्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

ज्ञेयासम्	ज्ञेयास्व	ज्ञेयास्म
ज्ञेयाः	ज्ञेयास्तम्	ज्ञेयास्त
ज्ञेयात्	ज्ञेयास्ताम्	ज्ञेयासुः

— *or* —

ज्ञायासम्	ज्ञायास्व	ज्ञायास्म
ज्ञायाः	ज्ञायास्तम्	ज्ञायास्त
ज्ञायात्	ज्ञायास्ताम्	ज्ञायासुः

AORIST. लुङ् ।

अज्ञासिषम्	अज्ञासिष्व	अज्ञासिष्म
अज्ञासीः	अज्ञासिष्टम्	अज्ञासिष्ट
अज्ञासीत्	अज्ञासिष्टाम्	अज्ञासिषुः

ज्ञा (जा) = to know,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

जाने	जानीवहे	जानीमहे
जानीषे	जानाथे	जानीध्वे
जानीते	जानाते	जानते

IMPERFECT. लङ् ।

अजानि	अजानीवहि	अजानीमहि
अजानीथाः	अजानाथाम्	अजानीध्वम्
अजानीत	अजानाताम्	अजानत

IMPERATIVE. लोट् ।

जानै	जानावहै	जानामहै
जानीष्व	जानाथाम्	जानीध्वम्
जानीताम्	जनाताम्	जानताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

जानीय	जानीवहि	जानीमहि
जानीथाः	जानीयाथाम्	जानीध्वम्
जानीत	जानीयाताम्	जानीरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

जज्ञे	जज्ञिवहे	जज्ञिमहे
जज्ञिषे	जज्ञाथे	जज्ञिध्वे
जज्ञे	जज्ञाते	जज्ञिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

ज्ञाताहे	ज्ञातास्वहे	ज्ञातास्महे
ज्ञातासे	ज्ञातासाथे	ज्ञाताध्वे
ज्ञाता	ज्ञातारौ	ज्ञातारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

ज्ञास्ये	ज्ञास्यावहे	ज्ञास्यामहे
ज्ञास्यसे	ज्ञास्येथे	ज्ञास्यध्वे
ज्ञास्यते	ज्ञास्येते	ज्ञास्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अज्ञास्ये	अज्ञास्यावहि	अज्ञास्यामहि
अज्ञास्यथाः	अज्ञास्येथाम्	अज्ञास्यध्वम्
अज्ञास्यत	अज्ञास्येताम्	अज्ञास्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

ज्ञासीय	ज्ञासीवहि	ज्ञासीमहि
ज्ञासीष्ठाः	ज्ञासीयास्थाम्	ज्ञासीध्वम्
ज्ञासीष्ट	ज्ञासीयास्ताम्	ज्ञासीरन्

AORIST. लुङ् ।

अज्ञासिषि	अज्ञासिष्वहि	अज्ञासिष्महि
अज्ञासिष्ठाः	अज्ञासिषाथाम्	अज्ञासिध्वम्
अज्ञासिष्ट	अज्ञासिषाताम्	अज्ञासिषत

क्री = to buy,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

क्रीणामि	क्रीणीवः	क्रीणीमः
क्रीणासि	क्रीणीथः	क्रीणीथ
क्रीणाति	क्रीणीतः	क्रीणन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अक्रीणाम्	अक्रीणीव	अक्रीणीम
अक्रीणाः	अक्रीणीतम्	अक्रीणीत
अक्रीणात्	अक्रीणीताम्	अक्रीणन्

IMPERATIVE. लोट् ।

क्रीणानि	क्रीणाव	क्रीणाम
क्रीणीहि	क्रीणीतम्	क्रीणीत
क्रीणातु	क्रीणीताम्	क्रीणन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

क्रीणीयाम्	क्रीणीयाव	क्रीणीयाम
क्रीणीयाः	क्रीणीयातम्	क्रीणीयात
क्रीणीयात्	क्रीणीयाताम्	क्रीणीयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

चिक्राय–चिक्रय	चिक्रियिव	चिक्रियिम
चिक्रयिथ–चिक्रेथ	चिक्रियथुः	चिक्रिय
चिक्राय	चिक्रियतुः	चिक्रियुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

क्रेतास्मि	क्रेतास्वः	क्रेतास्मः
क्रेतासि	क्रेतास्थः	क्रेतास्थ
क्रेता	क्रेतारौ	क्रेतारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

क्रेष्यामि	क्रेष्यावः	क्रेष्यामः
क्रेष्यसि	क्रेष्यथः	क्रेष्यथ
क्रेष्यति	क्रेष्यतः	क्रेष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अक्रेष्यम्	अक्रेष्याव	अक्रेष्याम
अक्रेष्यः	अक्रेष्यतम्	अक्रेष्यत
अक्रेष्यत्	अक्रेष्यताम्	अक्रेष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

क्रीयासम्	क्रीयास्व	क्रीयास्म
क्रीयाः	क्रीयास्तम्	क्रीयास्त
क्रीयात्	क्रीयास्ताम्	क्रीयासुः

AORIST. लुङ् ।

अक्रैषम्	अक्रैष्व	अक्रैष्म
अक्रैषीः	अक्रैष्टम्	अक्रैष्ट
अक्रैषीत्	अक्रैष्टाम्	अक्रैषुः

क्री = to buy,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

क्रीणे	क्रीणीवहे	क्रीणीमहे
क्रीणिषे	क्रीणाथे	क्रीणीध्वे
क्रीणीते	क्रीणाते	क्रीणते

IMPERFECT. लङ् ।

अक्रीणि	अक्रीणीवहि	अक्रीणीमहि
अक्रीणीथाः	अक्रीणाथाम्	अक्रीणीध्वम्
अक्रीणीत	अक्रीणाताम्	अक्रीणत

IMPERATIVE. लोट् ।

क्रीणै	क्रीणावहै	क्रीणामहै
क्रीणीष्व	क्रीणाथाम्	क्रीणीध्वम्
क्रीणीताम्	क्रीणाताम्	क्रीणताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

क्रीणीय	क्रीणीवहि	क्रीणीमहि
क्रीणीथाः	क्रीणीयाथाम्	क्रीणीध्वम्
क्रीणीत	क्रीणीयाताम्	क्रीणीरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

चिक्रिये	चिक्रियिवहे	चिक्रियिमहे
चिक्रियिषे	चिक्रियाथे	चिक्रियिढ्वे-ध्वे
चिक्रिये	चिक्रियाते	चिक्रियिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

क्रेताहे	क्रेतास्वहे	क्रेतास्महे
क्रेतासे	क्रेतासाथे	क्रेताध्वे
क्रेता	क्रेतारौ	क्रेतारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

क्रेष्ये	क्रेष्यावहे	क्रेष्यामहे
क्रेष्यसे	क्रेष्येथे	क्रेष्यध्वे
क्रेष्यते	क्रेष्येते	क्रेष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अक्रेष्ये	अक्रेष्यावहि	अक्रेष्यामहि
अक्रेष्यथाः	अक्रेष्येथाम्	अक्रेष्यध्वम्
अक्रेष्यत	अक्रेष्येताम्	अक्रेष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

क्रेषीय	क्रेषीवहि	क्रेषीमहि
क्रेषीष्ठाः	क्रेषीयास्थाम्	क्रेषीढ्वम्
क्रेषीष्ट	क्रेषीयास्ताम्	क्रेषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अक्रैषि	अक्रैष्वहि	अक्रैष्महि
अक्रैष्ठाः	अक्रैषाथाम्	अक्रैढ्वम्
अक्रैष्ट	अक्रैषाताम्	अक्रैषत

X. णिच्विकरणधातुरूपाणि ।

CONJUGATION OF ROOTS OF THE TENTH CONJUGATION.

पूज् = to worship,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

पूजयामि	पूजयावः	पूजयामः
पूजयसि	पूजयथः	पूजयथ
पूजयति	पूजयतः	पूजयन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अपूजयम्	अपूजयाव	अपूजयाम
अपूजयः	अपूजयतम्	अपूजयत
अपूजयत्	अपूजयताम्	अपूजयन्

IMPERATIVE. लोट् ।

पूजयानि	पूजयाव	पूजयाम
पूजय	पूजयतम्	पूजयत
पूजयतु	पूजयताम्	पूजयन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

पूजयेयम्	पूजयेव	पूजयेम
पूजयेः	पूजयेतम्	पूजयेत
पूजयेत्	पूजयेताम्	पूजयेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

पूजयाञ्चकार	पूजयाञ्चकृव	पूजयाञ्चकृम
पूजयाञ्चकर्थ	पूजयाञ्चक्रथुः	पूजयाञ्चक्र
पूजयाञ्चकार	पूजयाञ्चक्रतुः	पूजयाञ्चक्रुः

— or —

पूजयामास	पूजयामासिव	पूजयामासिम
पूजयामासिथ	पूजयामासथुः	पूजयामास
पूजयामास	पूजयामासतुः	पूजयामासुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— or —

पूजयाम्बभूव	पूजयाम्बभूविव	पूजयाम्बभूविम
पूजयाम्बभूविथ	पूजयाम्बभूवथुः	पूजयाम्बभूव
पूजयाम्बभूव	पूजयाम्बभूवतुः	पूजयाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

पूजयितास्मि	पूजयितास्वः	पूजयितास्मः
पूजयितासि	पूजयितास्थः	पूजयितास्थ
पूजयिता	पूजयितारौ	पूजयितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

पूजयिष्यामि	पूजयिष्यावः	पूजयिष्यामः
पूजयिष्यसि	पूजयिष्यथः	पूजयिष्यथ
पूजयिष्यति	पूजयिष्यतः	पूजयिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अपूजयिष्यम्	अपूजयिष्याव	अपूजयिष्याम
अपूजयिष्यः	अपूजयिष्यतम्	अपूजयिष्यत
अपूजयिष्यत्	अपूजयिष्यताम्	अपूजयिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

पूज्यासम्	पूज्यास्व	पूज्यास्म
पूज्याः	पूज्यास्तम्	पूज्यास्त
पूज्यात्	पूज्यास्ताम्	पूज्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अपूपुजम्	अपूपुजाव	अपूपुजाम
अपूपुजः	अपूपुजतम्	अपूपुजत
अपूपुजत्	अपूपुजताम्	अपूपुजन्

पूज् = to worship,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

पूजये पूजयावहे पूजयामहे
पूजयसे पूजयेथे पूजयध्वे
पूजयते पूजयेते पूजयन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अपूजये अपूजयावहि अपूजयामहि
अपूजयथाः अपूजयेथाम् अपूजयध्वम्
अपूजयत अपूजयेताम् अपूजयन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

पूजयै पूजयावहै पूजयामहै
पूजयस्व पूजयेथाम् पूजयध्वम्
पूजयताम् पूजयेताम् पूजयन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

पूजयेय पूजयेवहि पूजयेमहि
पूजयेथाः पूजयेयाथाम् पूजयेध्वम्
पूजयेत पूजयेयाताम् पूजयेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

पूजयाञ्चक्रे पूजयाञ्चकृवहे पूजयाञ्चकृमहे
पूजयाञ्चकृषे पूजयाञ्चक्राथे पूजयाञ्चकृढ्वे
पूजयाञ्चक्रे पूजयाञ्चक्राते पूजयाञ्चक्रिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— *or* —

पूजयामास पूजयामासिव पूजयामासिम
पूजयामासिथ पूजयामासथुः पूजयामास
पूजयामास पूजयामासतुः पूजयामासुः

— *or* —

पूजयाम्बभूव पूजयाम्बभूविव पूजयाम्बभूविम
पूजयाम्बभूविथ पूजयाम्बभूवथुः पूजयाम्बभूव
पूजयाम्बभूव पूजयाम्बभूवतुः पूजयाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

पूजयिताहे पूजयितास्वहे पूजयितास्महे
पूजयितासे पूजयितासाथे पूजयिताध्वे
पूजयिता पूजयितारौ पूजयितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

पूजयिष्ये पूजयिष्यावहे पूजयिष्यामहे
पूजयिष्यसे पूजयिष्येथे पूजयिष्यध्वे
पूजयिष्यते पूजयिष्येते पूजयिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अपूजयिष्ये अपूजयिष्यावहि अपूजयिष्यामहि
अपूजयिष्यथाः अपूजयिष्येथाम् अपूजयिष्यध्वम्
अपूजयिष्यत अपूजयिष्येताम् अपूजयिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

पूजयिषीय पूजयिषीवहि पूजयिषीमहि
पूजयिषीष्ठाः पूजयिषीयास्थाम् पूजयिषीध्वम्
पूजयिषीष्ट पूजयिषीयास्ताम् पूजयिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अपूपुजे अपूपुजावहि अपूपुजामहि
अपूपुजथाः अपूपुजेथाम् अपूपुजध्वम्
अपूपुजत अपूपुजेताम् अपूपुजन्त

कथ् = to tell,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

कथयामि	कथयावः	कथयामः
कथयसि	कथयथः	कथयथ
कथयति	कथयतः	कथयन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अकथयम्	अकथयाव	अकथयाम
अकथयः	अकथयतम्	अकथयत
अकथयत्	अकथयताम्	अकथयन्

IMPERATIVE. लोट् ।

कथयानि	कथयाव	कथयाम
कथय	कतयतम्	कथयत
कथयतु	कथयताम्	कथयन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

कथयेयम्	कथयेव	कथयेम
कथयेः	कथयेतम्	कथयेत
कथयेत्	कथयेताम्	कथयेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

कथयामास	कथयामासिव	कथयामासिम
कथयामासिथ	कथयामासथुः	कथयामास
कथयामास	कथयामासतुः	कथयामासुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— or —

कथयाञ्चकार	कथयाञ्चकृव	कथयाञ्चकृम
कथयाञ्चकर्थ	कथयाञ्चक्रथुः	कथयाञ्चक्र
कथयाञ्चकार	कथयाञ्चक्रतुः	कथयाञ्चक्रुः

— or —

कथयाम्बभूव	कथयाम्बभूविव	कथयाम्बभूविम
कथयाम्बभूविथ	कथयाम्बभूवथुः	कथयाम्बभूव
कथयाम्बभूव	कथयाम्बभूवतुः	कथयाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

कथयितास्मि	कथयितास्वः	कथयितास्मः
कथयतासि	कथयितास्थः	कथयितास्थ
कथयिता	कथयितारौ	कथयितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

कथयिष्यामि	कथयिष्यावः	कथयिष्यामः
कथयिष्यासि	कथयिष्यथः	कथयिष्यथ
कथयिष्यति	कथयिष्यतः	कथयिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अकथयिष्यम्	अकथयिष्याव	अकथयिष्याम
अकथयिष्यः	अकथयिष्यतम्	अकथयिष्यत
अकथयिष्यत्	अकथयिष्यताम्	अकथयिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

कथ्यासम्	कथ्यास्व	कथ्यास्म
कथ्याः	कथ्यास्तम्	कथ्यास्त
कथ्यात्	कथ्यास्ताम्	कथ्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अचकथम्	अचकथाव	अचकथाम
अचकथः	अचकथतम्	अचकथत
अचकथत्	अचकथताम्	अचकथन्

कथ् = to tell,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

कथये	कथयावहे	कथयामहे
कथयसे	कथयेथे	कथयध्वे
कथयते	कथयेते	कथयन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अकथये	अकथयावहि	अकथयामहि
अकथयथाः	अकथयेथाम्	अकथयध्वम्
अकथयत	अकथयेताम्	अकथयन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

कथयै	कथयावहै	कथयामहै
कथयस्व	कथयेथाम्	कथयध्वम्
कथयताम्	कथयेताम्	कथयन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

कथयेय	कथयेवहि	कथयेमहि
कथयेथाः	कथयेयाथाम्	कथयेध्वम्
कथयेत	कथयेयाताम्	कथयेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

कथयाञ्चक्रे	कथयाञ्चकृवहे	कथयाञ्चकृमहे
कथयाञ्चकृषे	कथयाञ्चक्राथे	कथयाञ्चकृढ्वे
कथयाञ्चक्रे	कथयाञ्चक्राते	कथयाञ्चक्रिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— or —

कथयामास	कथयामासिव	कथयामासिम
कथयामासिथ	कथयामासथुः	कथयामास
कथयामास	कथयामासतुः	कथयामासुः

— or —

कथयाम्बभूव	कथयाम्बभूविव	कथयाम्बभूविम
कथयाम्बभूविथ	कथयाम्बभूवथुः	कथयाम्बभूव
कथयाम्बभूव	कथयाम्बभूवतुः	कथयाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

कथयिताहे	कथयितास्वहे	कथयितास्महे
कथयितासे	कथयितासाथे	कथयिताध्वे
कथयिता	कथयितारौ	कथयितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

कथयिष्ये	कथयिष्यावहे	कथयिष्यामहे
कथयिष्यसे	कथयिष्येथे	कथयिष्यध्वे
कथयिष्यते	कथयिष्येते	कथयिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अकथयिष्ये	अकथयिष्यावहि	अकथयिष्यामहि
अकथयिष्यथाः	अकथयिष्येथाम्	अकथयिष्यध्वम्
अकथयिष्यत	अकथयिष्येताम्	अकथयिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

कथयिषीय	कथयिषीवहि	कथयिषीमहि
कथयिषीष्ठाः	कथयिषीयास्थाम्	क॰यिषीध्वम्
कथयिषीष्ट	कथयिषीयास्ताम्	कथयिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अचकथे	अचकथावहि	अचकथामहि
अचकथथाः	अचकथेथाम्	अचकथध्वम्
अचकथत	अचकथेताम्	अचकथन्त

चुर् (चोर्) = to steal,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

चोरयामि	चोरयावः	चोरयामः
चोरयसि	चोरयथः	चोरयथ
चोरयति	चोरयतः	चोरयन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अचोरयम्	अचोरयाव	अचोरयाम
अचोरयः	अचोरयतम्	अचोरयत
अचोरयत्	अचोरयताम्	अचोरयन्

IMPERATIVE. लोट् ।

चोरयाणि	चोरयाव	चोरयाम
चोरय	चोरयतम्	चोरयत
चोरयतु	चोरयताम्	चोरयन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

चोरयेयम्	चोरयेव	चोरयेम
चोरयेः	चोरयेतम्	चोरयेत
चोरयेत्	चोरयेताम्	चोरयेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

चोरयाञ्चकार	चोरयाञ्चकृव	चोरयाञ्चकृम
चोरयाञ्चकर्थ	चोरयाञ्चक्रथुः	चोरयाञ्चक्र
चोरयाञ्चकार	चोरयाञ्चक्रतुः	चोरयाञ्चक्रुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— or —

चोरयामास	चोरयामासिव	चोरयामासिम
चोरयामासिथ	चोरयामासथुः	चोरयामास
चोरयामास	चोरयामासतुः	चोरयामासुः

— or —

चोरयाम्बभूव	चोरयाम्बभूविव	चोरयाम्बभूविम
चोरयाम्बभूविथ	चोरयाम्बभूवथुः	चोरयाम्बभूव
चोरयाम्बभूव	चोरयाम्बभूवतुः	चोरयाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

चोरयितास्मि	चोरयितास्वः	चोरयितास्मः
चोरयितासि	चोरयितास्थः	चोरयितास्थ
चोरयिता	चोरयितारौ	चोरयितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

चोरयिष्यामि	चोरयिष्यावः	चोरयिष्यामः
चोरयिष्यसि	चोरयिष्यथः	चोरयिष्यथ
चोरयिष्यति	चोरयिष्यतः	चोरयिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अचोरयिष्यम्	अचोरयिष्याव	अचोरयिष्याम
अचोरयिष्यः	अचोरयिष्यतम्	अचोरयिष्यत
अचोरयिष्यत्	अचोरयिष्यताम्	अचोरयिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

चोर्यासम्	चोर्यास्व	चोर्यास्म
चोर्याः	चोर्यास्तम्	चोर्यास्त
चोर्यात्	चोर्यास्ताम्	चोर्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अचूचुरम्	अचूचुराव	अचूचुराम
अचूचुरः	अचूचुरतम्	अचूचुरत
अचूचुरत्	अचूचुरताम्	अचूचुरन्

चुर् (चोर्) = to steal,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

चोरये	चोरयावहे	चोरयामहे
चोरयसे	चोरयेथे	चोरयध्वे
चोरयते	चोरयेते	चोरयन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अचोरये	अचोरयावहि	अचोरयामहि
अचोरयथाः	अचोरयेथाम्	अचोरयध्वम्
अचोरयत	अचोरयेताम्	अचोरयन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

चोरयै	चोरयावहै	चोरयामहै
चोरयस्व	चोरयेथाम्	चोरयध्वम्
चोरयताम्	चोरयेताम्	चोरयन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

चोरयेय	चोरयेवहि	चोरयेमहि
चोरयेथाः	चोरयेयाथाम्	चोरयेध्वम्
चोरयेत	चोरयेयाताम्	चोरयेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

चोरयाञ्चक्रे	चोरयाञ्चकृवहे	चोरयाञ्चकृमहे
चोरयाञ्चकृषे	चोरयाञ्चक्राथे	चोरयाञ्चकृढ्वे
चोरयाञ्चक्रे	चोरयाञ्चक्राते	चोरयाञ्चक्रिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— *or* —

चोरयामास	चोरयामासिव	चोरयामासिम
चोरयामासिथ	चोरयामासथुः	चोरयामास
चोरयामास	चोरयामासतुः	चोरयामासुः

— *or* —

चोरयाम्बभूव	चोरयाम्बभूविव	चोरयाम्बभूविम
चोरयाम्बभूविथ	चोरयाम्बभूवथुः	चोरयाम्बभूव
चोरयाम्बभूव	चोरयाम्बभूवतुः	चोरयाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

चोरयिताहे	चोरयितास्वहे	चोरयितास्महे
चोरयितासे	चोरयितासाथे	चोरयिताध्वे
चोरयिता	चोरयितारौ	चोरयितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

चोरयिष्ये	चोरयिष्यावहे	चोरयिष्यामहे
चोरयिष्यसे	चोरयिष्येथे	चोरयिष्यध्वे
चोरयिष्यते	चोरयिष्येते	चोरयिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अचोरयिष्ये	अचोरयिष्यावहि	अचोरयिष्यामहि
अचोरयिष्यथाः	अचोरयिष्येथाम्	अचोरयिष्यध्वम्
अचोरयिष्यत	अचोरयिष्येताम्	अचोरयिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

चोरयिषीय	चोरयिषीवहि	चोरयिषीमहि
चोरयिषीष्ठाः	चोरयिषीयास्थाम्	चोरयिषीढ्वम्
चोरयिषीष्ट	चोरयिषीयास्ताम्	चोरयिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अचूचुरे	अचूचुरावहि	अचूचुरामहि
अचूचुरथाः	अचूचुरेथाम्	अचूचुरध्वम्
अचूचुरत	अचूचुरेताम्	अचूचुरन्त

प्रथ् = to publish,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

प्रथयामि	प्रथयावः	प्रथयामः
प्रथयसि	प्रथयथः	प्रथयथ
प्रथयति	प्रथयतः	प्रथयन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अप्रथयम्	अप्रथयाव	अप्रथयाम
अप्रथयः	अप्रथयतम्	अप्रथयत
अप्रथयत्	अप्रथयताम्	अप्रथयन्

IMPERATIVE. लोट् ।

प्रथयानि	प्रथयाव	प्रथयाम
प्रथय	प्रथयतम्	प्रथयत
प्रथयतु	प्रथयताम्	प्रथयन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

प्रथयेयम्	प्रथयेव	प्रथयेम
प्रथयेः	प्रथयेतम्	प्रथयेत
प्रथयेत्	प्रथयेताम्	प्रथयेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

प्रथयाञ्चकार	प्रथयाञ्चकृव	प्रथयाञ्चकृम
प्रथयाञ्चकर्थ	प्रथयाञ्चक्रथुः	प्रथयाञ्चक्र
प्रथयाञ्चकार	प्रथयाञ्चक्रतुः	प्रथयाञ्चक्रुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— or —

प्रथयामास	प्रथयामासिव	प्रथयामासिम
प्रथयामासिथ	प्रथयामासथुः	प्रथयामास
प्रथयामास	प्रथयामासतुः	प्रथयामासुः

— or —

प्रथयाम्बभूव	प्रथयाम्बभूविव	प्रथयाम्बभूविम
प्रथयाम्बभूविथ	प्रथयाम्बभूवथुः	प्रथयाम्बभूव
प्रथयाम्बभूव	प्रथयाम्बभूवतुः	प्रथयाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

प्रथयितास्मि	प्रथयितास्वः	प्रथयितास्मः
प्रथयितासि	प्रथयितास्थः	प्रथयितास्थ
प्रथयिता	प्रथयितारौ	प्रथयितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

प्रथयिष्यामि	प्रथयिष्यावः	प्रथयिष्यामः
प्रथयिष्यसि	प्रथयिष्यथः	प्रथयिष्यथ
प्रथयिष्यति	प्रथयिष्यतः	प्रथयिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अप्रथयिष्यम्	अप्रथयिष्याव	अप्रथयिष्याम
अप्रथयिष्यः	अप्रथयिष्यतम्	अप्रथयिष्यत
अप्रथयिष्यत्	अप्रथयिष्यताम्	अप्रथयिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

प्रथ्यासम्	प्रथ्यास्व	प्रथ्यास्म
प्रथ्याः	प्रथ्यास्तम्	प्रथ्यास्त
प्रथ्यात्	प्रथ्यास्ताम्	प्रथ्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अपप्रथम्	अपप्रथाव	अपप्रथाम
अपप्रथः	अपप्रथतम्	अपप्रथत
अपप्रथत्	अपप्रथताम्	अपप्रथन्

प्रथ् = to publish,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

प्रथये	प्रथयावहे	प्रथयामहे
प्रथयसे	प्रथयेथे	प्रथयध्वे
प्रथयते	प्रथयेते	प्रथयन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अप्रथये	अप्रथयावहि	अप्रथयामहि
अप्रथयथाः	अप्रथयेथाम्	अप्रथयध्वम्
अप्रथयत	अप्रथयेताम्	अप्रथयन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

प्रथयै	प्रथयावहै	प्रथवामहै
प्रथयस्व	प्रथयेथाम्	प्रथयध्वम्
प्रथयताम्	प्रथयेताम्	प्रथयन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

प्रथयेय	प्रथयेवहि	प्रथमेमहि
प्रथयेथाः	प्रथयेयाथाम्	प्रथयेध्वम्
प्रथयेत	प्रथयेयाताम्	प्रथयेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

प्रथयाञ्चक्रे	प्रथयाञ्चकृवहे	प्रथयाञ्चकृमहे
प्रथयाञ्चकृषे	प्रथयाञ्चक्राथे	प्रथयाञ्चकृढ्वे
प्रथयाञ्चक्रे	प्रथयाञ्चक्राते	प्रथयाञ्चक्रिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— or —

प्रथयामास	प्रथयामासिव	प्रथयामासिम
प्रथयामासिथ	प्रथयामासथुः	प्रथयामास
प्रथयामास	प्रथयामासतुः	प्रथयामासुः

— or —

प्रथयाम्बभूव	प्रथयाम्बभूविव	प्रथयाम्बभूविम
प्रथयाम्बभूविथ	प्रथयाम्बभूवथुः	प्रथयाम्बभूव
प्रथयाम्बभूव	प्रथयाम्बभूवतुः	प्रथयाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

प्रथयिताहे	प्रथयितास्वहे	प्रथयितास्महे
प्रथयितासे	प्रथयितासाथे	प्रथयिताध्वे
प्रथयिता	प्रथयितारौ	प्रथयितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

प्रथयिष्ये	प्रथयिष्यावहे	प्रथयिष्यामहे
प्रथयिष्यसे	प्रथयिष्येथे	प्रथयिष्यध्वे
प्रथयिष्यते	प्रथयिष्येते	प्रथयिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अप्रथयिष्ये	अप्रथयिष्यावहि	अप्रथयिष्यामहि
अप्रथयिष्यथाः	अप्रथयिष्येथाम्	अप्रथयिष्यध्वम्
अप्रथयिष्यत	अप्रथयिष्येताम्	अप्रथयिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

प्रथयिषीय	प्रथयिषीवहि	प्रथयिषीमहि
प्रथयिषीष्ठाः	प्रथयिषीयास्थाम्	प्रथयिषीढ्वम्-ध्वम्
प्रथयिषीष्ट	प्रथयिषीयास्ताम्	प्रथयिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अपप्रथे	अपप्रथावहि	अपप्रथामहि
अपप्रथथाः	अपप्रथेथाम्	अपप्रथध्वम्
अपप्रथत	अपप्रथेताम्	अपप्रथन्त

गण् = to count,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

गणयामि	गणयावः	गणयामः
गणयसि	गणयथः	गणयथ
गणयति	गणयतः	गणयन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अगणयम्	अगणयाव	अगणयाम
अगणयः	अगणयतम्	अगणयत
अगणयत्	अगणयताम्	अगणयन्

IMPERATIVE. लोट् ।

गणयानि	गणयाव	गणयाम
गणय	गणयतम्	गणयत
गणयतु	गणयताम्	गणयन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

गणयेयम्	गणयेव	गणयेम
गणयेः	गणयेतम्	गणयेत
गणयेत्	गणयेताम्	गणयेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

गणयाञ्चकार	गणयाञ्चकृव	गणयाञ्चकृम
गणयाञ्चकर्थ	गणयाञ्चक्रथुः	गणयाञ्चक्र
गणयाञ्चकार	गणयाञ्चक्रतुः	गणयाञ्चक्रुः

— *or* —

गणयामास	गणयामासिव	गणयामासिम
गणयामासिथ	गणयामासथुः	गणयामास
गणयामास	गणयामासतुः	गणयामासुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— *or* —

गणयाम्बभूव	गणयाम्बभूविव	गणयाम्बभूविम
गणयाम्बभूविथ	गणयाम्बभूवथुः	गणयाम्बभूव
गणयाम्बभूव	गणयाम्बभूवतुः	गणयाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

गणयितास्मि	गणयितास्वः	गणयितास्मः
गणयितासि	गणयितास्थः	गणयितास्थ
गणयिता	गणयितारौ	गणयितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

गणयिष्यामि	गणयिष्यावः	गणयिष्यामः
गणयिष्यसि	गणयिष्यथः	गणयिष्यथ
गणयिष्यति	गणयिष्यतः	गणयिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अगणयिष्यम्	अगणयिष्याव	अगणयिष्याम
अगणयिष्यः	अगणयिष्यतम्	अगणयिष्यत
अगणयिष्यत्	अगणयिष्यताम्	अगणयिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

गण्यासम्	गण्यास्व	गण्यास्म
गण्याः	गण्यास्तम्	गण्यास्त
गण्यात्	गण्यास्ताम्	गण्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अजीगणम्	अजीगणाव	अजीगणाम
अजीगणः	अजीगणतम्	अजीगणत
अजीगणत्	अजीगणताम्	अजीगणन्

— *or* —

अजगणम्	अजगणाव	अजगणाम
अजगणः	अजगणतम्	अजगणत
अजगणत्	अजगणताम्	अजगणन्

गण् = to count,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

गणये	गणयावहे	गणयामहे
गणयसे	गणयेथे	गणयध्वे
गणयते	गणयेते	गणयन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अगणये	अगणयावहि	अगणयामहि
अगणयथाः	अगणयेथाम्	अगणयध्वम्
अगणयत	अगणयेताम्	अगणयन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

गणयै	गणयावहै	गणयामहै
गणयस्व	गणयेथाम्	गणयध्वम्
गणयताम्	गणयेताम्	गणयन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

गणयेय	गणयेवहि	गणयेमहि
गणयेथाः	गणयेयाथाम्	गणयेध्वम्
गणयेत	गणयेयाताम्	गणयेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

गणयाञ्चक्रे	गणयाञ्चकृवहे	गणयाञ्चकृमहे
गणयाञ्चकृषे	गणयाञ्चक्राथे	गणयाञ्चकृढ्वे
गणयाञ्चक्रे	गणयाञ्चक्राते	गणयाञ्चक्रिरे

— or —

गणयामास	गणयामासिव	गणयामासिम
गणयामासिथ	गणयामासथुः	गणयामास
गणयामास	गणयामासतुः	गणयामासुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— or —

गणयाम्बभूव	गणयाम्बभूविव	गणयाम्बभूविम
गणयाम्बभूविथ	गणयाम्बभूवथुः	गणयाम्बभूव
गणयाम्बभूव	गणयाम्बभूवतुः	गणयाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

गणयिताहे	गणयितास्वहे	गणयितास्महे
गणयितासे	गणयितासाथे	गणयिताध्वे
गणयिता	गणयितारौ	गणयितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

गणयिष्ये	गणयिष्यावहे	गणयिष्यामहे
गणयिष्यसे	गणयिष्येथे	गणयिष्यध्वे
गणयिष्यते	गणयिष्येते	गणयिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अगणयिष्ये	अगणयिष्यावहि	अगणयिष्यामहि
अगणयिष्यथाः	अगणयिष्येथाम्	अगणयिष्यध्वम्
अगणयिष्यत	अगणयिष्येताम्	अगणयिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

गणयिषीय	गणयिषीवहि	गणयिषीमहि
गणयिषीष्ठाः	गणयिषीयास्थाम्	गणयिषीढ्वम्-ध्वम्
गणयिषीष्ट	गणयिषीयास्ताम्	गणयिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अजीगणे	अजीगणावहि	अजीगणामहि
अजीगणथाः	अजीगणेथाम्	अजीगणध्वम्
अजीगणत	अजीगणेताम्	अजीगणन्त

— or —

अजगणे	अजगणावहि	अजगणामहि
अजगणथाः	अजगणेथाम्	अजगणध्वम्
अजगणत	अजगणेताम्	अजगणन्त

पाल् = to protect,—Parasmaipada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

पालयामि	पालयावः	पालयामः
पालयसि	पालयथः	पालयथ
पालयति	पालयतः	पालयन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अपालयम्	अपालयाव	अपालयाम
अपालयः	अपालयतम्	अपालयत
अपालयत्	अपालयताम्	अपालयन्

IMPERATIVE. लोट् ।

पालयानि	पालयाव	पालयाम
पालय	पालयतम्	पालयत
पालयतु	पालयताम्	पालयन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

पालयेयम्	पालयेव	पालयेम
पालयेः	पालयेतम्	पालयेत
पालयेत्	पालयेताम्	पालयेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

पालयाञ्चकार	पालयाञ्चकृव	पालयाञ्चकृम
पालयाञ्चकर्थ	पालयाञ्चक्रथुः	पालयाञ्चक्र
पालयाञ्चकार	पालयाञ्चक्रतुः	पालयाञ्चक्रुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— *or* —

पालयामास	पालयामासिव	पालयामासिम
पालयामासिथ	पालयामासथुः	पालयामास
पालयामास	पालयामासतुः	पालयामासुः

— *or* —

पालयाम्बभूव	पालयाम्बभूविव	पालयाम्बभूविम
पालयाम्बभूविथ	पालयाम्बभूवथुः	पालयाम्बभूव
पालयाम्बभूव	पालयाम्बभूवतुः	पालयाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

पालयितास्मि	पालयितास्वः	पालयितास्मः
पालयितासि	पालयितास्थः	पालयितास्थ
पालयिता	पालयितारौ	पालयितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

पालयिष्यामि	पालयिष्यावः	पालयिष्यामः
पालयिष्यसि	पालयिष्यथः	पालयिष्यथ
पालयिष्यति	पालयिष्यतः	पालयिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अपालयिष्यम्	अपालयिष्याव	अपालयिष्याम
अपालयिष्यः	अपालयिष्यतम्	अपालयिष्यत
अपालयिष्यत्	अपालयिष्यताम्	अपालयिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

पाल्यासम्	पाल्यास्व	पाल्यास्म
पाल्याः	पाल्यास्तम्	पाल्यास्त
पाल्यात्	पाल्यास्ताम्	पाल्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अपीपलम्	अपीपलाव	अपीपलाम
अपीपलः	अपीपलतम्	अपीपलत
अपीपलत्	अपीपलताम्	अपीपलन्

पाल् = to protect,—Atmanepada.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

पालये	पालयावहे	पालयामहे
पालयसे	पालयेथे	पालयध्वे
पालयते	पालयेते	पालयन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अपालये	अपालयावहि	अपालयामहि
अपालयथाः	अपालयेथाम्	अपालयध्वम्
अपालयत	अपालयेताम्	अपालयन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

पालयै	पालयावहै	पालयामहै
पालयस्व	पालयेथाम्	पालयध्वम्
पालयताम्	पालयेताम्	पालयन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

पालयेय	पालयेवहि	पालयेमहि
पालयेथाः	पालयेयाथाम्	पालयेध्वम्
पालयेत	पालयेयाताम्	पालयेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses

PERFECT. लिट् ।

पालयांचक्रे	पालयांचकृवहे	पालयांचकृमहे
पालयांचकृषे	पालयांचक्राथे	पालयांचकृढ्वे
पालयांचक्रे	पालयांचक्राते	पालयांचक्रिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— or —

पालयामास	पालयामासिव	पालयामासिम
पालयामासिथ	पालयामासथुः	पालयामास
पालयामास	पालयामासतुः	पालयामासुः

— or —

पालयांबभूव	पालयांबभूविव	पालयांबभूविम
पालयांबभूविथ	पालयांबभूवथुः	पालयांबभूव
पालयांबभूव	पालयांबभूवतुः	पालयांबभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

पालयिताहे	पालयितास्वहे	पालयितास्महे
पालयितासे	पालयितासाथे	पालयिताध्वे
पालयिता	पालयितारौ	पालयितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

पालयिष्ये	पालयिष्यावहे	पालयिष्यामहे
पालयिष्यसे	पालयिष्येथे	पालयिष्यध्वे
पालयिष्यते	पालयिष्येथे	पालयिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अपालयिष्ये	अपालयिष्यावहि	अपालयिष्यामहि
अपालयिष्यथाः	अपालयिष्येथाम्	अपालयिष्यध्वम्
अपालयिष्यत	अपालयिष्येताम्	अपालयिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

पालयिषीय	पालयिषीवहि	पालयिषीमहि
पालयिषीष्ठाः	पालयिषीयास्थाम्	पालयिषीढ्वं-ध्वम्
पालयिषीष्ट	पालयिषीयास्ताम्	पालयिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अपीपले	अपीपलावहि	अपीपलामहि
अपीपलथाः	अपीपलेथाम्	अपीपलध्वम्
अपीपलत	अपीपलेताम्	अपीपलन्त

गम् (गच्छ्) = to go,—Passive Form.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

गम्ये	गम्यावहे	गम्यामहे
गम्यसे	गम्येथे	गम्यध्वे
गम्यते	गम्येते	गम्यन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अगम्ये	अगम्यावहि	अगम्यामहि
अगम्यथाः	अगम्येथाम्	अगम्यध्वम्
अगम्यत	अगम्येताम्	अगम्यन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

गम्यै	गम्यावहै	गम्यामहै
गम्यस्व	गम्येथाम्	गम्यध्वम्
गम्यताम्	गम्येताम्	गम्यन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

गम्येय	गम्येवहि	गम्येमहि
गम्येथाः	गम्येथाम्	गम्येध्वम्
गम्येत	गम्येयाताम्	गम्येरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

जग्मे	जग्मिवहे	जग्मिमहे
जग्मिषे	जग्माथे	जग्मिध्वे
जग्मे	जग्माते	जग्मिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

गन्ताहे	गन्तास्वहे	गन्तास्महे
गन्तासे	गन्तासाथे	गन्ताध्वे
गन्ता	गन्तारौ	गन्तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

गंस्ये	गंस्यावहे	गंस्यामहे
गंस्यसे	गंस्येथे	गंस्यध्वे
गंस्यते	गंस्येते	गंस्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अगंस्ये	अगंस्यावहि	अगंस्यामहि
अगंस्यथाः	अगंस्येथाम्	अगंस्यध्वम्
अगंस्यत	अगंस्येताम्	अगंस्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

गंसीय	गंसीवहि	गंसीमहि
गंसीष्ठाः	गंसीयास्थाम्	गंसीध्वम्
गंसीष्ट	गंसीयास्ताम्	गंसीरन्

AORIST. लुङ् ।

अगंसि	अगंस्वहि	अगंस्महि
अगंस्थाः	अगंसाथाम्	अगंध्वम्
अगामि	अगंसाताम्	अगंसत

गम् (गच्छ्) = to go,—Causel Form.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

गमयामि	गमयावः	गमयामः
गमयसि	गमयथः	गमयथ
गमयति	गमयतः	गमयन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अगमयम्	अगमयाव	अगमयाम
अगमयः	अगमयतम्	अगमयत
अगमयत्	अगमयताम्	अगमयन्

IMPERATIVE. लोट् ।

गमयानि	गमयाव	गमयाम
गमय	गमयतम्	गमयत
गमयतु	गमयताम्	गमयन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

गमयेयम्	गमयेव	गमयेम
गमयेः	गमयेतम्	गमयेत
गमयेत्	गमयेताम्	गमयेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

गमयांचक्रे	गमयांचकृवहे	गमयांचकृमहे
गमयांचकृषे	गमयांचक्राथे	गमयांचकृढ्वे
गमयांचक्रे	गमयांचक्राते	गमयांचक्रिरे

— or —

गमयांचकार	गमयांचकृव	गमयांचकृम
गमयांचकर्थ	गमयांचक्रथुः	गमयांचक्र
गमयांचकार	गमयांचक्रतुः	गमयांचक्रुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— or —

गमयामास	गमयामासिव	गमयामासिम
गमयामासिथ	गमयामासथुः	गमयामास
गमयामास	गमयामासतुः	गमयामासुः

— or —

गमयाम्बभूव	गमयाम्बभूविव	गमयाम्बभूविम
गमयाम्बभूविथ	गमयाम्बभूवथुः	गमयाम्बभूव
गमयाम्बभूव	गमयाम्बभूवतुः	गमयाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

गमयितास्मि	गमयितास्वः	गमयितास्मः
गमयितासि	गमयितास्थः	गमयितास्थ
गमयिता	गमयितारौ	गमयितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

गमयिष्यामि	गमयिष्यावः	गमयिष्यामः
गमयिष्यसि	गमयिष्यथः	गमयिष्यथ
गमयिष्यति	गमयिष्यतः	गमयिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अगमयिष्यम्	अगमयिष्याव	अगमयिष्याम
अगमयिष्यः	अगमयिष्यतम्	अगमयिष्यत
अगमयिष्यत्	अगमयिष्यताम्	अगमयिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

गम्यासम्	गम्यास्व	गम्यास्म
गम्याः	गम्यास्तम्	गम्यास्त
गम्यात्	गम्यास्ताम्	गम्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अजीगमम्	अजीगमाव	अजीगमाम
अजीगमः	अजीगमतम्	अजीगमत
अजीगमत्	अजीगमताम्	अजीगमन्

गम् (गच्छ्) = to go,—Desiderative Form.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

जिगमिषामि	जिगमिषावः	जिगमिषामः
जिगमिषसि	जिगमिषथः	जिगमिषथ
जिगमिषति	जिगमिषतः	जिगमिषन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अजिगमिषम्	अजिगमिषाव	अजिगमिषाम
अजिगमिषः	अजिगमिषतम्	अजिगमिषत
अजिगमिषत्	अजिगमिषताम्	अजिगमिषन्

IMPERATIVE. लोट् ।

जिगमिषाणि	जिगमिषाव	जिगमिषाम
जिगमिष	जिगमिषतम्	जिगमिषत
जिगमिषतु	जिगमिषताम्	जिगमिषन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

जिगमिषेयम्	जिगमिषेव	जिगमिषेम
जिगमिषेः	जिगमिषेतम्	जिगमिषेत
जिगमिषेत्	जिगमिषेताम्	जिगमिषेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

जिगमिषांचक्रे	जिगमिषांचकृवहे	जिगमिषांचकृमहे
जिगमिषांचकृषे	जिगमिषांचक्राथे	जिगमिषांचकृढ्वे
जिगमिषांचक्रे	जिगमिषांचक्राते	जिगमिषांचक्रिरे

— or —

जिगमिषांचकार	जिगमिषांचकृव	जिगमिषांचकृम
जिगमिषांचकर्थ	जिगमिषांचक्रथुः	जिगमिषांचक्र
जिगमिषांचकार	जिगमिषांचक्रतुः	जिगमिषांचक्रुः

— or —

जिगमिषामास	जिगमिषामासिव	जिगमिषामासिम
जिगमिषामासिथ	जिगमिषामासथुः	जिगमिषामास
जिगमिषामास	जिगमिषामासतुः	जिगमिषामासुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— or —

जिगमिषांबभूव	जिगमिषांबभूविव	जिगमिषांबभूविम
जिगमिषांबभूविथ	जिगमिषांबभूवथुः	जिगमिषांबभूव
जिगमिषांबभूव	जिगमिषांबभूवतुः	जिगमिषांबभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

जिगमिषितास्मि	जिगमिषितास्वः	जिगमिषितास्मः
जिगमिषितासि	जिगमिषितास्थः	जिगमिषितास्थ
जिगमिषिता	जिगमिषितारौ	जिगमिषितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

जिगमिषिष्यामि	जिगमिषिष्यावः	जिगमिषिष्यामः
जिगमिषिष्यसि	जिगमिषिष्यथः	जिगमिषिष्यथ
जिगमिषिष्यति	जिगमिषिष्यतः	जिगमिषिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अजिगमिषिष्यम्	अजिगमिषिष्याव	अजिगमिषिष्याम
अजिगमिषिष्यः	अजिगमिषिष्यतम्	अजिगमिषिष्यत
अजिगमिषिष्यत्	अजिगमिषिष्यताम्	अजिगमिषिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

जिगमिष्यासम्	जिगमिष्यास्व	जिगमिष्यास्म
जिगमिष्याः	जिगमिष्यास्तम्	जिगमिष्यास्त
जिगमिष्यात्	जिगमिष्यास्ताम्	जिगमिष्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अजिगमिषिषम्	अजिगमिषिष्व	अजिगमिषिष्म
अजिगमिषीः	अजिगमिषिष्टम्	अजिगमिषिष्ट
अजिगमिषीत्	अजिगमिषिष्टाम्	अजिगमिषिषुः

गम् (गच्छ्) = to go,—Frequentative Form.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

जङ्गम्ये	जङ्गम्यावहे	जङ्गम्यामहे
जङ्गम्यसे	जङ्गम्येथे	जङ्गम्यध्वे
जङ्गम्यते	जङ्गम्येते	जङ्गम्यन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अजङ्गम्ये	अजङ्गम्यावहि	अजङ्गम्यामहि
अजङ्गम्यथाः	अजङ्गम्येथाम्	अजङ्गम्यध्वम्
अजङ्गम्यत	अजङ्गम्येताम्	अजङ्गम्यन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

जङ्गम्यै	जङ्गम्यावहै	जङ्गम्यामहै
जङ्गम्यस्व	जङ्गम्येथाम्	जङ्गम्यध्वम्
जङ्गम्यताम्	जङ्गम्येताम्	जङ्गम्यन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

जङ्गम्येय	जङ्गम्येवहि	जङ्गम्येमहि
जङ्गम्येथाः	जङ्गम्येयाथाम्	जङ्गम्येध्वम्
जङ्गम्येत	जङ्गम्येयाताम्	जङ्गम्येरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

जङ्गमाञ्चक्रे	जङ्गमाञ्चकृवहे	जङ्गमाञ्चकृमहे
जङ्गमाञ्चकृषे	जङ्गमाञ्चक्राथे	जङ्गमाञ्चकृढ्वे
जङ्गमाञ्चक्रे	जङ्गमाञ्चक्राते	जङ्गमाञ्चक्रिरे

— *or* —

जङ्गमाञ्चकार	जङ्गमाञ्चकृव	जङ्गमाञ्चकृम
जङ्गमाञ्चकर्थ	जङ्गमाञ्चक्रथुः	जङ्गमाञ्चक्र
जङ्गमाञ्चकार	जङ्गमाञ्चक्रतुः	जङ्गमाञ्चक्रुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— *or* —

जङ्गमामास	जङ्गमामासिव	जङ्गमामासिम
जङ्गमामासिथ	जङ्गमामासथुः	जङ्गमामास
जङ्गमामास	जङ्गमामासतुः	जङ्गमामासुः

— *or* —

जङ्गमाम्बभूव	जङ्गमाम्बभूविव	जङ्गमाम्बभूविम
जङ्गमाम्बभूविथ	जङ्गमाम्बभूवथुः	जङ्गमाम्बभूव
जङ्गमाम्बभूव	जङ्गमाम्बभूवतुः	जङ्गमाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

जङ्गमिताहे	जङ्गमितास्वहे	जङ्गमितास्महे
जङ्गमितासे	जङ्गमितासाथे	जङ्गमिताध्वे
जङ्गमिता	जङ्गमितारौ	जङ्गमितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

जङ्गमिष्ये	जङ्गमिष्यावहे	जङ्गमिष्यामहे
जङ्गमिष्यसे	जङ्गमिष्येथे	जङ्गमिष्यध्वे
जङ्गमिष्यते	जङ्गमिष्येते	जङ्गमिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अजङ्गमिष्ये	अजङ्गमिष्यावहि	अजङ्गमिष्यामहि
अजङ्गमिष्यथाः	अजङ्गमिष्येथाम्	अजङ्गमिष्यध्वम्
अजङ्गमिष्यत	अजङ्गमिष्येताम्	अजङ्गमिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

जङ्गमिषीय	जङ्गमिषीवहि	जङ्गमिषीमहि
जङ्गमिषीष्ठाः	जङ्गमिषीयास्थाम्	जङ्गमिषीध्वम्
जङ्गमिषीष्ट	जङ्गमिषीयास्ताम्	जङ्गमिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अजङ्गमिषि	अजङ्गमिष्वहि	अजङ्गमिष्महि
अजङ्गमिष्ठाः	अजङ्गमिषाथाम्	अजङ्गमिढ्वं-ध्वम्
अजङ्गमिष्ट	अजङ्गमिषाताम्	अजङ्गमिषत

कृ = to do,—Passive Form.

सार्वधातुकरूपाणि ।
Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

क्रिये	क्रियावहे	क्रियामहे
क्रियसे	क्रियेथे	क्रियध्वे
क्रियते	क्रियेते	क्रियन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अक्रिये	अक्रियावहि	अक्रियामहि
अक्रियथाः	अक्रियेथाम्	अक्रियध्वम्
अक्रियत	अक्रियेताम्	अक्रियन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

क्रियै	क्रियावहै	क्रियामहै
क्रियस्व	क्रियेथाम्	क्रियध्वम्
क्रियताम्	क्रियेताम्	क्रियन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

क्रियेय	क्रियेवहि	क्रियेमहि
क्रियेथाः	क्रियेयाथाम्	क्रियेध्वम्
क्रियेत	क्रियेयाताम्	क्रियेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।
Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

चक्रे	चकृवहे	चकृमहे
चकृषे	चक्राथे	चकृढ्वे
चक्रे	चक्राते	चक्रिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

कर्ताहे	कर्तास्वहे	कर्तास्महे
कर्तासे	कर्तासाथे	कर्ताध्वे
कर्ता	कर्तारौ	कर्तारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

करिष्ये	करिष्यावहे	करिष्यामहे
करिष्यसे	करिष्येथे	करिष्यध्वे
करिष्यते	करिष्येते	करिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अकरिष्ये	अकरिष्यावहि	अकरिष्यामहि
अकरिष्यथाः	अकरिष्येथाम्	अकरिष्यध्वम्
अकरिष्यत	अकरिष्येताम्	अकरिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

कृषीय	कृषीवहि	कृषीमहि
कृषीष्ठाः	कृषीयास्थाम्	कृषीढ्वम्
कृषीष्ट	कृषीयास्ताम्	कृषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अकारिषि	अकारिष्वहि	अकारिष्महि
अकारिष्ठाः	अकारिषाथाम्	अकारिढ्वं-ध्वम्
अकारि	अकारिषाताम्	अकारिषत

कृ = to do,—Causal Form.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

कारयामि	कारयावः	कारयामः
कारयसि	कारयथः	कारयथ
कारयति	कारयतः	कारयन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अकारयम्	अकारयाव	अकारयाम
अकारयः	अकारयतम्	अकारयत
अकारयत्	अकारयताम्	अकारयन्

IMPERATIVE. लोट् ।

कारयाणि	कारयाव	कारयाम
कारय	कारयतम्	कारयत
कारयतु	कारयताम्	कारयन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

कारयेयम्	कारयेव	कारयेम
कारयेः	कारयेतम्	कारयेत
कारयेत्	कारयेताम्	कारयेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

कारयाञ्चकार	कारयाञ्चकृव	कारयाञ्चकृम
कारयाञ्चकर्थ	कारयाञ्चक्रथुः	कारयाञ्चक्र
कारयाञ्चकार	कारयाञ्चक्रतुः	कारयाञ्चक्रुः

— *or* —

कारयामास	कारयामासिव	कारयामासिम
कारयामासिथ	कारयामासथुः	कारयामास
कारयामास	कारयामासतुः	कारयामासुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— *or* —

कारयाम्बभूव	कारयाम्बभूविव	कारयाम्बभूविम
कारयाम्बभूविथ	कारयाम्बभूवथुः	कारयाम्बभूव
कारयाम्बभूव	कारयाम्बभूवतुः	कारयाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

कारयितास्मि	कारयितास्वः	कारयितास्मः
कारयितासि	कारयितास्थः	कारयितास्थ
कारयिता	कारयितारौ	कारयितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

कारयिष्यामि	कारयिष्यावः	कारयिष्यामः
कारयिष्यसि	कारयिष्यथः	कारयिष्यथ
कारयिष्यति	कारयिष्यतः	कारयिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अकारयिष्यम्	अकारयिष्याव	अकारयिष्याम
अकारयिष्यः	अकारयिष्यतम्	अकारयिष्यत
अकारयिष्यत्	अकारयिष्यताम्	अकारयिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

कार्यासम्	कार्यास्व	कार्यास्म
कार्याः	कार्यास्तम्	कार्यास्त
कार्यात्	कार्यास्ताम्	कार्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अचीकरम्	अचीकराव	अचीकराम
अचीकरः	अचीकरतम्	अचीकरत
अचीकरत्	अचीकरताम्	अचीकरन्

कृ = to do,—Desiderative Form.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

चिकीर्षामि	चिकीर्षावः	चिकीर्षामः
चिकीर्षसि	चिकीर्षथः	चिकीर्षथ
चिकीर्षति	चिकीर्षतः	चिकीर्षन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अचिकीर्षम्	अचिकीर्षाव	अचिकीर्षाम
अचिकीर्षः	अचिकीर्षतम्	अचिकीर्षत
अचिकीर्षत्	अचिकीर्षताम्	अचिकीर्षन्

IMPERATIVE. लोट् ।

चिकीर्षाणि	चिकीर्षाव	चिकीर्षाम
चिकीर्ष	चिकीर्षतम्	चिकीर्षत
चिकीर्षतु	चिकीर्षताम्	चिकीर्षन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

चिकीर्षेयम्	चिकीर्षेव	चिकीर्षेम
चिकीर्षेः	चिकीर्षेतम्	चिकीर्षेत
चिकीर्षेत्	चिकीर्षेताम्	चिकीर्षेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

चिकीर्षाञ्चकार	चिकीर्षाञ्चकृव	चिकीर्षाञ्चकृम
चिकीर्षाञ्चकर्थ	चिकीर्षाञ्चक्रथुः	चिकीर्षाञ्चक्र
चिकीर्षाञ्चकार	चिकीर्षाञ्चक्रतुः	चिकीर्षाञ्चक्रुः

— or —

चिकीर्षामास	चिकीर्षामासिव	चिकीर्षामासिम
चिकीर्षामासिथ	चिकीर्षामासथुः	चिकीर्षामास
चिकीर्षामास	चिकीर्षामासतुः	चिकीर्षामासुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— or —

चिकीर्षाबभूव	चिकीर्षाबभूविव	चिकीर्षाबभूविम
चिकीर्षाबभूविथ	चिकीर्षाबभूवथुः	चिकीर्षाबभूव
चिकीर्षाबभूव	चिकीर्षाबभूवतुः	चिकीर्षाबभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

चिकीर्षितास्मि	चिकीर्षितास्वः	चिकीर्षितास्मः
चिकीर्षितासि	चिकीर्षितास्थः	चिकीर्षितास्थ
चिकीर्षिता	चिकीर्षितारौ	चिकीर्षितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

चिकीर्षिष्यामि	चिकीर्षिष्यावः	चिकीर्षिष्यामः
चिकीर्षिष्यसि	चिकीर्षिष्यथः	चिकीर्षिष्यथ
चिकीर्षिष्यति	चिकीर्षिष्यतः	चिकीर्षिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अचिकीर्षिष्यम्	अचिकीर्षिष्याव	अचिकीर्षिष्याम
अचिकीर्षिष्यः	अचिकीर्षिष्यतम्	अचिकीर्षिष्यत
अचिकीर्षिष्यत्	अचिकीर्षिष्यताम्	अचिकीर्षिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

चिकीर्ष्यासम्	चिकीर्ष्यास्व	चिकीर्ष्यास्म
चिकीर्ष्याः	चिकीर्ष्यास्तम्	चिकीर्ष्यास्त
चिकीर्ष्यात्	चिकीर्ष्यास्ताम्	चिकीर्ष्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अचिकीर्षिषम्	अचिकीर्षिष्व	अचिकीर्षिष्म
अचिकीर्षीः	अचिकीर्षिष्टम्	अचिकीर्षिष्ट
अचिकीर्षीत्	अचिकीर्षिष्टाम्	अचिकीर्षिषुः

कृ = to do,—Frequentative Form.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

चेक्रीये	चेक्रीयावहे	चेक्रीयामहे
चेक्रीयसे	चेक्रीयेथे	चेक्रीयध्वे
चेक्रीयते	चेक्रीयेते	चेक्रीयन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अचेक्रीये	अचेक्रीयावहि	अचेक्रीयामहि
अचेक्रीयथाः	अचेक्रीयेथाम्	अचेक्रीयध्वम्
अचेक्रीयत	अचेक्रीयेताम्	अचेक्रीयन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

चेक्रीयै	चेक्रीयावहै	चेक्रीयामहै
चेक्रीयस्व	चेक्रीयेथाम्	चेक्रीयध्वम्
चेक्रीयताम्	चेक्रीयेताम्	चेक्रीयन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

चेक्रीयेय	चेक्रीयेवहि	चेक्रीयेमहि
चेक्रीयेथाः	चेक्रीयेयाथाम्	चेक्रीयेध्वम्
चेक्रीयेत	चेक्रीयेयाताम्	चेक्रीयेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

चेक्रीयाञ्चक्रे	चेक्रीयाञ्चकृवहे	चेक्रीयाञ्चकृमहे
चेक्रीयाञ्चकृषे	चेक्रीयाञ्चक्राथे	चेक्रीयाञ्चकृढ्वे
चेक्रीयाञ्चक्रे	चेक्रीयाञ्चक्राते	चेक्रीयाञ्चक्रिरे

—or—

चेक्रीयामास	चेक्रीयामासिव	चेक्रीयामासिम
चेक्रीयामासिथ	चेक्रीयामासथुः	चेक्रीयामास
चेक्रीयामास	चेक्रीयामासतुः	चेक्रीयामासुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

—or—

चेक्रीयाम्बभूव	चेक्रीयाम्बभूविव	चेक्रियाम्बभूविम
चेक्रीयाम्बभूविथ	चेक्रीयाम्बभूवथुः	चेक्रीयाम्बभूव
चेक्रीयाम्बभूव	चेक्रीयाम्बभूवतुः	चेक्रीयाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

चेक्रीयिताहे	चेक्रीयितास्वहे	चेक्रीयितास्महे
चेक्रीयितासे	चेक्रीयितासाथे	चेक्रीयिताध्वे
चेक्रीयिता	चेक्रीयितारौ	चेक्रीयितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

चेक्रीयिष्ये	चेक्रीयिष्यावहे	चेक्रीयिष्यामहे
चेक्रीयिष्यसे	चेक्रीयिष्येथे	चेक्रीयिष्यध्वे
चेक्रीयिष्यते	चेक्रीयिष्येते	चेक्रीयिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अचेक्रीयिष्ये	अचेक्रीयिष्यावहि	अचेक्रीयिष्यामहि
अचेक्रीयिष्यथाः	अचेक्रीयिष्येथाम्	अचेक्रीयिष्यध्वम्
अचेक्रीयिष्यत	अचेक्रीयिष्येताम्	अचेक्रीयिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

चेक्रीयिषीय	चेक्रीयिषीवहि	चेक्रीयिषीमहि
चेक्रीयिषीष्ठाः	चेक्रीयिषीयास्थाम्	चेक्रीयिषीढ्वं-ध्वम्
चेक्रीयिषीष्ट	चेक्रीयिषीयास्ताम्	चेक्रीयिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अचेक्रीयिषि	अचेक्रीयिष्वहि	अचेक्रीयिष्महि
अचेक्रीयिष्ठाः	अचेक्रीयिषाथाम्	अचेक्रीयिढ्वं-ध्वम्
अचेक्रीयिष्ट	अचेक्रीयिषाताम्	अचेक्रीयिषत

दृश् (पश्य्) = to see,—Passive Form.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

दृश्ये	दृश्यावहे	दृश्यामहे
दृश्यसे	दृश्येथे	दृश्यध्वे
दृश्यते	दृश्येते	दृश्यन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अदृश्ये	अदृश्यावहि	अदृश्यामहि
अदृश्यथाः	अदृश्येथाम्	अदृश्यध्वम्
अदृश्यत	अदृश्येताम्	अदृश्यन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

दृश्यै	दृश्यावहै	दृश्यामहै
दृश्यस्व	दृश्येथाम्	दृश्यध्वम्
दृश्यताम्	दृश्येताम्	दृश्यन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

दृश्येय	दृश्येवहि	दृश्येमहि
दृश्येथाः	दृश्येयाथाम्	दृश्येध्वम्
दृश्येत	दृश्येयाताम्	दृश्येरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

ददृशे	ददृशिवहे	ददृशिमहे
ददृशिषे	ददृशाथे	ददृशिध्वे
ददृशे	ददृशाते	ददृशिरे

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

FIRST FUTURE. लुट् ।

द्रष्टाहे	द्रष्टास्वहे	द्रष्टास्महे
द्रष्टासे	द्रष्टासाथे	द्रष्टाध्वे
द्रष्टा	द्रष्टारौ	द्रष्टारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

द्रक्ष्ये	द्रक्ष्यावहे	द्रक्ष्यामहे
द्रक्ष्यसे	द्रक्ष्येथे	द्रक्ष्यध्वे
द्रक्ष्यते	द्रक्ष्येते	द्रक्ष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अद्रक्ष्ये	अद्रक्ष्यावहि	अद्रक्ष्यामहि
अद्रक्ष्यथाः	अद्रक्ष्येथाम्	अद्रक्ष्यध्वम्
अद्रक्ष्यत	अद्रक्ष्येताम्	अद्रक्ष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

दृक्षीय	दृक्षीवहि	दृक्षीमहि
दृक्षीष्ठाः	दृक्षीयास्थाम्	दृक्षीध्वम्
दृक्षीष्ट	दृक्षीयास्ताम्	दृक्षीरन्

AORIST. लुङ् ।

अदर्शिषि	अदर्शिष्वहि	अदर्शिष्महि
अदर्शिष्ठाः	अदर्शिषाथाम्	अदर्शिढ्वं-ध्वम्
अदर्शि	अदर्शिषाताम्	अदर्शिषत

दृश् (पश्य्) = to see,—Causal Form.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

दर्शयामि	दर्शयावः	दर्शयामः
दर्शयसि	दर्शयथः	दर्शयथ
दर्शयति	दर्शयतः	दर्शयन्ति

IMPERFECT. लङ् ।

अदर्शयम्	अदर्शयाव	अदर्शयाम
अदर्शयः	अदर्शयतम्	अदर्शयत
अदर्शयत्	अदर्शयताम्	अदर्शयन्

IMPERATIVE. लोट् ।

दर्शयानि	दर्शयाव	दर्शयाम
दर्शय	दर्शयतम्	दर्शयत
दर्शयतु	दर्शयताम्	दर्शयन्तु

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

दर्शयेयम्	दर्शयेव	दर्शयेम
दर्शयेः	दर्शयेतम्	दर्शयेत
दर्शयेत्	दर्शयेताम्	दर्शयेयुः

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

दर्शयांचकार	दर्शयांचकृव	दर्शयांचकृम
दर्शयांचकर्थ	दर्शयांचक्रथुः	दर्शयांचक्र
दर्शयांचकार	दर्शयांचक्रतुः	दर्शयांचक्रुः

— or —

दर्शयामास	दर्शयामासिव	दर्शयामासिम
दर्शयामासिथ	दर्शयामासथुः	दर्शयामास
दर्शयामास	दर्शयामासतुः	दर्शयामासुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— or —

दर्शयाम्बभूव	दर्शयाम्बभूविव	दर्शयाम्बभूविम
दर्शयाम्बभूविथ	दर्शयाम्बभूवथुः	दर्शयाम्बभूव
दर्शयाम्बभूव	दर्शयाम्बभूवतुः	दर्शयाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

दर्शयितास्मि	दर्शयितास्वः	दर्शयितास्मः
दर्शयितासि	दर्शयितास्थः	दर्शयितास्थ
दर्शयिता	दर्शयितारौ	दर्शयितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

दर्शयिष्यामि	दर्शयिष्यावः	दर्शयिष्यामः
दर्शयिष्यसि	दर्शयिष्यथः	दर्शयिष्यथ
दर्शयिष्यति	दर्शयिष्यतः	दर्शयिष्यन्ति

CONDITIONAL. लृङ् ।

अदर्शयिष्यम्	अदर्शयिष्याव	अदर्शयिष्याम
अदर्शयिष्यः	अदर्शयिष्यतम्	अदर्शयिष्यत
अदर्शयिष्यत्	अदर्शयिष्यताम्	अदर्शयिष्यन्

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

दर्श्यासम्	दर्श्यास्व	दर्श्यास्म
दर्श्याः	दर्श्यास्तम्	दर्श्यास्त
दर्श्यात्	दर्श्यास्ताम्	दर्श्यासुः

AORIST. लुङ् ।

अददर्शम्	अददर्शाव	अददर्शाम
अददर्शः	अददर्शतम्	अददर्शत
अददर्शत्	अददर्शताम्	अददर्शन्

दृश् (पश्य्) = to see,—Desiderative Form.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

दिदृक्षे दिदृक्षावहे दिदृक्षामहे
दिदृक्षसे दिदृक्षेथे दिदृक्षध्वे
दिदृक्षते दिदृक्षेते दिदृक्षन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अदिदृक्षे अदिदृक्षावहि अदिदृक्षामहि
अदिदृक्षथाः अदिदृक्षेथाम् अदिदृक्षध्वम्
अदिदृक्षत अदिदृक्षेताम् अदिदृक्षन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

दिदृक्षै दिदृक्षावहै दिदृक्षामहै
दिदृक्षस्व दिदृक्षेथाम् दिदृक्षध्वम्
दिदृक्षताम् दिदृक्षेताम् दिदृक्षन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

दिदृक्षेय दिदृक्षेवहि दिदृक्षेमहि
दिदृक्षेथाः दिदृक्षेयाथाम् दिदृक्षेध्वम्
दिदृक्षेत दिदृक्षेयाताम् दिदृक्षेरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

दिदृक्षाञ्चक्रे दिदृक्षाञ्चकृवहे दिदृक्षाञ्चकृमहे
दिदृक्षाञ्चकृषे दिदृक्षाञ्चक्राथे दिदृक्षाञ्चकृढ्वे
दिदृक्षाञ्चक्रे दिदृक्षाञ्चक्राते दिदृक्षाञ्चक्रिरे

— *or* —

दिदृक्षामास दिदृक्षामासिव दिदृक्षामासिम
दिदृक्षामासिथ दिदृक्षामासथुः दिदृक्षामास
दिदृक्षामास दिदृक्षामासतुः दिदृक्षामासुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— *or* —

दिदृक्षाम्बभूव दिदृक्षाम्बभूविव दिदृक्षाम्बभूविम
दिदृक्षाम्बभूविथ दिदृक्षाम्बभूवथुः दिदृक्षाम्बभूव
दिदृक्षाम्बभूव दिदृक्षाम्बभूवतुः दिदृक्षाम्बभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

दिदृक्षिताहे दिदृक्षितास्वहे दिदृक्षितास्महे
दिदृक्षितासे दिदृक्षितासाथे दिदृक्षिताध्वे
दिदृक्षिता दिदृक्षितारौ दिदृक्षितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

दिदृक्षिष्ये दिदृक्षिष्यावहे दिदृक्षिष्यामहे
दिदृक्षिष्यसे दिदृक्षिष्येथे दिदृक्षिष्यध्वे
दिदृक्षिष्यते दिदृक्षिष्येते दिदृक्षिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अदिदृक्षिष्ये अदिदृक्षिष्यावहि अदिदृक्षिष्यामहि
अदिदृक्षिष्यथाः अदिदृक्षिष्येथाम् अदिदृक्षिष्यध्वम्
अदिदृक्षिष्यत अदिदृक्षिष्येताम् अदिदृक्षिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

दिदृक्षिषीय दिदृक्षिषीवहि दिदृक्षिषीमहि
दिदृक्षिषीष्ठाः दिदृक्षिषीयास्थाम् दिदृक्षिषीध्वम्
दिदृक्षिषीष्ट दिदृक्षिषीयास्ताम् दिदृक्षिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अदिदृक्षिषि अदिदृक्षिष्वहि अदिदृक्षिष्महि
अदिदृक्षिष्ठाः अदिदृक्षिषाथाम् अदिदृक्षिढ्वं-ध्वम्
अदिदृक्षिष्ट अदिदृक्षिषाताम् अदिदृक्षिषत

दृश् (पश्य्) = to see,—Frequentative Form.

सार्वधातुकरूपाणि ।

Conjugational Tenses.

PRESENT. लट् ।

दरीदृश्ये दरीदृश्यावहे दरीदृश्यामहे
दरीदृश्यसे दरीदृश्येथे दरीदृश्यध्वे
दरीदृश्यते दरीदृश्येते दरीदृश्यन्ते

IMPERFECT. लङ् ।

अदरीदृश्ये अदरीदृश्यावहि अदरीदृश्यामहि
अदरीदृश्यथाः अदरीदृश्येथाम् अदरीदृश्यध्वम्
अदरीदृश्यत अदरीदृश्येताम् अदरीदृश्यन्त

IMPERATIVE. लोट् ।

दरीदृश्यै दरीदृश्यावहै दरीदृश्यामहै
दरीदृश्यस्व दरीदृश्येथाम् दरीदृश्यध्वम्
दरीदृश्यताम् दरीदृश्येताम् दरीदृश्यन्ताम्

POTENTIAL. विधिलिङ् ।

दरीदृश्येय दरीदृश्येवहि दरीदृश्येमहि
दरीदृश्येथाः दरीदृश्येयाथाम् दरीदृश्येध्वम्
दरीदृश्येत दरीदृश्येयाताम् दरीदृश्येरन्

आर्धधातुकरूपाणि ।

Non-Conjugational Tenses.

PERFECT. लिट् ।

दरीदृशाञ्चक्रे दरीदृशाञ्चकृवहे दरीदृशाञ्चकृमहे
दरीदृशाञ्चकृषे दरीदृशाञ्चक्राथे दरीदृशाञ्चकृढ्वे
दरीदृशाञ्चक्रे दरीदृशाञ्चक्राते दरीदृशाञ्चक्रिरे

— or —

दरीदृशामास दरीदृशामासिव दरीदृशामासिम
दरीदृशामासिथ दरीदृशामासथुः दरीदृशामास
दरीदृशामास दरीदृशामासतुः दरीदृशामासुः

Non-Conjugational Tenses.—(*Continued.*)

— or —

दरीदृशांबभूव दरीदृशांबभूविव दरीदृशांबभूविम
दरीदृशांबभूविथ दरीदृशांबभूवथुः दरीदृशांबभूव
दरीदृशांबभूव दरीदृशांबभूवतुः दरीदृशांबभूवुः

FIRST FUTURE. लुट् ।

दरीदृशिताहे दरीदृशितास्वहे दरीदृशितास्महे
दरीदृशितासे दरीदृशितासाथे दरीदृशिताध्वे
दरीदृशिता दरीदृशितारौ दरीदृशितारः

SECOND FUTURE. लृट् ।

दरीदृशिष्ये दरीदृशिष्यावहे दरीदृशिष्यामहे
दरीदृशिष्यसे दरीदृशिष्येथे दरीदृशिष्यध्वे
दरीदृशिष्यते दरीदृशिष्येते दरीदृशिष्यन्ते

CONDITIONAL. लृङ् ।

अदरीदृशिष्ये अदरीदृशिष्यावहि अदरीदृशिष्यामहि
अदरीदृशिष्यथाः अदरीदृशिष्येथाम् अदरीदृशिष्य-[ध्वम्
अदरीदृशिष्यत अदरीदृशिष्येताम् अदरीदृशिष्यन्त

BENEDICTIVE. आशीर्लिङ् ।

दरीदृशिषीय दरीदृशिषीवहि दरीदृशिषीमहि
दरीदृशिषीष्ठाः दरीदृशिषीयास्थाम् दरीदृशिषीध्वम्
दरीदृशिषीष्ट दरीदृशिषीयास्ताम् दरीदृशिषीरन्

AORIST. लुङ् ।

अदरीदृशिषि अदरीदृशिष्वहि अदरीदृशिष्महि
अदरीदृशिष्ठाः अदरीदृशिषाथाम् अदरीदृशिध्वम्
अदरीदृशिष्ट अदरीदृशिषाताम् अदरीदृशिषत

शब्विकरणादिप्रथमपुरुषैकवचनरूपाणि ।

CONJUGATION OF ROOTS OF THE THIRD PERSON SINGULARS.

FIRST CONJUGATION.

अत् = to go constantly,—Parasm.

Present.	अतति
Imperfect.	आतत्
Imperative.	अततु
Potential.	अतेत्
Perfect.	आत
First Future.	अतिता
Second Future.	अतिष्यति
Conditional.	आतिष्यत्
Benedictive.	अत्यात्
Aorist.	आतीत्

अर्द् = to pain,—Paras.

Present.	अर्दति
Imperfect.	आर्दत्
Imperative.	अर्दतु
Potential.	अर्देत्
Perfect.	आनर्द
First Future.	अर्दिता
Second Future.	अर्दिष्यति
Conditional.	आर्दिष्यत्
Benedictive.	अर्द्यात्
Aorist.	आर्दीत्

काश् = to shine,—Atm.

Present.	काशते
Imperfect.	अकाशत
Imperative.	काशताम्
Potential.	काशेत
Perfect.	चकाशे
First Future.	काशिता
Second Future.	काशिष्यते
Conditional.	अकाशिष्यत
Benedictive.	काशिषीष्ट
Aorist.	अकाशिष्ट

क्षि = to waste,—Paras.

Present.	क्षयति
Imperfect.	अक्षयत्
Imperative.	क्षयतु
Potential.	क्षयेत्
Perfect.	चिक्षाय
First Future.	क्षेता
Second Future.	क्षेष्यति
Conditional.	अक्षेष्यत्
Benedictive.	क्षीयात्
Aorist.	अक्षैषीत्

खन् = to dig,—Paras.

Present.	खनति
Imperfect.	अखनत्
Imperative.	खनतु
Potential.	खनेत्
Perfect.	चखान
First Future.	खनिता
Second Future.	खनिष्यति
Conditional.	अखनिष्यत्
Benedictive.	खन्यात् or खायात्
Aorist.	अखानीत् or अखनीत्

खाद् = to eat,—Paras.

Present.	खादति
Imperfect.	अखादत्
Imperative.	खादतु
Potential.	खादेत्
Perfect.	चखाद
First Future.	खादिता
Second Future.	खादिष्यति
Conditional.	अखादिष्यत्
Benedictive.	खाद्यात्
Aorist.	अखादीत्

डी = to fly,—Atm.

Present.	डयते
Imperfect.	अडयत
Imperative.	डयताम्
Potential.	डयेत
Perfect.	डिड्ये
First Future.	डयिता
Second Future.	डयिष्यते
Conditional.	अडयिष्यत
Benedictive.	डयिषीष्ट
Aorist.	अडयिष्ट

भ्राज् = to shine,—Atm.

Present.	भ्राजते
Imperfect.	अभ्राजत
Imperative.	भ्राजताम्
Potential.	भ्राजेत
Perfect.	बभ्राजे
First future.	भ्राजिता
Second future.	भ्राजिष्यते
Conditional.	अभ्राजिष्यत
Benedictive.	भ्राजिषीष्ट
Aorist.	अभ्राजिष्ट

यम् = to restrain,—Paras.

Present.	यच्छति
Imperfect.	अयच्छत्
Imperative.	यच्छतु
Potential.	यच्छेत्
Perfect.	ययाम
First Future.	यन्ता
Second Future.	यम्स्यति
Conditional.	अयम्स्यत्
Benedictive.	यम्यात्
Aorist.	अयम्सीत्

लग् = to attach,—Paras.

Present.	लगति
Imperfect.	अलगत्
Imperative.	लगतु
Potential.	लगेत्
Perfect.	ललाग
First Future.	लगिता
Second Future.	लगिष्यति
Conditional.	अलगिष्यत्
Benedictive.	लग्यात्
Aorist.	अलगीत्

वन्द् = to salute,—Atm.

Present.	वन्दते
Imperfect.	अवन्दत
Imperative.	वन्दताम्
Potential.	वन्देत
Perfect.	ववन्दे
First Future.	वन्दिता
Second Future.	वन्दिष्यते
Conditional.	अवन्दिष्यत
Benedictive.	वन्दिषीष्ट
Aorist.	अवन्दिष्ट

वृध् = to grow,—Atm.

Present.	वर्धते
Imperfect.	अवर्धत
Imperative.	वर्धताम्
Potential.	वर्धेत
Perfect.	ववृधे
First Future.	वर्धिता
Second Future.	वर्धिष्यते or वर्धिष्यति
Conditional.	अवर्धिष्यत or अवर्धिष्यत्
Benedictive.	वर्धिषीष्ट
Aorist.	अवर्धिष्ट or अवृधत्

शुच् = to be sorry,—Paras.

Present.	शोचति
Imperfect.	अशोचत्
Imperative.	शोचतु
Potential.	शोचेत्
Perfect.	शुशोच
First Future.	शोचिता
Second Future.	शोचिष्यति
Conditional.	अशोचिष्यत्
Benedictive.	शुच्यात्
Aorist.	अशोचीत्

शंस् = to praise,—Paras.

Present.	शंसति
Imperfect.	अशंसत्
Imperative.	शंसतु
Potential.	शंसेत्
Perfect.	शशंस
First Future.	शंसिता
Second Future.	शंसिष्यति
Conditional.	अशंसिष्यत्
Benedictive.	शस्यात्
Aorist.	अशंसीत्

ष्ठिव् = to spit,—Paras.

Present.	ष्ठीवति
Imperfect.	अष्ठीवत्
Imperative.	ष्ठीवतु
Potential.	ष्ठीवेत्
Perfect.	टिष्ठेव
First Future.	ष्ठेविता
Second Future.	ष्ठेविष्यति
Conditional.	अष्ठेविष्यत्
Benedictive.	ष्ठीव्यात्
Aorist.	अष्ठेवीत्

SECOND CONJUGATION.

ईड् = to praise,—Atm.

Present.	ईट्टे
Imperfect.	ऐट्ट
Imperative.	ईट्टाम्
Potential.	ईडीत
Perfect.	ईडाञ्चक्रे
First Future.	ईडिता
Second Future.	ईडिष्यते
Conditional.	ऐडिष्यत
Benedictive.	ईडिषीष्ट
Aorist.	ऐडिष्ट

नु = to praise,—Paras.

Present.	नैति
Imperfect.	अनौत्
Imperative.	नौतु
Potential.	नुयात्
Perfect.	नुनाव
First Future.	नविता
Second Future.	नविष्यति
Conditional.	अनविष्यत्
Benedictive.	नूयात्
Aorist.	अनावीत्

ब्रू = to speak,—Paras. & Atm.

Present.	ब्रवीति	ब्रूते
Imperfect.	अब्रवीत्	अब्रूत
Imperative.	ब्रवीतु	ब्रूताम्
Potential.	ब्रूयात्	ब्रुवीत
Perfect.	उवाच	ऊचे
First Future.	वक्ता	वक्ता
Second Future.	वक्ष्यति	वक्ष्यते
Conditional.	अवक्ष्यत्	अवक्ष्यत
Benedictive.	उच्यात्	वक्षीष्ट
Aorist.	अवोचत्	अवोचत

लिह् = to lick,—Paras. & Atm.

Present.	लेढि	लीढे
Imperfect.	अलेट्	अलीढ
Imperative.	लेढु	लीढाम्
Potential.	लिह्यात्	लिहीत
Perfect.	लिलेह	लिलिहे
First Future.	लेढा	लेढा
Second Future.	लेक्ष्यति	लेक्ष्यते
Conditional.	अलेक्ष्यत्	अलेक्ष्यत
Benedictive.	लिह्यात्	लिक्षीष्ट
Aorist.	अलिक्षत्	अलीढ

वस् = to dress,—Atm.

Present.	वस्ते
Imperfect.	अवस्त
Imperative.	वस्ताम्
Potential.	वसीत
Perfect.	ववसे
First Future.	वसिता
Second Future.	वसिष्यते
Conditional.	अवसिष्यत
Benedictive.	वसिषीष्ट
Aorist.	अवसिष्ट

स्ना = to bathe,—Paras.

Present.	स्नाति
Imperfect.	अस्नात्
Imperative.	स्नातु
Potential.	स्नायात्
Perfect.	सस्नौ
First Future.	स्नाता
Second Future.	स्नास्यति
Conditional.	अस्नास्यत्
Benedictive.	स्नायात् or स्नेयात्
Aorist.	अस्नासीत्

THIRD CONJUGATION.

पॄ = to fill,—Paras.

Present.	पिपर्ति
Imperfect.	अपिपः
Imperative.	पिपर्तु
Potential.	पिपूर्यात्
Perfect.	पपार
First Future.	परिता
Second Future.	परिष्यति
Conditional.	अपरिष्यत्
Benedictive.	पूर्यात्
Aorist.	अपारीत्

मा = to measure,—Atm.

Present.	मिमीते
Imperfect.	अमिमीत
Imperative.	मिमीताम्
Potential.	मिमीत
Perfect.	ममे
First Future.	माता
Second Future.	मास्यते
Conditional.	अमास्यत
Benedictive.	मासीष्ट
Aorist.	अमास्त

ही = to be ashamed,—Paras.

Present.	जिह्रेति
Imperfect.	अजिह्रेत्
Imperative.	जिह्रेतु
Potential.	जिह्रियात्
Perfect.	जिह्राय
First Future.	ह्रेता
Second Future.	ह्रेष्यति
Conditional.	अह्रेष्यत्
Benedictive.	ह्रीयात्
Aorist.	अह्रैषीत्

FOURTH CONJUGATION.

जॄ = to wear,—Paras.

Present.	जीर्यति
Imperfect.	अजीर्यत्
Imperative.	जीर्यतु
Potential.	जीर्येत्
Perfect.	जजार
First Future.	जरिता—जरीता
Second Future.	जरिष्यति—जरीष्यति
Conditional.	अजरिष्यत्—अजरीष्यत्
Benedictive.	जीर्यात्
Aorist.	अजारीत्

दिव् = to play,—Paras.

Present.	दीव्यति
Imperfect.	अदीव्यत्
Imperative.	दीव्यतु
Potential.	दीव्येत्
Perfect.	दिदेव
First Future.	देविता
Second Future.	देविष्यति
Conditional.	अदेविष्यत्
Benedictive.	दीव्यात्
Aorist.	अदेवीत्

शम् = to calm,—Paras.

Present.	शाम्यति
Imperfect.	अशाम्यत्
Imperative.	शाम्यतु
Potential.	शाम्येत्
Perfect.	शशाम
First Future.	शमिता
Second Future.	शमिष्यति
Conditional.	अशमिष्यत्
Benedictive.	शम्यात्
Aorist.	अशमत्

FIFTH CONJUGATION.

चि = to collect,—Paras. & Atm.

Present.	चिनोति	चिनुते
Imperfect.	अचिनोत्	अचिनुत
Imperative.	चिनोतु	चिनुताम्
Potential.	चिनुयात्	चिनुवीत
Perfect.	चिकाय—चिचाय	चिक्ये—चिच्ये
First Future.	चेता	चेता
Second Future.	चेष्यति	चेष्यते
Conditional.	अचेष्यत्	अचेष्यत
Benedictive.	चीयात्	चेषीष्ट
Aorist.	अचेषीत्	अचेष्ट

हि with प्र to send,—Paras.

Present.	प्रहिणोति
Imperfect.	प्राहिणोत्
Imperative.	प्रहिणोतु
Potential.	प्रहिणुयात्
Perfect.	प्रजिघाय
First Future.	प्रहेता
Second Future.	प्रहेष्यति
Conditional.	प्राहेष्यत्
Benedictive.	प्रहीयात्
Aorist.	प्राहैषीत्

SIXTH CONJUGATION.

उञ्छ् = to glean,—Paras.

Present.	उञ्छति
Imperfect.	औञ्छत्
Imperative.	उञ्छतु
Potential.	उञ्छेत्
Perfect.	उञ्छाञ्चकार
First Future.	उञ्छिता
Second Future.	उञ्छिष्यति
Conditional.	औञ्छिष्यत्
Benedictive.	उञ्छयात्
Aorist.	औञ्छीत्

कृत् = to cut,—Paras.

Present.	कृन्तति
Imperfect.	अकृन्तत्
Imperative.	कृन्ततु
Potential.	कृन्तेत्
Perfect.	चकर्त
First Future.	कर्तिता
Second Future.	कर्तिष्यति
Conditional.	अकर्तिष्यत्
Benedictive.	कृत्यात्
Aorist.	अकर्तीत्

गॄ = to swallow,—Paras.

Present.	गिरति or गिलति
Imperfect.	अगिरत् or अगिलत्
Imperative.	गिरतु or गिलतु
Potential.	गिरेत् or गिलेत्
Perfect.	जगार or जगाल
First Future.	गरिता—गरीता or गलिता—गलीता
2nd Fu.	गरिष्यति—गरीष्यति or गलिष्यति—गलीष्यति
Con.	अगरिष्यत्—अगरीष्यत् or अगलिष्यत्—अगलीष्यत्
Benedictive.	गीर्यात् or गील्यात्
Aorist.	अगारीत् or अगालीत्

मुच् = to leave,—Paras. & Atm.

Present.	मुञ्चति	मुञ्चते
Imperfect.	अमुञ्चत्	अमुञ्चत
Imperative.	मुञ्चतु	मुञ्चताम्
Potential.	मुञ्चेत्	मुञ्चेत
Perfect.	मुमोच	मुमुचे
First Future.	मोक्ता	मोक्ता
Second Future.	मोक्ष्यति	मोक्ष्यते
Conditional.	अमोक्ष्यत्	अमोक्ष्यत
Benedictive.	मुच्यात्	मोक्षीष्ट
Aorist.	अमुचत्	अमुक्त

मृ = to die,—Atm.

Present.	म्रियते
Imperfect.	अम्रियत
Imperative.	म्रियताम्
Potential.	म्रियेत
Perfect.	ममार
First Future.	मर्ता
Second Future.	मरिष्यति
Conditional.	अमरिष्यत्
Benedictive.	मृषीष्ट
Aorist.	अमृत

सृज् = to abandon,—Paras.

Present.	सृजति
Imperfect.	असृजत्
Imperative.	सृजतु
Potential.	सृजेत्
Perfect.	ससर्ज
First Future.	स्रष्टा
Second Future.	स्रक्ष्यति
Conditional.	अस्रक्ष्यत्
Benedictive.	सृज्यात्
Aorist.	अस्राक्षीत्

स्फुर् = to throb,—Paras.

Present.	स्फुरति
Imperfect.	अस्फुरत्
Imperative.	स्फुरतु
Potential.	स्फुरेत्
Perfect.	पुस्फोर
First Future.	स्फुरिता
Second Future.	स्फुरिष्यति
Conditional.	अस्फुरिष्यत्
Benedictive.	स्फूर्यात्
Aorist.	अस्फुरीत्

SEVENTH CONJUGATION.

विज् = to fear,—Paras.

Present.	विनक्ति
Imperfect.	अविनक्
Imperative.	विनक्तु
Potential.	विञ्ज्यात्
Perfect.	विवेज
First Future.	वेक्ता
Second Future.	वेक्ष्यति
Conditional.	अवेक्ष्यत्
Benedictive.	विज्यात्
Aorist.	अविजीत्

NINTH CONJUGATION.

ग्रह् = to take,—Paras. & Atm.

Present.	गृह्णाति	गृह्णीते
Imperfect.	अगृह्णात्	अगृह्णीत्
Imperative.	गृह्णातु	गृह्णीताम्
Potential.	गृह्णीयात्	गृह्णीत
Perfect.	जग्राह	जगृहे
First Future.	ग्रहीता	ग्रहीता
Second Future.	ग्रहीष्यति	ग्रहीष्यते
Conditional.	अग्रहीष्यत्	अग्रहीष्यत
Benedictive.	गृह्यात्	ग्रहीषीष्ट
Aorist.	अग्रहीत्	अग्रहीष्ट

ज्ञा = to know,—Paras. & Atm.

Present.	जानाति	जानीते
Imperfect.	अजानात्	अजानीत
Imperative.	जानातु	जानीताम्
Potential.	जानीयात्	जानीत
Perfect.	जज्ञौ	जज्ञे
First Future.	ज्ञाता	ज्ञाता
Second Future.	ज्ञास्यति	ज्ञास्यते
Conditional.	अज्ञास्यत्	अज्ञास्यत
Benedictive.	ज्ञायात्—ज्ञेयात्	ज्ञासीष्ट
Aorist.	अज्ञासीत्	अज्ञास्त

पू = to purify,—Paras. & Atm.

Present.	पुनाति	पुनीते
Imperfect.	अपुनात्	अपुनीत
Imperative.	पुनातु	पुनीताम्
Potential.	पुनीयात्	पुनीत
Perfect.	पुपाव	पुपुवे
First Future.	पविता	पविता
Second Future.	पविष्यति	पविष्यते
Conditional.	अपविष्यत्	अपविष्यत
Benedictive.	पूयात्	पविषीष्ट
Aorist.	अपावीत्	अपविष्ट

बन्ध् = to tie,—Paras.

Present.	बध्नाति
Imperfect.	अबध्नात्
Imperative.	बध्नातु
Potential.	बध्नीयात्
Perfect.	बबन्ध
First Future.	बन्द्धा
Second Future.	भन्त्स्यति
Conditional.	अभन्त्स्यत्
Benedictive.	बध्यात्
Aorist.	अभान्त्सीत्

मन्थ् = to churn,—Paras.

Present.	मथ्नाति
Imperfect.	अमथ्नात्
Imperative.	मथ्नातु
Potential.	मथ्नीयात्
Perfect.	ममन्थ
First Future.	मन्थिता
Second Future.	मन्थिष्यति
Conditional.	अमन्थिष्यत्
Benedictive.	मथ्यात्
Aorist.	अमन्थीत्

ली = to melt,—Paras.

Present.	लिनाति
Imperfect.	अलिनात्
Imperative.	लिनातु
Potential.	लिनीयात्
Perfect.	लिलाय
First Future.	लेता
Second Future.	लेष्यति
Conditional.	अलेष्यत्
Benedictive.	लीयात्
Aorist.	अलैषीत्

स्तम्भ् = to stop,—Paras.

Present.	स्तभ्नाति
Imperfect.	अस्तभ्नात्
Imperative.	स्तभ्नातु
Potential.	स्तभ्नीयात्
Perfect.	तस्तम्भ
First Future.	स्तम्भिता
Second Future.	स्तम्भिष्यति
Conditional.	अस्तम्भिष्यत्
Benedictive.	स्तभ्यात्
Aorist.	अस्तभत् or अस्तभीत्

TENTH CONJUGATION.

अर्थ् = to request,—Atm.

Present.	अर्थयते
Imperfect.	आर्थयत
Imperative.	अर्थयताम्
Potential.	अर्थयेत
Perfect.	अर्थयाञ्चक्रे / अर्थयाम्बभूव / अर्थयामास
First Future.	अर्थयिता
Second Future.	अर्थयिष्यते
Conditional.	आर्थयिष्यत
Benedictive.	अर्थयिषीष्ट
Aorist.	आर्थथत

चुद् = to direct,—Paras. & Atm.

Present.	चोदयति	चोदयते
Imperfect.	अचोदयत्	अचोदयत
Imperative.	चोदयतु	चोदयताम्
Potential.	चोदयेत्	चोदयेत
Perfect.	चोदयाञ्चकार / चोदयाम्बभूव / चोदयामास	चोदयाञ्चक्रे / चोदयाम्बभूव / चोदयामास
First Future.	चोदयिता	चोदयिता
Second Future.	चोदयिष्यति	चोदयिष्यते
Conditional.	अचोदयिष्यत्	अचोदयिष्यत
Benedictive.	चोद्यात्	चोदयिषीष्ट
Aorist.	अचूचुदत्	अचूचुदत

भक्ष् = to eat,—Paras. & Atm.

Present.	भक्षयति	भक्षयते
Imperfect.	अभक्षयत्	अभक्षयत
Imperative.	भक्षयतु	भक्षयताम्
Potential.	भक्षयेत्	भक्षयेत
Perfect.	भक्षयाञ्चकार / भक्षयाम्बभूव / भक्षयामास	भक्षयाञ्चक्रे / भक्षयाम्बभूव / भक्षयामास
First Future.	भक्षयिता	भक्षयिता
Second Future.	भक्षयिष्यति	भक्षयिष्यते
Conditional.	अभक्षयिष्यत्	अभक्षयिष्यत
Benedictive.	भक्ष्यात्	भक्षयिषीष्ट
Aorist.	अबभक्षत्	अबभक्षत

मृग् = to seek,—Atm.

Present.	मृगयते
Imperfect.	अमृगयत
Imperative.	मृगयताम्
Potential.	मृगयेत
Perfect.	मृगयाञ्चक्रे मृगयाम्बभूव मृगयामास
First Future.	मृगयिता
Second Future.	मृगयिष्यते
Conditional.	अमृगयिष्यत
Benedictive.	मृगयिषीष्ट
Aorist.	अममृगत

सान्त्व् = to calm,—Paras. & Atm.

Present.	सान्त्वयति	सान्त्वयते
Imperfect.	असान्त्वयत्	असान्त्वयत
Imperative.	सान्त्वयतु	सान्त्वयताम्
Potential.	सान्त्वयेत्	सान्त्वयेत
Perfect.	सान्त्वयाञ्चकार सान्त्वयाम्बभूव सान्त्वयामास	सान्त्वयाञ्चक्रे सान्त्वयांबभूव सान्त्वयामास
First Future.	सान्त्वयिता	सान्त्वयिता
Second Future.	सान्त्वयिष्यति	सान्त्वयिष्यते
Conditional.	असान्त्वयिष्यत्	असान्त्वयिष्यत
Benedictive.	सान्त्व्यात्	सान्त्वयिषीष्ट
Aorist.	अससान्त्वत्	अससान्त्वत

CHAPTER VIII.

कारकप्रकरणम् ।

KARAKA PRAKARANAM.

यत् क्रियान्वयि तत् कारकम् = That which qualifies the sense of a verb expressing action is called *Karaka*.

कारकं षड्विधम् = Karakas are of six kinds.

I. कर्ता = The doer or the agent of an action.
II. कर्म = The object of the action.
III. करणम् = Instrumentality or means of action.
IV. सम्प्रदानम् = The recipient of a gift.
V. अपादानम् = That from which separation, actual or imaginary, takes place.
VI. अधिकरणम् = That in which the action is done.

I. 1. **स्वतन्त्रः कर्ता । क्रियायां स्वतन्त्रः कर्ता भवति ।**

That which is independent in an action is the doer or कर्ता ।

तत्र कर्तरि प्रयोगे कर्तुः प्रथमा विभक्तिर्भवति ।

The subject in a sentence in Active voice always takes the Nominative case.

Examples :—रामो विराजते; रामो वनं गच्छति ।

2. कर्मणि प्रयोगे भावे प्रयोगे च कर्तुः तृतीया भवति ।

In the Passive voice and the Impersonal use, the agent of the action is always put in the Instrumental case.

Examples :—रामेण आस्यते; रामेण वनं गम्यते ।

II. 1. **कर्तुरीप्सिततमं कर्म । कर्तुः क्रियया आप्तुमिष्टतमं कारकं कर्मसंज्ञं स्यात् ।**

That which is so related to the action that it is most affected by the agents of the action, is called the Object (कर्म) ।

2. **कर्मणि द्वितीया ।**

The Object takes the Accusative case.

Examples :—रामो वनं गच्छति ।

3. कर्म द्विविधम् = Objects are of two kinds.

प्रधानकर्म, अप्रधानकर्म चेति = The Direct object and the Indirect object.

दुह्, याच्, पच्, दण्ड्, रुध्, प्रच्छ्, चि, ब्रू, शास्, जि, मथ्, मुष्, नी, हृ, कृष्, वह्, एते धातवः एतत्समानार्थकधातवश्च द्विकर्मकाः, अन्ये धातवस्तु एककर्मकाः ।

The roots mentioned above, as also those bearing the same meaning, govern two Objects—one Direct and the other Indirect. The rest take only one Object.

Examples :– गोपः गां दोग्धि पयः; विष्णुः बलिं याचते वसुधाम्; पाचकः तण्डुलानोदनं पचति; नृपः चोरं शतं दण्डयति; गोपालः व्रजमवरुणद्धि गाम्; पान्थः माणवकं पन्थानं पृच्छति; सेवकः वृक्षमवचिनोति फलानि; आचार्यः शिष्यं धर्मं ब्रूते or शास्ति; यज्ञदत्तः शतं जयति देवदत्तम्; विष्णुः सुधां क्षीरनिधिं मथ्नाति; चोरः सोमदत्तं शतं मुष्णाति; गोपः ग्रामम् अजां नयति or हरति or कर्षति or वहति ।

4. अधिशीङ्स्थासां कर्म । अधिपूर्वाणामेषाम् आधारः कर्म स्यात् ।

शी, स्था and आस्, when preceded by अधि, govern the Accusative of the site of the action.

Examples :—अधिशेते, अधितिष्ठति, अध्यास्ते वा वैकुण्ठं हरिः ।

5. उपान्वध्याङ्वसः । उप, अनु, अधि, आ, एतत्पूर्वस्य वसतेराधारः कर्म स्यात् ।

The site of action located by the verb वस् preceded by उप, अनु, अधि or आ takes the Accusative case.

Examples :—उपवसति, अनुवसति, अधिवसति, आवसति वा वैकुण्ठं हरिः ।

III. 1. साधकतमं करणम् । क्रियायां प्रकृष्टोपकारकं करणसंज्ञं स्यात् ।

That which is especially the means in the performance of an action is called the Instrument.

2. कर्तृकरणयोस्तृतीया । कर्तरि करणे च तृतीया भवति ।

The words expressive of the agent or the instrument of the action take he Instrumental cases.

Examples :—रामेण बाणेन हतो वाली । अत्र हननक्रियायां रामः कर्ता, बाणः करणम्, उभयोरपि तृतीया भवति -

IV. 1. कर्मणा यमभिप्रैति स सम्प्रदानम् । दानस्य कर्मणा यं संयोजयितुम् इच्छति सः सम्प्रदानसंज्ञस्स्यात् ।

He to whom a thing is given is called Sampradana (the recipient of the gift), and the name is put in the Dative case.

2. चतुर्थी संप्रदाने । सम्प्रदाने चतुर्थी स्यात् ।

The words expressive of सम्प्रदानार्थ take the Dative case.

Example :—शिष्येभ्यः विद्यां यच्छति ।

3. **रुच्यर्थानां प्रीयमाणः** । रुच्यर्थानां धातूनां प्रयोगे प्रीयमाणः अर्थः सम्प्रदानसंज्ञस्स्यात् ।

रुच् and other verbs having the same meaning govern the Dative case of the person or thing pleased or satisfied.

Examples:—हरये रोचते भक्तिः ।

4. **धारेरुत्तमर्णः** । धारयतेः (10th conj.) उत्तमर्णः सम्प्रदानसंज्ञस्स्यात् (उत्तमर्णः ऋणदाता) ।

धृ governs the Dative of the person to whom something is owed.

Examples:—भक्ताय धारयति मोक्षं हरिः ।

5. **स्पृहेरीप्सितः** । स्पृहयतेः प्रयोगे इष्टस्सम्प्रदानसंज्ञस्स्यात् ।

स्पृह् governs the Dative of the object or the thing desired.

Examples:—पुष्पेभ्यः स्पृहयति । अत्यन्तमिष्टमित्यर्थे पुष्पाणि स्पृहयति ।

6. **क्रुधद्रुहेर्ष्यासूयार्थानां यं प्रति कोपः** । क्रुध्, द्रुह्, ईर्ष्या, असूया, एतेषाम् एतत्समानार्थकधातूनां च प्रयोगे यं प्रति कोपः सः सम्प्रदानसंज्ञस्स्यात् ।

Verbs having the sense of *anger*, *treachery*, *malice* and *envy*, govern the Dative of the person or thing against whom or which the feeling is directed.

Examples:—रामः रावणाय क्रुध्यति ; असुरः सुराय द्रुह्यति ; जाल्मः साधवे ईर्ष्यति (ईर्ष्या अक्षमा) ; खलः साधवे असूयति (असूया गुणेषु दोषाविष्करणम्) ।

7. **तादर्थ्ये चतुर्थी वाच्या** । तस्मै इदं तदर्थं तदर्थमेव तादर्थ्यम् । अस्मिन्नर्थे चतुर्थी भवति ।

The Dative is also used in the sense "for a thing."

Example:—मुक्तये हरिं भजति ।

8. **क्लृपि सम्पद्यमाने च** । क्लृपिधातोः सम्पूर्वकपदधातोः एतत्समानार्थकधातोश्च प्रयोगे चतुर्थी स्यात् ।

क्लृप् and पद् with सम्, and verbs having the same meaning, govern the Dative.

Examples:—भक्तिः ज्ञानाय कल्पते । भक्तिः ज्ञानाय सम्पद्यते ।

9. **नमस्स्वस्तिस्वाहास्वधालंवषड्योगाच्च** । नमः, स्वस्ति, स्वाहा, स्वधा, अलम्, वषट् एतद्योगे चतुर्थी स्यात् ।

The above mentioned words govern Dative.

Examples:—हरये नमः ; प्रजाभ्यः स्वस्ति ; अग्नये स्वाहा ; पितृभ्यः स्वधा ; दैत्येभ्यः हरिरलम् ; इन्द्राय वषट् ।

V. 1. ध्रुवमपायेऽपादानम् । उभयोः वियोगे सति यदवधिभूतं तदपादानसंज्ञं स्यात् ।

Separation from a fixed point or a person is expressed by the term Ablative.

2. अपादाने पञ्चमी ।

The Ablative case is used where there is implied ablation from what is expressed by the word.

Examples :—ग्रामादायाति, सुखादपेतः ।

3. भीत्रार्थानां भयहेतुः । भयार्थानां त्राणार्थानां च धातूनां प्रयोगे भयहेतुः अपादानसंज्ञस्स्यात् ।

Before verbs having the meaning 'to fear,' 'to protect from danger,' that from which the fear or the danger proceeds is put in the Ablative case.

Examples :—चोराद्बिभेति, चोरात्त्रायते ।

4. जनिकर्तुः प्रकृतिः । जायमानस्य हेतुरपादानसंज्ञस्स्यात् ।

The prime cause of the agent of the verb जन् is put in the Ablative case.

Example :—ब्रह्मणः प्रजाः प्रजायन्ते ।

5. पृथग्विनानानाभिस्तृतीयान्यतरस्याम् । पृथक्, विना, नाना, एतैर्योगे तृतीयापञ्चमीद्वितीयाः भवन्ति ।

The above 3 govern the Accusative, the Ablative or the Instrumental.

Examples :—रामात्, रामेण, रामम्—पृथक्; रामम्, रामेण, रामात्—विना and नाना ।

1. षष्ठी शेषे । सम्बन्धरूपार्थे षष्ठी स्यात् । षष्ठी तु न कारकविभक्तौ अन्तर्भवति ।

The Genitive case does not belong to the Karakas, and is generally used wherever relation of one thing to another is meant to be expressed (this relation being, however, different from that implied in the Karaka and Pratipadika.) But I have not thought it necessary to mention the sutra here, because it is the sixth (the Genitive) of the seven cases.

Examples :—राज्ञः पुरुषः ।

2. कर्तृकर्मणोः कृति । कृत्प्रत्ययान्ते प्रयुज्यमाने कर्तरि कर्मणि च षष्ठी स्यात् ।

When a word with the "कृत्प्रत्यय" in the end is used, the agent or the object of the action is generally put in the Genitive case.

Examples :—कृष्णस्य कृतिः, जगतः कर्ता कृष्णः ।

3. अस्य सूत्रस्य कचित्प्रतिषेधः—*Exception.*

Examples :—दैत्यान् हतवान् विष्णुः, हरिं दिदृक्षुः, सृष्टिं कुर्वन् हरिः ।

VI. 1. **आधारोऽधिकरणम् ।** क्रियायाः आधारः अधिकरणसंज्ञस्स्यात् ।

The site of the action, located by the agent or object in this or that site, is denominated Location.

2. **सप्तम्यधिकरणे च ।** अधिकरणे सप्तमी स्यात् ।

Adhikarana takes the Locative case.

Examples : कटे आस्ते; स्थाल्यां पचति; सर्वस्मिन् आत्मा अस्ति ।

कर्मणि प्रकरणम् ।

PASSIVE VOICE.

1. **सार्वधातुके यक् ।** भावे कर्मणि च धातोः यक्प्रत्ययस्स्यात् सार्वधातुके ।

In the Conjugational tenses, the Passive and Impersonal forms of verbs are formed by affixing य to the roots before the terminations are added.

2. **भावकर्मणोः ।** भावे कर्मणि च आत्मनेपदं स्यात् ।

In the Passive and the Impersonal use of verbs, only Atmanepada terminations are added to roots.

3. ग्रह्यादीनां वच्यादीनां च सम्प्रसारणं स्यात् ।

ग्रह् etc., and वच् etc., take Samprasarana in the Passive.

Examples :—गृह्यते, उच्यते, इज्यते ।

4. धात्वन्त्याः इकारा उकाराश्च दीर्घा भवन्ति यप्रत्यये ।

The final इ and उ of roots are lengthened.

Examples :—जीयते, स्तूयते ।

5. दा, धा, मा, स्था, गै, पा, सो, हा—एतेषाम् अन्त्याचः स्थाने ईकारो भवति ।

दा etc. substitute ई for their final vowel.

Examples :—दीयते, धीयते, मीयते, स्थीयते, गीयते, पीयते, सीयते, हीयते ।

6. **ऋत इद्धातोः । उदोष्ठ्यपूर्वस्य । र्वोरुपधाया दीर्घ इकः ।** धात्वन्त्य ऋकारस्य स्थाने इर् भवति; वकारपवर्गपूर्वस्य तु तस्य उर् भवति; रेफवान्तस्य धातोरुपधाभूतयोः इकारोकारयोः दीर्घस्स्यात् हलि ।

The final ऋ of roots is changed to इर् before य; but when also preceded by a letter of the Labial class or व्, is changed to उर्। The penultimate इ or उ of roots ending in र् or व्, when followed by a consonant, is lengthened.

Examples :—जीर्यते, पूर्यते ।

7. अधोलिखितानां धातूनाम् अनुनासिकः लुप्यते ।

The nasal in the roots mentioned below is dropped before य of the Passive.

Examples :—मथ्यते, शस्यते, दश्यते, सज्यते, रज्यते, अज्यते, स्कद्यते, ग्रथ्यते, स्तभ्यते, बध्यते, भ्रश्यते ।

8. अजन्तानां धातूनां हन्, ग्रह्, धात्वोश्चाचः लुटि, लृटि, लृङि, लुङि च वृद्धिं दृश् धातो ऋकारो गुणं च विकल्पेन लभन्ते । वृद्धिपक्षे गुणपक्षे च एतेषां प्रत्ययानामिडागमो भवति ।

In the First and Second Future, in the Conditional, and in the Aorist, the final vowel of the roots ending in a vowel and those of the roots हन्, ग्रह् take their वृद्धि ; and the ऋ of the root दृश् takes its Guna (optionally in both cases). In the case of वृद्धि and गुण the roots take the Augment इ (which is necessarily prefixed to the terminations).

Examples :—भाविता–भविता, भाविष्यते–भविष्यते, दर्शिष्यते–द्रक्ष्यते, हारिष्यते–हरिष्यते, नायिता–नयिता, अनायिषाताम्–अनयिषाताम्, अनायिष्यत्–अनयिष्यत्, ग्राहिता–ग्रहीता, घानिता, हन्ता ।

9. धात्वन्त्य ऋकारस्य स्थाने रि इत्यादेशो भवति ।

The final ऋ of roots is changed to रि ।

Examples :—ह्रियते, व्रियते ।

10. चिण्भावकर्मणोः । भावे कर्मणि च लुङि प्रथमपुरुषैकवचने इ प्रत्ययः विकल्पेन भवति । तस्मिंश्च, इ प्रत्यये परे धात्वन्त्यः अच् धातोरुपधाभूत अकारश्च वृद्धिं लभते ।

In the Passive and the Impersonal use of verbs, इ is the termination of the 3rd person singular Aorist, and when followed by this इ, the final and the penultimate अ of roots take Vriddhi.

Examples :—अनायि, अग्राहि

11. दुह्, याच्, पच्, दण्ड्, रुध्, प्रच्छ्, चि, ब्रू, शास्, जि, मथ्, मुष्, एतेषाम् एतत्समानार्थकानाञ्च धातूनां कर्मणि प्रयोगे अप्रधानकर्म प्रथमान्तं प्रधानकर्म द्वितीयान्तं च भवति ।

In the Passive, the Indirect object of the roots दुह् and मुष् and of others having the same meaning is put in the Nominative case, and the Direct in the Accusative.

Example :—नृपः चोरेण धनं मुष्यते ।

12. नी, हृ, कृष्, वह्, एतेषाम् एतत्समानार्थकानाञ्च धातूनां कर्मणि प्रयोगे प्रधानकर्म प्रथमान्तम् अप्रधानकर्म द्वितीयान्तं च भवति ।

In the Passive, the Direct Object of नी and वह् and of others having the same meaning, is put in the Nominative, and the Indirect in the Accusative case.

Example :—सेवकेन भारः नगरम् उह्यते ।

णिजन्तप्रकरणम् ।

CAUSALS.

1. **हेतुमति च ।** प्रयोजकव्यापारे धातोर्णिच्स्यात्, अयं णिच् शब्विकरणेन सहितः अय इति रूपं लभते ।

When the operation of a causer, such as that of directing, is expressed, the termination "nich" is added to the roots.

2. **उपधाभूतानाम् इकार उकार ऋकार ऌकाराणां गुणः अन्त्यानाम् अचाम् उपधाभूतस्य अकारस्य च वृद्धिर्भवति ।**

The penultimate इ, उ, ऋ and ऌ of roots take Guna while the final vowel and the penultimate अ of roots take Vriddhi. (जॄ, however, is an exception).

Examples :—चोरयति, कारयति, ताडयति ।

3. **णिचश्च ।** णिजन्ताद्धातोः कर्तृगामिनि फले आत्मनेपदं परगामिनि परस्मैपदं स्यात् ।

The Atmanepada forms of causals are used when the result of the action affects one's self; but the Parasmaipada, when the result of the action is directed towards another.

Examples :—पातयते, पातयति ।

4. **अमन्तानां धातूनां जन्, जॄ, दळ्, वल्, त्रप्, वन्, ज्वल्, इत्यादीनाम् अच् विकारं न लभते ।**

The vowels of roots ending in अम्, and of जन्, etc., do not undergo any change.

Examples :—जनयति, जरयति, दळयति, वलयति, त्रपयति, वनयति, ज्वलयति ।

5. **नम्, वन्, वम्, ज्वल्, एतेषां अनुपसर्गाणाम् अकारस्य विकल्पेन वृद्धिर्भवति । सोपसर्गाणां तु वृद्धिर्नैव भवति ।**

नम् etc., when not preceded by an Upasarga, lengthen their अ optionally; but when preceded by an Upasarga, they shorten it necessarily.

Examples :—नमयति; नामयति; उन्नमयति ।

6. **अकारान्तानां धातूनां ऋधातोः ह्रीधातोश्च णिच्प्रत्ययः पकारेण संयुज्यते ह्रीधातोस्तु गुणश्च भवति ।**

The णिच् termination, in the case of the base of roots ending in आ and of ऋ and ह्री, prefixes प to itself. ह्री, takes Guna also.

Examples :—दापयति; अर्पयति; ह्रेपयति ।

7. **एकार ऐकार ओकारान्ताः णिचि आकारान्ता भवन्ति ।**

The final ए, ऐ and ओ, of roots are changed to आ ।

Examples :—धापयति; म्लापयति; दापयति ।

8. क्षैधातोः आकारः ह्रस्वं लभते ।

In the case of the root क्षै, the आ becomes short.

Example :—क्षपयति ।

अनुपसर्गौ ग्लै स्ना धातू विकल्पेन ह्रस्वं लभेते ।

The आ of roots ग्लै and स्ना, when they have no prepositions prefixed to them, becomes optionally short.

Examples :—ग्लापयति or ग्लपयति, स्नापयति or स्नपयति ।

सोपसर्गयोस्तु न ह्रस्वः ।

Examples :—प्रग्लापयति, प्रस्नापयति ।

9. रुहः पोऽन्यतरस्याम् । रुह्धातोः हकारस्य विकल्पेन पकार आदेशो भवति णिचि परे ।

The ह् of रुह् is changed optionally to प् before अय ।

Examples :—रोपयति, रोहयति ।

10. हन् घात इति रूपं लभते ।

हन् is changed to घात in the Causal.

Example :—घातयति ।

11. रभ्, लभ्, एतयोः अन्त्यात् पूर्वत्र मकार आसज्यते ।

रभ् and लभ् insert a nasal before their final letter.

Examples :—रम्भयति, लम्भयति ।

12. शाच्छासाह्वाव्यावेपां युक् । शो, छो, सो, ह्वे, व्ये, वे, पा (to drink); एतेषां णिचः पूर्वं यकार आसज्यते ।

शो, छो etc., insert य before अय the causal sign.

Examples :—शाययति, छाययति, साययति, ह्वाययति, व्याययति, वाययति, पाययति ।

13. लुग्विकरणपाधातोस्तु लकार आसज्यते ।

But पा "to protect" inserts "ल्" before "अय" ।

Example : —पालयति ।

14. क्रीङ्जीनां णौ । क्री, जि अनयोः अधिपूर्वस्य इधातोश्च आकार अन्तादेशः स्यात् ।

क्री, जि and इ with अधि substitute आ for their vowels before अय ।

Examples :—क्रापयति, जापयति, अध्यापयति ।

सन्नन्तप्रकरणम् ।
DESIDERATIVES.

1. धातोः इच्छार्थे सन् प्रत्ययो भवति ।

The termination सन् is added on to the roots in the sense of "desire."

2. सन्नन्तात् शब्विकरणः भवति ।

After the termination सन् the I conjugational sign is added on to the roots.

3. सन्यङोः । सनि यङि च परे धातोः लिट्प्रकरणोक्तप्रकारेण द्वित्वं भवति ।

The root is reduplicated in the Desiderative and the Frequentative, in due accordance with the rules given under the Perfect.

4. सन्यतः । अभ्यासाकारस्य इकारः स्यात् सेड्भ्यः परः सन् इटं लभते ।

The अ of the Abhyasa (Reduplicative syllable) is changed into इ in the Desiderative. To the termination सन्, इ is to be prefixed or not according as the root is Set or Anit.

5. पूर्ववत्सनः । सन्नन्तस्य आत्मनेपदपरस्मैपदव्यवस्थाः प्रायशः सन्प्रकृत्यनुसारेण भवन्ति ।

Roots are Atmanepada or Parasmaipada in the Desiderative according as they are so or otherwise generally.

6. सन्प्रत्यये प्रतिधातुरूपनिष्पत्तये बहूनां सूत्राणामुपन्यासः आवश्यकः, तदा बालानां झटिति निष्पन्नरूपग्रहणे बुद्धिक्लेशस्सञ्जायत इति भिया बहूपयोगानां धातूनां सिद्धरूपाण्येव प्रदर्श्यन्ते । तत्रापि वर्तमानेतरलकारेषु सन्नन्तस्य प्रायेण अप्रसिद्धत्वात् यथाप्राचुर्यं लड्रूपाण्येव प्रदर्श्यन्ते ।

Aware that, to explain the radical changes involved, many rules would have to be set down here; but fearful, at the same time, that, in setting them down, I would give to this part of grammar a cumbersome grammatical treatment and so may unnecessarily burden the mind of the students with superfluous matter, I have ventured only to mention, immediately below, the forms of such roots as are most requisite in common use; but I must add that even here I only mention the present tense forms of those roots, as the other forms occur but rarely in Sanskrit.

Examples:—आप् = ईप्सति, ऋध् = ईर्त्सति, तन् = तितांसति–तितंसति–तितनिषति, पठ् = पिपठिषति, रुद् = रुरुदिषति, विद् = विविदिषति, मुष् = मुमुषिषति, ग्रह् = जिघृक्षति, गुह् = जुघुक्षति, स्वप् = सुषुप्सति, प्रच्छ् = पिपृच्छिषति, कृ = चिकरिषति, भू = बुभूषति, भिद् = बिभित्सति, यज् = इयक्षते, वृध् = विवर्धिषते, जि = जिगीषति, चि = चिचीषति–चिकीषति, हन् = जिघांसति, गम् = जिगमिषति, इ = जिगमिषति, इ with अधि = अधिजिगांसते, द्युत् = दिद्युतिषते–दिद्योतिषते, रुच् = रुरुचिषते–रुरोचिषते,

लिख् = लिलिखिषति–लिलेखिषति, दिव् = दिद्युषति–दिदेविषति, ज्ञप् = जिज्ञपयिषति–जिज्ञापयिषति, पत् = पित्सति–पिपतिषति, दरिद्रा = दिदरिद्रिषति–दिदरिद्रासति, मा = मित्सति, दा = दित्सति, धा = धित्सति–धित्सते, रभ् = रिप्सते, लभ् = लिप्सते, वृत् = विवर्तिषते, राध् = रित्सति (हिंसायाम्)–आरिरात्सति (पूजायाम्), मुच् = मुमुक्षति–मुमुक्षते, नृत् = निनर्तिषति–निनृत्सति, तृ = तितरिषति–तितरीषति–तितीर्षति, स्मि = सिस्मयिषते, पु = पिपविषते, शक् = शिक्षते, पद् = पित्सते, अश् = अशिशिषते, ह्वे = जुहावयिषति, स्तु = तुष्टूषति, स्था = तिष्ठासति, इ with अधि = अधिजिगापयिषति–अध्यापिपयिषति ।

अकर्मकसकर्मकधातुविवरणम् ।

TRANSITIVE AND INTRANSITIVE.

"वृद्धिक्षयभयजीवितमरणं लज्जासत्तास्थितिजागरणम् ।
कौटिल्यौत्सुक्यभ्रमक्षयत्वग्लानिजरासामर्थ्यक्षरणम् ॥
शान्तिध्वनिमज्जनवैकल्यं जृम्भणदम्भनरोदनहसनम् ।
शयनक्रीडारुचिदीप्त्यर्थं धातुगणन्तमकर्मकमाहुः ॥"

प्रायेण अधोलिखितधातवः तत्समानार्थकधातवश्च अकर्मकाः इतरे तु सकर्मका इत्यवगन्तव्यम् ।

Generally, verbs bearing the meanings below, or having the same sense as these, are non-object-bearing ones, (*i.e.*) Intransitive in character, while the rest are object-bearing verbs, (*i.e.*) Transitive ones.

ROOTS.	FORMS.	MEANINGS.
हस्	हसति	Laughs.
रुद्	रोदिति	Weeps or cries.
दू	दूयते	Is sorry or suffers pain.
जृम्भ्	जृम्भते	Yawns.
रिच्	रिणक्ति	Is poor.
मज्ज्	मज्जति	Sinks.
ध्वन्	ध्वनति	Sounds.
शम्	शाम्यति	Is calm.
नश्	नश्यति	Perishes

ROOTS.	FORMS.	MEANINGS.
क्लृप्	कल्पते	Is able.
जॄ	जीर्यते	Becomes old.
ग्लै	ग्लायति	Is weary.
यत्	यतते	Strives.
भ्रम्	भ्राम्यति	Roams about.
रुच्	रोचते	Looks beautiful.
क्रीड्	क्रीडति	Plays.
ऊष्	ऊषति	Is diseased.
काश् with प्र	प्रकाशते	Shines.
शी	शेते	Lies.
जट्	जटति	Becomes twisted.
स्था	तिष्ठति	Stands.
जागृ	जागर्ति	Awakes.
वृध्	वर्धते	Increases.
क्षि	क्षयति	Wastes.
जीव्	जीवति	Lives.
मृ	म्रियते	Dies.
लज्ज्	लज्जते	Is ashamed.
भू	भवति	Is.
सृ	सरति	Moves.

अव्ययम् ।

INDECLINABLE.

1. स्वरादिनिपातमव्ययम् । स्वरादयो निपाताश्च अव्ययसंज्ञास्स्युः ।
Swaradis and Nipathas are known as Avyaya.

SWARADIS.

स्वर्, अन्तर्, प्रातर्, पुनर्, उच्चैस्, नीचैस्, शनैस्, ऋते, युगपत्, आरात्, पृथक्, ह्यस्, श्वस्, दिवा, रात्रौ, सायम्, चिरम्, मनाक्, ईषत्, जोषम्, तूष्णीम्, बहिस्, समया, निकषा, स्वयम्, वृथा, नक्तम्, नञ्, सामि, सना, तिरस्, अन्तरा, अन्तरेण, सहसा,

विना, नाना, स्वस्ति, स्वधा, अलम्, दोषा, मृषा, मिथ्या, मुधा, पुरा, मिथस्, प्रायस्, मुहुस्, साकम्, सार्धम्, नमस्, धिक्, आम्, मा इत्यादयः स्वरादयः ।

NIPATHAS.

2. चादयोऽसत्वे । अद्रव्यार्थाश्चादयो निपातसंज्ञास्स्युः ।

Particles not used to denote a thing are known as Nipathas.

च, वा, ह, एव, एवम्, नूनम्, शश्वत्, भूयस्, चेत्, कच्चित्, किञ्चित्, यावत्, तावत्, खलु, किल, अथो, अथ, सुष्ठु, स्म, हे, है, भोः, अङ्ग इत्यादयो निपातसंज्ञास्स्युः ।

प्रयोगाः ।

VOICES.

1. अकर्मकप्रयोगः = Intransitive.—नारायणः प्रकाशते ।
2. सकर्मकप्रयोगः = Transitive.—आचार्यः शिष्यम् अनुगृह्णाति ।
3. द्विकर्मकप्रयोगः = Verbs governing two objects.—गां दोग्धि पयः ।
4. कर्मणि प्रयोगः = Passive.—आचार्येण शिष्यः अन्वगृह्यत ।
5. भावे प्रयोगः = Impersonal use of verbs.—वरुणेन भूयते ।
6. द्विकर्मकर्मणि प्रयोगः = Passive of transitive verbs with two objects.—विष्णुना बलिः पाताळलोकं प्राप्यते ।

उपसर्गाः ।

UPASARGAS.

प्र, परा, अप, सम्, अनु, अव, निस्, निर्, दुस्, दुर्, वि, आङ्, नि, अधि, अपि, अति, सु, उत्, अभि, प्रति, परि, उप एते प्रादयः ।

उपसर्गेण धात्वर्थः बलादन्यत्र नीयते ।
प्रहाराहारसंहारविहारपरिहारवत् ॥

Modifications of the sense of roots by the addition of Upasargas.

प्रहार	(हृ with प्र) =	to beat.
आहार	(हृ with आ) =	to eat.
संहार	(हृ with सम्) =	to kill.

विहार (हृ with वि) = to play.
परिहार (हृ with परि) = to remedy.
अनुगच्छति (गम् with अनु)= follows.
अवगच्छति (गम् with अव)= knows.
सल्लाँप (लप् with सम्)= pleasant conversation.
प्रलाप (लप् with प्र)= to prattle, to speak.
विलाप (लप् with वि) = to lament.
विप्रलाप (लप् with प्र & वि) = to speak against.

वष्टिभागुरिरल्लोपमवाप्योरुपसर्गयोः ।
आपश्चैव हलन्तानां यथा वाचा निशा दिशा ॥

अव, अपि, एतयोः उपसर्गयोः आद्याकारः लुप्यते, हलन्तानां शब्दानाम् स्त्रियाम् आकारश्च अन्ते अनुषञ्जनीयः इति भागुरिराचार्यः मन्यते ।

Bhaguri says that the initial अ of the prepositions अव and अपि is dropped, and that आ should be affixed at the end of words ending in a consonant.

Examples :—अवगाहः–वगाहः ; अपिधानम्–पिधानम् ; वाक्–वाचा ; निट्–निशा ; दिक्–दिशा ।

तरतमप्रत्ययाः ।
DEGREES OF COMPARISON.

POSITIVE.	MEANING.	COMPARATIVE.	SUPERLATIVE.
अन्तिक	Near	नेदीयस्	नेदिष्ठ
अल्प	Small	कनीयस्, अल्पीयस्	कनिष्ठ, अल्पिष्ठ
उरु	Wide	वरीयस्	वरिष्ठ
कृश्	Lean	क्रशीयस्	क्रशिष्ठ
क्षिप्र	Quick	क्षेपीयस्	क्षेपिष्ठ
क्षुद्र	Mean	क्षोदीयस्	क्षोदिष्ठ
गुरु	Heavy	गरीयस्	गरिष्ठ
दीर्घ	Long	द्राघीयस्	द्राघिष्ठ
दूर	Fear	दवीयस्	दविष्ठ
दृढ	Form	द्रढीयस्	द्रढिष्ठ

POSITIVE.	MEANING.	COMPARATIVE.	SUPERLATIVE.
पृथु	Broad	प्रथीयस्	प्रथिष्ठ
प्रशस्य	Praiseworthy	श्रेयस्, ज्यायस्	श्रेष्ठ, ज्येष्ठ
प्रिय	Dear	प्रेयस्	प्रेष्ठ
बहु	Many	भूयस्	भूयिष्ठ
बहुळ	Frequent	बंहीयस्	बंहिष्ठ
भृश	Excessive	भ्रशीयस्	भ्रशिष्ठ
मृदु	Soft	म्रदीयस्	म्रदिष्ठ
युवन्	Young	यवीयस्, कनीयस्	यविष्ठ, कनिष्ठ
बाढ	Firm	साधीयस्	साधिष्ठ
वृद्ध	Old	वर्षीयस्, ज्यायस्	वर्षिष्ठ, ज्येष्ठ
स्थिर	Firm	स्थेयस्	स्थेष्ठ
स्थूल	Bulky	स्थवीयस्	स्थविष्ठ
ह्रस्व	Short	ह्रसीयस्	ह्रसिष्ठ
स्फिर	Thick	स्फेयस्	स्फेष्ठ
परिवृढ	Exalted.	परिव्रढीयस्	परिव्रढिष्ठ

CHAPTER IX.

सुबन्तरूपाणि ।

THE DECLENSION OF SANSKRIT NOUNS.

प्रथमा विभक्तिः = Nominative case.
द्वितीया ,, = Accusative case.
तृतीया ,, = Instrumental case.
चतुर्थी ,, = Dative case.
पञ्चमी ,, = Ablative case.
षष्ठी ,, = Genitive case.
सप्तमी ,, = Locative case.
सम्बोधनप्रथमा = Vocative case.

एकवचनम् = Singular.
द्विवचनम् = Dual.
बहुवचनम् = Plural.

पुल्लिंगम् = Masculine Gender.
स्त्रीलिंगम् = Feminine ,,
नपुंसकलिंगम् = Neuter ,,

अकारान्तः पुल्लिङ्गो 'राम' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमा.	रामः	रामौ	रामाः
द्वितीया.	रामम्	रामौ	रामान्
तृतीया.	रामेण	रामाभ्याम्	रामैः
चतुर्थी.	रामाय	रामाभ्याम्	रामेभ्यः
पञ्चमी.	रामात्	रामाभ्याम्	रामेभ्यः
षष्ठी.	रामस्य	रामयोः	रामाणाम्
सप्तमी.	रामे	रामयोः	रामेषु
सम्बोधनम्.	हे राम	हे रामौ	हे रामाः

एवं कृष्ण, मुकुन्दादयः ।

(२) इकारान्तः पुल्लिङ्गो 'हरि' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	हरिः	हरी	हरयः
द्वि.	हरिं	हरी	हरीन्
तृ.	हरिणा	हरिभ्याम्	हरिभिः
च.	हरये	हरिभ्याम्	हरिभ्यः
पं.	हरेः	हरिभ्याम्	हरिभ्यः
ष.	हरेः	हर्योः	हरीणाम्
स.	हरौ	हर्योः	हरिषु
सं.	हे हरे	हे हरी	हे हरयः

एवं श्रीपति, अग्नि, रवि, कव्यादयः ।

(३) इकारान्तः पुल्लिङ्गः 'पति' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	पतिः	पती	पतयः
द्वि.	पतिं	पती	पतीन्
तृ.	पत्या	पतिभ्याम्	पतिभिः
च.	पत्ये	पतिभ्याम्	पतिभ्यः
पं.	पत्युः	पतिभ्याम्	पतिभ्यः
ष.	पत्युः	पत्योः	पतीनाम्
स.	पत्यौ	पत्योः	पतिषु
सं.	हे पते	हे पती	हे पतयः

(४) इकारान्तः पुल्लिङ्गः 'सखि' शब्दः ।

प्र.	सखा	सखायौ	सखायः
द्वि.	सखायम्	सखायौ	सखीन्
तृ.	सख्या	सखिभ्याम्	सखिभिः
च.	सख्ये	सखिभ्याम्	सखिभ्यः
पं.	सख्युः	सखिभ्याम्	सखिभ्यः
ष.	सख्युः	सख्योः	सखीनाम्
स.	सख्यौ	सख्योः	सखिषु
सं.	हे सखे	हे सखायौ	हे सखायः

(५) उकारान्तः पुल्लिङ्गो 'गुरु' शब्दः ।

प्र.	गुरुः	गुरू	गुरवः
द्वि.	गुरुम्	गुरू	गुरून्
तृ.	गुरुणा	गुरुभ्याम्	गुरुभिः
च.	गुरवे	गुरुभ्याम्	गुरुभ्यः
पं.	गुरोः	गुरुभ्याम्	गुरुभ्यः
ष.	गुरोः	गुर्वोः	गुरूणाम्
स.	गुरौ	गुर्वोः	गुरुषु
सं.	हे गुरो	हे गुरू	हे गुरवः

एवं विष्णु, वायु, भान्वादयः ।

(६) ऊकारान्तः पुल्लिङ्गः 'स्वभू' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	स्वभूः	स्वभुवौ	स्वभुवः
द्वि.	स्वभुवम्	स्वभुवौ	स्वभुवः
तृ.	स्वभुवा	स्वभूभ्याम्	स्वभूभिः
च.	स्वभुवे	स्वभूभ्याम्	स्वभूभ्यः
पं.	स्वभुवः	स्वभूभ्याम्	स्वभूभ्यः
ष.	स्वभुवः	स्वभुवोः	स्वभुवाम्
स.	स्वभुवि	स्वभुवोः	स्वभूषु
सं.	हे स्वभूः	हे स्वभुवौ	हे स्वभुवः

एवं कटभू, स्वयम्भू, प्रभृतयः ।

(७) ऋकारान्तः पुल्लिङ्गो 'धातृ' शब्दः ।

प्र.	धाता	धातारौ	धातारः
द्वि.	धातारम्	धातारौ	धातॄन्
तृ.	धात्रा	धातृभ्याम्	धातृभिः
च.	धात्रे	धातृभ्याम्	धातृभ्यः
पं	धातुः	धातृभ्याम्	धातृभ्यः
ष.	धातुः	धात्रोः	धातॄणाम्
स.	धातरि	धात्रोः	धातृषु
सं.	हे धातः	हे धातारौ	हे धातारः

एवं नप्तृ, शास्तृ, उद्गातृ, कर्तृ, इत्यादयः ।

(८) ऋकारान्तः पुल्लिङ्गः 'पितृ' शब्दः ।

प्र.	पिता	पितरौ	पितरः
द्वि.	पितरम्	पितरौ	पितॄन्
सं.	हे पितः	हे पितरौ	हे पितरः

शेषं धातृ (७) शब्दवत् ।

एवं जामातृ, भ्रातृ, देवृ, शंस्तृ, सव्येष्ठृ, नृ, शब्दाः ।

(९) ऐकारान्तः पुल्लिङ्गो 'रै' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र. सं.	राः	रायौ	रायः
द्वि.	रायम्	रायौ	रायः
तृ.	राया	राभ्याम्	राभिः
च.	राये	राभ्याम्	राभ्यः
पं.	रायः	राभ्याम्	राभ्यः
ष.	रायः	रायोः	रायाम्
स.	रायि	रायोः	रासु

(१०) ओकारान्तः पुल्लिङ्गो 'गो' शब्दः ।

प्र. सं.	गौः	गावौ	गावः
द्वि.	गाम्	गावौ	गाः
तृ.	गवा	गोभ्याम्	गोभिः
च.	गवे	गोभ्याम्	गोभ्यः
पं	गोः	गोभ्याम्	गोभ्यः
ष.	गोः	गवोः	गवाम्
स.	गवि	गवोः	गोषु

(११) औकारान्तः पुल्लिङ्गो 'ग्लौ' शब्दः ।

प्र. सं	ग्लौः	ग्लावौ	ग्लावः
द्वि.	ग्लावम्	ग्लावौ	ग्लावः
तृ.	ग्लावा	ग्लौभ्याम्	ग्लौभिः
च.	ग्लावे	ग्लौभ्याम्	ग्लौभ्यः
पं.	ग्लावः	ग्लौभ्याम्	ग्लौभ्यः
ष.	ग्लावः	ग्लावोः	ग्लावाम्
स.	ग्लावि	ग्लावोः	ग्लौषु

इत्यजन्ताः पुल्लिङ्गाः ।

अथाजन्तस्त्रीलिङ्गसाधारणशब्दाः ।

(१२) आकारान्तः स्त्रीलिङ्गो 'रमा' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	रमा	रमे	रमाः
द्वि.	रमाम्	रमे	रमाः
तृ.	रमया	रमाभ्याम्	रमाभिः
च.	रमायै	रमाभ्याम्	रमाभ्यः
पं.	रमायाः	रमाभ्याम्	रमाभ्यः
ष.	रमायाः	रमयोः	रमाणाम्
स.	रमायाम्	रमयोः	रमासु
सं	हे रमे	हे रमे	हे रमाः

एवं सीता, दुर्गा, क्षमा, इत्यादयः ।

(१३) इकारान्तः स्त्रीलिङ्गो 'मति' शब्दः ।

प्र.	मतिः	मती	मतयः
द्वि.	मतिम्	मती	मतीः
तृ.	मत्या	मतिभ्याम्	मतिभिः
च.	मत्यै, मतये	मतिभ्याम्	मतिभ्यः
पं	मत्याः, मतेः	मतिभ्याम्	मतिभ्यः
ष.	मत्याः, मतेः	मत्योः	मतीनाम्
स	मत्याम्, मतौ	मत्योः	मतिषु
सं	हे मते	हे मती	हे मतयः

एवं श्रुति, स्मृति, बुद्धि इत्यादयः

(१४) ईकारान्तः स्त्रीलिङ्गो 'गौरी' शब्दः ।

प्र.	गौरी	गौर्यौ	गौर्यः
द्वि.	गौरीम्	गौर्यौ	गौरीः
तृ.	गौर्या	गौरीभ्याम्	गौरीभिः
च.	गौर्यै	गौरीभ्याम्	गौरीभ्यः
पं.	गौर्याः	गौरीभ्याम्	गौरीभ्यः
ष.	गौर्याः	गौर्योः	गौरीणाम्
स.	गौर्याम्	गौर्योः	गौरीषु
सं.	हे गौरि	हे गौर्यौ	हे गौर्यः

(१५) ईकारान्तः स्त्रीलिङ्गः 'स्त्री' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	स्त्री	स्त्रियौ	स्त्रियः
द्वि.	स्त्रियम्, स्त्रीम्	स्त्रियौ	स्त्रियः, स्त्रीः
तृ.	स्त्रिया	स्त्रीभ्याम्	स्त्रीभिः
च.	स्त्रियै	स्त्रीभ्याम्	स्त्रीभ्यः
पं.	स्त्रियाः	स्त्रीभ्याम्	स्त्रीभ्यः
ष.	स्त्रियाः	स्त्रियोः	स्त्रीणाम्
स.	स्त्रियाम्	स्त्रियोः	स्त्रीषु
सं.	हे स्त्रि	हे स्त्रियौ	हे स्त्रियः

(१६) ईकारान्तः स्त्रीलिङ्गः 'श्रीः' शब्दः ।

प्र. सं.	श्रीः	श्रियौ	श्रियः
द्वि.	श्रियम्	श्रियौ	श्रियः
तृ.	श्रिया	श्रीभ्याम्	श्रीभिः
च.	श्रियै, श्रिये	श्रीभ्याम्	श्रीभ्यः
पं.	श्रियाः, श्रियः	श्रीभ्याम्	श्रीभ्यः
ष.	श्रियाः, श्रियः	श्रियोः	श्रीणाम्, श्रियाम्
स.	श्रियाम्, श्रियि	श्रियोः	श्रीषु

एवं धी, ह्री, भी, इत्यादयः ।

(१७) उकारान्तः स्त्रीलिङ्गो 'धेनु' शब्दः ।

प्र.	धेनुः	धेनू	धेनवः
द्वि.	धेनुम्	धेनू	धेनूः
तृ.	धेन्वा	धेनुभ्याम्	धेनुभिः
च.	धेन्वै, धेनवे	धेनुभ्याम्	धेनुभ्यः
पं.	धेन्वाः, धेनोः	धेनुभ्याम्	धेनुभ्यः
ष.	धेन्वाः, धेनोः	धेन्वोः	धेनूनाम्
स.	धेन्वाम्, धेनौ	धेन्वोः	धेनुषु
सं.	हे धेनो	हे धेनू	हे धेनवः

एवं रज्जु, तनु, हनु, इत्यादयः ।

(१८) ऊकारान्तः स्त्रीलिङ्गो 'वधू' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	वधूः	वध्वौ	वध्वः
द्वि.	वधूम्	वध्वौ	वधूः
तृ.	वध्वा	वधूभ्याम्	वधूभिः
च.	वध्वै	वधूभ्याम्	वधूभ्यः
पं.	वध्वाः	वधूभ्याम्	वधूभ्यः
ष.	वध्वाः	वध्वोः	वधूनाम्
स.	वध्वाम्	वध्वोः	वधूषु
सं.	हे वधु	हे वध्वौ	हे वध्वः

एवं चमू, श्वश्रू, जम्बू इत्यादयः ।

(१९) ऊकारान्तः स्त्रीलिङ्गो 'भ्रू' शब्दः ।

प्र.	भ्रूः	भ्रुवौ	भ्रुवः
द्वि.	भ्रुवम्	भ्रुवौ	भ्रुवः
तृ.	भ्रुवा	भ्रूभ्याम्	भ्रूभिः
च.	भ्रुवै, भ्रुवे	भ्रूभ्याम्	भ्रूभ्यः
पं.	भ्रुवाः, भ्रुवः	भ्रूभ्याम्	भ्रूभ्यः
ष.	भ्रुवाः, भ्रुवः	भ्रुवोः	भ्रूणाम्
स.	भ्रुवाम्, भ्रुवि	भ्रुवोः	भ्रूषु
सं.	हे भ्रूः	हे भ्रुवौ	हे भ्रुवः

एवं भू, सुभ्रू इत्यादयः ।

(२०) ऋकारान्तः स्त्रीलिङ्गो 'मातृ' शब्दः ।

प्र.	माता	मातरौ	मातरः
द्वि.	मातरम्	मातरौ	मातॄः
सं.	हे मातः	हे मातरौ	हे मातरः

शेषं धातृ (७) शब्दवत् ।

एवं दुहितृ, यातृ, ननान्दृ, शब्दाः ।

(२१) ऋकारान्तः स्त्रीलिङ्गः 'स्वसृ' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	स्वसा	स्वसारौ	स्वसारः
द्वि.	स्वसारम्	स्वसारौ	स्वसॄः
सं.	हे स्वसः	हे स्वसारौ	हे स्वसारः

शेषं धातृ (७) शब्दवत् ।

(२२) ओकारान्तः स्त्रीलिङ्गो 'द्यो' शब्दः ।

प्र.	द्यौः	द्यावौ	द्यावः

इत्यादि गो (१०) शब्दवत् ।

(२३) औकारान्तः स्त्रीलिङ्गो 'नौ' शब्दः ।

प्र.	नौः	नावौ	नावः

इत्यादि ग्लौ (१०) शब्दवत् ।

इत्यजन्ताः स्त्रीलिङ्गाः ।

अथ अजन्तनपुंसकलिङ्गसाधारणशब्दाः ।

(२४) अकारान्तो नपुंसकलिङ्गो 'ज्ञान' शब्दः ।

प्र.	ज्ञानम्	ज्ञाने	ज्ञानानि
द्वि.	ज्ञानम्	ज्ञाने	ज्ञानानि
सं.	हे ज्ञान	हे ज्ञाने	हे ज्ञानानि

शेषं राम (१) शब्दवत् ।

(२५) इकारान्तो नपुंसकलिङ्गो 'वारि' शब्दः ।

प्र.	वारि	वारिणी	वारीणि
द्वि.	वारि	वारिणी	वारीणि
तृ.	वारिणा	वारिभ्याम्	वारिभिः
च.	वारिणे	वारिभ्याम्	वारिभ्यः
पं.	वारिणः	वारिभ्याम्	वाविभ्यः
ष.	वारिणः	वारिणोः	वारीणाम्
स.	वारिणि	वारिणोः	वारिषु
सं.	हे वारि	हे वारिणी	वारीणि

(२६) इकारान्तो नपुंसकलिङ्गः 'अनादि' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	अनादि	अनादिनी	अनादीनि
द्वि.	अनादि	अनादिनी	अनादीनि
तृ.	अनादिना	अनादिभ्याम्	अनादिभिः
च.	अनादिने, अनादये	अनादिभ्याम्	अनादिभ्यः
पं.	अनादिनः, अनादेः	अनादिभ्याम्	अनादिभ्यः
ष.	अनादिनः / अनादेः	अनादिनोः / अनाद्योः	अनादीनाम्
स.	अनादिनि / अनाद्यौ	अनादिनोः / अनाद्योः	अनादिषु
सं.	हे अनादे / हे अनादि	हे अनादिनी	हे अनादीनि

एवं शुचि, दुर्मति इत्यादयः ।

(२७) इकारान्तो नपुंसकलिङ्गो 'दधि' शब्दः ।

प्र.	दधि	दधिनी	दधीनि
द्वि.	दधि	दधिनी	दधीनि
तृ.	दध्ना	दधिभ्याम्	दधिभिः
च.	दध्ने	दधिभ्याम्	दधिभ्यः
पं.	दध्नः	दधिभ्याम्	दधिभ्यः
ष.	दध्नः	दध्नोः	दध्नाम्
स.	दध्नि, दधनि	दध्नोः	दधिषु
सं	हे दधे, हे दधि	हे दधिनी	हे दधीनि

एवं अस्थि, सक्थि, अक्षि, शब्दाः ।

(२८) उकारान्तो नपुंसकलिङ्गो 'मधु' शब्दः ।

प्र.	मधु	मधुनी	मधूनि
द्वि.	मधु	मधुनी	मधूनि
तृ.	मधुना	मधुभ्याम्	मधुभिः
च.	मधुने	मधुभ्याम्	मधुभ्यः
पं	मधुनः	मधुभ्याम्	मधुभ्यः
ष.	मधुनः	मधुनोः	मधूनाम्
स.	मधुनि	मधुनोः	मधुषु
सं.	हे मधो, हे मधु	हे मधुनी	हे मधूनि

एवं वस्तु, जतु, अश्रु इत्यादयः ।

(२९) ऋकारान्तो नपुंसकलिङ्गो 'धातृ' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	धातृ	धातृणी	धातृणि
द्वि.	धातृ	धातृणी	धातृणि
तृ.	धात्रा, धातृणा	धातृभ्याम्	धातृभिः
च.	धात्रे, धातृणे	धातृभ्याम्	धातृभ्यः
पं.	धातुः, धातृणः	धातृभ्याम्	धातृभ्यः
ष.	धातुः, धातृणः	धात्रोः, धातृणोः	धातृणाम्
स.	धातरि, धातृणि	धात्रोः, धातृणोः	धातृषु
सं.	हे धातः, हे धातृ	हे धातृणी	हे धातृणि

एवं ज्ञातृ, कर्तृ, नेतृ इत्यादयः ।

इत्यजन्ताः नपुंसकलिङ्गाः ।

अथ हलन्तपुल्लिङ्गसाधारणशब्दाः ।

(३०) चकारान्तः पुल्लिङ्गः 'पयोमुच्' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र. सं.	पयोमुक्	पयोमुचौ	पयोमुचः
द्वि.	पयोमुचम्	पयोमुचौ	पयोमुचः
तृ.	पयोमुचा	पयोमुग्भ्याम्	पयोमुग्भिः
च.	पयोमुचे	पयोमुग्भ्याम्	पयोमुग्भ्यः
पं.	पयोमुचः	पयोमुग्भ्याम्	पयोमुग्भ्यः
ष.	पयोमुचः	पयोमुचोः	पयोमुचाम्
स.	पयोमुचि	पयोमुचोः	पयोमुक्षु

(३१) जकारान्तः पुल्लिङ्गो 'भिषज्' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र. सं.	भिषक्	भिषजौ	भिषजः
द्वि.	भिषजम्	भिषजौ	भिषजः
तृ.	भिषजा	भिषग्भ्याम्	भिषग्भिः
च.	भिषजे	भिषग्भ्याम्	भिषग्भ्यः
पं.	भिषजः	भिषग्भ्याम्	भिषग्भ्यः
ष.	भिषजः	भिषजोः	भिषजाम्
स.	भिषजि	भिषजोः	भिषक्षु

(३२) तकारान्तः पुल्लिङ्गो 'मरुत्' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र. सं.	मरुत्	मरुतौ	मरुतः
द्वि.	मरुतम्	मरुतौ	मरुतः
तृ.	मरुता	मरुद्भ्याम्	मरुद्भिः
च.	मरुते	मरुद्भ्याम्	मरुद्भ्यः
पं.	मरुतः	मरुद्भ्याम्	मरुद्भ्यः
ष.	मरुतः	मरुतोः	मरुताम्
स.	मरुति	मरुतोः	मरुत्सु

एवं भूभृत्, हरित् इत्यादयः ।

(३३) तकारान्तः पुल्लिङ्गो 'धीमत्' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	धीमान्	धीमन्तौ	धीमन्तः
द्वि.	धीमन्तम्	धीमन्तौ	धीमतः
तृ.	धीमता	धीमद्भ्याम्	धीमद्भिः
च.	धीमते	धीमद्भ्याम्	धीमद्भ्यः
पं.	धीमतः	धीमद्भ्याम्	धीमद्भ्यः
ष.	धीमतः	धीमतोः	धीमताम्
स.	धीमति	धीमतोः	धीमत्सु
सं.	हे धीमन्	हे धीमन्तौ	हे धीमन्तः

एवं श्रीमत्, गोमत्, प्रभृतयो मत्वन्ताः, भगवत्, यशस्वत्, मघवत् प्रभृतयो वत्वन्तशब्दाश्च ।

(३४) तकारान्तः पुल्लिङ्गो 'गच्छत्' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	गच्छन्	गच्छन्तौ	गच्छन्तः

शेषं धीमत् (३३) शब्दवत् ।

एवं गायत्, नृत्यत्, इच्छत्, चोरयत्, भवत् (सर्वनाम) इत्यादयः शत्रन्ताश्शब्दाः ।

(३५) तकारान्तः पुल्लिङ्गो 'ददत्' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	ददत्	ददतौ	ददतः
द्वि.	ददतम्	ददतौ	ददतः

इत्यादि मरुत् (३२) शब्दवत् ।

एवं जगत्, जाग्रत् इत्यादयः ।

(३६) तकारान्तः पुल्लिङ्गो 'महत्' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	महान्	महान्तौ	महान्तः
द्वि.	महान्तम्	महान्तौ	महतः
सं.	हे महन्	हे महान्तौ	हे महान्तः

शेषं धीमत् (३३) शब्दवत् ।

(३७) दकारान्तः पुल्लिङ्गः 'सुहृद्' शब्दः ।

प्र. सं.	सुहृत्	सुहृदौ	सुहृदः
द्वि.	सुहृदम्	सुहृदौ	सुहृदः
तृ.	सुहृदा	सुहृद्भ्याम्	सुहृद्भिः
च.	सुहृदे	सुहृद्भ्याम्	सुहृद्भ्यः
पं.	सुहृदः	सुहृद्भ्याम्	सुहृद्भ्यः
ष.	सुहृदः	सुहृदोः	सुहृदाम्
स.	सुहृदि	सुहृदोः	सुहृत्सु

(३८) नकारान्तः पुल्लिङ्गो 'राजन्' शब्दः ।

प्र.	राजा	राजानौ	राजानः
द्वि.	राजानम्	राजानौ	राज्ञः
तृ.	राज्ञा	राजभ्याम्	राजभिः
च.	राज्ञे	राजभ्याम्	राजभ्यः
पं.	राज्ञः	राजभ्याम्	राजभ्यः
ष.	राज्ञः	राज्ञोः	राज्ञाम्
स.	राज्ञि, राजनि	राज्ञोः	राजसु
सं.	हे राजन्	हे राजानौ	हे राजानः

एवं लघिमन्, गरिमन्, महिमन्, इत्यादयः ।

(३९) नकारान्तः पुल्लिङ्गः 'आत्मन्' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	आत्मा	आत्मानौ	आत्मानः
द्वि.	आत्मानम्	आत्मानौ	आत्मनः
तृ.	आत्मना	आत्मभ्याम्	आत्मभिः
च.	आत्मने	आत्मभ्याम्	आत्मभ्यः
पं.	आत्मनः	आत्मभ्याम्	आत्मभ्यः
ष.	आत्मनः	आत्मनोः	आत्मनाम्
स.	आत्मनि	आत्मनोः	आत्मसु
सं.	हे आत्मन्	हे आत्मानौ	हे आत्मानः

एवं ब्रह्मन्, यज्वन् इत्यादयः ।

(४०) नकारान्तः पुल्लिङ्गः 'श्वन्' शब्दः ।

प्र.	श्वा	श्वानौ	श्वानः
द्वि.	श्वानम्	श्वानौ	शुनः
तृ.	शुना	श्वभ्याम्	श्वभिः
सं.	हे श्वन्	हे श्वानौ	हे श्वानः

इत्यादि ।

(४१) नकारान्तः पुल्लिङ्गो 'युवन्' शब्दः ।

प्र.	युवा	युवानौ	युवानः
द्वि.	युवानम्	युवानौ	यूनः
तृ.	यूना	युवभ्याम्	युवभिः

इत्यादि ।

(४२) नकारान्तः पुल्लिङ्गो 'मघवन्' शब्दः ।

प्र.	मघवा	मघवानौ	मघवानः
द्वि.	मघवानम्	मघवानौ	मघोनः
तृ.	मघोना	मघवभ्याम्	मघवभिः
सं.	हे मघवन्	हे मघवानौ	हे मघवानः

इत्यादि ।

(४३) नकारान्तः पुल्लिङ्गः 'पथिन्' शब्दः ।

प्र. सं	पन्थाः	पन्थानौ	पन्थानः
द्वि.	पन्थानम्	पन्थानौ	पथः
तृ.	पथा	पथिभ्याम्	पथिभिः
च.	पथे	पथिभ्याम्	पथिभ्यः
पं.	पथः	पथिभ्याम्	पथिभ्याम्
ष.	पथः	पथोः	पथाम्
स.	पथि	पथोः	पथिषु

एवं मथिन्, ऋभुक्षिन्, शब्दौ ।

(४४) नकारान्तः पुल्लिङ्गः 'शार्ङ्गिन्' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	शार्ङ्गी	शार्ङ्गिणौ	शार्ङ्गिणः
द्वि.	शार्ङ्गिणम्	शार्ङ्गिणौ	शार्ङ्गिणः
तृ.	शार्ङ्गिणा	शार्ङ्गिभ्याम्	शार्ङ्गिभिः
च.	शार्ङ्गिणे	शार्ङ्गिभ्याम्	शार्ङ्गिभ्यः
पं	शार्ङ्गिणः	शार्ङ्गिभ्याम्	शार्ङ्गिभ्यः
ष.	शार्ङ्गिणः	शार्ङ्गिणोः	शार्ङ्गिणाम्
स.	शार्ङ्गिणि	शार्ङ्गिणोः	शार्ङ्गिषु
सं	हे शार्ङ्गिन्	हे शार्ङ्गिणौ	हे शार्ङ्गिणः

एवं चन्द्रमस्, करिन्, ज्ञानिन् इत्यादयः ।

(४५) सकारान्तः पुल्लिङ्गो 'वेधस्' शब्दः ।

प्र. सं.	वेधाः	वेधसौ	वेधसः
द्वि.	वेधसम्	वेधसौ	वेधसः
तृ.	वेधसा	वेधोभ्याम्	वेधोभिः
च.	वेधसे	वेधोभ्याम्	वेधोभ्यः
पं.	वेधसः	वेधोभ्याम्	वेधोभ्यः
ष.	वेधसः	वेधसोः	वेधसाम्
स.	वेधसि	वेधसोः	वेधस्सु

एवं चन्द्रमस्, सुमनस् इत्यादयः ।

(४६) सकारान्तः पुल्लिङ्गो 'विद्वस्' शब्दः ।

प्र.	विद्वान्	विद्वांसौ	विद्वांसः
द्वि.	विद्वांसम्	विद्वांसौ	विदुषः
तृ.	विदुषा	विद्वद्भ्याम्	विद्वद्भिः
च.	विदुषे	विद्वद्भ्याम्	विद्वद्भ्यः
पं.	विदुषः	विद्वद्भ्याम्	विद्वद्भ्यः
ष.	विदुषः	विदुषोः	विदुषाम्
स.	विदुषि	विदुषोः	विद्वत्सु
सं.	हे विद्वन्	हे विद्वांसौ	हे विद्वांसः

एवं सेदिवस्, तस्थिवस् इत्यादयो वस्वन्तशब्दाः

(४७) सकारान्तः पुल्लिङ्गः 'पुंस्' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	पुमान्	पुमांसौ	पुमांसः
द्वि.	पुमांसम्	पुमांसौ	पुंसः
तृ.	पुंसा	पुंभ्याम्	पुंभिः
च.	पुंसे	पुंभ्याम्	पुंभ्यः
पं.	पुंसः	पुंभ्याम्	पुंभ्यः
ष.	पुंसः	पुंसोः	पुंसाम्
स.	पुंसि	पुंसोः	पुंसु
सं	हे पुमान्	हे पुमांसौ	हे पुमांसः

(४८) शकारान्तः पुल्लिङ्गो 'विश्' शब्दः ।

प्र. सं.	विट्	विशौ	विशः
द्वि.	विशं	विशौ	विशः

(४९) शकारान्तः पुल्लिङ्गः 'तादृश्' शब्दः ।

प्र.	तादृक्	तादृशौ	तादृशः
द्वि.	तादृशम्	तादृशौ	तादृशः
तृ.	तादृशा	तादृग्भ्याम्	तादृग्भिः

इत्यादि ।

(५०) षकारान्तः पुल्लिङ्गो 'द्विष्' शब्दः ।

प्र. सं.	द्विट्	द्विषौ	द्विषः
द्वि.	द्विषम्	द्विषौ	द्विषः
तृ.	द्विषा	द्विड्भ्याम्	द्विड्भिः
च.	द्विषे	द्विड्भ्याम्	द्विड्भ्यः

इत्यादि ।

(५१) हकारान्तः पुल्लिङ्गो 'लिह्' शब्दः ।

प्र. सं.	लिट्	लिहौ	लिहः
द्वि.	लिहम्	लिहौ	लिहः
तृ.	लिहा	लिड्भ्याम्	लिड्भिः

इत्यादि ।

(५२) हकारान्तः पुल्लिङ्गः 'अनडुह्' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	अनड्वान्	अनड्वाहौ	अनड्वाहः
द्वि.	अनड्वाहम्	अनड्वाहौ	अनडुहः
तृ.	अनडुहा	अनडुद्भ्याम्	अनडुद्भिः
च.	अनडुहे	अनडुद्भ्याम्	अनडुद्भ्यः
पं.	अनडुहः	अनडुद्भ्याम्	अनडुद्भ्यः
ष.	अनडुहः	अनडुहोः	अनडुहाम्
स.	अनडुहि	अनडुहोः	अनडुत्सु
स.	हे अनड्वन्	हे अनड्वाहौ	हे अनड्वाहः

इति हलन्ताः पुल्लिङ्गाः ।

अथ हलन्तस्त्रीलिङ्गसाधारणशब्दाः ।

(५३) चकारान्तः स्त्रीलिङ्गो 'वाच्' शब्दः ।

प्र. सं.	वाक्	वाचौ	वाचः
द्वि.	वाचम्	वाचौ	वाचः
तृ.	वाचा	वाग्भ्याम्	वाग्भिः
च.	वाचे	वाग्भ्याम्	वाग्भ्यः
पं.	वाचः	वाग्भ्याम्	वाग्भ्यः
ष.	वाचः	वाचोः	वाचाम्
स.	वाचि	वाचोः	वाक्षु

(५४) जकारान्तः स्त्रीलिङ्गः 'स्रज्' शब्दः ।

प्र.	स्रक्	स्रजौ	स्रजः

इत्यादि भिषज् (३१) शब्दवत् ।

(५५) तकारान्तः स्त्रीलिङ्गः 'सरित्' शब्दः ।

प्र.	सरित्	सरितौ	सरितः

इत्यादि मरुत् (३२) शब्दवत् ।

(५६) दकारान्तः स्त्रीलिङ्गः 'शरद्' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	शरत्	शरदौ	शरदः

इत्यादि सुहृद् (३७) शब्दवत् ।

(५७) रेफान्तः स्त्रीलिङ्गो 'गिर्' शब्दः ।

प्र. सं.	गीः	गिरौ	गिरः
द्वि.	गिरम्	गिरौ	गिरः
तृ.	गिरा	गीर्भ्याम्	गीर्भिः
च.	गिरे	गीर्भ्याम्	गीर्भ्यः
पं.	गिरः	गीर्भ्याम्	गीर्भ्यः
ष.	गिरः	गिरोः	गिराम्
स.	गिरि	गिरोः	गीर्षु

(५८) वकारान्तः स्त्रीलिङ्गो 'दिव्' शब्दः ।

प्र. सं.	द्यौः	दिवौ	दिवः
द्वि.	दिवम्	दिवौ	दिवः
तृ.	दिवा	द्युभ्याम्	द्युभिः
च.	दिवे	द्युभ्याम्	द्युभ्यः
पं.	दिवः	द्युभ्याम्	द्युभ्यः
ष.	दिवः	दिवोः	दिवाम्
स.	दिवि	दिवोः	द्युषु

(५९) शकारान्तः स्त्रीलिङ्गो 'दिश्' शब्दः ।

प्र.	दिक्	दिशौ	दिशः
द्वि.	दिशम्	दिशौ	दिशः
तृ.	दिशा	दिग्भ्याम्	दिग्भिः

इत्यादि ।

(६०) षकारान्तः स्त्रीलिङ्गः 'प्रावृष्' शब्दः ।

प्र.	प्रावृट्	प्रावृषौ	प्रावृषः

इत्यादि द्विष् (५०) शब्दवत् ।

(६१) सकारान्तः स्त्रीलिङ्गः 'आशिष्' शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र. सं.	आशीः	आशिषौ	आशिषः
द्वि.	आशिषम्	आशिषौ	आशिषः
तृ.	आशिषा	आशीर्भ्याम्	आशीर्भिः
च.	आशिषे	आशीर्भ्याम्	आशीर्भ्यः
पं.	आशिषः	आशीर्भ्याम्	आशीर्भ्यः
ष.	आशिषः	आशिषोः	आशिषाम्
स.	आशिषि	आशिषोः	आशीष्षु

(६२) हकारान्तः स्त्रीलिङ्गः 'उपानह्' शब्दः।

प्र. सं.	उपानत्	उपानहौ	उपानहः
द्वि.	उपानहम्	उपानहौ	उपानहः
तृ.	उपानहा	उपानद्भ्याम्	उपानद्भिः
च.	उपानहे	उपानद्भ्याम्	उपानद्भ्यः
पं.	उपानहः	उपानद्भ्याम्	उपानद्भ्यः
ष.	उपानहः	उपानहोः	उपानहाम्
स.	उपानहि	उपानहोः	उपानत्सु

इति हलन्ताः स्त्रीलिङ्गाः।

अथ हलन्तनपुंसकलिङ्गसाधारणशब्दाः।

(६३) तकारान्तो नपुंसकलिङ्गो 'जगत्' शब्दः।

प्र. सं.	जगत्	जगती	जगन्ति
द्वि.	जगत्	जगती	जगन्ति

शेषं मरुत् (३२) शब्दवत्।

(६४) तकारान्तो नपुंसकलिङ्गो 'गच्छत्' शब्दः।

प्र. सं.	गच्छत्	गच्छन्ती	गच्छन्ति

शेषं पुं (३४) वत्। एवं पचत्, चोरयत् इत्यादयः।

(६५) तकारान्तो नपुंसकलिङ्गः 'इच्छत्' शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र. सं. द्वि.	इच्छत्	इच्छन्ती, इच्छती	इच्छन्ति

शेषं गच्छत् (३४) शब्दवत्।

(६६) नकारान्तो नपुंसकलिङ्गो 'नामन्' शब्दः।

प्र. द्वि.	नाम	नाम्नी, नामनी	नामानि
सं.	हे नामन्, हे नाम	हे नाम्नी, हे नामनी	हे नामानि

शेषं राजन् (३८) शब्दवत्।

(६७) नकारान्तो नपुंसकलिङ्गो 'ब्रह्मन्' शब्दः।

प्र. द्वि.	ब्रह्म	ब्रह्मणी	ब्रह्माणि
सं.	हे ब्रह्मन्, हे ब्रह्म	हे ब्रह्मणी	हे ब्रह्माणि

शेषं आत्मन् (३९) शब्दवत्।
एवं वर्मन्, शर्मन् इत्यादयः।

(६८) नकारान्तो नपुंसकलिङ्गो 'दण्डिन्' शब्दः।

प्र. द्वि.	दण्डि	दण्डिनी	दण्डीनि
सं.	हे दण्डिन्, हे दण्डि	हे दण्डिनी	हे दण्डीनि

शेषं शार्ङ्गिन् (४४) शब्दवत्।
एवं मनोहारिन्, स्रग्विन् इत्यादयः।

(६९) सकारान्तो नपुंसकलिङ्गः 'पयस्' शब्दः।

प्र. द्वि. सं.	पयः	पयसी	पयांसि

शेषं वेधस् (४५) शब्दवत्।

(७०) सकारान्तो नपुंसकलिङ्गो 'हविस्' शब्दः।

प्र. सं.	हविः	हविषी	हवींषि
द्वि.	हविः	हविषी	हवींषि
तृ.	हविषा	हविर्भ्याम्	हविर्भिः

इत्यादि।

एवं अर्चिस्, आयुस्, धनुस् इत्यादयः।

इति हलन्ताः नपुंसकलिङ्गाः।

अथ सर्वनामशब्दाः ।

(७१) अकारान्तः पुल्लिङ्गः 'सर्व' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	सर्वः	सर्वौ	सर्वे
द्वि.	सर्वम्	सर्वौ	सर्वान्
तृ.	सर्वेण	सर्वाभ्याम्	सर्वैः
च.	सर्वस्मै	सर्वाभ्याम्	सर्वेभ्यः
पं.	सर्वस्मात्	सर्वाभ्याम्	सर्वेभ्यः
ष.	सर्वस्य	सर्वयोः	सर्वेषाम्
स.	सर्वस्मिन्	सर्वयोः	सर्वेषु
सं.	हे सर्व	हे सर्वौ	हे सर्वे

एवं विश्वादयः ।

(७२) आकारान्तः स्त्रीलिङ्गः 'सर्वा' शब्दः ।

प्र.	सर्वा	सर्वे	सर्वाः
द्वि.	सर्वाम्	सर्वे	सर्वाः
तृ.	सर्वया	सर्वाभ्याम्	सर्वाभिः
च.	सर्वस्यै	सर्वाभ्याम्	सर्वाभ्यः
पं.	सर्वस्याः	सर्वाभ्याम्	सर्वाभ्यः
ष.	सर्वस्याः	सर्वयोः	सर्वासाम्
स.	सर्वस्याम्	सर्वयोः	सर्वासु
सं.	हे सर्वे	हे सर्वे	हे सर्वाः

(७३) अकारान्तो नपुंसकलिङ्गः 'सर्व' शब्दः ।

प्र. द्वि.	सर्वम्	सर्वे	सर्वाणि

शेषं पुं (७१) वत् ।

(७४) अकारान्तः पुल्लिङ्गः 'पूर्व' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	पूर्वः	पूर्वौ	पूर्वे, पूर्वाः
द्वि.	पूर्वम्	पूर्वौ	पूर्वान्
तृ.	पूर्वेण	पूर्वाभ्याम्	पूर्वैः
च.	पूर्वस्मै	पूर्वाभ्याम्	पूर्वेभ्यः
पं.	पूर्वस्मात्, पूर्वात्	पूर्वाभ्याम्	पूर्वेभ्यः
ष.	पूर्वस्य	पूर्वयोः	पूर्वेषाम्
स.	पूर्वस्मिन्, पूर्वे	पूर्वयोः	पूर्वेषु
सं.	हे पूर्व	हे पूर्वौ	हे पूर्वे / हे पूर्वाः

एवं पर, अवर, दक्षिण, उत्तर, अपर, अधर शब्दाः ।

(७५) आकारान्तः स्त्रीलिङ्गः 'पूर्वा' शब्दः ।

प्र.	पूर्वा	पूर्वे	पूर्वाः

इत्यादि सर्वा (७२) शब्दवत् ।

(७६) अकारान्तो नपुंसकलिङ्गः 'पूर्व' शब्दः ।

प्र. द्वि.	पूर्वम्	पूर्वे	पूर्वाणि

शेषं पुं (७४) वत् ।

(७७) दकारान्तः पुल्लिङ्गः 'तद्' शब्दः ।

प्र.	सः	तौ	ते
द्वि.	तम्	तौ	तान्
तृ.	तेन	ताभ्याम्	तैः
च.	तस्मै	ताभ्याम्	तेभ्यः
पं.	तस्मात्	ताभ्याम्	तेभ्यः
ष.	तस्य	तयोः	तेषाम्
स.	तस्मिन्	तयोः	तेषु

(७८) दकारान्तः स्त्रीलिङ्गः 'तद्' शब्दः ।

प्र.	सा	ते	ताः
द्वि.	ताम्	ते	ताः
तृ.	तया	ताभ्याम्	ताभिः
च.	तस्यै	ताभ्याम्	ताभ्यः
पं.	तस्याः	ताभ्याम्	ताभ्यः
ष.	तस्याः	तयोः	तासाम्
स.	तस्याम्	तयोः	तासु

(७९) दकारान्तो नपुंसकलिङ्गः 'तद्' शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र. द्वि.	तत्	ते	तानि

शेषं पुं (७७) वत्।

(८०) दकारान्तः पुल्लिङ्गो 'यद्' शब्द।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	यः	यौ	ये
द्वि.	यम्	यौ	यान्
तृ.	येन	याभ्याम्	यैः
च.	यस्मै	याभ्याम्	येभ्यः
पं.	यस्मात्	याभ्याम्	येभ्यः
ष.	यस्य	ययोः	येषाम्
स.	यस्मिन्	ययोः	येषु

(८१) दकारान्तः स्त्रीलिङ्गो 'यद्' शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	या	ये	याः
द्वि.	याम्	ये	याः
तृ.	यया	याभ्याम्	याभिः
च.	यस्यै	याभ्याम्	याभ्यः
पं.	यस्याः	याभ्याम्	याभ्यः
ष.	यस्याः	ययोः	यासाम्
स.	यस्याम्	ययोः	यासु

(८२) दकारान्तो नपुंसकलिङ्गो 'यद्' शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	यत्	ये	यानि
द्वि.	यत्	ये	यानि

शेषं पुं (८०) वत्।

(८३) दकारान्तः पुल्लिङ्गः 'एदत्' शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	एषः	एतौ	एते
द्वि.	एतम् / एनम्	एतौ / एनौ	एतान् / एनान्
तृ.	एतेन / एनेन	एताभ्याम्	एतैः
च.	एतस्मै	एताभ्याम्	एतेभ्यः
पं	एतस्मात्	एताभ्याम्	एतेभ्यः
ष.	एतस्य	एतयोः / एनयोः	एतेषाम्
स.	एतस्मिन्	एतयोः / एनयोः	एतेषु

(८४) दकारान्तः स्त्रीलिङ्गः 'एतद्' शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	एषा	एते	एताः
द्वि.	एताम् / एनाम्	एते / एने	एताः / एनाः
तृ.	एतया / एनया	एताभ्याम्	एताभिः
च.	एतस्यै	एताभ्याम्	एताभ्यः
पं.	एतस्याः	एताभ्याम्	एताभ्यः
ष.	एतस्याः	एतयोः / एनयोः	एतासाम्
स.	एतस्याम्	एतयोः / एनयोः	एतासु

(८५) दकारान्तो नपुंसकलिङ्गः 'एतद्' शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	एतत्	एते	एतानि
द्वि.	एतत् / एनत्	एते / एने	एतानि / एनानि

शेषं पुं (८३) वत्।

(८६) दकारान्तस्त्रिषु लिङ्गेषु समानो 'युष्मद्' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	त्वम्	युवाम्	यूयम्
द्वि.	त्वाम् त्वा	युवाम् वाम्	युष्मान् वः
तृ.	त्वया	युवाभ्याम्	युष्माभिः
च.	तुभ्यम् ते	युवाभ्याम् वाम्	युष्मभ्यम् वः
पं.	त्वत्	युवाभ्याम्	युष्मत्
ष.	तव ते	युवयोः वाम्	युष्माकम् वः
स.	त्वयि	युवयोः	युष्मासु

(८७) दकारान्तस्त्रिषु लिङ्गेषु समानः 'अस्मद्' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	अहम्	आवाम्	वयम्
द्वि.	माम् मा	आवाम् नौ	अस्मान् नः
तृ.	मया	आवाभ्याम्	अस्माभिः
च.	मह्यम् मे	आवाभ्याम् नौ	अस्मभ्यम् नः
पं.	मत्	अवाभ्याम्	अस्मत्
ष.	मम मे	आवयोः नौ	अस्माकम् नः
स.	मयि	आवयोः	अस्मासु

(८८) मकारान्तः पुल्लिङ्गः 'इदम्' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	अयम्	इमौ	इमे
द्वि.	इयम् एनम्	इमौ एनौ	इमान् एनान्
तृ.	अनेन एनेन	आभ्याम्	एभिः
च.	अस्मै	आभ्याम्	एभ्यः
पं.	अस्मात्	आभ्याम्	एभ्यः
.	अस्य	अनयोः एनयोः	एषाम्
स.	अस्मिन्	अनयोः एनयोः	एषु

(८९) मकारान्तः स्त्रीलिङ्गः 'इदम्' शब्दः ।

प्र.	इयम्	इमे	इमाः
द्वि.	इमाम्, एनाम्	इमे, एने	इमाः, एनाः
तृ.	अनया, एनया	आभ्याम्	आभिः
च.	अस्यै	आभ्याम्	आभ्यः
पं.	अस्याः	आभ्याम्	आभ्यः
ष.	अस्याः	अनयोः, एनयोः	आसाम्
स.	अस्याम्	अनयोः, एनयोः	आसु

(९०) मकारान्तो नपुंसकलिङ्गः 'इदम्' शब्दः ।

प्र.	इदम्	इमे	इमानि
द्वि.	इदम्, एनत्	इमे, एने	इमानि, एनानि

शेषं पुं (८८) वत् ।

(९१) मकारान्तः पुल्लिङ्गः 'किम्' शब्दः ।

प्र.	कः	कौ	के

इत्यादि यद् (८०) शब्दवत् ।

(९२) माकारान्तः स्त्रीलिङ्गः 'किम्' शब्दः ।

प्र.	का	के	काः

इत्यादि यद (८१) शब्दवत ।

(९३) मकारान्तो नपुंसकलिङ्गः 'किम्' शब्दः ।

प्र. द्वि.	किम्	के	कानि

शेषं यद् (८२) शब्दवत् ।

(९४) सकारान्तः पुल्लिङ्गः 'अदस्' शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र.	असौ	अमू	अमी
द्वि.	अमुम्	अमू	अमून्
तृ.	अमुना	अमूभ्याम्	अमीभिः
च.	अमुष्मै	अमूभ्याम्	अमीभ्यः
पं.	अमुष्मात्	अमूभ्याम्	अमीभ्यः
ष.	अमुष्य	अमुयोः	अमीषाम्
स.	अमुष्मिन्	अमुयोः	अमीषु

(९५) सकारान्तः स्त्रीलिङ्गः 'अदस्' शब्दः ।

प्र.	असौ	अमू	अमूः
द्वि.	अमुम्	अमू	अमूः
तृ.	अमुया	अमूभ्याम्	अमूभिः
च.	अमुष्यै	अमूभ्याम्	अमूभ्यः
पं.	अमुष्याः	अमूभ्याम्	अमूभ्यः
ष.	अमुष्याः	अमुयोः	अमूषाम्
स.	अमुष्याम्	अमुयोः	अमूषु

(९६) सकारान्तो नपुंसकलिङ्गः 'अदस्' शब्दः ।

प्र. द्वि.	अदः	अमू	अमूनि

शेषं पुं (९४) वत् ।

(९७–९९) अकारान्तो नित्यमेकवचनः 'एक' शब्दः ।

	पुल्लिङ्गे	स्त्रीलिङ्गे	नपुंसकलिङ्गे
प्र.	एकः	एका	एकम्
द्वि.	एकम्	एकाम्	एकम्
तृ.	एकेन	एकया	एकेन
च.	एकस्मै	एकस्यै	एकस्मै
पं.	एकस्मात्	एकस्याः	एकस्मात्
ष.	एकस्य	एकस्याः	एकस्य
स.	एकस्मिन्	एकस्मान् स्यां	एकस्मिन्

(१००–१०२) इकारान्तो नित्यंद्विवचनो 'द्वि' शब्दः ।

	पुल्लिङ्गे	स्त्रीलिङ्गे	नपुंसके
प्र.	द्वौ	द्वे	द्वे
द्वि.	द्वौ	द्वे	द्वे
तृ.	द्वाभ्याम्	द्वाभ्याम्	द्वाभ्याम्
च.	द्वाभ्याम्	द्वाभ्याम्	द्वाभ्याम्
पं.	द्वाभ्याम्	द्वाभ्याम्	द्वाभ्याम्
ष.	द्वयोः	द्वयोः	द्वयोः
स.	द्वयोः	द्वयोः	द्वयोः

(१०३–१०५) इकारान्तो नित्यंबहुवचनः 'त्रि' शब्दः ।

प्र.	त्रयः	तिस्रः	त्रीणि
द्वि.	त्रीन्	तिस्रः	त्रीणि
तृ.	त्रिभिः	तिसृभिः	त्रिभिः
च.	त्रिभ्यः	तिसृभ्यः	त्रिभ्यः
पं.	त्रिभ्यः	त्रिभ्यः	त्रिभ्यः
ष.	त्रयाणात्	तिसृणाम्	त्रयाणाम्
स.	त्रिषु	तिसृषु	त्रिषु

(१०६–१०८) रेफान्तो नित्यंबहुवचनः 'चतुर्' शब्दः ।

प्र.	चत्वारः	चतस्रः	चत्वारि
द्वि.	चतुरः	चसस्रः	चत्वारि
तृ.	चतुर्भिः	चतसृभिः	चतुर्भिः
च.	चतुर्भ्यः	चतसृभ्यः	चतुर्भ्यः
पं.	चतुर्भ्यः	चतसृभ्यः	चतुर्भ्यः
ष.	चतुर्णाम्	चतसृणाम्	चतुर्णाम्
स.	चतुर्षु	चतसृषु	चतुर्षु

(१०९) षकारान्तस्त्रिषु लिङ्गेषु समः 'षष्' शब्दः ।

षट् । षट् । षड्भिः । षड्भ्यः । षड्भ्यः । षण्णाम् । षट्सु—षट्त्सु ।

(११०) नकारान्तस्त्रिषु लिङ्गेषु समः 'पञ्चन्' शब्दः ।

पञ्च । पञ्च । पञ्चभिः । पञ्चभ्यः । पञ्चभ्यः । पञ्चानाम् । पञ्चसु ।

एवं सप्तन्, नवन्, दशन् इत्यादयः ।

(१११) नकारान्तस्त्रिषु लिङ्गेषु समः 'अष्टन्' शब्दः ।

अष्टौ-अष्ट । अष्टौ-अष्ट । अष्टाभिः-अष्टभिः । अष्टाभ्यः-अष्टभ्यः । अष्टाभ्यः-अष्टभ्यः । अष्टानाम् । अष्टासु-अष्टसु ।

सङ्ख्येयवाचकाः ।

NUMERALS (ORDINALS).

१ प्रथमः
२ द्वितीयः
३ तृतीयः
४ चतुर्थः / तुरीयः—तुर्यः
५ पञ्चमः
६ षष्ठः
७ सप्तमः
८ अष्टमः
९ नवमः
१० दशमः
११ एकादशः
१२ द्वादशः
१३ त्रयोदशः
१४ चतुर्दशः
१५ पञ्चदशः
१६ षोडशः
१७ सप्तदशः
१८ अष्टादशः
१९ एकोनविंशः
२० विंशः
२१ एकविंशः
२२ द्वाविंशः
२३ त्रयोविंशः
२४ चतुर्विंशः
२५ पञ्चविंशः
२६ षड्विंशः
२७ सप्तविंशः
२८ अष्टाविंशः
२९ एकोनत्रिंशः
३० त्रिंशः
३१ एकत्रिंशः
३२ द्वात्रिंशः
३३ त्रयस्त्रिंशः
३४ चतुस्त्रिंशः
३५ पञ्चत्रिंशः
३६ षट्त्रिंशः
३७ सप्तत्रिंशः
३८ अष्टत्रिंशः
३९ एकोनचत्वारिंशः
४० चत्वारिंशः
४१ एकचत्वारिंशः
४२ द्विचत्वारिंशः / द्वाचत्वारिंशः
४३ त्रिचत्वारिंशः / त्रयश्चत्वारिंशः
४४ चतुश्चत्वारिंशः
४५ पञ्चचत्वारिंशः
४६ षट्चत्वारिंशः
४७ सप्तचत्वारिंशः
४८ अष्टचत्वारिंशः / अष्टाचत्वारिंशः
४९ एकोनपञ्चाशः
५० पञ्चाशः
५१ एकपञ्चाशः
५२ द्विपञ्चाशः / द्वापञ्चाशः
५३ त्रिपञ्चाशः / त्रयःपञ्चाशः
५४ चतुःपञ्चाशः
५५ पञ्चपञ्चाशः
५६ षट्पञ्चाशः
५७ सप्तपञ्चाशः
५८ अष्टपञ्चाशः / अष्टापञ्चाशः
५९ एकोनषष्टितमः
६० षष्टितमः
६१ एकषष्टितमः
६२ द्विषष्टितमः / द्वाषष्टितमः
६३ त्रिषष्टितमः / त्रयष्षष्टितमः
६४ चतुष्षष्टितमः
६५ पञ्चषष्टितमः
६६ षटषष्टितमः
६७ सप्तषष्टितमः
६८ अष्टषष्टितमः / अष्टाषष्टितमः
६९ एकोनसप्ततितमः
७० सप्ततितमः
७१ एकसप्ततितमः
७२ द्विसप्ततितमः / द्वासप्ततितमः
७३ त्रिसप्ततितमः / त्रयस्सप्ततितमः
७४ चतुस्सप्ततितमः
७५ पञ्चसप्ततितमः
७६ षटसप्ततितमः
७७ सप्तसप्ततितमः
७८ अष्टसप्ततितमः / अष्टासप्ततितमः
७९ एकोनाशीतितमः
८० अशीतितमः
८१ एकाशीतितमः
८२ द्व्यशीतितमः / द्वाशीतितमः
८३ त्र्यशीतितमः / त्रयोशीतितमः
८४ चतुरशीतितमः
८५ पञ्चाशीतितमः
८६ षडशीतितमः
८७ सप्ताशीतितमः
८८ अष्टाशीतितमः
८९ एकोननवतितमः
९० नवतितमः
९१ एकनवतितमः
९२ द्विनवतितमः / द्वानवतितमः
९३ त्रिनवतितमः / त्रयोनवतितमः
९४ चतुर्नवतितमः
९५ पञ्चनवतितमः
९६ षण्णवतितमः
९७ सप्तनवतितमः
९८ अष्टनवतितमः / अष्टानवतितमः
९९ एकोनशततमः
१०० शततमः
१०१ एकोत्तरशततमः
१०२ द्व्युत्तरशततमः
१०३ त्र्युत्तरशततमः
१०४ चतुरुत्तरशततमः
१०५ पञ्चोत्तरशततमः
१०६ षडुत्तरशततमः
१०७ सप्तोत्तरशततमः
१०८ अष्टोत्तरशततमः
१०९ नवोत्तरशततमः
११० दशोत्तरशततमः
१११ एकादशोत्तरशततमः
११२ द्वादशोत्तरशततमः
११३ त्रयोदशोत्तरशततमः
११४ चतुर्दशोत्तरशततमः
११५ पञ्चदशोत्तरशततमः
११६ षोडशोत्तरशततमः
११७ सप्तदशोत्तरशततमः
११८ अष्टादशोत्तरशततमः
११९ एकोनविंशत्युत्तरशततमः
१२० विंशत्युत्तरशततमः

एवमेवानुमेयम्

यश्श्रीपद्मपरिभ्रमद्भ्रमरभाः कारुण्यकल्लोलिनी-
कान्तस्तस्य रघूत्तमस्य रुचिरापाङ्गानुषङ्गेण च ।
ख्याताहोबिलनाथभक्तयतिराडाशीर्भिरुद्दामभिः
पूर्तिं प्रापदनाविलाकृतिरियं निर्विघ्नलेशोदयम् ॥

वीक्षारण्यपुराणपूरुषपदाम्भोजैकसेवारतः
विद्वद्भिर्गतमत्सरैरभिमतः सूरेश्शठारेस्सुतः ।
श्रीमत्कैरविणीपुरीविलसितश्री "हिन्दुहैस्कूलि"ति
प्रख्याताङ्गलपाठमन्दिरमहागीर्वाणभाषागुरुः ॥

दुरसामीति प्रथितः श्रीशैलार्यापराभिधानोऽयम् ।
श्रीधातुरूपमुक्तावळीमकार्षीदिमां ललिताम् ॥

श्रीपार्थसारथिर्नः कलयतु कल्याणसन्ततीरेषः ।
यस्य कृपया कृतिरियं परिपूर्तिमगादविघ्नेन ॥

इति धातुरूपमुक्तावळी परिसमाप्ता ।

